Bundel van de Gemeenteraad van 8 april 2021

Agenda bijlagen

AVG-VERSIE Lijst ingekomen raadsbrieven t.b.v. raadsvergadering d.d. 8 april 2021.docx

AVG-VERSIE Lijst Ingekomen Stukken t.b.v. raadsvergadering d.d. 8 april 2021.docx

1 Opening

2 Vaststellen agenda

3 Ingekomen stukken

4 Raadsvoorstel Geheimhouding

Raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding - gemeenteraad 8 april 2021.pdf

Bekrachtiging geheimhouding - gemeenteraad 8 april 2021.pdf

Raadsbesluit Bekrachtiging geheimhouding 8 april 2021.pdf

5 Notulen Vragenuur 11, 18 en 25 maart 2021

20210311 vragenuur.doc

20210318 vragenuur.doc

20210325 vragenuur.doc

6 Actuele moties

er zijn geen actuele moties ingediend

7 Raadsvoorstel Zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022, toetreding WGSO en uittredingsplan Vijfheerenlanden

Wethouder Verschuure
Status: A

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:
1\. De bijgevoegde brief aan de AVU vast te stellen
a) als zienswijze op de concept programma- en productbegroting 2022, waarin de raad aangeeft het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid, maar wel verzoekt om rekening te houden met het lagere verwerkingstarief voor nagescheiden restafval, en vraagt om de mogelijkheid vóór definitieve vaststelling van de begroting, op basis van de laatste cijfers nog aanpassingen te maken in de te verwachten tonnages afval in 2022;
b) als zienswijze op het voorstel toetreding AVU tot de WSGO, waarin de raad aangeeft positief te oordelen over deze toetreding.
2\. In te stemmen met het uittredingsplan van gemeente Vijfheerenlanden uit de AVU\.

Dossier 1667 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022.docx

Zienswijzebrief ontwerpbegroting AVU 2022, toetreding WGSO en uittredingsplan Vijfheerenlanden.docx

Raadsnotitie AVU diverse AB besluiten.pdf

AB voorstel en besluit toetreding AVU tot WSGO.pdf

AB Voorstel en besluit uittreding Vijfheerenlanden.pdf

Aanbiedingsbrief AVU ontwerpbegroting 2022.pdf

Eindconcept Uittredingsplan AVU - Vijfheerenlanden 261020.pdf

Ontwerpbegroting 2022 v1.pdf

Raadsbesluit Zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022, toetreding WSGO en uittredingsplan Vijfheerenlanden.pdf

8 Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt

Status: B

De leden Anne-Marijke Podt en Julia Kleinrensink stellen de raad voor te besluiten:
1\. De nota 'Krijgen waar je Recht op hebt' vast te stellen\, met de volgende ambities:
a. Het verbeteren van de informatievoorziening rond het proces van besluit, bezwaar en beroep;
b. Het verbeteren van de ondersteuning gericht op bezwaar en beroep;
c. Het verbeteren van de mogelijkheden tot beroep voor mensen met een laag inkomen;
en de in deze ambities genoemde uitwerkingen.
2\. Dat het college elk jaar de raad met een raadsbrief op de hoogte stelt van de activiteiten en effecten van dit initiatiefvoorstel, op de wijze zoals beschreven in het nota.

Dossier 1573 voorblad

Initiatiefvoorstel Krijgen waar je Recht op hebt.docx

STV Bijlage Nota Krijgen waar je recht op hebt definitief.pdf

Initiatiefvoorstel "Krijgen waar je Recht op hebt".pdf

8.1 Reactiebrief Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt

Dossier 1761 voorblad

Reactiebrief Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt.pdf

Nota Krijgen waar je Recht op hebt.pdf

8.2 Raadsbrief Uitwisseling gegevens gesubsidieerde rechtsbijstand en bijzondere bijstand

Dossier 1788 voorblad

Raadsbrief Uitwisseling gegevens gesubsidieerde rechtsbijstand en bijzondere bijstand.pdf

9 Raadsvoorstel Wijziging Verordening U-pas

Wethouder Voortman
Status: B

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1\. De wijziging van de Verordening U\-pas 2019 gemeente Utrecht vast te stellen\, met als belangrijkste wijziging de invoering van gezinstegoed voor kinderen binnen één gezin.

Dossier 1641 voorblad

Raadsvoorstel Besluit tot wijziging U-pas verordening.docx

Besluit wijziging Verordening U-pas.docx

Bijlage Toelichting invoering gezinstegoed.docx

Overzicht wijzigingen U-pas verordening.docx

Raadsbesluit Besluit tot wijziging Verordening U-pas voor invoering gezinstegoed.pdf

10 Debat Wilhelminawerf

Wethouder Diepeveen
Status: B

De fracties van de PvdA en SBU vragen een raadsdebat aan over Wilhelminawerf

Debat Wilheliminawerf.docx

10.1 Raadsbrief huurprijzen Wilhelminawerf

Dossier 1464 voorblad

Raadsbrief Huurprijzen Wilhelminawerf.pdf

10.2 Beantwoording SV 2020, nr. 245 over Project Wilhelminawerf

Dossier 1509 voorblad

Beantwoording SV 2020 nr 245 over Project Wilhelminawerf.pdf

Brief van KWP over Bevestiging afspraken Wilhelminawerf_ Utrecht.pdf

10.3 Raadsbrief Geheime bijlage bij beantwoording SV 2020, nr. 245 over Wilhelminawerf

Dossier 1510 voorblad

Raadsbrief Geheime bijlage bij beantwoording SV 2020, nr. 245 ov.pdf

11 Debat Selectiebesluit Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop'

Wethouder Van Hooijdonk
Status: B

De fracties van de VVD, SBU en PVV hebben een juridische toets aangevraagd op het voornemen van de raad om op basis van het Uitnodigingskader Rijnenburg met Rijnenergie een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan. De partijen vroegen zich af of de gunning wel conform de in het uitnodigingskader gestelde afspraken tot stand is gekomen en of hier mee aan de geldende regelgeving voor aanbestedingen is voldaan. Uit het juridische advies blijkt dat er vragen aan het college te stellen zijn over de wijze waarop het voornemen van het college tot stand is gekomen. Het juridische advies is voor alle fracties in de raad beschikbaar en kan bij het agendapunt worden gevoegd.

De fracties willen daarover in debat met het college, waarbij de fracties voornemens zijn moties in te dienen om het college te verzoeken tot een andere besluit te komen.

Dossier 1781 voorblad

Raadsbrief Selectiebesluit energielandschap.pdf

Initiatiefvoorstel Rijne Energie c.s..pdf

Advies Landsadvocaat motie 192.pdf

12 Debat Complexe situatie gezin

Wethouder Van Ooijen
Status: B

De fractie van DENK heeft tijdens de raadsvergadering van 25 maart 2021 een actuele motie ingediend met als doel passende zorg en passende huisvesting voor het gezin te organiseren en huisuitzetting tot dat moment uit te stellen. De schriftelijke informatie en de toelichting van het college in de commissie hebben hen niet overtuigd dat dit geborgd is. Daarom gaan ze graag met de raad en het college in debat om dit alsnog te borgen.

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
26-03-2021	Openbare ruimte	wethouder Diepeveen	Raadsbrief Meer ruimte voor jongeren	
26-03-2021	Cultuur	Wethouder Klein	Raadsbrief Aanvullende informatie Cultuurcluster Berlijnplein tbv investeringsbeslissing	Betrekken bij de behandeling van het Raadsvoorstel ontwikkelplan en investeringsbeslissing Berlijnplein
26-03-2021	Openbare ruimte	wethouder Diepeveen	Raadsbrief Verruiming openingstijden Julianapark	
26-03-2021	Merwedekanaalzone	Wethouder Diepeveen	Raadsbrief Juridische procedure huurprijzen Wilhelminawerf	
25-03-2021	Erfgoed	Wethouder Klein	Raadsbrief Beleidsregel zonne-energie monumenten beschermde stads- en dorpsgezichten	
25-03-2021	Bestuurlijke zaken	Burgemeester	Raadsbrief Overzicht regionale raadsvoorstellen 2021	

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
25-03-2021	Jeugd en Jeugdzorg	wethouder Eerenberg	Raadsbrief Ontwikkelingen Jeugdbescherming en expertisenetwerken	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen. De in de bief genoemde **toezegging T135** wordt opgenomen in de lijst van toezeggingen: In het 2de kwartaal ontvangt u van ons een volgende brief met een update over de ontwikkelingen bij SVMN
25-03-2021	Mobiliteit	wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Betaald parkeren Bijleveldstraat e.o. en Rijnsweerd	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
25-03-2021	Milieu en Emissieloos Vervoer	wethouder Eerenberg	Raadsbrief Gezamenlijke brief aan EU inzake normering bestelbussen	
25-03-2021	Stationsgebied	wethouder Eerenberg	Raadsbrief roltrappen Jaarbeursplein	
24-03-2021	Economische Zaken	Wethouder Verschuure	Raadsbrief Bedrijveninvesteringszone woonboulevard	

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
24-03-2021	Openbare ruimte	Wethouder Diepeveen	Raadsbrief Reactie conceptadvies commissie van wijzen wervengebied	De inhoud van de brief desgewenst betrekken bij de bespreking van het programmaplan Wervengebied
24-03-2021	Publieksdienstverlening	Wethouder Voortman	Raadsbrief Voortgang programma Publieksdienstverlening 2021	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
24-03-2021	Ruimtelijke Ontwikkeling	Wethouder Verschuure	Raadsbrief Balkons met stalen liggers	
24-03-2021	Ruimtelijke Ontwikkeling	Wethouder Verschuure	Raadsbrief Cartesiusdriehoek: stand van zaken CAB-gebouw	
24-03-2021	Mobiliteit	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Voorlopig Ontwerp herinrichting Ooster- en Westerkade	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
23-03-2021	Milieu en Emissieloos Vervoer	Wethouder Eerenberg	Raadsbrief Bodemenergieplan Beursgebied	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
23-03-2021	Cultuur	Wethouder Klein	Raadsbrief Evaluatie Tweejarige subsidie 2021-2022	

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
23-03-2021	Volksgezondheid	Wethouder Eerenberg	Raadsbrief Stand van zaken afbouw tippelzone	**Toezegging T134** Wij informeren u in juni 2021- de maand voor de sluiting - en in oktober 2021 opnieuw [over de stand van zaken afbouw tippelzone]
23-03-2021	Openbare ruimte	Wethouder Diepeveen	Raadsbrief Aanpak Eikenprocessierups Evaluatie 2020 en Plan van Aanpak 2021	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
23-03-2021	Personeel en Organisatie	Wethouder Voortman	Raadsbrief Voortgang aanbesteding catering	
23-03-2021	Mobiliteit	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Ontwikkelagenda Toekomstbeeld OV	De inhoud van de brief desgewenst betrekken bij de behandeling van het mobiliteitsplan 2040
23-03-2021	Openbare ruimte	Wethouder Diepeveen	Raadsbrief Actieplan zelfbeheer openbaar groen	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
22-03-2021	Openbare ruimte	Wethouder Diepeveen	Raadsbrief Beheersmaatregel walmuur rak 6 west	De inhoud van de brief desgewenst betrekken bij de bespreking van het programmaplan Wervengebied

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
22-03-2021	Stationsgebied	Wethouder Eerenberg	Raadsbrief Voortgang Jaarbeurspleingebouw	
19-03-2021	Stationsgebied	wethouder Eerenberg	Raadsbrief Beantwoording vragen investeringsbedrag Graadt van Roggenweg (Lombokplein)	
19-03-2021	Prostitutie	Burgemeester	Raadsbrief Stand van zaken tender Het Nieuwe Zandpad	v.k.a.; de individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen. (In de raadsbrief 15 dec. '20 'Stand van zaken tender' is aangegeven dat naar verwachting eind 2021 een besluit over de definitieve gunning is te verwachten).
19-03-2021	Openbare Orde en Veiligheid	Burgemeester	Raadsbrief Dreiging tijdens klimaatdemonstratie 14 maart	V.k.a.; de individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
18-03-2021	Ruimtelijke Ontwikkeling	Wethouder Verschuure	Raadsbrief Technische uitleg Transitiestrategie omgevingsplan	

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
18-03-2021	Welzijn	wethouder Van Ooijen	Raadsbrief Evaluatie accommodatiebeleid buurtcentra	
18-03-2021	Wijkgericht werken en participatie	wethouder Klein	Raadsbrief kinderinitiatievenfonds	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
18-03-2021	Groen	wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief opdracht transitie recreatieschappen	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
18-03-2021	Maatschappelijke Ondersteuning	Wethouder van Ooijen	Raadsbrief Gewijzigde Nadere regel subsidie toegankelijkheid	
17-03-2021	Erfgoed	wethouder Klein	Raadsbrief beveiligingsincident HUA	
17-03-2021	Werk en inkomen	wethouder Voortman	Raadsbrief Dashboard Werk en Inkomen vierde kwartaal 2020	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
17-03-2021	Openbare Orde en Veiligheid	Burgemeester	Raadsbrief Update gevolgen en aanpak coronavirus in Utrecht	Desgewenst betrekken bij de Corona update bijeenkomst van het college van 13 april 2021
17-03-2021	Mobiliteit	wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief uitvoering motie 342 (verbreding A27)	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
16-03-2021	Mobiliteit	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Vervanging brugval Nelson Mandelabrug	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
16-03-2021	Onderwijs	Wethouder Klein	Raadsbrief Toelichting en juridische toets verhuurbeleid bij Utrechtse kindcentra	Betrekken bij de behandeling van het raadsvoorstel Uitvoeringsplan Utrechtse kindcentra
16-03-2021	Sport	wethouder Van Ooijen	Raadsbrief Onverwachte vertraging sportpark Vechtzoom nader ecologisch onderzoek	
16-03-2021	Cultuur	wethouder Klein	Raadsbrief Voortgang Machinerie	
16-03-2021	Diversiteit	Wethouder Voortman	Raadsbrief Toezeggingen Regenboogagenda	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
16-03-2021	Mobiliteit	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Ongeval tram Laan van Maarschalkerweerd	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen
16-03-2021	Mobiliteit	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Vergunning fietspad Oosterspoorbaan 2e fase	De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen

LIJST INGEKOMEN RAADSBRIEVEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de afgelopen periode zijn de onderstaande raadsbrieven vanuit het college ingekomen. Deze brieven zijn ter informatie. Voorstellen doet het college alleen middels raadsvoorstellen.

Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier. Voor zover nodig is hieronder een aanvullend behandeladvies gegeven.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
16-03-2021	Onderwijs	wethouder Klein	Raadsbrief Stand van zaken binnenklimaat schoolgebouwen	**Toezegging T136** Het college informeert de raad na het zomerreces 2021 opnieuw over de stand van zaken ten aanzien van het binnenklimaat van schoolgebouwen.
15-03-2021	Maatschappelijke Ondersteuning	Wethouder Van Ooijen	Raadsbrief Geleerde lessen kleinschalige woon- en opvangvoorzieningen	
15-03-2021	Openbare Orde en Veiligheid	Burgemeester	Raadsbrief verloop manifestatie Forum voor Democratie	V.k.a.; de individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen

LIJST INGEKOMEN STUKKEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de laatste kolom is een behandeladvies gegeven. Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Afzender	Onderwerp	Behandeladvies
31-03-2021	Milieu en Emissieloos Vervoer	De heer A. F. - zaaknr. 8730502	Scooters op fietspadden, hoe lang nog?	Voor kennisgeving aannemen
29-03-2021	Ruimtelijke Ontwikkeling	Mevrouw C. T., namens grote groepen inwoners van Utrecht Oost - zaaknr. 8730405	Geen crematorium in een woonwijk	Voor kennisgeving aannemen. De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen.
29-03-2021	Dierenwelzijn	De heer J. E., namens alle ondertekenaars - zaaknr. 8729994 BMT 21 23	Petitie Kippen weg uit Zuilen - zoals op 25 maart 2021 aangeboden	Ter afdoening in handen stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.
26-03-2021	Financiën	Provincie Utrecht - zaaknr. 8716099	Richtlijnen voor begroting 2022 en Circulaire begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten 2022	Voor kennisgeving aannemen
26-03-2021	Ruimtelijke Ontwikkeling	Stafbureau Gemeentesecretaris Utrecht - zaaknr. 8149951 BMT 20 62	Afschrift van brief aan werkgroep Behoud JWK 1-10B over Renovatie of nieuwbouw Johan Wagenaarkade (reactie op brief van 28 februari 2021)	Voor kennisgeving aannemen
26-03-2021	Milieu en Emissieloos Vervoer	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) - zaaknr. 8725110 BMT 21 22	Ontwerp Programmabegroting 2022 RUD Utrecht	Voor concept zienswijze in handen stellen van het college. Het college wordt gevraagd een raadsvoorstel zienswijze voor de gemeenteraad voor te bereiden en deze uiterlijk op 14 april aan de raad toe te sturen, zodat behandeling in de commissie S&R op 29 april (ovv vaststelling door agendacie) en de raad van 20 mei 2021 (ovv vaststelling agenda) nog mogelijk is.

LIJST INGEKOMEN STUKKEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de laatste kolom is een behandeladvies gegeven. Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Afzender	Onderwerp	Behandeladvies
25-03-2021	Openbare ruimte	Utrechtse Bomenstichting - zaaknr. 8715602 BMT 21 20	Opnieuw illegale kap	Ter afdoening in handen stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.
25-03-2021	Milieu en Emissieloos Vervoer	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) - zaaknr. 8715979	Vastgestelde Jaarstukken 2020 RUD Utrecht inclusief controleverklaring	Voor kennisgeving aannemen
24-03-2021	Groen	Ondernemingsraad Recreatie Midden Nederland - zaaknr. 8725617	Open brief aan staten- en raadsleden en bestuursleden van de recreatieschappen over versnippering leidt tot kwetsbaarheid	De individuele fracties kunnen de inhoud betrekken bij de raadsbrief Opdracht transitie recreatieschappen en hier desgewenst actie op ondernemen
23-03-2021	Werk en inkomen	Stafbureau gemeentesecretaris Utrecht - zaaknr. 8478112 BMT 21 02	Afschrift van brief aan Cliënten-platform over Kostendelersnorm (reactie op brief van 11 januari 2021)	Voor kennisgeving aannemen
23-03-2021	Mobiliteit	Wijkberaad Utrecht Noordwest - zaaknr. 8698799	Afschrift mail zoals gericht aan gedeputeerde A. S. om aanpassingen in het OV (Utrecht Noord West) bespreekbaar te maken voordat ze worden geëffectueerd	Voor kennisgeving aannemen. De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen.

LIJST INGEKOMEN STUKKEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de laatste kolom is een behandeladvies gegeven. Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Afzender	Onderwerp	Behandeladvies
23-03-2021	Groen	Werkgroep biodiversiteit Westbroek, A.L., Bee Foundation, S.C. en IVN De Bilt, Werkgroep Natuur en Milieu, P.G. - zaaknr. 8724778 BMT 21 21	Brief gericht aan wethouder Van Hooijdonk - cc aan de Utrechtse gemeenteraadsleden over duurzaam maaien langs recreatiepaden	Ter afdoening in handen stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.
22-03-2021	Merwedekanaalzone	Stafbureau gemeente secretaris Utrecht- zaaknr. 8046063 LIS 20 53	Afschrift van brief aan Belangengroep bewoners houd -rivierenwijk- leefbaar - over Informatievoorziening Merwedekanaalzone (reactie op brief van 1 oktober 2020)	Voor kennisgeving aannemen
22-03-2021		Rekenkamer gemeente Utrecht - zaaknr. 8697647	Jaarverslag 2020	Voor kennisgeving aannemen. De individuele fracties kunnen hier desgewenst actie op ondernemen.
21-03-2021	Openbare ruimte	Werkgroep Odenvelt tot de Ham - zaaknr. 8697935	Openstelling park Kasteel de Haar	Voor kennisgeving aannemen
19-03-2021	Openbare ruimte	Werkgroep Odenvelt tot de Ham - zaaknr. 8696434 BMT 21 19	Uitstel van maaien van plantsoen, velden en bermen	Ter afdoening in handen stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.

LIJST INGEKOMEN STUKKEN T.B.V. RAADSVERGADERING D.D. 8 APRIL 2021

In de laatste kolom is een behandeladvies gegeven. Uiteraard kunt u naar aanleiding van deze brieven onderwerpen agenderen voor informatiebijeenkomsten en/of commissiebehandeling via het beschikbare agenderingsformulier.

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Afzender	Onderwerp	Behandeladvies
05-03-2021		De heer G. C. - raadsadviseur Griffie gemeente Utrecht - zaaknr. 8696258	Grote projecten: - Oplevering (voor)laatste versie Rapport TwynstraGudde Quickscan VRP en handleiding PB - Handleiding projectbeheersing - Concept Verordening (door TG beoordeeld)	Voor kennisgeving aannemen

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Bekrachtiging geheimhouding

Opgesteld door	Stafbureau Gemeentesecretaris
Kenmerk	6838480/20210408
Vergaderdatum raad	8 april 2021
Geheim	Nee
Bijlage	Bekrachtiging geheimhouding 8 april 2021

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1 De door het college opgelegde geheimhouding op documenten zoals vermeld in de bijlage ‘Bekrachtiging geheimhouding – gemeenteraad 8 april 2021’ te bekrachtigen conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris

De burgemeester,

Bekrachtiging gemeenteraad 8 april 2021 van de door het college opgelegde geheimhouding op grond van artikel 25, derde lid, van de Gemeentwet van:

Onderwerp	Kenmerk/ Zaaknr	Datum aanbieding gemeenteraa	Wat is geheim?	WOB grond	Datum besluit Geheimhouding	Grondslag Gemeentewet	Is het stuk permanent geheim	Geheim tot
Raadsbrief Toezegging informatie complexe situatie gezin: de bijlage 'Toelichting bij raadsbrief Toezegging informatie complexe situatie gezin'	8712999	31-3-2021	Bijlage(n)	10 lid 1 sub d en lid 2 sub e	31-3-2021	55 lid1 + 86 lid 2 + 25 lid 2	Ja	Permanent
Raadsbrief Aanvullende informatie Cultuurcluster Berlijnplein tbv investeringsbeslissing: de bijlagen 'Bijlage 1 Second opinion raming Cultuurcluster Leidsche Rijn Royal Haskoning DHV dd. 1 november 2020', 'Bijlage 2 Bouwkostenraming Culturele Voorzieningen Berlijnplein, Utrecht, IGG Bouweconomie dd. 17-12-2020', 'Bijlage 3 Toelichting stichtingskosten cultuurcluster Berlijnplein' en 'Bijlage 4 Opdrachtgeverskosten in Stichtingskostenraming Berlijnplein 20210104'.	8697655	26-3-2021	Bijlage(n)	10 lid 2 sub b en g	31-3-2021	55 lid1 + 86 lid 2 + 25 lid 2	Nee	tot de realisatie van alle gebouwen behorend bij de investeringsbeslissing Berlijnplein is afgerond of zoveel eerder als het college de raad hierover (gedeeltelijk) in openbaarheid kan informeren.
Raadsbrief Juridische procedure huurprijzen Wilhelminawerf: de bijlage 'Juridische traject huurprijzen Wilhelminawerf'	8619348/01 0320210919-BR	26-3-2021	Bijlage(n)	10 lid 2 sub b en g	23-3-2021	55 lid1 + 86 lid 2 + 25 lid 2	Ja	Permanent

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Bekrachtiging geheimhouding

Opsteller	Stafbureau Gemeentesecretaris
Zaaknummer	6838480/20210408
Jaargang en nummer	2021, nr. 33
Vergaderdatum Raad	8 april 2021
Geheim	Nee

De raad besluit:

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1 De door het college opgelegde geheimhouding op documenten zoals vermeld in de bijlage ‘Bekrachtiging geheimhouding – gemeenteraad 8 april 2021’ te bekrachtigen conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 8 april 2021.

De griffier,	De voorzitter,
Merel van Hall	Sharon A.M. Dijksma

Gemeente Utrecht

2020

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 11 maart 2021

Vragenuur, gehouden op donderdag 11 maart 2021 te 18.30 uur.

Het vragenuur vindt in verband met de coronamaatregelen niet plaats in de raadszaal, maar digitaal.

Voorzitter: De heer De Pagter.

Aan het vragenuur nemen deel de leden: Assen, Bijsterbosch, Van Dalen, Deldjou Fard, Işik, Koning, Saiah, Sturkenboom, Virginia en Wijmenga.

Namens het college nemen deel: burgemeester Dijksma en de wethouders Eerenberg, Van Hooijdonk, Klein en Verschuure.

Voorts nemen deel de fractiemedewerkers: Boudens, Van Mil en Snippe.

Griffier: de heer Lith.

Opening van het vragenuur.

De VOORZITTER: Dames en heren! Goedemiddag. Welkom bij het vragenuur. Er zijn tien sets vragen ingekomen.

1. Vragen van mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) en mevrouw Bijsterbosch (D66) inzake Zonder Broedplaatsen geen werkplek voor de Makers.

Mevrouw DELDJOU FARD (GroenLinks): Voorzitter! De coronacrisis is een mokerslag voor de culturele sector. Om deze sector staande te houden, zijn verschillende maatregelen genomen. Toch vallen er instellingen tussen de wal en het schip. Vooral de makers zitten telkens met lege handen. De inkomsten van zelfstandige makers en freelancers zonder personeel zijn flink gekrompen. De noodsteun is niet altijd toereikend.

Voor de genoemde groep zijn sedert 2020 op verzoek van de GroenLinks-fractie en anderen de voorwaarden voor de impulssubsidie versoepeld. Het is mooi dat deze regeling ook in 2021 wordt voortgezet. Dat zorgt ervoor dat de makers kunnen blijven doen waar ze goed in zijn, namelijk het maken van cultuur. Helaas ziet de GroenLinks-fractie een nieuw probleem opduiken. Ze maakt zich zorgen over het voortbestaan van de ongesubsidieerde werkplekken in Utrecht, de zogenaamde broedplaatsen.

Recentelijk trok De Nijverheid aan de bel. Dat is een broedplaats die zich staande houdt door het ruimte bieden aan diverse culturele instellingen en horeca en door het verhuren van vergaderplekken en atelierruimte aan beeldende kunstenaars en musici. Het is een unieke plek die landelijk wordt geprezen en die Utrecht op de kaart zet.

De Nijverheid zegt zich zorgen te maken over de toekomst. Verschillende inkomsten vallen weg vanwege de genomen maatregelen. Als De Nijverheid verdwijnt, verliest Utrecht een van haar rafelranden. Nog erger: circa 50 makers verliezen dan de atelierruimte waar zij werken om hun brood te verdienen, terwijl de makers al door de crisis ingrijpend zijn geraakt. Het steunen van culturele organisaties, die geen subsidierelatie hebben met de gemeente, is ingewikkeld. Voor wat de GroenLinks-fractie betreft, is het belangrijk om tijdens deze crisis behalve grote en kleine culturele instellingen ook makers en freelancers te steunen. De GroenLinks-fractie wil graag dat het college de mogelijkheden verkent om Utrechtse broedplaatsen, die in nood verkeren, de helpende hand te bieden.

In de raadsbrief van 6 januari 2021 over coronagerelateerde zaken staat dat er van het eerste

noodsteunpakket van de gemeente Utrecht voor cultuur EUR 1,315 miljoen is overgebleven. Er komt een nieuw steunpakket van het Rijk. De situatie van De Nijverheid brengt ons op volgende vragen.

1. Is het college op de hoogte van de situatie waarin De Nijverheid momenteel verkeert?
2. Is het college op de hoogte van hoe het momenteel met andere Utrechtse broedplaatsen gaat? Zo, ja, kan het college die situatie schetsen? Zo nee, wil het college die in kaart brengen?
3. Wil het college toezeggen om De Nijverheid en andere broedplaatsen te steunen? Zo ja, dan kregen wij daarover graag meer toelichting. Zo nee, wat zijn dan de belemmeringen? Hoe kunnen die worden weggenomen?

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Voorzitter! Veel dank voor de gestelde vragen.

Het antwoord op vraag 1. Ja, wij hebben nauw contact met De Nijverheid, net als met andere broedplaatsen.

Het antwoord op vraag 2. Door de gesprekken die wij bestuurlijk en ambtelijk met de sector voeren, hebben wij in beeld dat er niet direct problemen zijn rond de bedrijfsvoering. De plekken die er zijn, worden ook niet zomaar opgezegd - dat is echt het allerlaatste wat men doet; men wil zijn plek niet kwijtraken. En als iemand de huur opzegt, is er meteen iemand anders die erin wil. Dat betekent dat er voor de bedrijfsvoering van de broedplaatsen geen grote problemen zijn.

Wat wél een rol speelt, is dat een groep niet voor niets bij elkaar is. Afhankelijk van wie er bijkomt, kan dat voor verwatering en een verminderde onderlinge binding zorgen. Wij houden daarom nauw de vinger aan de pols.

Wij herkennen dat bepaalde zaken, bijvoorbeeld inkomsten uit horeca en culturele programmering door verhuur van zalen, op dit moment bijna niet mogelijk zijn. Daarom zijn er verschillende regelingen getroffen, onder meer door het Rijk. Wij houden de situatie goed in de gaten.

Het antwoord op vraag 3. In 2020 hebben wij gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde culturele organisaties - waaronder broedplaatsen - de mogelijkheid gegeven voor noodsteun, om de tekorten deels te compenseren. Er zullen organisaties zijn die toen geen steun hebben aangevraagd. Wij willen ze dit jaar de kans geven om dat nog wél te doen. Dat gaat dan nog over 2020. Begin april a.s. hoop ik de raad duidelijk te kunnen laten zien hoe dat eruitziet. Dat betekent dat net als de vorige keer ook het eigen vermogen en de kostenbesparingen bij de instellingen worden bekeken. Het belangrijkste doel hiervan is dat wij op die manier voor de hele stad in alle wijken een vitale Utrechtse culturele en erfgoedsector behouden.

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Voorzitter! Als ik mij goed herinner, zouden wij vóór eind 2020 een update krijgen van het werkplan Huisvesting creatieve sector. Ik vraag mij af wanneer wij die krijgen en of bij het toewijzen van noodsteun ook rekening wordt gehouden met de aandachtsgebieden.

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Voorzitter! Ik heb de raad laten weten dat bepaalde zaken inderdaad wat naar achteren zijn verschoven vanwege de extra druk die er is op de afdeling Cultuur. Ik weet geen concrete data, maar ik kan er wel voor zorgen dat dit punt in de coronabrief wordt opgenomen. Het ligt voor de hand dat dit onderwerp een rol speelt bij hetgeen wij in april a.s. presenteren.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Ik bedank de wethouder voor haar beantwoording van de vragen. Het is mooi om te horen dat steun ook in 2021 mogelijk is, maar ik kon uit de beantwoording van de wethouder niet opmaken hoe het is gesteld met De Nijverheid. De mensen van De Nijverheid hebben aan de bel getrokken. Kan de wethouder zeggen hoe het is gesteld met het bieden van steun aan de mensen van De Nijverheid? Zij hebben die nodig.

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Voorzitter! Het gaat te ver om dat hier uitgebreid uit de doeken te doen. Dat zijn soms gesprekken die niet voor iedereen even boeiend zijn. Wij houden echter de vinger goed aan de pols. De bedrijfsvoering van de organisatie staat niet op omvallen. Wij bekijken wat wij voor de broedplaats als geheel en voor de mensen die er bezig zijn kunnen doen.

2. <u>Vragen van de heer Bakker (D66), de heer Saiah (D66), mevrouw Sturkenboom (Student & Starter), mevrouw Assen (PvdA), de heer Vonk (GroenLinks), de heer Van Steeg (CDA) en de heer Van Heuven, (PvdD) inzake Gezonde schoollunch: tijd voor actie!</u>

De heer **SAIAH** (D66): Voorzitter! Gezonde schoollunch: tijd voor actie! "Ongelijkheid op school zit ook in het broodtrommeltje" kopte de NRC vorige week. De gezonde schoollunch is een onderwerp dat de laatste tijd flink in de belangstelling staat. Er wordt onderzoek naar gedaan en de fracties van D66, PvdA en PvdD hebben er schriftelijke vragen over gesteld. Ook is het onderwerp in veel verkiezingsprogramma's en debatten terug te vinden. Er is recent een motie aangenomen die oproept tot het uitwerken van scenario's voor landelijke implementatie. Dat biedt hoop.

De coronacrisis is een alarmbel: wij moeten aan de bak om overgewicht tegen te gaan en om gezondheidsverschillen te verkleinen. Het aanbieden van een gezonde en duurzame schoollunch op de basisschool – bij voorkeur in combinatie met meer beweging – is bewezen effectief. Op de Kindercampus Molenpark in Lombok loopt momenteel een eerste Utrechtse pilot. De Rijksoverheid maakt de komende tijd het nodige geld vrij voor onderwijs, jeugd, gezondheid en sport als gevolg van de coronacrisis. Het meest in het oog springt de EUR 8,5 miljard voor het Nationaal Programma Onderwijs. De fracties van D66, Student & Starter, PvdA, GroenLinks, CDA en PvdD hebben de volgende vragen.

1. Ziet het college ook momenten om de gezonde en duurzame schoollunch een duw de goede kant op te geven en om slim gebruik te maken van de binnenkort beschikbare rijksmiddelen en de aangenomen motie in de Tweede Kamer? Zo ja, hoe acteert het hierop?
2. Wil het college op een laagdrempelige manier peilen of Utrechtse basisscholen ervoor open staan om een pilot te doen met de gezonde en duurzame schoollunch zodra dat met het oog op corona verantwoord kan?
3. Is het college bereid om de komende maanden aanbod en geld bij elkaar te brengen en om scholen te helpen om pilots voor gezonde en duurzame schoollunches van de grond te krijgen?
4. Is het college het met de vragenstellers eens dat mogelijke pilots de meeste meerwaarde hebben op de plekken waar de gezondheidsverschillen het grootst zijn en de nood het hoogst is? Zet het college juist op deze plekken in?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Het antwoord op vraag 1. De stad van gezond stedelijk leven voor iedereen voert vanzelfsprekend een agenda die erop is gericht om de gezondheidsverschillen te verkleinen. Ik ben het met de indiener van de vragen eens dat voedsel een groot verschil maakt voor de gezondheid en dat dit oneerlijk is verdeeld, ook in de stad en ook bij scholieren. Ik herken dat er momentum is, zowel in de stad als in het onderwijs – maar ook bij sportverenigingen – en dat wij dat momentum moeten omzetten in actie. Wij kunnen dat niet alleen doen. Wij hebben daar de rijksoverheid bij nodig. Er is een motie aangenomen. Dat betekent dat ook de staatssecretaris scenario's bekijkt om dit mogelijk te maken. Wij volgen dit allemaal goed. Behalve dat wij dit volgen, zullen wij ook een aantal dingen organiseren, maar daarop kom ik later terug.

Het antwoord op vraag 2. Wij willen zeker de behoefte peilen. Wij speken veel met scholen. Dat doen wij samen met wethouder Klein. Wij bekijken wat nodig is om de gezondheidsverschillen te verkleinen. Wij weten dat gezonde en blije kinderen goede leerlingen zijn. Wij hebben daar een belang bij. Als er scholen zijn die voorop willen lopen, dan kunnen wij nagaan hoe wij dat kunnen doen. Wij zullen ze bijvoorbeeld met de rijksoverheid in contact brengen.

Gevraagd is naar de € 8,5 miljard. Dat is een bedrag dat primair naar de scholen gaat en waarover de scholen zelf beslissen hoe ze dat willen gebruiken. Maar wij kunnen hen zeker op dit idee wijzen.

Het antwoord op vraag 3. Wij zijn zeker bereid om te makelen. Er zijn mensen bij de afdeling Volksgezondheid die dat doen. Dat betekent dat wij graag bekijken of Utrechtse scholen belangstelling hebben. Wij willen ze graag helpen ermee te beginnen. Een belangrijke voorwaarde is dat er middelen zijn om het echt te doen.

Het antwoord op vraag 4. Ik ben het met de vragenstellers eens. Als wij gezondheidsverschillen willen verkleinen, heeft dat de meeste impact als wij dat doen waar de verschillen het grootst zijn. Het ligt voor de hand om te bekijken of er scholen zijn waar de verschillen het grootst zijn en om daar te beginnen. Wij weten inmiddels dat er scholen voor speciaal onderwijs zijn die erg in deze pilot zijn geïnteresseerd.

Mevrouw **STURKENBOOM** (Student & Starter): Voorzitter! Is de wethouder bereid om te bekijken of zo'n pilot beleid kan worden zodat wij niet alleen een korte periode met gezond voedsel bezig zijn?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Ik ben daar zeker toe bereid, mits daar de financiële middelen voor aanwezig zijn. Daarom is het goed dat wij deelnemen aan het onderzoek dat door de staatssecretaris wordt gelast. Het zou mooi zijn als wij in staat worden gesteld om dit goed te doen. Als de randvoorwaarden gunstig zijn, ben ik daartoe zeker bereid.

Mevrouw **ASSEN** (PvdA): Voorzitter! Ik vraag mij af of aandacht voor gezonde voeding en misschien ook het implementeren ervan kan worden betrokken bij het contact dat er is met aanbieders van de voorschool en met kinderopvangaanbieders.

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Ik vind dat een goede suggestie. Wij spreken met al die netwerken. Ik neem deze suggestie mee en zal dit punt onder de aandacht brengen.

De heer **SAIAH** (D66) Voorzitter! Ik wil de wethouder bedanken voor de beantwoording. Wij zullen de ontwikkelingen in de gaten houden. Wij hopen dat hij ons bijtijds informeert.

3. Vragen van de heer Van Dalen (VVD) en de heer Wiegant (SP) inzake Afvalberg voor de deur.

De heer **VAN DALEN** (VVD) Voorzitter! Al tien dagen staat bij Petra een enorme hoop afval voor de deur: "Ik schaam mij er gewoon voor". Dit was de kop in het AD/UN over de enorme afvalberg die maar niet door de gemeente wordt weggehaald. Na jarenlang aandacht te hebben gevraagd voor de enorme afvalbergen in de stad en na hierover de wethouder een zwartboek te hebben aangeboden, is afval nog steeds een groot probleem. Dat de gemeente vervolgens niet reageert op klachten, kan echt niet. De gemeente behoort adequaat te handelen en, voordat het erger wordt, behoort ze de troep op te ruimen.

1. Waarom heeft de wethouder niet gereageerd op klachten over deze afvalberg en heeft hij die niet, voordat het erger werd, meteen weggehaald?
2. Hoe voorkomt de wethouder dat niet wordt gereageerd op meldingen en klachten over de afvalbergen op straat?
3. Wat is de oorzaak van de enorme berg afval op de Van Eysingalaan in Kanaleneiland? Hoe voorkomt de gemeente dat dit opnieuw gebeurt, ook op andere plekken in de gemeente?
4. In hoeverre voldoen de capaciteit van de afvalcontainers, de frequentie van het legen van de afvalcontainers en het tijdig opruimen van het afval naast de afvalcontainers? Wat doet de wethouder om het gemeentelijke reinigingsbeleid te verbeteren? Inmiddels zijn ook in Wittevrouwen bergen afval waargenomen, bijvoorbeeld in de Biltstraat, aan de Blauwkapelseweg en in de Poortstraat, vooral naast afvalcontainers.
5. Wat doet de wethouder om te voorkomen dat de bergen afval die in Tuinwijk en de Vogelenbuurt zijn zich ook in Wittevrouwen zullen voordoen?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Er is door de gemeente op de klachten gereageerd, maar die zijn helaas niet adequaat afgehandeld. Dat bleek zowel op de locatie als in de terugkoppeling aan de melders.

Het antwoord op vraag 1. Door de grote hoeveelheid en de aard van het aangetroffen afval – waaronder bankstellen en matrassen – was het niet mogelijk dat zonder kraanwagen mee te nemen. Wij hebben gezien dat vuilnismannen het afval niet konden meenemen. Daarna is in de onderlinge afstemming iets verkeerd gegaan. Alles heeft veel te lang geduurd.

Het antwoord op vraag 2. Een onderdeel van de aanpak bijplaatsingen – waarmee ook wethouder Diepeveen bezig is – is de aanpak van het zwerfafval. Wij proberen het proces van het melden te verbeteren. Ook dit geval zullen wij erbij betrekken.

Het antwoord op vraag 3. De belangrijkste oorzaak van het bijplaatsen is het gedrag van de mensen. Bijplaatsen is niet toegestaan. Toch wordt het gedaan. Als men iets op straat zet, leidt dat tot bijplaatsingen. De mensen denken dan dat het vuil wordt opgehaald. Bijplaatsen mag echter niet. De mensen kunnen een afspraak maken, dan komen wij het afval netjes ophalen.

Het antwoord op vraag 4. Gevraagd wordt of de capaciteit van de afvalcontainers en de frequentie van het legen hierbij een rol speelt. Dat is niet zo. De afvalcontainers zijn voorzien van vulgraadsensoren. Daarom kunnen wij de containers altijd legen. Het bijplaatsen van grote hoeveelheden afval, dat niet in de containers past, heeft niets te maken met het legen ervan.

Het antwoord op vraag 5. De gemeente is dagelijks in Wittevrouwen aanwezig om het bijplaatsen van afval bij containers te monitoren. De grote hopen afval die de heer Van Dalen noemt,

zijn er nu niet. De enige locatie die aandacht blijft vragen, is de Poortstraat. Daar worden de containers op dit moment vervangen door perscontainers. Daarmee wordt de capaciteit vergroot.

De heer **IŞIK** (PvdA) Voorzitter! Is het college bereid om in wijken waar bankstellen en matrassen op straat worden gezet, de burgers schriftelijk te informeren over het feit dat dit niet de bedoeling is en dat zij de gemeente kunnen bellen als ze van hun grote afval af willen?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder) Voorzitter! Wij informeren de bevolking met enige regelmaat over de mogelijkheden die er zijn voor het maken van afspraken over grofvuil. Dat doen wij ook bij hot spots, maar wij betwijfelen of het rondsturen van brieven effectief is. Wij proberen er iets aan te doen met het inzetten van afvalcoaches.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! De wethouder zei iets over sensoren in afvalcontainers. Kortgeleden zag ik een medewerker van de gemeente met een stok het afval in een container in elkaar duwen. Hoe werkt dat? Volgens mij is dat niet zinvol. Wat wil de wethouder daaraan doen?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder) Voorzitter! Ik weet niet op welke situatie de heer Van Dalen doelt. Ik moet daarnaar gissen. Ik weet dat papiercontainers verstopt kunnen raken. Dan wordt de zijkant van de container opengemaakt zodat met een stok het afval beter kan worden verdeeld.

4. Vragen van mevrouw Sasbrink (PvdD) en mevrouw Zwinkels (CDA) inzake Laat al het groen op de Johan Wagenaarkade met rust tot over het bestemmingsplan besloten is.

Mevrouw **SNIPPE** (PvdD): Voorzitter! Drie woningblokken aan de Johan Wagenaarkade worden mogelijk gesloopt. De sloopmelding is echter nog niet akkoord bevonden. Het nieuwe bestemmingsplan is door de raad nog niet vastgesteld. Volgens buurtvertegenwoordigers van de Johan Wagenaarkade 1-10 bis zijn er onomkeerbare werkzaamheden uitgevoerd, zoals het uit woningen verwijderen van nutsvoorzieningen en van de looppaadjes voor de huizen. Hiermee zijn de woningen effectief onbewoonbaar gemaakt. De fracties van PvdD en CDA vinden het onwenselijk dat Mitros hiermee op de sloop van de gebouwen lijkt vooruit te lopen, terwijl de raad over de benodigde wijziging van het bestemmingsplan nog geen besluit heeft genomen om nieuwbouw te kunnen realiseren.

Op de locatie staan bomen, dikke en dunne. Tussen de bouwblokken in bevindt zich hoog en dicht struikgewas. Juist in het voorjaar vinden in de bomen en de struiken veel dieren nestgelegenheid en schuilplaatsen. De fracties vrezen dat Mitros, vooruitlopend op het bestemmingsplan, zal beginnen met het verwijderen van het vergunningsvrije groen. Ook over de vergunningsplichtige bomen maken de fracties zich zorgen, want de ervaring leert dat het college vrijwel altijd overgaat tot het verlenen van een velvergunning. Hoewel in de bouwplannen staat dat op de locatie nieuw en meer groen zal worden toegevoegd, is dat geen excuus om het bestaande groen te verwijderen en om het leefgebied van kleine zoogdieren en vogels te vernietigen.

Naar aanleiding van bovenstaande hebben de fracties van PvdD en CDA de volgende vragen.

1. Kan het college toezeggen zich in te zetten voor het behoud van het groen - sowieso tot het bestemmingsplan is vastgesteld - en om met Mitros in gesprek te gaan om die ervan te overtuigen dat de begroeiing moet blijven staan? Zo nee, waarom niet?
2. Kan het college toezeggen – als het voornemens is om velvergunningen te verlenen – dat daaraan de voorwaarde wordt verbonden dat de velvergunningen pas mogen worden gebruikt als ook het bestemmingsplan is vastgesteld en de bouwvergunning is verleend? Zo nee, waarom niet?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder) Voorzitter! Het antwoord op vraag 1 is "nee". Er is al vergunningsvrij groen verwijderd. Dat betrof bossagestruiken en bomen met een diameter kleiner dan 10 cm. Deze werkzaamheden zijn begin maart jl. uitgevoerd, vóór de start van het broedseizoen. Hieraan voorafgaand heeft een ecoloog de locatie geïnspecteerd, maar geen verblijfplaatsen of nestlocaties aangetroffen. Hiermee is voldaan aan de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Bij deze werkzaamheden is wel, per ongeluk, één vergunningsplichtige boom verwijderd. Het betreffende sloopbedrijf heeft dat bevestigd. Mitros heeft daar melding van gemaakt. De gemeente is ter plaatse geweest en heeft proces-verbaal opgemaakt. Het is nu aan het Openbaar Ministerie om over te gaan tot verdere vervolging.

Mitros heeft toegezegd geen werkzaamheden aan het groen meer uit te voeren totdat de benodigde kapvergunning is verstrekt. Ook blijven de niet-vergunningsplichtige bomen met een kleinere diameter dan 15 cm staan. De aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen van woningen en het kappen van de 22 bomen is wel al ingediend. Deze aanvraag loopt op grond van de gemeentelijke coördinatieverordening samen met de vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan. Als de raad het bestemmingsplan vaststelt, zal tegelijkertijd een beslissing op de aanvraag van de omgevingsvergunning genomen worden.

De heer **IŞIK** (PvdA) Voorzitter! Dank voor de beantwoording. Natuurlijk is ook de PvdA-fractie voorstander van een zorgvuldige handelwijze van welke coöperatie dan ook. Kan het college bevestigen dat deze ontwikkeling noodzakelijk is om daar sociale woningbouw mogelijk te maken?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Ja.

Mevrouw **SNIPPE** (PvdD): Voorzitter! Kan de wethouder een reflectie geven op de gang van zaken? Wat vindt hij van het feit dat Mitros voorsorteert op sloop, terwijl de bestemmingsplanwijziging nog niet is goedgekeurd door de raad?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Mitros heeft een vergunningaanvraag gedaan. Mitros wil daar graag met ons een ontwikkeling mogelijk maken om er sociale woningbouw te laten terugkeren. De woningen staan leeg. Er vindt een aantal aanpassingen in plaats, zoals het verwijderen van asbest. Dat is noodzakelijk. Wij willen graag dat dit soort dingen wordt gedaan. Stel dat iemand naar binnen gaat waar dat niet mag - over een hek heen klimt - dan kan dat gevaarlijk zijn. Mitros gaat ervan uit dat de woningen worden gesloopt op basis van een sloopvergunning. Er zal later sprake zijn van een bouwvergunning.

5. Vragen van de heer Koning (D66) inzake Geef de economie een boost.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! In de hele stad vallen bij de winkeliers harde klappen. Bij hen is veel verborgen leed. Er zijn ondernemers die een tweede hypotheek aangaan om hun zaak overeind te houden. Er zijn winkeliers die het geld dat ze apart gezet hebben voor hun pensioen, zien verdampen. Intussen zetten de gemeente, CMU en winkeliersverenigingen stappen om leegstand te voorkomen en om de winkelgebieden levendig te houden. Waar iedereen naar snakt, is dat de bruis in de stad, na corona, weer terugkomt.

1. Hoe is het college zich erop aan het voorbereiden dat de zaken straks weer - op veilige manier - open kunnen?
2. Ziet het college binnen de steunpakketten mogelijkheden om ondernemers, die nu niet of nauwelijks open kunnen, extra te steunen?
3. Winkelgebieden kunnen alleen functioneren als de mix van winkeliers, horeca en cultuur goed is. Als die gebieden er zijn, wordt ook bijgedragen aan het vestigingsklimaat voor andere ondernemers waardoor de werkgelegenheid toeneemt. Wat doet het college, juist nu, om dit proces verder te versterken? Door de coronacrisis wordt een aantal ontwikkelingen in de winkelgebieden versneld. Het kopen van lokaal geproduceerde producten blijft aan populariteit winnen. Deskundigen verwachten dat winkelgebieden nog meer dan nu een ontmoetingsplek worden waar bovendien producten kunnen worden getest, bekeken of besteld voor levering aan huis. Dat betekent iets voor de bezoekersstromen en voor de vraag welk soort panden winkeliers willen gebruiken.
4. Voor toekomstbestendige winkelgebieden en banen is het belangrijk dat de versnelling van die trends niet wordt tegengehouden, maar juist door de gemeente wordt gesteund. Hoe ziet het college dat? Is het college het ermee eens dat na corona daar extra middelen en instrumenten voor nodig zullen zijn?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Wij volgen de landelijke richtlijnen en maatregelen voor wat de openstelling van de ondernemingen betreft. Net als bij Click & Collect proberen wij het een en ander mogelijk te maken en te steunen. Wij nemen maatregelen om de dingen zo veilig mogelijk te doen. Wij proberen te helpen door onder andere het geven van fysieke aanwijzingen aan te brengen als stickers, bebording en de inzet van boa's en publieksbegeleiders. Dat doen wij niet alleen. Wij doen dat graag met de partners in de stad, waaronder

Centrummanagement Utrecht en Koninklijke Horeca. Wij blijven met ze in gesprek over allerlei mogelijke zaken die wij extra kunnen doen. Toevallig is er morgen opnieuw een perspectiefbijeenkomst van veel Utrechtse bedrijven en organisaties, zoals Centrummanagement Utrecht, Koninklijke Horeca, Science Park, Leidsche Rijn Centrum en Utrecht Marketing. Wij zijn bezig met de voorbereiding van de heropening. Op basis van de uitkomsten proberen wij het beleid uit te rollen en te steunen.

Gevraagd wordt wat wij met de steunpakketten kunnen doen. Voor de lokale heffingen geldt dat invordering flexibel is. Er zal sprake zijn van uitstel van betaling en betalingsregelingen. Wij proberen de bedrijven daarop te attenderen. Dat kan via de BghU. Daarnaast zijn er bij de afvalinzameling mogelijkheden. Wij steunen ook de hulp bij gesprekken. Wij doen dat via het project URECA dat ik met de Economic Board ben gestart, samen met de Rabobank en PwC, om ondernemers die hulp nodig hebben te organiseren.

Wij zijn hard aan het werk om voor de winkelgebieden een aanvalsplan te maken. Wij doen ook dat met veel partners, waaronder INretail en de vastgoedorganisaties, om te bekijken hoe wij de binnenstad straks levendig kunnen houden, want de leegstand neemt toe. Daarover ben ik ook in gesprek met de G4 en het ministerie van EZK om de noodzakelijke middelen naar de steden te krijgen. Het beleid zal niet gratis zijn. Wij willen ook bekijken of wij een nieuw instrumentarium kunnen krijgen ofwel iets met flexibele bestemmingen waardoor levendigheid, werkplekken en culturele initiatieven in de binnenstad kunnen worden gefaciliteerd. Ook is er in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 een specifieke aanpak. Ik herken de urgentie die de heer Koning schetst zeker. Er is nu één jaar corona. Het is voor ondernemers een rampjaar geweest.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Ook de VVD-fractie ziet dat er veel leegstand is. Dat was al vóór de coronacrisis zo. Hoe denkt de wethouder over het in de binnenstad mogelijk maken van meer woningen boven winkels in plaats van magazijnruimte? Dat betekent dat aan de zijkant van een winkel een trap moet komen, zodat de winkeloppervlakte iets kleiner wordt, maar dat de huurprijs omlaag kan, omdat de eigenaar van het pand zijn inkomsten kan halen uit onder andere het wonen. Dat kan tot minder leegstand leiden.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! In tegenstelling tot het beeld dat de heer Van Dalen schetst, was de leegstand in de binnenstad in de tijd vóór corona minimaal, onder frictieniveau. Leegstand is echt iets dat door de coronacrisis is ontstaan, maar het idee om wonen boven winkels mogelijk te maken en te stimuleren is goed. Dat is een van de ideeën die deel uitmaken van onze denkrichting, maar "tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren", om met Elsschot te spreken.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Eén van de dingen die een probleem vormen, is dat vastgoedeigenaren ontoereikend bereid zouden zijn om huurprijzen te verlagen. Worden daarover gesprekken gevoerd? Zo ja, op welke manier?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Van de week heb ik de huurprijzen in verschillende winkelgebieden gezien. Toen werd mij duidelijk dat de huurprijzen in de winkelgebieden in de binnenstad fors zijn gedaald, veel meer dan in allerlei andere gebieden. Wij zijn hierover met de Vereniging van Commercieel Onroerend goed eigenaren Utrecht Centrum (VCOC) in gesprek om te zien wat kan worden gedaan. Het klinkt misschien raar, maar niet al het vastgoed is rijk. Ook zeer kleine ondernemers hebben vastgoed. Dat kan belangrijk zijn als pensioenvoorziening. Daarover worden echter zeker gesprekken gevoerd, om te zien wat mogelijk is.

6. Vragen van de heer Virginia (GroenLinks) en mevrouw Sasbrink (PvdD) inzake Spaar de struik.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Bosjes en struiken zijn een ideale schuilplek voor stadse vogels. Daarnaast maken bekende soorten als merel, roodborst en de schattige staartmees hun nest graag niet te hoog van de grond, maar wel beschut. In een fijne struik dus! Maar het gaat niet goed met deze struikbroeders in de stad. Sinds het begin van het Meetnet Urbane Soorten (MUS) in 2007 neemt deze groep, waaronder zanglijster en winterkoning, in aantal af. De afname van struiken en heggen in tuinen en in het openbaar groen dragen hieraan bij. De Vogelbescherming roept met de actie ‘Spaar de struik’ gemeenten op om terughoudend te zijn met het verwijderen van

struiken en kleine bosjes. Dit leidt bij de fracties van GroenLinks en PvdD tot de volgende vragen.
1. Kan de wethouder zeggen of de dalende trend van het MUS ook in Utrecht speelt?
2. Welke maatregelen worden in Utrecht genomen om het aantal stadse vogels te laten toenemen? Kan de wethouder zeggen welke effecten deze maatregelen hebben?
3. Is de wethouder bereid om de afname van het aantal struiken in Utrecht tegen te gaan en om te buigen in een toename? Zo nee, waarom niet?

Onlangs zijn op de plek van de toekomstige wijk Cartesius door een groep vrijwilligers onder leiding van ecoloog Franke van der Laan 2.000 zaailingen geoogst. Voor het oogsten zochten de ontwikkelaars van de wijk contact met Meer Bomen Nu, een samenwerking van Stichting Nationale Boomfeestdag, Stichting MEERGroen, Caring Framers en Urgenda. De organisatie haalt de overdaad aan jonge struiken en bomen op bij natuurgebieden en bouwplaatsen om ze vervolgens op andere plekken in het land terug te planten.
4. Is de wethouder het met onze fracties eens dat het behouden en herplanten van struiken van bouwplaatsen bijdraagt aan een groene en leefbare stad? Zo nee, waarom niet?
5. Is de wethouder bereid om samen met meerbomen.nu te werken aan het behoud en herplanten van struiken en bomen in Utrecht? Zo nee, waarom niet?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. De struikvogels zijn in Utrecht van matig afnemend tot stabiel; een licht negatieve trend. De verschillende soorten hebben een eigen ontwikkeling.

Het antwoord op vraag 2. De maatregelen die wij nemen, hangen sterk af van het type vogel. Er is een aantal gebouwgebonden soorten waar wij gebouwgebonden maatregelen voor nemen, steeds meer stimulansen ook in tenders en dergelijke. Er zijn ook soorten die wat meer struiken nodig hebben. Ook met die soorten houden wij rekening bij gebiedsontwikkelingen en bij het beheer van het groen.

Het antwoord op vraag 3. Recent is in Hoograven het Hamerplantsoen opgekalefaterd. Daarbij behoorde een goede gelaagdheid, dus ook de aanplant van struiken. Misschien is het de raad opgevallen dat wij sowieso werken aan een toename van het groen, maar liefst honderden hectaren, ook met de ambitie om het aantal bomen te laten toenemen. Hetzelfde geldt ook voor deze struiken.

Het antwoord op vraag 4. Wij zijn het er zeker mee eens dat dit een bijdrage kan leveren. De samenwerking is er. Ik begrijp dat ook in Amelisweerd wordt bekeken welke zaailingen kunnen worden geoogst. Waar nodig is het prettig om de dingen op elkaar af te stemmen, zodat de plannen op elkaar aansluiten. Dat is natuurlijk een hartstikke goed initiatief.

Het antwoord op vraag 5. Dat is natuurlijk een hartstikke goed initiatief. Wij zijn het voor wat betreft de doelen met elkaar eens. Wij zijn bezig met het ontwikkelen van een platform waar initiatieven elkaar kunnen vinden. Daar zou ook Meer Bomen Nu wellicht een goed adres kunnen vinden voor meer uitwisseling.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Kan hij ons op de een of andere manier informeren over hoe de contacten verder verlopen en wat er verder terechtkomt van de samenwerking met Meer Bomen Nu?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Er komt ongetwijfeld een moment dat wij de raad over het platform nader zullen informeren. Laten wij bij deze informatie betrekken hoe wij daarmee omgaan.

7. <u>Vragen van de heer Boudens (SP) inzake het betrekken van scholieren bij het convenant sociale veiligheid</u>.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Afgelopen dinsdag werd een raadsinformatiebijeenkomst belegd over veiligheid op en rond Utrechtse scholen. De betrokken partijen waren: de gemeente Utrecht, schoolleiders, zorgprofessionals en de politie. Tijdens de bijeenkomst werd duidelijk dat "serieuze" incidenten gelukkig zeldzaam zijn, bijvoorbeeld agressie alsmede het bezitten en gebruiken van messen en drugs. Als zo'n situatie zich onverhoopt voordoet, weten de partijen elkaar snel te vinden. In eerste instantie wordt gepoogd met de betrokkenen een pedagogische oplossingsstrategie te verzinnen en waar dat strikt noodzakelijk is worden punitieve sancties toegepast.

De partijen geven aan dat korte lijntjes en snelle informatie-uitwisseling van cruciaal belang

zijn, met name voor de preventie. Om deze processen te bevorderen en formaliseren heeft de gemeente in samenwerking met stakeholders een veiligheidsconvenant opgesteld. Het valt de SP-fractie op dat bij het opstellen van dit convenant scholieren geen gesprekspartner zijn geweest, waardoor essentiële informatie zou kunnen ontbreken. Naar aanleiding van deze constatering heeft de SP de volgende vragen.

1. Klopt het dat leerlingen geen rol hebben gespeeld bij het opstellen van het veiligheidsconvenant? Kan de wethouder uitleggen waarom dat zo is?
2. Is de wethouder het met de SP-fractie eens dat scholieren actief betrokken dienen te worden bij afspraken over sociale veiligheid op en rond de school? Zo nee, waarom niet?
3. Zo ja, kan het college de raad zo spoedig mogelijk infomeren hoe scholieren zijn betrokken bij de sociale veiligheid op en rond de school?
4. Op welke termijn zal het convenant worden geëvalueerd en hoe kunnen jongeren daarbij worden betrokken?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Hartelijk dank aan de heer Boudens voor het stellen van deze vragen. Volgens mij slaat hij de spijker op z'n kop als hij zegt dat wij jongeren meer bij dit onderwerp moeten betrekken.

Misschien is het goed om te zeggen dat het convenant vooral inhoudelijke afspraken bevat, niet over hoe wij omgaan met sociale veiligheid, maar vooral over de rol die de partners hebben. De afspraken die worden gemaakt in het schoolveiligheidsoverleg tussen de politie, de gemeente, de scholen en het jongerenwerk. Dat is echt een goede plek om ook leerlingen actief te betrekken. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en het welzijn van het schoolpersoneel en de leerlingen. Wat wij een goed idee vinden, is om scholieren beter te betrekken bij de schoolveiligheidsoverleggen en om aan die tafel na te denken over de vraag hoe wij ze daar een plek kunnen bieden. De wijze waarop leerlingen worden betrokken, verschilt per school. Ik denk dat het een goed idee is om dat gat te agenderen in alle schoolveiligheidsoverleggen, zodat wij bijvoorbeeld waar dat niet gebeurt, wij de scholen en de leerlingen kunnen uitdagen door te vragen hen daarbij te kunnen betrekken.

Het convenant is in 2020 door de partners geëvalueerd, waaronder het jongerenwerk. Dat heeft niet tot wezenlijke aanpassingen geleid. De update - voorzien van een aantal aanpassingen - zal binnenkort aan alle convenantpartners worden toegestuurd. Wat ik de heer Boudens en de SP-fractie daarmee kan toezeggen, is dat wij dan in de update opnemen de suggestie om het convenant te bespreken met de leerlingenraden van de scholen, om op die wijze jongeren erbij te betrekken. Ik hoop dat dit tot tevredenheid leidt. Het is een goed idee en een goed punt. Dank u wel.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie maakt zich grote zorgen over wapens op scholen. Misschien is een heel duidelijk signaal belangrijk. Is de burgemeester bereid om zich heel duidelijk uit te spreken tegen wapens op scholen?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Ik hoef daar geen enkele moeite voor te doen. Ik ben het zeer met de heer Van Dalen eens. Ik denk dat er in deze vergadering niemand is die daar anders over denkt. Ik denk dat de raadsinformatiebijeenkomst ons heeft geleerd dat het niet vaak voorkomt, maar wij moeten het wél voorkomen. Het is heel belangrijk dat jonge mensen zich veilig voelen. Het dragen van wapens draagt daar niet aan bij.

De heer **IŞIK** (PvdA) Voorzitter! Wij zeggen altijd dat voorkomen beter is dan genezen. In Overvecht is op één basisschool politie aanwezig. Kan dat idee niet over de hele stad worden uitgerold?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Ik zou mij daarin moeten verdiepen. Misschien is het sowieso goed dat ik dat eens persoonlijk ga bekijken. Ik ga sowieso samen met wethouder Diepeveen in Overvecht aan de slag. Dat is een wijk waar wij een heel mooi programma uitrollen. Ik heb daar recent nog hoog ambtelijk contact over gehad met het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Dat is een agenda die over veel meer gaat dan bewoning, welzijn, veiligheid en onderwijs. Ik wil dat heel graag zien.

De heer **IŞIK** (PvdA) Voorzitter! Ik neem de burgemeester graag mee.

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Dan hebben wij een deal.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! De toezeggingen lijken mij concreet genoeg. Ik ben er voorstander van om de medezeggenschapsraden zoveel mogelijk bij dit soort overleg te betrekken. Zet daar vooral flink op in.

8. Vragen van mevrouw Sasbrink (PvdD) inzake Neem de waarde "hoge ecologische kwaliteit" expliciet mee als basis voor Groen Groeit Mee.

Mevrouw **SNIPPE** (PvdD): Voorzitter! Vorige week ontvingen wij raadsbrief Onderwerp U10: Groen Groeit Mee. Hierin staat dat mogelijkheden worden gezien om kwalitatieve groei en landschap voor natuur, biodiversiteit en recreatie mogelijk te maken door het koppelen van diverse doelen in het landelijke gebied. In de Informatiebrief Groen Groeit Mee worden vijf waarden genoemd die de basis vormen voor de opgave Groen Groeit Mee: toegankelijk groen, duurzame landbouw, veerkrachtige natuur, beleefbaar landschap en zichtbaar water. Het verbaast de PvdD-fractie dat biodiversiteit in dit rijtje van vijf waarden volledig ontbreekt. Gezien de biodiversiteitscrisis waar wij mee te kampen hebben, zou de waarde "hoge ecologische kwaliteit" (voldoende oog voor de biodiversiteit) voorop moeten staan in het rijtje van belangrijkste waarden of moet op zijn minst daaraan als zesde waarde worden toegevoegd. Gelukkig is het programma Groen Groeit Mee nog in ontwikkeling en blijkt de Utrechtse wethouder de bestuurlijke vertegenwoordiger te zijn. De PvdD-fractie ziet daarom daarin de mogelijkheid om daarmee het gebrek aan oog voor de biodiversiteitscrisis in het programma Groen Groeit Mee te repareren. Daarom stellen wij het college de volgende vraag.

1. Wil de wethouder groen - zij is in de U10 als bestuurlijke vertegenwoordiger van het programma aangewezen - haar positie inzetten om ervoor te pleiten dat behoud en versterking van biodiversiteit expliciet als waarde wordt toegevoegd als basis voor het programma Groen Groeit Mee? Zo nee, waarom niet?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik dacht dat dit een onderdeel moest zijn van veerkrachtige natuur. Dat is één van de vijf waarden. Ik heb het stuk er nog even op nageslagen en het staat er inderdaad: "Veerkrachtige natuur. De natuur heeft een rijke biodiversiteit en is veerkrachtig."

Ik denk dat dit al goed is verankerd.

Mevrouw **SNIPPE** (PvdD): Voorzitter! Dank u wel. Ik wil de wethouder best geloven. Ik zal dit nog eens nakijken. Ik heb dat rijtje niet zien staan. Eventueel kom ik erop terug.

9. Vragen van mevrouw Van Mil (Student & Starter) Ondersteun hoger onderwijs en mbo bij bieden fysiek onderwijs.

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Voorzitter! Al sinds het begin van de coronacrisis ontvangt Student & Starter signalen van studenten over de behoefte aan meer studieplekken en aan de mogelijkheid voor fysiek onderwijs. Uit onderzoek van het Interstedelijk Studenten Overleg uit februari 2021 blijkt dat 30% van de studenten zich eenzaam voelt1. Daarom dienden wij al eerder motie 246 in, "een studie- of flexplek voor wie dat nodig heeft". Wij stelden al verscheidene keren eerder mondelinge vragen over dit onderwerp.

Vandaag demonstreren studenten op de Jaarbeurs om aandacht te vestigen op het isolement van jongeren tijdens de crisis en om te vragen om versoepelingen voor het hoger onderwijs. In de laatste raadsbrief "update gevolgen en aanpak coronavirus" is te lezen dat de gemeente samen met schoolbesturen van het voortgezet onderwijs op zoek is naar extra ruimte voor fysiek onderwijs. In de raadsbrief "Tijdelijk extra ruimte voor scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs" staat dat ook scholen worden verwelkomd in het gemeentelijke vastgoed zoals het stadskantoor en het stadhuis. Daarnaast zijn er ook andere partners die hun ruimte beschikbaar stellen, zoals het Spoorwegmuseum. Nu er licht aan het einde van de tunnel is, lijkt het de Student & Starter-fractie ook belangrijk om een plan van aanpak voor fysiek onderwijs voor het hoger onderwijs én het mbo te bekijken. Hierover hebben wij de volgende vragen.

1. Is er al een uitkomst van de U-raad en onderwijsraad van de Universiteit Utrecht over fysiek onderwijs, en zo ja, wat is hiervan de uitkomst?

2. Is er een inschatting van hoeveel extra ruimte het hoger onderwijs en het mbo in Utrecht nodig hebben zodra fysiek onderwijs weer mag (om zo op een veilige manier onderwijs te faciliteren)?
3. Is het college bereid om het hoger onderwijs en het mbo extra te ondersteunen bij het vinden van extra locaties (gemeentelijk en niet-gemeentelijk) voor fysiek onderwijs, zoals zij momenteel doen bij het basis- en voortgezet onderwijs? Is de wethouder bereid hierin ook samenwerking aan te gaan zoals met Spoorwegmuseum nu gebeurt voor basis- en voortgezet onderwijs?
4. Op welke andere manieren is de wethouder van plan om het hoger onderwijs en het mbo te steunen bij het mogelijk maken van fysiek onderwijs?

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Voorzitter! Voor ik de vragen beantwoord, wil ik zeggen dat ik niets liever zou willen dan dat alle studenten weer fysiek onderwijs krijgen.

Het antwoord op vraag 1. Het is aan het kabinet om te besluiten wanneer fysiek onderwijs weer mag. Op dit moment is dat helaas nog niet zo. Het toestaan van onderwijs op een locatie mogen wij alleen doen voor het voortgezet onderwijs. Dat hebben wij dus met verve gedaan. Op de universiteit en op de Hogeschool Utrecht bereidt men zich voor op mogelijke besluitvorming daarover. Men maakt plannen voor het moment dat de herstart van het fysieke onderwijs terugkomt.

Het antwoord op vraag 2. Hoeveel exact aan extra ruimte nodig is, is vooraf niet te zeggen. Dat is sterk afhankelijk van zowel het verloop van de pandemie en het effect van het vaccinatieprogramma, maar ook van de mate waarin het kabinet toestaat dat het hoger onderwijs weer opengaat. Het maakt echt heel veel uit of dat een of meer dagen per week is.

Het antwoord op vraag 3. Ja, zeer zeker. Wij voeren hier gesprekken over. Het is inderdaad helaas zo dat het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs op dit moment niet op andere locaties dan op de eigen locaties kunnen plaatsvinden. Wij zijn graag bereid om steun te bieden. Als er straks meer mag, wordt het ingewikkeld. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is om daarover alvast goed over na te denken.

Het antwoord op vraag 4. Wij zullen zeker steunen waar dat kan. Wij doen dat op vier verschillende manieren. Wij zorgen er allereerst voor dat de toestroom van studenten naar de onderwijsinstellingen goed wordt geregeld. Dat is ook een belangrijke factor, dus niet alleen het in het gebouw zijn, maar ook hoe je daar komt. Dus een goede spreiding, de onderwijstijden en het afstemmen van het openbaar vervoer zijn belangrijk. Voor het Utrecht Science Park werken wij toe naar 20% tot 40% van het aantal studenten in vergelijking met de pre-coronatijd. Dat zal naar verwachting geen problemen opleveren. Grotere knelpunten worden bijvoorbeeld verwacht op andere knooppunten, bijvoorbeeld het station Vaartsche Rijn. Daar is op heel concreet niveau gezegd: als studenten van ROC Midden Nederland rechtsom naar buiten gaan en de studenten van het Grafisch Lyceum linksom, zorg je er toch voor dat je niet allemaal door elkaar loopt en dat daardoor de instellingen gemakkelijker open kunnen. De coördinatie hiervan ligt bij Goedopweg. Dat is een samenwerking van de gemeenten Utrecht en Amersfoort, de provincie, Rijkswaterstaat en het ministerie.

Een tweede voorbeeld van hoe wij steun geven aan het mogelijk maken van meer fysiek onderwijs is het meewerken aan de pilot sneltesten die nu bij de Hogeschool Utrecht vorm krijgt. Ook de universiteit wil daar graag op aansluiten.

Een derde voorbeeld is het zorgen voor extra surveillanten en dat ter plekke alles goed is georganiseerd.

Een vierde voorbeeld is dat ook de studieplekken goed zichtbaar zijn. In een nieuwe coronabrief komen die aan de orde.

Studieplekken zijn heel belangrijk, maar voor het welzijn van studenten is sowieso het elkaar ontmoeten erg belangrijk. Ik kan niet wachten tot dat opnieuw mogelijk is.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Ik ben blij met het antwoord van de wethouder op de derde vraag, namelijk dat de gemeente bereid is om middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs te steunen bij het vinden van alternatieve locaties. De rector zei in oktober jl. al dat hij daar helemaal geen zin in had. Ik vraag mij af of de gemeente ook financiële steun geeft. Als dat zo is, zal de universiteit waarschijnlijk snel van mening veranderen.

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Voorzitter! Ik denk dat er sowieso iets is veranderd in het bewustzijn van de mensen; men is zich er nu meer van bewust hoe het met de studenten gaat. Wellicht bekijkt ook een rector dat nu anders.

Wij dragen een andere verantwoordelijkheid voor het basis- en voortgezet onderwijs. Wij willen voor het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en de universiteit graag bekijken wat mogelijk is. Het ligt niet voor de hand dat wij meteen de portemonnee trekken en als matchmaker optreden. Dit zijn zaken die goed moeten worden besproken. Het doel is dat studenten binnenkort weer fysiek onderwijs kunnen krijgen als dat van het kabinet mag.

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Voorzitter! Dank voor de toezegging om dit onderwerp te betrekken bij de volgende raadsbrief. Ik kijk daar naar uit. In Amsterdam wordt overdag de schouwburg ingezet. Ik vraag mij af of ook in Utrecht culturele instellingen worden bekeken.

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben gezien dat ook voor het voortgezette onderwijs allerlei verschillende instellingen zich hebben gemeld. Dat moet op basis van vrijwilligheid zijn. Er zullen vast instellingen zijn die dat in de volgende fases opnieuw willen doen. Ik zal de raad daarvan goed op de hoogte houden.

10. Vragen van de heer Van Dalen (VVD), de heer Koning (D66), mevrouw Sturkenboom (Student & Starter), de heer Van Steeg (CDA), de heer Bosch (PVV) en de heer Bos (Stadsbelang Utrecht) inzake Geen vervroegde sluiting extra terrassen.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Onlangs heeft de wethouder de raad en horecaondernemers laten weten dat vanaf april de extra terrassen zoals die er in de zomer van 2020 waren ook weer mogelijk zijn, mits dat binnen de coronamaatregelen van het Rijk past. De fracties van VVD, D66, Student & Starter, CDA, PVV en Stadsbelang Utrecht zijn daar blij mee. Echter, deze extra terrassen kennen een vervroegde sluiting.

Om horecaondernemers weer wat omzet te laten halen, zijn deze extra terrassen hard nodig. Horecaondernemers hebben nu een enorme schuldenlast vanwege uitgestelde betalingen. Daarnaast kan het eerder sluiten van extra terrassen leiden tot problemen met gasten die zich afvragen waarom je op het ene terras wel mag blijven zitten en op het andere niet. In het ergste geval kan dit op een warme zomerse avond leiden tot gasten die niet willen vertrekken.

Het eerder sluiten van de extra terrassen kan juist tot méér plotselinge drukte leiden. Het op hetzelfde tijdstip sluiten van alle terrassen, ook later op de avond, zorgt voor een geleidelijk vertrek van de gasten en is voor iedereen duidelijk.

1. Waarom heeft het college gekozen om de extra (satelliet)terrassen eerder te sluiten?
2. Is het college niet bang dat juist een eerdere sluiting van de extra (satelliet)terrassen leidt tot meer plotselinge drukte?
3. Heeft het college hierover overleg gevoerd met horecaondernemers en/of Koninklijke Horeca Nederland? Wat was de uitkomst van dat overleg?
4. Is het college bereid om de sluitingstijd voor de extra (satelliet)terrassen gelijk te trekken met de andere terrassen? Zo nee, waarom niet? De fracties van VVD, D66, Student & Starter, CDA, PVV en SBU willen graag dat de horeca deze moeilijke tijd overleeft, dat die de ruimte krijgt om nog wat omzet te behalen en om weer mensen in dienst te nemen.
5. Welke aanvullende maatregelen kan de wethouder nemen om ruimte te bieden aan horecaondernemers om omzet te halen, uiteraard passend binnen de landelijke coronamaatregelen?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Bij de tijdelijke terrassen die direct aansluiten op de reguliere vergunde terrassen hanteren wij overigens dezelfde sluitingstijden als op de reguliere terrassen, dus wat de heer Van Dalen zei, klopt niet helemaal. Alleen bij de zogenaamde eilandterrassen, die niet aansluiten op de horecagelegenheid en de satellietterrassen die niet in de directe nabijheid van het horecabedrijf liggen en de exploitatie doen vanuit een mobiele bar - waar er overigens nog geen van is - zijn de sluitingstijden aangepast. De reden hiervan is het voorkomen om dat in overleg met omwonenden te doen. Het besluit is gebaseerd op het besluit van 23 oktober 2020, toen wij naar aanleiding van de evaluatie die wij hebben gedaan over de tijdelijke terrassen in de zomer van dat jaar, hebben besloten om tegemoet te komen aan de bezwaren van enkele omwonenden en dus voor een aantal terrassen een sluitingstijd op de eilandterrassen te hanteren. Wij hebben nu gemeend om bij de start van het zomerseizoen de sluitingstijden wat te kunnen verruimen. Vanaf 1 april a.s. zijn de sluitingstijden verruimd, om meer aan te sluiten bij de reguliere sluitingstijden. Wij hebben ook rekening willen houden met de belangen van een deel van de

omwonenden.

Wij zijn niet bang dat dit leidt tot problemen, want wij denken dat ondernemers vroegtijdig hun gasten kunnen melden dat het eilandterras dicht gaat. Daarom verstrijkt een uur tussen het moment van sluiten en het moment van opruimen. Dan kan er ook geleidelijk stroom en verplaatsing naar het reguliere terras plaatsvinden.

Wij zijn steeds in gesprek met Koninklijke Horeca en met ondernemers. Wij hebben ook met omwonenden veel gesprekken gevoerd. Er heeft daarover een evaluatie plaatsgevonden. Dit is de uitkomst daarvan en dat is wat wij voorstellen.

Gevraagd wordt of wij dit willen gelijktrekken. Wij hebben gemeend om ook rekening te moeten houden met de omwonenden.

Gevraagd wordt om aanvullende maatregelen. Eén van de zaken die wij voorstellen, is om voor de extra terrassen geen precario in rekening te brengen en om de leges daarvoor ook te compenseren. Dat heeft men in de brief kunnen lezen. Ook zijn zaken als uitstel van betaling en belasting in gang gezet. Ook zijn bij sommige ondernemers de contracten inzake afval gesaneerd. Wij proberen dit soort zaken te doen om degenen die dat erg nodig hebben te steunen.

De vergunningverlening loopt op dit moment heel goed. Er zijn per 1 april jl. al veel vergunningen vergeven, maar of die al kunnen worden gebruikt, is aan de nationale overheid.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ik bedank de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Is het al duidelijk hoeveel aanvragen er voor tijdelijke terrasvergunningen zijn? Ligt dat een beetje op schema?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Vorig jaar in de zomer waren er 250 extra tijdelijke terrassen. Ik veronderstel dat wij dat aantal vergunningen ook dit jaar zullen halen. Er zijn al tientallen vergunningen verleend. Wij hebben geprobeerd de procedure zo eenvoudig mogelijk te maken. Degenen die geen aanpassingen deden op het gebied dat zij eerder hadden aangevraagd, kunnen redelijk eenvoudig ook een vergunning krijgen voor de uitbreiding.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Het is positief dat ook rekening wordt gehouden met de omwonenden. Daar ben ik blij mee.

Een punt van zorg - dat is ook in vorige vragenuurtjes aan de orde geweest - is dat steeds opnieuw uitstel van de precariobelasting wordt gegeven. Ook nu kunnen ondernemers uitstel aanvragen. Hoe ziet het college dit voor zich, ook met het oog op de toekomst? Op een zeker moment zal de betaling aan de orde moeten komen. Hoe loopt het gesprek daarover met de horecaondernemers?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Het is best lastig om zo'n eenvoudige vraag in een paar zinnen te beantwoorden. Wij hebben besloten om voor de tijdelijke terrassen - de extra vierkante meters - geen precario te vragen, omdat er feitelijk geen stoelen bij komen. Men heeft een even grote capaciteit, alleen op meer vierkante meters. De gemeente wil geen extra geld over extra vierkante meters incasseren. Dat zouden wij raar vinden.

Wij vragen de ondernemers wel om uiteindelijk hun precario te betalen. Wij bekijken met de ondernemers die dat nodig hebben of wij een betalingsregeling of iets dergelijks kunnen afspreken. Daar kan men een verzoek toe doen. Hoe gek het ook klinkt, sommige ondernemers hebben vorig jaar best een goed terrasseizoen gedraaid. Wij willen echter een gelijk speelveld hanteren en bekijken de situatie van de ondernemers van geval tot geval.

Mevrouw **STURKENBOOM** (Student & Starter): Voorzitter! De eilandterrassen waren juist bestemd voor de horecaondernemers die geen terras hadden, om toch een omzet te kunnen draaien. Zij moeten straks eerder sluiten. Is in beeld wat de financiële impact kan zijn, juist voor de horecaondernemers die het financieel zwaarder hebben?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Ik heb geen idee wat precies de financiële impact van de een of de ander is. Wij proberen bij horecazaken die geen terras hadden en die bijvoorbeeld een parkeerplaats in gebruik hadden, per situatie te bekijken of het terras daadwerkelijk echt een eilandterras is. Satellietterrassen hebben wij nog niet gehad. Als het terras aan de gevel ligt, kunnen de reguliere tijden worden gebruikt. Een dergelijk terras heeft vaak meer impact op de omgeving. Wij hebben gemeend om daar een iets eerdere sluitingstijd in te stellen.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Als ik het goed begrijp, moet op een doordeweekse avond het satellietterras in ieder geval dicht tussen 22.00 uur en 24.00 uur. Het gewone terras mag dan wel open blijven. Als ik het goed begrijp, is het aantal stoelen van het oude terras – van vóór de coronaperiode – eigenlijk gelijk. In de periode tussen 22.00 uur en 24.00 uur mag een horecaondernemer minder stoelen hebben dan hij ervoor had. Klopt dat?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Nee. De heer Van Dalen stelt een dermate algemene en veelomvattende vraag dat ik in het antwoord niet alle differentiaties kan beargumenteren. Wij hebben gemeend om aan de gevel te bekijken wat extra kan worden vergund, maar als er echt sprake is van een extra plein – daar zijn er in Utrecht twee van, de Mariaplaats en het Stadhuisplein, dan komt het terras midden op een plein te staan. Ik weet niet of dat terras exact twee keer zo groot is of dat er evenveel of meer stoelen komen te staan. Zo hebben wij dat niet geteld. Er is een aantal ondernemers dat een terras aan de gevel heeft gekregen, dat het heeft kunnen uitbreiden, maar dat wel meer stoelen kan hebben en tot het einde van de tijd open kan zijn. Ik kan de vraag van de heer Van Dalen niet met "ja" of "nee" beantwoorden.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij hebben er iets langer dan een uur over gedaan, maar hebben wel alle vragen behandeld.

Ik dank de vragenstellers voor hun vragen en het college voor het beantwoorden ervan. Ik wens u allen nog een fijne avond.

Hierna sluit de voorzitter, te 19.39 uur, het vragenuur.

Gemeente Utrecht

2020

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 18 maart 2021

Vragenuur, gehouden op donderdag 18 maart 2021 te 18.30 uur.

Het vragenuur vindt in verband met de coronamaatregelen niet plaats in de raadzaal, maar digitaal.

Voorzitter: de heer Wijmenga.

Aanwezig zijn de leden: De Boer, Gilissen, Schilderman, Van Steeg en Van der Zweth.

Namens het college zijn aanwezig: burgemeester Dijksma en de wethouders Eerenberg, Klein, Van Hooijdonk en Van Ooijen.

Voorts zijn aanwezig fractiemedewerkers: Boudens en Van Mil.

Griffier: de heer Lith.

Opening van het vragenuur.

De VOORZITTER: Dames en heren! Goedemiddag. Welkom bij het vragenuur.

1. Vragen van mevrouw Van Mil (Student & Starter) inzake "Een jaar zonder nachtleven".

Mevrouw VAN MIL (Student & Starter): Voorzitter! Op 15 maart jl. werden verregaande maatregelen doorgevoerd om het coronavirus tegen te gaan. Eén van deze maatregelen was het sluiten van clubs en kroegen. Sindsdien is de nachtcultuur niet meer geopend, ook niet tijdens de versoepelingen in de zomer van 2020. Het belang van de nachtcultuur is op verscheidene manieren uit te drukken. De exportwaarde van de nachtcultuur wordt hoog ingeschat. Daarnaast is de culturele waarde van de sector hoog; uit het onderzoek "Untz Untz Untz" is gebleken dat nachtcultuur van onschatbare waarde is voor de inwoners van de stad, omdat die plek biedt voor inclusiviteit en zelfontplooiing. Over het perspectief van de nachtcultuur heeft de Student & Starter-fractie de volgende vragen.

1. In de raadsbrief "de kracht van de Utrechtse nacht" van 14 januari jl. was sprake van een nachtvisie. Wat is de stand van zaken omtrent de nachtvisie voor Utrecht? Wanneer kunnen wij die verwachten?
2. De rol van coördinator nachtoverleg loopt nog maar tot mei a.s. Het zou zonde zijn als het nachtoverleg na het vertrek van de coördinator stilvalt. Wordt het dossier nachtcultuur overgenomen door een andere medewerker? Hoe is de wethouder van plan om de vergaarde kennis en het nachtoverleg niet verloren te laten gaan? Motie 431 droeg het college op om bij het kabinet te blijven aandringen op een corona-routekaart op maat voor de culturele en creatieve sector.
3. Hoe staat het met een corona-routekaart op maat voor de culturele sector, maar vooral voor de nachtcultuur? Hoe ziet de wethouder dit? Is de wethouder bereid om voor de nachtcultuur in Utrecht een routekaart op maat te ontwikkelen? Sommige clubs hebben een speciale positie in Utrecht door de safe space die zij bepaalde gemeenschappen bieden. Café Kalff en Café Bodytalk zijn daarvan een voorbeeld. Deze cafés zijn in Utrecht van groot belang voor de LHBTQ+-scene. Het omvallen van deze clubs zou een beschadiging zijn voor de stad en voor deze gemeenschap. Wat doet de wethouder om dit soort speciale plekken te beschermen?
4. In Utrecht vinden momenteel verschillende fieldlabs plaats, met onder andere theatershows en conferenties. Het opnemen van de nachtcultuur in deze fieldlabs biedt de sector oefening en perspectief en leert ons hoe wij de sector weer veilig kunnen openen. Ziet de wethouder een optie om de nachtcultuur bij deze fieldlabs te betrekken? Zo nee, waarom niet en zo ja, hoe ziet

zij dit voor zich?

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Dames en heren! Veel dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Ik wil onderstrepen dat de nachtcultuur de erkenning krijgt die ze verdient. Daarom hebben wij onderzoek gedaan naar de clubcultuur in Utrecht en hebben wij een coördinator Nachtoverleg ingesteld. Hoe de nachtvisie het best vorm kan krijgen, wordt met deze coördinator onderzocht. Uiteraard willen wij dat doen in goed overleg met de nachtsector. Net als in de andere grote steden is dat nog work in progress.

Wat wij eerst hebben gedaan, is ervoor zorgen dat er een goed georganiseerde structuur komt. Dat is ook van belang in de richting Den Haag. Hoe snel de nachtvisie er kan zijn, heeft ook te maken met het verloop van de crisis. Die hoeft men niet vóór het derde of vierde kwartaal te verwachten. Dat heeft te maken met capaciteit aan onze kant, maar ook die aan de kant van de nachtsector zelf.

Het antwoord op vraag 2. De coördinator is niet iemand van de gemeente, maar iemand die de nachtsector kan vertegenwoordigen. Dat is gestart als een soort project. Zij zal ook andere dingen doen. Wij willen die rol en die kennis vanzelfsprekend behouden. Wat ons betreft, wordt dit beleid voortgezet.

Het antwoord op vraag 3. De coronaroutekaart op maat voor de culturele sector is echt aan de rijksoverheid. Als wij de huidige aantallen in ogenschouw nemen, is een pas op de plaats gemaakt. Het Rijk bepaalt de route voor wat betreft op- en afschaling van de maatregelen. Het is dan voor de gemeente niet mogelijk om alleen voor Utrecht een routekaart te ontwikkelen.

Het antwoord op vraag 4. Wij koesteren de plekken en de belangrijke functie die deze voorbeelden hebben in het Utrechtse nachtleven en ook voor Utrecht als inclusieve stad. De wens om die plekken te beschermen is er, maar wij kunnen geen specifiek onderscheid maken alleen vanwege de doelgroep. Daarom hebben wij aangedrongen op ruimere steun voor ondernemers, ook in de tegemoetkoming vaste lasten. Die wordt in het tweede kwartaal van 2021 uitgebreid.

Het antwoord op vraag 5. Door de evenementenbranche worden veel fieldlabs georganiseerd. Het komende weekend is er in Biddinghuizen op het Low Landsterrein "Back to life". Andere sectoren zijn de reisbranche en de horeca. Ook die hebben ideeën om onderzoek te doen, maar de nachtsectoren niet.

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Ik dank de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Ik begrijp dat zij er druk mee bezig is.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Vraag 2 zal aan het einde van de vergadering worden behandeld. De burgemeester zal die zelf komen beantwoorden.

3. Vragen van de heer Gilissen (VVD) inzake hulp aan onze huisartsen bij het vaccineren.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Langzaamaan komen er steeds meer vaccins ter beschikking. In het komende kwartaal hopen wij het overgrote deel van de Nederlanders dat gevaccineerd wil worden te vaccineren. Vaccineren is een belangrijk onderdeel van de strategie om de samenleving weer veilig te kunnen openen. Daarom ook hier de oproep: laat je vaccineren zodra je een oproep krijgt. Het is veilig en daarmee bescherm je niet alleen jezelf, maar ook je dierbaren. Huisartsen spelen bij het vaccineren de komende weken en maanden een belangrijke rol. Zij zeggen echter niet altijd te beschikken over voldoende ruimte om patiënten snel en veilig te vaccineren. Ook in Utrecht is dat het geval. De Utrechtse huisartsen zijn bezig om plannen te maken, maar lopen ook aan tegen het feit dat sommige praktijken te klein zijn. Op termijn komen er wellicht centrale priklocaties, maar de komende weken is er ook behoefte aan laagdrempelige en toegankelijke priklocaties van de huisartsen zelf. De fractie van de VVD-fractie heeft hierover de volgende vragen.

1. Herkent het college dit beeld?
2. Is het college bereid in overleg met de Utrechtse huisartsen en de GGDrU oplossingen voor het ruimtevraagstuk te bekijken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is het college bereid ook de inzet van het gemeentelijk vastgoed te bekijken?
3. Is het college bereid de oproep je te laten vaccineren ook via gemeentelijke communicatiemiddelen kracht bij te zetten? Zo nee, waarom niet?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de VVD-fractie voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Sinds januari jl. hebben wij met de huisartsen nauw contact over hoe het gaat en hoe zij zich op de vaccinatie voorbereiden. Wij zien dat het op dit moment lukt om ten behoeve van de 63- en 64-jarigen de prikken in de eigen praktijk te zetten. Maar het signaal klopt dat het voor het grote cohort van 18- tot 60-jarigen druk zal worden en dat dit op een aantal plekken bij huisartsen tot logistieke problemen zal leiden. Daarover voeren wij gesprekken. Wij bieden twee lijnen van oplossingen aan, de eerste via de GGDrU.

De priklocaties van de GGDrU kunnen wij onder voorwaarden ter beschikking stellen. Dat moet enerzijds voor de huisartsen goed worden geregeld, maar anderzijds moet via het makelpunt van de gemeente in de wijken naar locaties worden gezocht. Wij gaan voor voorzieningen en spelregels net zo te werk als wanneer wij zoeken naar locaties voor griepprikken. Er zijn kosten mee gemoeid. Die zullen de huisartsen moeten dragen. Die krijgen daar per prik een vergoeding voor.

Het antwoord op vraag 2. Ja, dat willen wij, zowel via de GGD als via het makelpunt. Ik denk dat het goed is om in contact te blijven met de huisartsen zodat wij zodra wij een signaal krijgen wij snel kunnen schakelen.

Het antwoord op vraag 3. De rijksoverheid werkt aan een campagne "Ik stroop mijn mouw op". Die willen wij laden met Utrechtse personen. Wij maken daar een Utrechtse variant van. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt. Tevens zijn wij in gesprek met sleutelpersonen in de wijken die ook een voorbeeldfunctie hebben om te laten zien dat ook zij zich laten vaccineren en dat dit belangrijk is. Wij zullen dat zeker doen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! In ieder geval hebben de tandartsen landelijk gezegd met het vaccineren te willen helpen, met name als de grote groep komt. Is er in Utrecht contact met de tandartsen om te zien hoe die kunnen worden ingeschakeld?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben dat contact zelf niet. Ik kan mij voorstellen dat de gezamenlijke huisartsen dat contact wél hebben. Het is hartstikke mooi dat de tandartsen dat aanbod doen. Ik zal naar aanleiding van het signaal van mevrouw De Boer met de huisartsen contact zoeken om dit punt bij hen onder de aandacht te brengen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Een heldere beantwoording, veel dank daarvoor. Centrale priklocaties kunnen voor veel mensen een uitkomst zijn, zeker de groep die wij vaccineren. Onderschrijft de wethouder de stelling dat het vanwege toegankelijkheid en laagdrempeligheid verstandig is om ernaar te streven een goede balans te bewerkstelligen? Dat betekent dat waar het kan, dit dicht bij de mensen te organiseren,
zodat de drempel tot vaccineren zo laag mogelijk wordt. Kan de wethouder daaraan een actieve bijdrage leveren?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Ik ben het daar zeer mee eens. Daarom moeten wij het tweesporenbeleid volgen waarbij het echt belangrijk is dat in de wijken kleinschalige locaties zijn - misschien zelfs mobiele locaties - waar mensen zich kunnen laten vaccineren. Daarover wordt nagedacht.

4. Vragen van mevrouw Schilderman (D66), de heer Van der Zweth (PvdA), de heer Van der Graaf, (ChristenUnie), de heer Weistra (GroenLinks), de heer Van Steeg (CDA), de heer De Pagter (VVD), de heer Bosch (PVV), mevrouw Sturkenboom (Student & Starter), de heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht), de heer Wiegant (SP) en de heer Van Heuven (PvdD) inzake de tramontsporing van 18 maart 2021.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Op dinsdag 16 maart 2021 is rondom 11 uur een tram ontspoord na een botsing met een kleine vrachtwagen. De tram liep volledig uit de rails en kwam dwars over de weg heen te staan. De raadsleden zijn geschrokken van de botsing en horen graag meer over de toedracht en de implicaties van de botsing. Het college heeft de raad hierover op dinsdag 16 maart kort geïnformeerd. De raadsleden hebben hierover nog enkele vragen waar eventueel uitgebreider op kan worden teruggekomen bij de uitgebreidere informatie die het college heeft toegezegd.

1. Wat kan het college vertellen over de aanleiding van de aanrijding?
2. Op welke wijze wordt ervoor gezorgd dat een dergelijk ongeluk in de toekomst voorkomen kan worden?

3. Kan het college aangeven op welke wijze de veiligheid van deze en andere kruisingen van de tram worden gewaarborgd?
4. Kan het college aangeven op welke wijze bij kruisingen de snelheid wordt beperkt en of de trams een automatische snelheidsbegrenzer hebben?
5. Kan het college aangeven wat er is gebeurd met de signalen van inwoners over de veiligheid van deze kruising?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik dank zo'n beetje alle raadsfracties voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Het was bij het zien van de beelden even schrikken. Dat soort beelden zien wij liever niet. Gelukkig zijn er geen slachtoffers gevallen,

Het antwoord op de vragen 2 en 3. Op dit moment doet de politie onderzoek, ook met de informatie die afkomstig is uit de afzonderlijke systemen, bijvoorbeeld uit die van de stoplichten en de tram. Wat wij op dit moment weten, is dat een botsing heeft plaatsgevonden met een bestelbus. Daardoor is de tram uit de rails gedrukt en dwars op de weg komen te staan. De politie onderzoekt hoe dat precies heeft kunnen plaatsvinden. Als de politie wat meer grip heeft op de oorzaken, gaan provincie en gemeente daar dieper op in, om te bekijken hoe dit is gebeurd en om voor de toekomst de risico's daarop te verkleinen.

Het antwoord op vraag 4. Wij zullen eerst greep moeten krijgen op hoe dit is gebeurd en op de oorzaken ervan. Vervolgens kunnen wij een analyse maken om de risico's te verkleinen. In de loop van het ontwerpproces hebben experts allerlei toetsen gedaan, ook op basis van richtlijnen. Voordat een tram mag rijden, moet de inspectie de systemen toetsen. Dat is allemaal gebeurd. Op de bewuste plek is een aantal waarschuwingslichten aanwezig. Hoe die hebben gefunctioneerd en hoe de bestuurders daarop hebben gereageerd, zal moeten blijken.

De tram heeft een snelheidsbeperking, maar alleen op de tracés waar ze het hardst rijdt. De maximumsnelheid is 70 km/u, maar dat is niet het geval op het deel van het tracé waar het ongeluk plaatsvond. Daarom is de kruising onbewaakt. Bij kruisingen waar 70 km/u mag worden gereden, zijn slagbomen. Op de plaats van het ongeluk is een snelheidslimiet van 40 km/u. In de praktijk zal deze maximumsnelheid goed worden nageleefd omdat de tram er een bocht maakt. De bestuurder heeft – los van de regel – ook een andere reden om zich goed aan de snelheid te houden, namelijk omdat een bocht moet worden gemaakt. Er is geen snelheidsbegrenzer per kruising.

Het antwoord op vraag 5. Wij konden deze vraag niet plaatsen. Mochten raadsleden zelf beschikken over signalen van omwonenden of andere belanghebbenden, dan ontvangen wij die zeer graag. Wij kennen een aantal discussies over kruisingen in de buurt, maar hebben over deze specifieke plek geen meldingen ontvangen. Wij zijn dat in de systemen nog even goed nagegaan. Meldingen zijn officieel niet bij ons ingekomen, maar zijn welkom als raadsleden erover beschikken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Als ik de wethouder goed beluister, mis ik misschien de wijze waarop de wegen elkaar kruisen en de hoek waarin die elkaar naderen. Is ook dat de komende weken en dagen expliciet onderwerp van onderzoek?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Bij verkeersongevallen bekijkt de politie altijd de situatie op de weg en of die intrinsieke gevaren oplevert. De politie zal over de inrichting altijd een oordeel vellen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Uit de reacties online bleek dat veel mensen zeggen dat het kruispunt gevaarlijk is. Om welke reden is ervoor gekozen op die plek niet met slagbomen te werken?

Wethouder **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dat heeft onder andere met het snelheidsregime te maken, namelijk het feit dat de tram op deze plek nooit hard zal rijden. Dat is sowieso een afweging. De tram rijdt op delen van het tracé wél hard. Daar is het echt een sneltram. Dat zijn plekken waar de tram niet goed is te mixen met het andere verkeer. Als de tram een lagere snelheid heeft – stadstramsnelheden – is er sprake van meer menging met het verkeer en staan niet overal slagbomen. Dan krijgt de tram een ander karakter. Vandaar dat op de bewuste plek slagbomen niet vanzelfsprekend zijn.

De heer **VAN STEEG** (CDA): Voorzitter! De wethouder zegt van omwonenden geen signalen

over gevaarlijke kruisingen te hebben ontvangen. Van de omliggende sportverenigingen heb ik, los van dit ongeluk, vaker gehoord dat zij zich zorgen maken over de kruisingen. Is de wethouder bereid om ook die signalen bij het onderzoek te betrekken en om ook daarover met de sportverenigingen te praten? Wellicht kan dat bijdragen aan de veiligheid.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik probeerde zojuist al iets over deze locatie te zeggen. Ik zei te weten dat men zich over andere kruisingen zorgen maakt. Ook de sportverenigingen doen dat. Dat gaat echter niet over dit punt. Ik ken hun zorgen. Die zijn bij de ambtelijke organisatie goed bekend. Daarover worden gesprekken gevoerd, maar dat geldt niet het betrokken punt. Als men daarover wél gesprekken voert, is dat nieuw voor ons.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Wij danken het college voor de beantwoording van de vragen. Volgens mij stapt het college iets te snel over de vraag heen op welke wijze de veiligheid op de andere kruisingen wordt gewaarborgd. Is de wethouder bereid om, als er meer informatie over het ongeluk komt, de kruisingen samen met de provincie kritisch te bekijken om te zien of wij het risico lopen op nog meer ongelukken?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik weet niet of mevrouw Schilderman zich nog kan herinneren dat in de tijden van het proefbedrijf echt elke kruising door de vingers is gegaan. Dat is gebeurd met behulp van een extern bureau. Alle kruisingen zijn langsgelopen. Op nogal wat kruisingen waren dingen die beter konden. Die zijn allemaal afgevinkt. Dat was nodig om van de inspectie het vinkje te krijgen om te mogen rijden. Misschien is het sowieso goed om dat rapport nog eens naar boven te halen. Ik wil dat de raad met liefde verstrekken. Maar wij moeten nu vooral bekijken of er iets is gebeurd dat moet leiden tot vervolgacties. Is dat dan uniek voor deze kruising of geldt hetzelfde ook voor andere kruisingen? Ik ben het met mevrouw Schilderman eens dat dit soort dingen altijd breder moet worden bekeken.

5. Vragen van de heer Van Steeg (CDA) inzake een tijdpad voor wachtlijsten in het zwembad.

De heer **VAN STEEG** (CDA): Voorzitter! De coronamaatregelen hebben grote impact voor de Utrechtse samenleving. Dit geldt ook voor de zwemlessen voor kinderen. De afgelopen tijd werd duidelijk dat er inmiddels lange wachtlijsten zijn ontstaan doordat de zwembaden de afgelopen maanden dicht moesten. Deze week konden de zwemlessen weer worden hervat. Dat is goed nieuws, maar de wachtlijsten zijn voor de CDA-fractie een punt van zorg, zeker nu de zomer in aantocht is.

1. Klopt het dat de afgelopen maanden grote wachtlijsten zijn ontstaan voor zwemlessen? Zo ja, deelt de wethouder de constatering dat dit zorgelijk is?
2. Hoe lang zijn de ontstane wachtlijsten?
3. Op welke termijn verwacht de wethouder de wachtlijsten te kunnen oplossen? Welke mogelijkheden zijn er - binnen de geldende coronaregels - om dit te doen?
4. Op welke manier informeert de wethouder ouders over de geldende wachtlijsten en over het moment waarop kinderen aan de beurt zijn? Recent maakte de gemeente Den Haag bekend dat ze een plan heeft ontwikkeld om de wachtlijsten zo snel mogelijk weg te werken.
5. Kent de wethouder de plannen uit Den Haag? Heeft de wethouder zelf een plan om de wachtlijsten in Utrecht zo snel mogelijk weg te werken?
6. Ziet de wethouder mogelijkheden om het aantal gemeentelijke zwemlessen uit te breiden? Op welke manier betrekt hij de zwemverenigingen en de zwemscholen daarbij?

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. Ik ben erg blij dat de zwemlessen eindelijk weer zijn gestart. Ook bijna alle scholen zijn weer met schoolzwemmen begonnen. Dat is erg goed nieuws.

Het antwoord op vraag 1. Omdat de afgelopen maanden geen zwemlessen konden worden gegeven, zijn er inderdaad meer kinderen op de wachtlijst om te leren zwemmen. Er hebben geen kinderen kunnen afzwemmen. Er is tussen de groepen geen doorstroming geweest. Dat is in het hele land zo. Ik ben het eens met de constatering dat dit zorgelijk is.

Het antwoord op vraag 2. In totaal staan er bij de Utrechtse zwembaden ongeveer 2.500 kinderen op de wachtlijst. Hier komen de wachtlijsten van de zwemverenigingen die zwemles geven nog bij. Vóór corona was er geen sprake van een wachtlijst. De kinderen die vijf jaar werden, werden

binnen drie maanden opgeroepen.

Het antwoord op vraag 3. De termijn voor het oplossen van de wachtlijsten is lastig te schatten, omdat de wisselende coronaregels en het aantal kinderen dat vijf jaar wordt en op de wachtlijst staat nogal eens wisselen. Om de uitstroom en de instroom te bevorderen, worden mogelijkheden bekeken om vaker af te zwemmen en om in vakantieperioden extra zwemlessen aan te bieden. Ook is hier en daar badwater vrij - niet al te veel - om een extra les te kunnen organiseren. Alle beschikbare capaciteit wordt binnen de geldende coronaregels ingezet.

Het antwoord op vraag 4. Over de wachttijden communiceren wij via de websites van de Utrechtse zwembaden.

Het antwoord op vraag 5. Ik ken de plannen uit Den Haag. In grote lijnen pakken wij het probleem op dezelfde manier aan.

Het antwoord op vraag 6. Met de bovengenoemde maatregelen zijn wij binnen de Utrechtse zwembaden aan de maximaal mogelijke programmering van zwemlessen gekomen. Met de zwemverenigingen wordt overleg gevoerd om ook binnen de mogelijkheden van de verenigingen de capaciteit voor zwemles te maximaliseren.

De heer **VAN STEEG** (CDA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor zijn antwoorden op mijn vragen. Wij hopen dat de wachtlijsten zo snel mogelijk worden weggewerkt. 2.500 kinderen is een groot aantal. Ik hoop dat de wethouder de raad erover wil informeren. Misschien is het een goed idee dat hij dat doet. Ook in het overzicht van de impact van corona - de coronabrief - stond daarover een klein stukje. Is het mogelijk dat de wethouder ons over de vorderingen iets uitgebreider informeert?

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Ik ben het helemaal met de heer Van Steeg eens. Het zijn veel kinderen. Wij moeten zo snel mogelijk met de zwemlessen aan de slag. Ik zal de heer Van Steeg graag tegemoetkomen door de raad wat uitgebreider over de voortgang te berichten.

2. Vragen van de fracties van SP en PvdD inzake Ongelijke behandeling demonstraties.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Afgelopen zondag werd in het kader van het "klimaatalarm" op het Jaarbeursplein gedemonstreerd. Wij hebben signalen ontvangen dat de aanwezigheid van de politie overdadig en dreigend was. Er zou zelfs een waterkanon aanwezig zijn geweest. Gelukkig verliep de betoging ordentelijk. De betogers hielden zich aan de coronaregels: zij hielden anderhalve meter afstand van elkaar en droegen mondkapjes. De berichtgeving in onder andere AD/UN bevestigt dit beeld.

Een dag later betoogde de politieke partij Forum voor Democratie eveneens op het Jaarbeursplein. Bij deze demonstratie werden nauwelijks mondkapjes gedragen. Ook met de anderhalvemetermaatregel werd speelser omgegaan. De heer Baudet schudde bovendien vele handen. De aanwezige politie leek zich om dit alles nauwelijks te bekommeren. Pas op het allerlaatst greep de politie in, toen ze niet om een hossende en zingende menigte heen kon. Beide demonstraties kregen door de gemeente een maximumaantal van 200 bezoekers opgelegd, zodat de coronaregels in acht zouden kunnen worden genomen. Dit roept de vraag op of de gemeente geen faciliterende rol zou kunnen spelen in situaties waarin méér mensen willen demonstreren, bijvoorbeeld door het afzetten van de Croeselaan. Dit verdient volgens de fracties van SP en PvdD de voorkeur.

Een vergelijking tussen de twee demonstraties levert interessante inzichten op. De klimaatactivisten lijken zich meer te hebben ingespannen om de verspreiding van het virus te beperken dan de betogers van Forum. De politie-inzet was ten minste even groot. Dit roept met name bij de klimaatdemonstranten een gevoel van onrechtvaardigheid op. Dat gevoel werd beklemtoond door het ostentatieve gedrag en de agressieve retoriek van Baudet.

Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen.

1. Is de burgemeester het met de fracties van SP en PvdD eens dat veilig demonstreren moet worden toegestaan, ook als het om meer dan 200 mensen gaat?
2. Zo ja, kan de gemeente in de toekomst in plaats van het inperken van het demonstratierecht meer ruimte faciliteren, bijvoorbeeld in de Croeselaan?
3. Is de burgemeester het met de fracties van SP en PvdD eens dat de politie zondag 14 maart jl. het grondwettelijke demonstratierecht heeft beknot met de dreigende houding van de politie en door het wegsturen van mensen? Zo, nee waarom niet?

4. Heeft de burgemeester er zicht op hoe de coronamaatregelen tijdens de klimaatmars en tijdens de bijeenkomst van Forum voor Democratie zijn nageleefd?
5. Heeft de burgemeester cijfers over de inzet van de politie tijdens beide demonstraties?
6. Is de burgemeester van mening dat de openbare orde niet in het geding kwam toen Thierry Baudet zei het jammer te vinden dat wij "niet normaal antifa's op hun bek hebben kunnen slaan"?
7. Kan de burgemeester uitleggen waarom de betoging van Forum voor Democratie met veel meer coulance is behandeld dan de 'klimaatarm'-betoging?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Misschien moet mij voordat ik begin met het beantwoorden van de vragen toch ook iets algemeens van het hart. Dat wij verschillende demonstraties al dan niet met meer coulance zouden behandelen, is niet zo. Men weet volgens mij heel goed – u hebt uw huiswerk gedaan – dat een burgemeester demonstraties altijd moet toetsen aan de Wet openbaarheid van bestuur. Dat doen wij. Niettemin moeten wij, naast het maximaal ruimte geven aan dit grondrecht, natuurlijk ook rekening houden met de tijd waarin wij leven. Dat betekent dat de burgemeesters in het Veiligheidsberaad hebben afgesproken dat een gezondheidstoets van de GGD wordt gevraagd over wat in de context van de betreffende gemeente een aanvaardbaar aantal mensen is om te laten demonstreren. Daar komt het getal 200 vandaan.

Het is belangrijk om vast te stellen dat de eisen aan grote demonstraties eigenlijk telkens dezelfde zijn, namelijk maximaal 200 deelnemers, het feit dat men zich aan de regels houdt, men zich het liefst niet verplaatst en dat de demonstranten 1,5 meter afstand van elkaar houden. De eisen die worden gesteld aan klimaatdemonstratie waren dezelfde als die aan de bijeenkomst van Forum voor Democratie. Vooraf was voor geen van beide demonstraties een beleidsverandering aan de orde.

Extra ruimte is niet aan de orde geweest, want wij stellen op basis van een epidemiologische inschatting en van een GGD-advies voor dit type demonstratie van deze grootte vooraf steeds dezelfde voorwaarden.

Ik wil de demonstranten voor zondag een groot compliment maken. Zij hebben zich uitstekend aan de voorwaarden gehouden. Waar wij ook met de organisatie vooraf over hebben gesproken, is dat men aanvankelijk voor een grote groep mensen een demonstratie wilde organiseren. Dat werd ingeperkt. Dat werd door het hele land heen gedaan. De organisatie kon echter vooraf niet garanderen dat er niet veel meer mensen zouden komen. Daar heeft men wél op ingegrepen. Toen er te veel mensen dreigden te komen, is de mensen te verstaan gegeven dat het hier vol was en of men misschien zou willen weggaan. Het idee dat dit een dreigend beeld zou opleveren, herken ik echt niet. Wij hebben een politie die bij uitstek deëscalerend werkt. Daar staat Utrecht een beetje bekend om. Dat is een handelsmerk. Dat doet men naar eer en geweten.

De **VOORZITTER**: Mevrouw de burgemeester, u bent door uw tijd heen. Ik wil u uitnodigen om beknopt verder te gaan.

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Dat begrijp ik, maar dit is maatschappelijk een stevig thema. Wat wordt gezegd, is nogal wat.

Bij de demonstratie van Forum geldt dat aan het einde van de demonstratie men zich niet aan de voorschriften heeft gehouden. Toen er muziek kwam die niet was aangekondigd, heeft de politie meteen ingegrepen. Daarna was de bijeenkomst meteen afgelopen. Vervolgens zijn de beelden van de bijeenkomst door het OM bekeken. De politie is gevraagd te onderzoeken of de coronamaatregelen zijn overtreden. Niet alleen wat betreft het optreden, het zich niet houden aan de coronamaatregelen en de uitingen die zijn gedaan, is het OM nu aan het toetsen of zich strafbare feiten hebben voorgedaan. De nasleep van deze demonstratie en de wijze waarop de instanties hebben geopereerd – ook na afloop – laten zien dat wij als het nodig is wel degelijk zonder coulance optreden, maar wel altijd op basis van de wet.

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Voorzitter! Beoordeelt men een politieke demonstratie anders omdat het een politieke manifestatie is en geen demonstratie?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Dat is een goede vraag. Het antwoord is: "nee". Uiteindelijk gaat het erom dat de Wet openbare manifestaties mij de ruimte geeft waarbinnen ik moet beoordelen. Vooraf hebben wij aan beide bijeenkomsten dezelfde voorschriften gesteld.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Dat vooraf dezelfde eisen worden gesteld, is duidelijk, maar de mensen hebben ervaren dat bij de klimaatdemonstratie zichtbaar meer politie, ME en politie te paard aanwezig was. Normaal gesproken gebeurt dat op grond van risico-inschattingen van de politie. Van Forum-bijeenkomsten is bekend dat de coronamaatregelen vaak niet in acht worden genomen, terwijl dat tot nog toe bij andere klimaatdemonstraties in Utrecht dat wél gebeurde. Waarom was dan bij de klimaatdemonstratie zichtbaar meer politie, ME en politie te paard aanwezig?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Het is correct dat op basis van risicobeoordelingen vooraf wordt bekeken hoeveel politie nodig is. Ik kan dat wel een beetje uitleggen. Het is niet zozeer zo dat in het geval van een klimaatdemonstratie alleen een beoordeling van een risico plaatsvindt. Het gaat ook om de context. De context was tweeledig. Er was die dag nog een andere demonstratie aangekondigd van 200 mensen in Park Lepelenburg. Er kwamen er veel minder, maar wisten wij vooraf niet. Er waren dus twee grote demonstraties, waardoor sowieso meer politie aanwezig was. De aantallen konden niet helemaal goed worden geschat omdat de aanvraag voor de klimaatmars veel meer mensen behelsde. Men heeft dat keurig gedaan. Mijn complimenten daarvoor, maar wij moesten acteren op de voorhanden zijnde gegevens.

In het geval van de Forum-demonstratie werden zulke aantallen betogers niet verwacht. Wel werd er rekening mee gehouden dat de coronamaatregelen zouden worden overtreden. Daarom is toen zich dat voordeed door de politie ingegrepen. Bij die bijeenkomst moest ook worden ingegrepen omdat er een onaangekondigde tegendemonstratie plaatsvond en de situatie een beetje spannend werd. Vervolgens heeft de politie deze tegendemonstratie niet ontbonden - daartoe had ik kunnen besluiten - maar die is met enige aandrang verplaatst.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik dank de burgemeester hartelijk voor de beantwoording.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Wat mevrouw De Boer heeft gezegd, is heel zinvol. Het gaat erom hoe de politie zich heeft gedragen en niet per se hoe dat gedrag is beoordeeld.

Ik begrijp dat RTV-Utrecht bezig is met een rapportage over de honderd eerste dagen van onze nieuwe burgemeester. Wat Jan van Zanen zo geliefd maakte, is hoe hij aan de activistische kant aandacht schonk.

Hoe ziet burgemeester Dijksma het demonstratierecht?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Ik zie dit als een kans. Ik ben mijn eigen carrière ooit begonnen als activist. Ik weet als geen ander hoe belangrijk het is om het grondrecht, het recht op demonstratie, te kunnen uiten. Ik kan u verzekeren dat ik er alles aan doe, ondanks deze ongelofelijk ingewikkelde context van de tijd, om dat alle ruimte te geven, zonder aanzien des partijs. Ook daar moet men op kunnen rekenen. Ik maak daarin nooit verschil, maar sta bijna net als Vrouwe Justitia geblinddoekt demonstraties toe omdat demonstreren een grondrecht is.

Als ik op de vragen mag reflecteren, wil ik met een knipoog teruggeven dat dit van ons allemaal vraagt dat wij dan tussen demonstraties geen verschil maken en dat wij dat grondrecht altijd toestaan, behalve als de mensen zich niet aan de afgesproken regels houden. Ik vermoed dat wij het daarover eens zijn.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik dank de burgemeester hartelijk voor deze beantwoording.

Ik dank de vragenstellers voor hun vragen en het college voor het beantwoorden ervan. Ik wens u allen nog een fijne avond toe.

Hierna sluit de voorzitter, te 19.08 uur, het vragenuur.

Gemeente Utrecht

2021

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 25 maart 2021

Vragenuur, gehouden op donderdag 25 maart 2021 te 18.30 uur.

Het vragenuur vindt in verband met de coronamaatregelen niet plaats in de raadzaal, maar digitaal.

Voorzitter: de heer De Pagter.

Aanwezig zijn de leden: Assen, Van Dun, Işik, Raaijmakers, Saïah, Sturkenboom en Vonk.

Namens het college zijn aanwezig: burgemeester Dijksma en de wethouders Diepeveen, Eerenberg, Van Ooijen en Voortman.

Voorts is aanwezig de fractiemedewerker: Boudens.

Griffier: de heer Lith.

Opening van het vragenuur.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Goedemiddag. Welkom bij het vragenuur.

1. Vragen van mevrouw Van Dun (D66), mevrouw Assen (PvdA), de heer Zwanenberg (GroenLinks), de heer Wijmenga (ChristenUnie), mevrouw Van Mil, (Student & Starter), de heer Schipper (SP) en mevrouw Sasbrink (PvdD) inzake vermeende sloop CAB-gebouw.

Mevrouw **VAN DUN** (D66): Voorzitter! "CAB-gebouw wordt gesloopt" meldde De Telegraaf op vrijdag 19 maart jl. Een telefoontje naar de gemeente leverde een genuanceerder beeld op. Het zou alleen gaan om het slopen van de binnenkant van het gebouw. Dat lijkt voor de fracties een opluchting te zijn, maar roept bij de fracties van D66, PvdA, GroenLinks, Student & Starter, ChristenUnie, SP en PvdD toch vragen op. Veel van deze vragen zijn al door het college beantwoord en zijn op de website van de gemeente te vinden.

1. De verantwoordelijke verhuurder voor het leegstandsbeheer in het CAB gebouw is Camelot. Deze partij verloor recent zijn Keurmerk Leegstandsbeheer omdat het onverhuurbare panden toch verhuurde en zich geen goed verhuurder toonde. Zie: https://www.nrc.nl/nieuws/2021/03/16/leegstandbeheer-camelot-verliest-keurmerk-a4035761. Van huurders in het CAB gebouw krijgen wij signalen dat Camelot zich ook hier geen goed verhuurder toont. Op vorige mondelinge vragen over het CAB-gebouw en over de huurder heeft de wethouder geantwoord met NS en Camelot in gesprek te gaan om te zien hoe men de huurders tegemoet kan komen.
2. Welke consequenties heeft het leegstandbeheer van Camelot nu die het keurmerk is kwijtgeraakt?

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Camelot is ingehuurd door NS. De gemeente heeft geen invloed op de keuze die een private partij voor haar leegstandbeheer maakt. Het is aan NS zelf om te zien of dit consequenties heeft. De gemeente Utrecht maakt geen gebruik van Camelot als leegstandbeheerder, dat doet een andere ondernemer.

Mevrouw **ASSEN** (PvdA): Voorzitter! Ondanks het feit dat de wethouder er niet direct over gaat, kan ik mij voorstellen dat NS wel eens een gesprekspartner van de gemeente is. Het kan best lonen om daarover het gesprek aan te gaan nu het overleg zo slecht blijkt te zijn. Is de wethouder daartoe bereid?

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ik kan mij de vragen van mevrouw Assen heel goed voorstellen. Ik doe deze beantwoording namens collega Verschuure. Ik breng dit graag aan hem over. Ik zal hem vragen of hij dat zal doen. Ik weet dat gesprekken plaatsvinden.

Mevrouw **VAN DUN** (D66): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Ik sluit mij graag aan bij de vraag van mevrouw Assen. Misschien kan de wethouder verslag doen van het gesprek dat hij met wethouder Verschuure zal hebben.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ik zal de boodschap overbrengen. Collega Verschuure zal dit vast willen doen.

2. Vragen van de heer Işik (PvdA) inzake "Hou de huurprijzen in Utrecht betaalbaar".

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! In de achterliggende periode heeft de PvdA-fractie verscheidene meldingen ontvangen over het verschijnsel dat veel huurprijzen van sociale huurwoningen van de corporaties worden geliberaliseerd. Een voorbeeld daarvan is dat de huurprijs van een woning aan de Oklahomadreef recentelijk is opgetrokken van € 670,00 naar € 980,00. Dat is in strijd met de ambitie van het college. Tevens vinden wij dat een zeer ongewenste ontwikkeling. Wij willen dat de liberalisering van sociale huurwoningen stopt zodat deze woningen in de sociale sector blijven en zo betaalbaar blijven. Om te voorkomen dat steeds meer huurprijzen worden geliberaliseerd, stelt de PvdA-fractie de volgende vragen.

1. In hoeverre is het college op de hoogte van de liberalisatie van de huurprijzen van sociale huurwoningen in de stad?
2. Is het college het met de PvdA-fractie eens dat de liberalisatie niet wenselijk is en niet overeenkomt met de ambities van de Woonvisie en dat liberalisatie bijdraagt aan het vergroten van het tekort aan betaalbare sociale huurwoningen? Zo nee, waarom niet?
3. Is het college bereid om per corporatie te zeggen welke corporaties de afgelopen drie jaar woningen hebben geliberaliseerd en hoeveel? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is het college bereid om de raad deze informatie binnen 3 weken toe te sturen?
4. Betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen in Utrecht zijn nu al grote problemen. Door de liberalisatie worden die problemen alleen maar groter. Is de wethouder bereid om met enige spoed de corporaties te vragen per direct te stoppen met de liberalisatie van sociale huurwoningen? Zo nee, waarom niet?

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. Ik zal ze graag beantwoorden.

Het antwoord op vraag 1. Het college is uiteraard bekend met de voornemens van de corporaties. Wij hebben daarover met de corporaties afspraken gemaakt. Die lopen via de prestatieafspraken. Daarvan hebben wij de raad op de hoogte gebracht.

Het antwoord op vraag 2. Nee, dat vinden wij niet, wij gaan daar niet in mee. Ik moet daarbij zeggen dat het aantal liberalisaties in de stad heel erg beperkt is. De komende jaren zijn die op de vingers van één hand te tellen. In het kader van de Woonvisie hebben wij gezegd dat wij naast het op peil brengen van de sociale voorraad ook ambities hebben om juist een betere menging van wijken te bewerkstelligen. In het voorbeeld is sprake van de Oklahomadreef. Wij willen in Overvecht een meer gedifferentieerd woningaanbod realiseren. Het is juist daar dat die beperkte liberalisaties plaatsvinden. Hetzelfde geldt ook voor verkoop; die zal heel beperkt zijn, maar waar dat gebeurt, is dat in het teken van gemengde wijken.

Het antwoord op vraag 3. Wij informeren de raad hierover al op twee manieren. Ieder jaar delen wij via de prestatieafspraken de voorraadontwikkeling voor de komende vier jaar van de corporaties afzonderlijk en ook op het niveau van de STUW, de Stichting Utrechtse Woningbouwcorporaties. Daarin staat tevens het voorgenomen aantal liberalisaties. Wij delen elk jaar de monitorprestatieafspraken, waarin wij het aantal liberalisaties van de afgelopen jaren weergeven. Wij kijken vooruit, dat geven wij weer, en ook in de monitor geven wij weer wat het uiteindelijk is geworden.

Het antwoord op vraag 4. Nee, daarvoor verwijs ik naar wat ik zojuist heb gezegd.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Als hij erkent dat er een tekort is aan sociale huurwoningen, dan zal hij het toch met mij eens zijn dat liberalisatie daar niet aan bijdraagt, los van het feit dat wij graag een mix willen hebben.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ja, het op peil brengen van de sociale voorraad is zeker een belangrijk doel van het volkshuisvestingbeleid. Daarnaast is ook het tot stand brengen van meer gemengde wijken dat. Daarom is het haast chirurgisch wat er met de liberalisaties gebeurt, juist in Overvecht heel beperkt wél, omdat dit naar onze mening bijdraagt aan meer gemengde wijken. Het aantal is dus zeer beperkt.

3. Vragen van de heer Boudens (SP) inzake Cacerolazo.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Verscheidende media rapporteerden afgelopen week over het geluidsprotest (het op pannen slaan) van Jorge Araneda als protest tegen de avondklok in de Monseigneur van de Weteringstraat. Net als Jorge zelf en de andere omwonenden is de SP-fractie geschrokken van het hardhandige politieoptreden. Het ludieke, geweldloze protest is door het politieapparaat van de burgemeester beantwoord met een huiszoeking, een arrestatie en verscheidene boetes. In enkele mediaberichten staat dat bij de huiszoeking ook keukengerei van Araneda is geconfisqueerd. Wij hebben signalen ontvangen dat de arrestatie hardhandiger was dan noodzakelijk. Tot deze conclusie komt ook de NRC: "politie-actie wordt schier unaniem als overdreven veroordeeld."

In spontane solidariteit hebben omwonenden tijdens de vastzetting van Jorge de cacerolazo voortgezet. Hoewel inmiddels een compromis is gevonden tussen Jorge, de politie en omwonenden blijven wij met het initiële repressieve politieoptreden zeer in onze maag zitten. Het keukengerei is nog steeds niet teruggegeven.

Naar aanleiding hiervan heeft de SP-fractie de volgende vragen.

1. Is de burgemeester het met de SP-fractie eens dat het geluidsprotest van Jorge Araneda binnen het demonstratierecht valt?
2. Is de burgemeester het met de SP-fractie eens dat de arrestatie van Jorge Araneda buitenproportioneel is?
3. Klopt het dat tijdens een huiszoeking van de heer Araneda keukengerei is geconfisqueerd? Zo ja, kan de burgemeester uitleggen hoe met deze confiscatie de veiligheid in Utrecht is gebaat?

Burgemeester **DIJKSMA**: Voorzitter! Dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. De Wet openbare manifestaties is van toepassing wanneer een betoging of een demonstratie wordt gehouden. Er is sprake van een openbare manifestatie wanneer er verscheidene personen zijn die in het openbaar een mening uiten en waarbij het uiten van deze mening centraal staat. Zogenoemde eenmansacties, waar één persoon een mening wil uiten, vallen niet onder de Wet openbare manifestaties. Dat heeft meteen consequenties voor de antwoorden op de vragen 2 en 3.

De politie heeft na verscheidene meldingen van buurtbewoners opgetreden, overigens in een vorm van escalatie van veel waarschuwingen, daarna boetes en pas daar weer na vervolgstappen. Uiteindelijk is men na meldingen van buurtbewoners opgetreden tegen geluidsoverlast. Het veroorzaken van geluidsoverlast is een strafbaar feit. Als strafrechtelijke handhaving aan de orde is, treedt de politie op, niet onder het gezag van de burgemeester, maar onder het gezag van de officier van justitie. Daarmee is het niet aan mij om een oordeel te vellen over het optreden van politie en justitie. Ook is het zo dat zo'n optreden ook achteraf wordt beoordeeld door de officier van justitie.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Ik dank de burgemeester voor de beantwoording. Dit valt onder legalistische houdingen jegens activisten die mij storen. Toevallig heb ik vandaag de persoon waar het om gaat ontmoet, omdat wij gemeenschappelijke vrienden hebben. Ik heb hem gevraagd of hij wist welke vraag hij zou stellen als hij de burgemeester iets mocht vragen. Hij zei dat in het licht van de waarschuwingen lastig te vinden. Hij zei dat de politie beweert dat ze heeft geprobeerd met hem contact te zoeken, maar dat deze bewering niet waar is. Hij heeft meteen boetes gekregen. Wil de burgemeester onderzoeken of dat zo is? Wil zij het handelen van de politie in deze zaak onderzoeken? Volgens mij klopt er iets niet.

Burgemeester **DIJKSMA**: Voorzitter! Er moet mij wel iets van het hart. Vanuit mijn positie is het belangrijk dat ik legalistisch en onafhankelijk ben en dat ik mij echt goed hou aan de rol die er is. Als het zo is dat mensen bijvoorbeeld klachten hebben over de rol van de politie, dan moet hen altijd de weg vrijstaan – die is in ons land gelukkig georganiseerd – om daarover een klacht in te dienen. Deze klacht wordt in behandeling genomen. Daarmee wordt beoordeeld of het politieoptreden proportioneel is geweest. Als iemand zich onheus of onrechtvaardig bejegend voelt, dan is dat de route om dat aan de orde te stellen.

4. Vragen van de heer Vonk (GroenLinks), mevrouw Raaijmakers (PvdA), mevrouw Sturkenboom, (Student & Starter), mevrouw Podt (D66), mevrouw Streefland (ChristenUnie), de heer Van Heuven (PvdD), de heer Wiegant (SP) en de heer Sungur (DENK) inzake stoppen van instroom in de noodopvang voor niet-rechthebbende.

De heer **VONK** (GroenLinks): Voorzitter! Afgelopen dinsdag werd het tijdens de raadsinformatiebijeenkomst over dak- en thuislozen duidelijk dat per 1 april a.s. de instroom voor de coronanoodopvang ophoudt en wordt afgebouwd. Dat betekent dat ongedocumenteerden na 1 april a.s. geen aanspraak meer kunnen maken op noodopvang, terwijl de coronamaatregelen tot 20 april a.s. worden verlengd. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst is gezegd dat hierover met het Rijk wordt gesproken en dat de volgende afspraak is gepland op 15 april a.s. Dat betekent dat er sowieso een gat valt tussen 1 april a.s. en 15 april a.s. Dat is voor de fracties van GroenLinks, PvdA, Student & Starter, D66, CU, PvdD, SP en DENK een onwenselijke situatie. Hierover stellen wij de volgende vragen.

1. Deelt het college de mening van de fracties dat deze situatie onwenselijk is?
2. Kan de wethouder toezeggen om eerder dan gepland een gesprek te plannen om in G4 verband samen met het ministerie van VWS te spreken over de ontstane situatie en de raad hierover te informeren?
3. De noodopvang die is opgebouwd in verband met de coronamaatregelen wordt vanaf 1 april a.s. tot 1 mei a.s. afgebouwd. Dat geldt ook voor de groep EU-burgers die nu op de opvang aanspraak maakt.
4. Kan de wethouder de raad met een brief informeren over hoe de afbouw verloopt en hoe de mensen die nu zijn opgevangen verder worden geholpen?

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Ik begrijp dat deze vragen worden gesteld, want deze onduidelijkheid ontstond afgelopen dinsdag in de raadsinformatiebijeenkomst.

Het antwoord op vraag 1. De situatie heeft zeker onze aandacht omdat het Rijk heeft besloten dat de landelijke richtlijn is aangepast en dat de coronamaatregelen langer worden aangehouden dan men voorheen dacht. Elke week wordt ambtelijk door de VNG en de G4 met het ministerie van VWS gesproken over de opvang van niet-rechthebbenden vanwege corona. Ook de afbouw daarvan maakt deel uit van het gesprek.

De landelijke richtlijn van het Rijk is gewijzigd. Dat houdt in dat vanaf 1 april a.s. geen nieuwe mensen meer in de opvang worden toegelaten, maar dat de opvang pas wordt afgebouwd vanaf het moment dat de lockdown wordt beëindigd. De afbouw geldt voor de opvang van EU-arbeidsmigranten en andere niet-rechthebbenden met uitzondering van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening-doelgroep. Voor schrijnende situaties wordt altijd een uitzondering gemaakt. Kortom, voor ongedocumenteerden, die door het Utrechtse aanmeldloket worden gekwalificeerd als Landelijke Vreemdelingen Voorziening geldt dat – indien nodig – ook na 1 april a.s., maar ook na 1 mei a.s. opvang mogelijk blijft. In Utrecht organiseren wij dat gedeeltelijk bij De Toevlucht, maar dat kan nu minder goed vanwege de anderhalvemetersamenleving. Ook elders kunnen de plekken worden gefinancierd of worden ondergebracht.

Voor ongedocumenteerden die wij niet kwalificeren als vallend onder de Landelijke Vreemdelingen Voorziening – de groep met de dubbelingclaim of de groep met recht op reisopvang – wordt de opvang wél afgebouwd, want die valt niet langer onder de richtlijn van het Rijk. De Landelijke Vreemdelingen Voorziening viel daar ook niet onder.

Het antwoord op vraag 3. Ja, ik kan toezeggen om per raadsbrief de raad op de hoogte te houden van de afbouw. Ik betrek daar ook bij hoe de groep EU-migranten en de groep ongedocumenteerden verder worden gesteund. Op dit moment lopen over deze informatie al gesprekken met Barka en het Landelijke Vreemdelingen Voorziening-aanmeldloket.

De heer **VONK** (GroenLinks): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording en het verduidelijken van de warrige situatie van afgelopen dinsdag.

5. Vragen van mevrouw Sturkenboom (Student & Starter), de heer Saïah (D66), de heer Wiegant, (SP), de heer Van Heuven (PvdD) mevrouw Assen (PvdA), de heer De Boer (Stadsbelang Utrecht-fractie) inzake "Psychische gezondheid van jongeren is geen verdienmodel".

Mevrouw **STURKENBOOM** (Student & Starter): Voorzitter! Op 21 maart jl. publiceerde de NRC een artikel over de "lucratieve markt" van hulpverlening aan jongeren met licht psychische klachten. Tieners met lichte psychische klachten zijn financieel meer rendabel dan jonge mensen met zware psychische klachten. Hierdoor belanden zware gevallen op een wachtlijst. Vorig jaar signaleerde de Algemene Rekenkamer deze trend al. Een gevolg van deze trend is dat buitenlandse investeerders een ggz-aanbieder - zoals bijvoorbeeld Mentaal Beter - overnemen. Mentaal Beter biedt professionele hulp in de vorm van online gesprekken voor jongeren met psychische problemen. Deze hulpverlening wordt door gemeenten en door zorgverzekeraars voor mensen boven de 18 jaar vergoed. Doordat gemeenten en zorgverzekeraars beperkte budgetten hebben en met ggz-instellingen een gemiddelde prijs voor behandeling afspreken, is alleen de vergoeding voor "lichte psychische problematiek" voldoende. De vergoeding voor zwaardere problematiek is te hoog en zou een ggz-instelling meer geld kosten. Dat leidt ertoe dat licht psychische klachten rendabeler zijn en dat er een groeimarkt voor is, zeker nu er al meer dan een jaar corona is, waardoor de mentale gezondheidsproblemen van jongeren toenemen. Bij de genoemde raadsfracties leeft de zorg dat zulke durfinvesteerders te veel profiteren van jonge mensen met serieuze mentale klachten.

De fracties van Student & Starter, D66, SP, PvdD, PvdA en SBU vinden dat de mentale gezondheid van jongeren geen verdienmodel is. Het artikel in de NRC schetst een zorgwekkend beeld waarin de nadruk meer ligt op geld verdienen dan op zorg verlenen. Daarom stellen wij de volgende vragen.

1. Herkent de wethouder de signalen uit het NRC-artikel en doen die zich ook voor in Utrecht?
2. Bestaan de financiële prikkels zoals geschetst in het artikel ook in het Utrechtse financieringsmodel? Hoe wordt dit in de gaten gehouden?
3. Welke eisen hanteert de gemeente bij contractafspraken met een nieuwe aanbieder en hoe wordt hierop gemonitord?
4. Hoe wordt ervoor gezorgd dat aanbieders van jeugdhulpverlening in de mentale gezondheidszorg niet alleen inzetten op lichte problematiek en er in Utrecht een juiste balans is tussen de verschillende aanbieders?
5. Welke mogelijkheden ziet het college om jongeren met een meer zware problematiek sneller de juiste zorg te bieden en dat andere vormen van hulpverlening aangeboden kunnen worden aan jongeren met een 'lichte' problematiek?
6. Worden deze signalen ook meegenomen in de lobby bij het Rijk?

De Utrechtse bekostigingsmethodiek, populatiebekostiging met vaste "vierkanten" voor het hele pakket en specialistische jeugdhulp voor KOOS en Spoor030 voorkomt in principe dat nieuwe cliënten aan cherry picking doen, maar wij zijn daar niet gerust op als wij lezen dat niemand wordt geweigerd, maar dat men wél doorverwijst als men niet over het specialisme beschikt.

7. Hoe wordt voorkomen dat door zorgaanbieders bij (nieuwe) cliënten aan cherry picking wordt gedaan en dat cliënten dus niet de zorg krijgen die ze nodig hebben?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. Ik denk dat wij allemaal met hetzelfde "dat kan niet waar zijn"-gevoel de NRC hebben gelezen. Het is logisch dat men zich afvraagt hoe de situatie in Utrecht is.

Het antwoord op vraag 1. Gelukkig herkennen wij deze signalen in Utrecht niet. Dat komt omdat de jeugdhulpaanbieders op een andere manier worden geselecteerd, zodat er geen prikkel is om lichte psychische klachten ten koste te laten gaan van andere psychische klachten.

Het antwoord op vraag 2. Er is in Utrecht een klein aantal zorgaanbieders: het buurtteam, Coach, Spoor030 en Yep!. Zij worden niet afgerekend per cliënt of per product, maar krijgen één budget alsmede de opdracht om iedereen, ongeacht de zwaarte van de klachten, te helpen. Dat betekent dat in het Utrechtse model een andere prikkel aanwezig is.

Het antwoord op vraag 3. Bij het selecteren van de partijen hebben wij gekozen voor instellingen die onze inhoudelijke visie onderschrijven. De financiering veroorzaakt met de

taakgerichte bekostiging geen ongewenste prikkels. Nieuwe aanbieders zijn er niet. Wij moeten het met de genoemde partijen doen en dat is goed.

Het antwoord op vraag 4. Coach en Spoor030 hebben de opdracht om in de buurt antwoord te geven op alle specialistische jeugdhulpvragen. Zij kunnen dus niet alleen op lichte problematiek inzetten. Zij moeten alles oppakken. Daar sturen wij op, samen met scholen, huisartsen en andere partners, en wij bekijken of de genoemde instellingen zich aan de opdracht houden.

Het antwoord op vraag 5. In het antwoord op de vorige vraag heb ik al iets gezegd over het Utrechtse sturingsmechanisme. Wij moeten met het budget iedereen helpen die zich meldt. Er is een aantal raadsbrieven verstuurd over de druk die daarop staat vanwege corona. Dat is in het hele land zo. Professionals zien in de afgelopen periode een forse toename van het aantal crises en spoedvragen. Daar is altijd hulp voor beschikbaar, maar dat verschijnsel zet wél druk op de zorgverlening.

Het antwoord op vraag 6. Ja, deze signalen betrekken wij bij het beleid. Gisteren heb ik daarover landelijk gesprekken gevoerd met de branches. Ik heb over deze ontwikkeling landelijk mijn zorgen geuit.

Het antwoord op vraag 7. Ik heb het antwoord op deze vraag al in mijn eerdere antwoorden gegeven: Coach en Spoor030 hebben de opdracht om in de buurt antwoord te geven op alle specialistische jeugdhulpvragen en om niet aan cherry picking te doen.

De heer **VONK** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben met de professionals van Coach en Spoor030 gesproken. Men zei dat er sprake is van veel doorstroming van lichte problematiek. Kan de gemeente daar iets aan doen?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Dat is een goede vraag. Ik heb de afgelopen weken zelf met diverse professionals gesproken. Het is de bedoeling dat als mensen zich met lichtere problemen melden, wij bekijken hoe wij dat collectief kunnen oplossen, ook als scholen veel kinderen doorsturen. Wij gaan dan met de scholen gesprekken aan om te zien wat er aan de hand is. Dat is de bedoeling van de transformatie, maar omdat er nu echt veel crises zijn, komt dat onder druk te staan. Gelukkig hebben wij versneld vernieuwd, waardoor wij er een financiële impuls aan kunnen geven. Daar zijn wij juist mee bezig. Wij voeren daar goede gesprekken over. In de eerstvolgende update voor de raad kan ik beter schetsen hoe dat gaat.

Mevrouw **ASSEN** (PvdA): Voorzitter! Ik ben gerustgesteld dat het financieringsmodel geen prikkels voor cherry picking bewerkstelligt. Kunnen er geen andere motieven zijn om toch aan cherry picking te doen?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Het is de praktijk dat de stevige casuïstiek, die vaak het karakter van een crisis heeft, ook cherry picking veroorzaakt, maar dan op een goede manier. Die casuïstiek komt op de wachtlijsten steeds bovenaan te staan. Men gaat daar meteen mee aan de slag. De uitdaging is de vraag hoe wij aandacht kunnen geven zowel aan de crisis als aan de kleinere vragen en hoe wij die transformerend kunnen behandelen. Ook in Utrecht wordt geselecteerd, maar dan wordt bekeken wie het eerst hulp nodig heeft.

6. Vragen van mevrouw Raaijmakers (PvdA), mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks), mevrouw Podt (D66), mevrouw Van Mil (Student&Starter), de heer Wiegant (SP), de heer Van Heuven (PvdD) Zwinkels (CDA), mevrouw Meerding (VVD), de heer Bosch (PVV) inzake grote regenboogvlag op de Dom.

Mevrouw **RAAIJMAKERS** (PvdA): Voorzitter! Op donderdag 1 april a.s. is het precies twintig jaar geleden dat in Nederland het eerste huwelijk tussen mensen van gelijk geslacht werd voltrokken. Dat is een mijlpaal waar wij ongelofelijk trots op zijn. Dat willen wij op 1 april a.s. zichtbaar vieren. Eerder vroeg de PvdA-fractie in de commissie Mens & Samenleving of de gemeente aan dit jubileum aandacht wil besteden. De wethouder heeft dit toegezegd. Zo wordt in ieder geval bij het Stadskantoor de regenboogvlag gehesen. Inmiddels hebben ook verschillende organisaties, zoals COC Midden-Nederland, opgeroepen om op 1 april vol trots de regenboogvlag uit te hangen, niet alleen om deze mijlpaal feestelijk te vieren, maar ook om blijvende aandacht te vragen voor een gelijkwaardige positie voor de LHBTI+ gemeenschap.

De fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, Student&Starter, SP, PvdD, CDA, VVD en PVV zijn van mening dat er één plek is waar een grote regenboogvlag niet mag ontbreken: de Domtoren. De Domtoren is immers hét belangrijkste symbool van Utrecht en bevindt zich nabij het Utrechtse homomonument. Andere steden, zoals Nijmegen en Amsterdam, gingen Utrecht reeds voor (zie foto). Vanuit de LHBTI+ gemeenschap - o.a. COC Midden-Nederland, PANN Utrecht, Midzomergrachtfestival, Queer Film Festival Utrecht, Cruise Control, Queer 030, Utrecht Pride, Café Kalff, Bodytalk Utrecht, What You See Festival en RUBBER - wordt deze roep ondersteund. Zij zijn ook bereid om vanuit hun netwerken een grote regenboogvlag uit te lenen. Dit brengt ons tot de volgende vragen.

1. Is het college bereid om op 1 april een grote regenboogvlag aan de Domtoren te bevestigen?
2. Op welke andere manieren wil de gemeente Utrecht deze mijlpaal breed onder de aandacht brengen?

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik dank mevrouw Raaijmakers en de andere fracties voor het inbrengen van deze vragen.

Het antwoord op vraag 1. Wij waarderen dit initiatief en vinden het voorstel erg sympathiek. Ik dacht meteen of wij zouden kunnen bekijken of dit mogelijk is. Zoals bekend, staat de Dom momenteel in de steigers. Om redenen van veiligheid en logistiek mag aan de steigers niets worden bevestigd. Het is dus helaas niet mogelijk om een grote regenboogvlag aan de Dom te bevestigen. Wat ik wél kan toezeggen, is dat op 1 april a.s. de regenboogvlag op de Dom zal worden gehesen. Normaal gesproken wordt daarmee terughoudend omgegaan, maar daar wordt nu een uitzondering voor gemaakt.

Het antwoord op vraag 2. Burgemeester Dijksma is onlangs bij de rechtbank officieel als trouwambtenaar beëdigd. Op 1 april a.s. zal zij als eerste daad een vrouwelijk bruidspaar in de echt verbinden. Wij hebben met het bruidspaar afgesproken dat wij bij deze mijlpaal samen stilstaan. Wij zullen daarvoor bij de pers aandacht vragen. Daarnaast zullen wij de regenboogvlag uithangen, zowel op het Stadskantoor als op het Stadhuis en tevens zal via diverse communicatiekanalen van de gemeente aandacht worden geschonken aan deze feestelijke gebeurtenis.

Mevrouw **STURKENBOOM** (Student & Starter): Voorzitter! Het is echt een mijlpaal. Ik vraag mij af of de vlag er niet langer dan één dag kan hangen.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Alles kan, maar het punt is dat 1 april de dag is waarop dit wordt gevierd. Ik stel voor om het bij die dag te houden, omdat anders de vraag aan de orde komt hoelang de vlag blijft hangen. Eén dag is een mooi signaal.

Mevrouw **RAAIJMAKERS** (PvdA): Voorzitter! Het is fijn dat aandacht wordt besteed aan het feit dat op de Domtoren vlaggen komen. Kunnen wij onderzoeken - de Dom blijft de komende jaren in de steigers staan - hoe dit in de toekomst kan gebeuren? Op de steigers hangt het logo van de aannemer. Er zou op die steigers wel wat meer kunnen gebeuren, denken wij. Kunnen wij van het college informatie krijgen over hoe de regenboogvlag er in de toekomst wél kan komen te hangen? De wens daartoe is in grote mate aanwezig.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ikzelf dacht ook meteen waarom er geen banier kan hangen. Er hangen ook nu allerlei dingen aan de steiger. Ik heb dat nagevraagd. Het blijkt zo te zijn dat steigerdoek is bedoeld om te voorkomen dat er stof naar beneden komt. Het is extra dun, zodat er doorheen kan worden gekeken. Anders kunnen de mensen die op de steigers werken hun werk niet goed doen. Steigerdoek is iets anders dan een banier. Ook is de afspraak gemaakt dat de Dom eigenlijk niet mag worden gebruikt om allerlei vlaggen aan te hangen. Wij gaan daar heel terughoudend mee om. Wat ik kan doen, is toezeggen dat ik de raad informeer wat de kaders hiervoor zijn. Ik begrijp dat de wens leeft om te weten wat er wél kan. Ik denk zelf dat wij terughoudend moeten zijn. Er moet niet elke dag iets aan de Dom hangen. Het is echter goed om inzicht te geven in de kaders daartoe.

7. <u>Vragen van de fracties van D66 en Student & Starter inzake Perspectief voor de Utrechtse jeugd</u>.

De heer **SAIAH** (D66): Voorzitter! Laten wij het hebben over de jongeren in onze stad. De verlengde lockdown als gevolg van de aanhoudende coronapandemie sinds maart vorig jaar treft alle

Nederlanders. Jongeren in het bijzonder. Er zijn namelijk grote zorgen over de mentale gesteldheid van jongeren. Ook op het vlak van onderwijs, werkgelegenheid, geestelijke gezondheid en eigen inkomen gaat het niet goed.

Wij weten dus dat jongeren extra hard geraakt worden door de gevolgen van de coronacrisis vanwege de belangrijke levensfase waarin zij zijn.

Een kleine maand geleden heeft het kabinet landelijk € 58,5 miljoen vrijgemaakt ter ondersteuning van jongeren in coronatijd. Naar verwachting is minimaal € 800.000 hiervan voor Utrecht beschikbaar. De gemeente heeft € 500.000 beschikbaar gesteld voor het aanvragen en organiseren van corona-proof activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding en € 300.000 euro voor extra inzet van jongerenwerk gericht op kwetsbare jongeren.

Ook kwam het kabinet een maand geleden met het bericht dat het wil dat jongeren elkaar op korte termijn weer fysiek kunnen ontmoeten. Zo werd gesteld dat gemeenten buurthuizen, sporthallen en bibliotheken hiervoor kunnen openstellen.

De fracties van D66 en Student en Starter zijn van mening dat juist nu proactief jongeren perspectief moeten worden geboden.

Daarom stellen we de volgende vragen.

1. De wethouder gaat vaak de stad in om met jongeren in gesprek te gaan en om signalen op te halen. In hoeverre lukt het om signalen op te halen van jongeren uit de hele stad?
2. Op welke manieren brengt het college de € 500.000 die beschikbaar is voor het aanvragen en het organiseren van corona-proof activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding, onder de aandacht van jongeren zelf? Is er ook een mogelijkheid voor jongeren met een goed idee om aanspraak te maken op het geld zonder al het papierwerk te doen dat bij een subsidieaanvraag hoort? Zo nee, kan deze mogelijkheid worden gecreëerd? Bijvoorbeeld dat het met een mondelinge pitch kan.
3. Hoe gaat het met de € 300.000 extra inzet op jongerenwerk? Wat zien wij daar op dit moment van terug?
4. Lukt het de gemeente om een vinger aan de pols te houden op het gebied van het mentale welzijn van jongeren? Er is een posteractie gaande om aandacht te vragen voor de mentale gezondheid van jongeren, zodat zij de juiste hulp weten te vinden als dat nodig is. Kan het college een inschatting maken of dat voldoende is of dat wij daartoe samen met de partners in de stad meer moeten ondernemen?
5. Wat doet het college om de verhuur van sportzalen onder jongeren aantrekkelijker te maken? Heeft dat het gewenste effect?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Het wordt inderdaad een uitdaging. Zoals de vragenstellers terecht zeggen - ik spreek deze maanden veel met jongeren in de stad - komen ze overal vandaan, kinderen en jongeren. Ik heb ze allemaal gesproken. Er zijn dan veel verschillende geluiden te horen. Het gaat hard met de spreektijd als ik al die signalen moet opnoemen. De jongeren missen vooral heel erg het elkaar ontmoeten. Zij hebben er behoefte aan om te weten wat er wél kan, maar de overheid legt er de nadruk op wat er níet kan. Zij vragen aandacht voor eenzaamheid en stress. Zij zoeken ook een digitaal platform om goede ideeën en ontmoetingen te faciliteren. Dit is een kleine greep uit de vele signalen.

Men vraagt wat het college doet om de € 500.000,00 in de stad goed te laten landen. Wij vragen daar bij de partners veel aandacht voor. Wij doen dat met verschillende circulaires. Dat gebeurt niet via partijen die rechtstreeks met jongeren werken, maar sportverenigingen en scholen. Er is van alles mogelijk.

Het leukste en fijnste is als de jongeren zelf een aanvraag indienen. Wij hebben daar een team voor klaarstaan dat de jongeren daarbij wil helpen. Het is zeker mogelijk dat als jongeren iets willen doen dat het begin van een aanvraag te laten zijn. Wij hebben daar ervaring mee. De eerste aanmeldingen komen binnen. Dat is hartstikke goed om te zien.

De € 300.000,00 jongerenwerk zetten wij met een paar accenten op straat breed in - samen met JOUW - ten behoeve van het jongerenwerk op school, zeker nu wat meer mogelijk is, maar ook voor de individuele begeleiding van jongeren die met een hulpvraag rondlopen.

Het mentale welbevinden van jongeren. Dat is één van de signalen dat wordt gegeven. Wij ondernemen ontzettend veel met onze zorg- en onderwijspartners. Ook het jongerenwerk. Wij doen via al die kanalen enorm ons best om een vinger aan de pols te houden. Wij zijn ook bezig om de posteractie die door studenten in Delft wordt opgezet naar Utrecht te vertalen om de aandacht voor studenten een extra boost te geven met de hulp die de gemeente kan bieden.

Het antwoord op vraag 5. Helaas mogen wij de sporthallen en sportzalen op dit moment niet verhuren. Wij mogen die niet eens openen. Er mag wel buiten worden gesport. Wij bekijken hoe wij daar meer mogelijk kunnen maken, ook voor jongeren. Het onderwijs gebruikt een aantal sporthallen om er onderwijs te kunnen verzorgen. Eigenlijk staan wij klaar om zodra het mag de sporthallen opnieuw open te stellen. Daar zijn ook jongeren van harte welkom.

Ik heb in deze beantwoording veel dingen niet gezegd. Ik zeg daarom toe dat wij de raad een brief zullen sturen als wij meer aanvragen binnen hebben en wij meer en detail het gehele spectrum langs kunnen lopen.

De heer **SAIAH** (D66): Voorzitter! Bedankt voor de antwoorden. Die helpen enorm. Het is fijn dat de brief er komt.

Er is in het land een aantal wethouders dat het kabinet heeft gevraagd om een stip op de horizon te zetten voor wat zal worden gedaan als corona voorbij is om jongeren te kunnen helpen. Doet de gemeente daar iets aan? Worden er plannen gemaakt?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Het antwoord op deze vraag is: ja. Het is het mooiste als wij deze twee dingen kunnen combineren. Als jongeren met ideeën komen, bekijken wij niet alleen wat die ideeën voor de korte termijn betekenen, maar ook of die op de langere termijn perspectief bieden. Het is echt een gesprek over de vraag hoe wij de stad ná corona – die tijd zal echt komen – goed op de rails krijgen. Dat is een lastige puzzel. Wij doen daar veel voor en praten er veel over. Ik mag ook in allerlei landelijke overleggen over het deltaplan meedenken. Utrecht zit vóór in de bus.

De **VOORZITER**: Dames en heren! Ik dank de vragenstellers voor hun vragen en het college voor het beantwoorden ervan. Ik wens u allen nog een fijne avond.

Hierna sluit de voorzitter, te 19.13 uur, het vragenuur.

Gemeenteraad

Dossiernummer	1667
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	7
Omschrijving	Raadsvoorstel Zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022, toetreding WGSO en uittredingsplan Vijfheerenlanden
ID	1718
Behandelend ambtenaar	Axel Roozen
Telefoon	14030
E-mail	axel.roozen@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Verschuure
Beleidsveld	Circulaire Economie
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Voorstel over stukken van een gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Joost Gerrits/Wonen, Circulaire economie/06-44655180

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Commissie Stad en Ruimte	1 april 2021
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022, toetreding WSGO (Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties) en uittredingsplan Vijfheerenlanden

Beleidsveld	Circulaire economie
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Axel Roozen
Kenmerk	8598549
Vergaderdatum Raad	Volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief aan de AVU vast te stellen
   a) als zienswijze op de concept programma- en productbegroting 2022, waarin de raad aangeeft het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid, maar wel verzoekt om rekening te houden met het lagere verwerkingstarief voor nagescheiden restafval, en vraagt om de mogelijkheid vóór definitieve vaststelling van de begroting, op basis van de laatste cijfers nog aanpassingen te maken in de te verwachten tonnages afval in 2022;
   b) als zienswijze op het voorstel toetreding AVU tot de WSGO, waarin de raad aangeeft positief te oordelen over deze toetreding.

2. In te stemmen met het uittredingsplan van gemeente Vijfheerenlanden uit de AVU.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Het Dagelijks Bestuur van de AVU wil u namens het Algemeen Bestuur informeren over besluitvorming inzake de begroting 2022 (beslispunt 1) en tevens uw zienswijzen, respectievelijk instemming vragen met betrekking tot toetreding van AVU tot de WSGO (beslispunt 2) en het uittredingsplan Vijfheerenlanden (beslispunt 3).

a) In de nu ter vaststelling voorliggende brief geeft de raad het Dagelijks Bestuur van de AVU aan dat de raad het eens is met het door AVU gevoerde beleid en dat de kosten, alhoewel ze gestegen zijn, wel marktconform zijn. We dienen zienswijzen in over het ontbreken van de impact van de overstap naar nascheiding in de genoemde tarieven, en over het verzoek de mogelijkheid open te houden om voor definitieve vaststelling van de begroting de te verwachten tonnages afval aan te passen aan de hand van de laatste cijfers.

b) De raad geeft aan positief te oordelen over het lidmaatschap van AVU van de WSGO. Door het toetreden van AVU tot de WSGO voldoet AVU aan de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (WNRA) en het lidmaatschap brengt slechts geringe kosten met zich mee.

c) De raad stemt in met het uittredingsplan Vijfheerenlanden. Ontvlechting uit de AVU is makkelijker dan ontvlechting uit Gevudo. Uittreding van Vijfheerenlanden heeft geen gevolgen voor de gemeente Utrecht en brengt slechts geringe kosten met zich mee

Context

Aanleiding

De gemeenschappelijke regeling Afvalverwerking Utrecht (AVU) heeft op 30 november 2020 aan de raad de concept programma- en productbegroting 2022 toegezonden. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de gemeente minimaal 8 weken de tijd om te reageren op het concept middels een zienswijzebrief. Tot uiterlijk 1 juni 2021 kunnen de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen indienen op de door het Dagelijks Bestuur voorlopig vastgestelde programma- en productbegroting 2022.

Daarnaast heeft AVU per brief van 28 december 2020 gevraagd uiterlijk 1 juni uw zienswijzen, respectievelijk instemming kenbaar te maken over toetreding van AVU tot de WSGO en het uittredingsplan Vijfheerenlanden. Het besluit om het uittredingsverzoek Vijfheerenlanden in te willigen, wordt definitief genomen indien de gemeenteraden in meerderheid geen bezwaar hebben.

Beoogd effect

De Utrechtse gemeenten hebben hun taken en bevoegdheden op het gebied van afvalverwijdering overgedragen aan de AVU. De AVU is een publiekrechtelijke organisatie met een wettelijk geregelde bestuurlijke basis: de Gemeenschappelijke Regeling. Met het vaststellen van de zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022, toetreding WSGO en uittredingsplan Vijfheerenlanden wordt continuïteit van de AVU gewaarborgd.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Jaarlijks wordt de programma- en productbegroting voor het daaropvolgende jaar vastgesteld.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief aan de AVU vast te stellen a) als zienswijze op de concept programma- en productbegroting 2022, waarin de raad aangeeft het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid, maar wel verzoekt om rekening te houden met het lagere verwerkingstarief voor nagescheiden restafval, en vraagt om de mogelijkheid vóór definitieve vaststelling van de begroting, op basis van de laatste cijfers nog aanpassingen te maken in de te verwachten tonnages afval in 2022; b) als zienswijze op het voorstel toetreding AVU tot de WSGO, waarin de raad

	aangeeft positief te oordelen over deze toetreding.
Argumenten	
1.1	<u>Het beleid in de concept programma- en productbegroting 2022 sluit nog niet geheel aan bij het gemeentelijk beleid.</u>
	De in de begroting geraamde hoeveelheden te leveren afvalstoffen in 2022 stemmen nog niet geheel overeen met de opgave die de gemeente Utrecht aan AVU heeft gedaan. Er is rekening gehouden met de verwachte effecten van Het Nieuwe Inzamelen en de groei van de stad. Door de effecten van Corona willen we wel de mogelijkheid openhouden om voor definitieve vaststelling van de begroting in het algemeen bestuur, op basis van de laatste cijfers nog aanpassingen te maken in de te verwachten tonnages in 2022. Ook onze overstap op nascheiding is hierop van invloed. Ten aanzien van de overstap op nascheiding, wat onderdeel is van de Grondstoffennota 2020, is nog geen rekening gehouden met het aangepaste verwerkingstarief dat geldt voor restafval uit gebieden waar geen bronscheiding plaatsvindt.
1.2	<u>De kosten voor de gemeente Utrecht vallen binnen de beschikbare gemeentelijke bijdrage.</u>
	De programma- en productbegroting 2022 berust op de verwerkingstarieven zoals die in meerjarige contracten zijn overeengekomen. Echter, er is geen rekening gehouden met het feit dat Utrecht over zal stappen van bronscheiding PBP naar nascheiding van PBP uit het restafval. Voor nagescheiden restafval geldt een lager verwerkingstarief. De hoeveelheden 'Brandbaar afval' die voor de gemeente Utrecht worden verwerkt bevatten naast huishoudelijke afvalstoffen ook veegvuil en ingezameld bedrijfsafval. Er is in totaal dus meer brandbaar afval dan de hoeveelheid aan huishoudelijk restafval. Na afloop van het begrotingsjaar worden de kosten verrekend op basis van de daadwerkelijk afgeleverde hoeveelheden afvalstoffen.
1.3	<u>De AVU programma- en productbegroting 2022 voldoet aan de richtlijnen van de Wet gemeenschappelijke regelingen.</u>
	De gemeenteraad heeft minimaal 8 weken om te reageren op de concept begroting 2022. Er is hiermee voldaan aan de minimale richtlijn conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. Ook voldoet de AVU begroting aan de regelgeving vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV).
1.4	<u>Door het toetreden van AVU tot de WSGO voldoet AVU aan de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (WNRA).</u>
	Op 1 januari 2020 is de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (WNRA) van kracht geworden. In dat kader dient iedere overheidsorganisatie aangesloten te zijn bij een CAO, of een CAO van toepassing te verklaren. Op dat moment was de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (WSGO) van de VNG in oprichting. Gemeenschappelijke regelingen zoals de AVU kunnen hier lid van worden, waardoor de CAO-SGO van toepassing wordt, en waardoor de belangen van de medewerkers van de AVU zijn gewaarborgd in een op gemeentelijke samenwerkingen toegesneden CAO. Ook zonder lid te zijn van de WSGO kan het Algemeen Bestuur de CAO-SGO of een andere CAO van toepassing verklaren, maar dan moeten steeds opnieuw bestuursbesluiten worden genomen wanneer nieuwe CAO-afspraken worden gemaakt of de CAO wordt gewijzigd. Omdat uit het lidmaatschap voortvloeit dat de CAO-SGO automatisch van toepassing is, wordt hiermee jaarlijkse besluitvorming voorkomen en is de CAO voor de medewerkers altijd actueel.
1.5	<u>Het toetreden van AVU tot de WSGO brengt slechts geringe kosten met zich mee.</u>
	De kosten voor het lidmaatschap van de WSGO bedragen voor organisaties van 1 tot 50 medewerkers € 1.000,00 per jaar. Deze kosten kunnen uit de reguliere AVU- begroting

	worden betaald.
Beslispunt	
2	In te stemmen met het uittredingsplan van gemeente Vijfheerenlanden uit de AVU.
Argumenten	
2.1	<u>Uittreding van Vijfheerenlanden heeft geen gevolgen voor de gemeente Utrecht</u> Op 1 juli 2020 heeft de gemeente Vijfheerenlanden een verzoek tot uittreding gedaan. Als gevolg van de gemeentelijke herindeling was de gemeente Vijfheerenlanden deelnemer in twee gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de afvalverwijdering, hetgeen wettelijk niet is toegestaan. In overleg met beide regelingen en op basis van gedegen juridisch en financieel onderzoek, is uiteindelijk het uittredingsverzoek aan het Algemeen Bestuur van de AVU tot stand gekomen en ingediend. Een zo eenvoudig mogelijke ontvlechting en zo laag mogelijke kosten was hierbij het uitgangspunt. Met het uittreden van Vijfheerenlanden vervallen 2 stemmen op een totaal van 78. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij in de statuten anders is bepaald. De stemverhoudingen veranderingen dus nihil.
2.2	<u>Uittreding van Vijfheerenlanden brengt slechts geringe kosten met zich mee.</u> De werkzaamheden van AVU worden uitgevoerd door een compact bureau. De uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden heeft per saldo nauwelijks tot geen effect op de omvang van de werkzaamheden van het bureau. De totale organisatie-/bedrijfsvoeringskosten (beheerkosten) bedragen volgens de begroting 2021 € 678.000. De bijdrage van van Vijfheerenlanden hierin € 12.057 (= 1,8%). Deze bijdrage valt weg, de gezamenlijke beheerkosten van AVU worden door 1 partij minder gedragen. Omdat bijsturing in de beheerkosten niet mogelijk is wordt de geprognosticeerde bijdrage van de gemeente Vijfheerenlanden zonder afbouw voor 5 jaar meegenomen in de uittreedsom. De bijdrage in de beheerkosten van de gemeente Vijfheerenlanden zou in die 5 jaar € 58.968 zijn geweest. Anderzijds hanteert AVU een vereveningsregeling voor de kosten die de gemeenten maken voor het transport van het afval vanuit de gemeente naar het afvaloverslagstation. Hiermee wordt beoogd om elke gemeente eenzelfde transportprijs per ton te laten bijdragen, los van de locatie van het afvaloverslagstation. De gemeente Vijfheerenlanden is een ontvangende partij. In de begroting 2021 is de vereveningsuitkering geraamd op € 11.256. Bij het uittreden van Vijfheerenlanden hoeven de andere partijen binnen AVU dit bedrag niet meer op te brengen, terwijl de kosten en opbrengsten van AVU verder niet wijzigen. De geprognosticeerde bijdrage vanuit AVU aan de gemeente Vijfheerenlanden wordt voor 5 jaar meegenomen in de uittreedsom, en zou € 56.280 bedragen. Resumerend is de uittreedsom, aan AVU te vergoeden door de gemeente Vijfheerenlanden, aldus bepaald op afgerond € 2.700,-.

Financiën

De in de begroting geraamde hoeveelheden te leveren afvalstoffen in 2022 stemmen nog niet geheel overeen met de opgave die de gemeente Utrecht aan AVU heeft gedaan.
Na afloop van het begrotingsjaar worden de kosten verrekend op basis van de daadwerkelijk afgeleverde hoeveelheden afvalstoffen. De kosten worden meegenomen bij het vaststellen van de gemeentelijke begroting en de afvalstoffenheffing.

Vervolg

- Na akkoord van de raad worden de zienswijzen en instemming verzonden aan het Dagelijks Bestuur van de AVU;
- De zienswijzen worden besproken in het algemeen bestuur van de AVU.

Participatie
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlage(n)
Bijlagen besluitvorming
- Zienswijzebrief AVU ontwerpbegroting 2022
- AVU ontwerpbegroting 2022 v1
- Voorstel en besluit toetreding AVU tot WSGO
- Voorstel en besluit uittreding Vijfheerenlanden

Bijlagen informatief
- Aanbiedingsbrief AVU ontwerpbegroting 2022
- Raadsnotitie inzake diverse besluiten van het Algemeen Bestuur
- Concept Uittredingsplan gemeente Vijfheerenlanden

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

F van Dijk
Postbus 3250
3760DG SOEST

Behandeld door	A. Roozen	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	-	**Ons kenmerk**	XXXXX
E-mail	axel.roozen@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijzen ontwerpbegroting 2022, lidmaatschap WGSO en uittredingsplan Vijfheerenlanden
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk	-	**Verzonden**	XX XXXX 2021
Uw brief van	30 november 2020		

Geachte heer van Dijk,

Per brief van 30 november 2020 heeft de secretaris van AVU ons de ontwerpbegroting 2022, bestaande uit de programma- en productbegroting 2022, aangeboden. Daarnaast heeft de secretaris van AVU ons per brief van 28 december 2020 het voorstel en besluit toetreding AVU tot WSGO en het voorstel en besluit Uittredingsplan Vijfheerenlanden toegestuurd.

Bij deze bieden wij u onze zienswijzen in op de programma- en productbegroting 2022 en het voorstel toetreding AVU tot WGSO, en delen wij u onze instemming mede met het Uittredingsplan Vijfheerenlanden.

Programma- en productbegroting 2020
Beleid
Er zijn vanuit AVU weinig beleidsmatige ontwikkelingen die van invloed zijn op de programma- en productbegroting 2022. Wij beoordelen het positief dat wordt aangegeven bij de aanbesteding van opdrachten naar zoveel mogelijk duurzaamheid te streven, met name gericht op beperking van de CO2-uitstoot en uitstoot-arm transport. Hiermee sluit de programma- en productbegroting 2022 aan op het beleid van de gemeente Utrecht. Door de effecten van Corona willen we wel de mogelijkheid openhouden om voor definitieve vaststelling van de begroting in het algemeen bestuur, op basis van de laatste cijfers nog aanpassingen te maken in de te verwachten tonnages in 2022. Ook onze overstap op nascheiding is hierop van invloed.

Financieel
De aanbesteding in 2019 voor de verwerking van (grof) restafval en GFT afval heeft nieuwe, hogere, tarieven opgeleverd. De gemeente Utrecht heeft in november 2020 haar nieuwe grondstoffennota vastgesteld. In de gehele gemeente zullen we in de periode 2021-2022 gefaseerd stoppen met bronscheiding van PBP en overstappen op nascheiding. Voor een deel van de stad is dit naar verwachting in 2022 dus al aan de orde. In het contract voor de verwerking van restafval is tariefdifferentiatie toegepast voor gebieden die bronscheiden en gebieden die nascheiden. Bij nascheiding geldt een lager tarief. Wij zien dat niet terug in hoofdstuk 2, paragraaf 1 van de productbegroting 2022. Wij verzoeken u om alsnog rekening te houden met het lagere tarief voor nascheiding in de begroting en de plannen die de gemeente Utrecht hiervoor heeft.

Datum **25 februari 2021**
Ons kenmerk XXXXX

Voorstel en besluit toetreding AVU tot WSGO
Door het toetreden van AVU tot de WSGO voldoet AVU aan de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (WNRA). De belangen van de medewerkers van de AVU zijn gewaarborgd in een op gemeentelijke samenwerkingen toegesneden CAO. Omdat uit het lidmaatschap voortvloeit dat de CAO-sgo automatisch van toepassing is, wordt hiermee jaarlijkse besluitvorming voorkomen en is de CAO voor de medewerkers altijd actueel. Wij beoordelen dit als positief.

Uittredingsplan Vijfheerenlanden
Als gevolg van de herindeling van de gemeente Vianen met de gemeenten Zederik en Leerdam tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden, diende met betrekking tot de afvalverwijdering een keuze te worden gemaakt tussen de gr AVU en de gr Gevudo. Uiteindelijk is uittreding van Vijfheerenlanden verzocht aan AVU. Bij de keuze is gestreefd naar een zo eenvoudig mogelijke ontvlechting en zo laag mogelijke kosten. Wij beoordelen dit als positief.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

AVU
Lange Brinkweg 81
Postbus 3250
3760 DG Soest
t. 035-6032303

Aan de raden van de aan de AVU
deelnemende gemeenten

Soest, 28 december 2020

Raadsnotitie inzake diverse besluiten van het Algemeen Bestuur

Geachte raadsleden,

Met deze notitie wil het Dagelijks Bestuur van de AVU u namens het Algemeen Bestuur informeren over besluitvorming inzake de begroting 2020 en tevens uw zienswijzen, respectievelijk instemming vragen met betrekking tot 2 andere besluiten.

Informatie over de besluitvorming inzake de AVU-begroting voor het jaar 2020
Op 12 september 2019 is aan de raden van de deelnemende gemeenten een notitie verzonden waarin 2 begrotingswijzigingen aan de orde zijn geweest, de begrotingswijziging 2-2019 (AVU-begroting 2019) en 1-2020 (AVU-begroting 2020). Voor beide begrotingswijzigingen zijn uw zienswijzen gevraagd.
Met in achtneming van uw zienswijzen is de begrotingswijziging 2-2019 in de begroting van 2019 verwerkt. Omdat de jaarrekening 2019 reeds is vastgesteld, is het niet meer actueel om in deze notitie verder op de begrotingswijziging 2-2019 in te gaan.
De in 2019 aan u voorgelegde begrotingswijziging 1-2020 betrof op hoofdlijnen een kostenstijging met betrekking tot de sortering en vermarkting van pmd en tegenvallende papierinkomsten. Echter, met in achtneming van uw ingediende zienswijzen, heeft het Algemeen Bestuur op 11 december 2019 met het oog op diverse marktontwikkelingen besloten om de begrotingswijziging 1-2020 aan te houden en in een later stadium hierover te besluiten. Op 15 oktober jl. heeft de AVU een raadsnotitie laten uitgaan naar uw colleges inzake het besluit van het Algemeen Bestuur dat de begrotingswijziging 1-2020 niet meer zal worden doorgevoerd, maar dat met een herschikking van de begroting wordt volstaan en dat de financiële consequenties van de in de notitie beschreven externe factoren bij de jaarafrekening van 2020 zullen worden betrokken. Samengevat betekent dit dat het Algemeen Bestuur heeft besloten de AVU-begroting 2020 niet te wijzigen.

Indienen zienswijzen op het lidmaatschap van de AVU van de werkgeversvereniging van de VNG, de WSGO
Op 1 januari 2020 is de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (WNRA) van kracht geworden. In dat kader dient iedere overheidsorganisatie aangesloten te zijn bij een CAO, of een CAO van toepassing te verklaren. Omdat er voor de gemeenschappelijke regelingen op dat moment nog geen CAO beschikbaar was, heeft het Dagelijks Bestuur ervoor gekozen om in eerste instantie de CAO-gemeenten van de VNG te volgen, waarbij moet worden opgemerkt dat gemeenschappelijke regelingen geen lid van de VNG kunnen zijn. Op dat moment was de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

(WSGO) van de VNG in oprichting, welke de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden in de brede sector van gemeentelijke organisaties (lees : onder meer samenwerkingsverbanden) zou gaan behartigen. Gemeenschappelijke regelingen zoals de AVU kunnen hier lid van worden, waardoor de CAO-sgo van toepassing wordt. Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 9 december 2020 het ontwerpbesluit genomen toe te treden tot de WSGO, waardoor de belangen van de medewerkers van de AVU zijn gewaarborgd in een op gemeentelijke samenwerkingen toegesneden CAO. Ook zonder lid te zijn van de WSGO kan het Algemeen Bestuur de CAO-sgo of een andere CAO van toepassing verklaren, maar dan moeten telkenmale bestuursbesluiten worden genomen wanneer nieuwe CAO-afspraken worden gemaakt of de CAO wordt gewijzigd. Omdat uit het lidmaatschap voortvloeit dat de CAO-sgo automatisch van toepassing is, wordt hiermee jaarlijkse besluitvorming voorkomen en is de CAO voor de medewerkers altijd actueel. De kosten voor het lidmaatschap van de WSGO bedragen voor organisaties van 1 tot 50 medewerkers € 1.000,00 per jaar. Deze kosten kunnen uit de reguliere AVU-begroting worden betaald.
In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in artikel 31 a vastgelegd, dat indien de GR zelf niet voorziet in een bepaling inzake deelname aan verenigingen , vennootschappen, stichtingen et cetera, de raden van de deelnemende gemeenten eerst om zienswijzen dienen te worden gevraagd over een deelname of lidmaatschap. Daarom verzoekt het Algemeen Bestuur de raden van de deelnemende gemeenten om voor 1 juni 2021 zienswijzen in te dienen aangaande het lidmaatschap van de AVU van de WSGO. Als bijlage bij deze notitie treft u het betreffende AB-voorstel aan.

Instemming met de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden.

Op 1 juli 2020 heeft de gemeente Vijfheerenlanden een verzoek tot uittreding gedaan. Als gevolg van de gemeentelijke herindeling was de gemeente Vijfheerenlanden deelnemer in twee gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de afvalverwijdering, hetgeen wettelijk niet is toegestaan. In overleg met beide regelingen en op basis van gedegen juridisch en financieel onderzoek, is uiteindelijk het uittredingsverzoek aan het Algemeen Bestuur van de AVU tot stand gekomen en ingediend. Als bijlagen bij deze notitie treft u het Uittredingsplan en het AB-voorstel “Uittreding gemeente Vijfheerenlanden” aan.
In het Uittredingsplan dat door het Algemeen Bestuur is vastgesteld, is een aantal praktische zaken geregeld. Zo is bepaald dat hangende de procedure de uittreding per 1 januari 2021 wordt geëffectueerd. Dit vanwege de nieuwe contracten die de AVU voor de deelnemende gemeenten per die datum heeft afgesloten voor de verwerking van restafval en gft. Ook blijkt uit het uittredingsplan dat alle contractuele verplichtingen die de AVU (mede) voor de gemeente Vijfheerenlanden is aangegaan, zonder nadelige gevolgen kunnen worden beëindigd. Voorts is een berekening gemaakt over een periode van 5 jaar vanaf de datum van uittreding met betrekking tot de mogelijke kosten welke een uittreding met zich mee kan brengen. Deze blijken te kunnen worden berekend op slechts € 2.700, - te betalen door de gemeente Vijfheerenlanden -, over de genoemde periode. Op basis van het vastgestelde uittredingsplan kan worden geconcludeerd dat de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden uit de gemeenschappelijke regeling AVU zowel voor de gemeenschappelijke regeling, als voor de gemeente Vijfheerenlanden geen negatieve effecten heeft. Het ontwerpbesluit van het Algemeen Bestuur luidt daarom dat het uittredingsverzoek van de gemeente Vijfheerenlanden wordt ingewilligd.
In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in artikel 1 vastgelegd, dat voor het treffen van, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een gemeenschappelijke regeling de toestemming van de gemeenteraden nodig is. De toestemming kan overigens slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. De uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden is niet in strijd met het recht of in strijd met het algemeen belang. Met betrekking tot dit laatste, dient de uittreding het algemeen belang, daar uittreding uit de andere gemeenschappelijke regeling, wel grote juridische en financiële consequenties zou hebben. Daarom verzoekt het Algemeen Bestuur de raden van de deelnemende gemeenten om voor 1 juni 2021 in te stemmen met de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden uit de gemeenschappelijke regeling AVU.

Indien u vragen heeft ten aanzien van deze notitie en de hierin besproken onderwerpen, kunt u contact opnemen met de secretaris van de AVU, de heer F.A. van Dijk, via f.van.dijk@avu.nl

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur,

F.A. van Dijk,
secretaris.

Bijlagen

- Voorstel Algemeen Bestuur, Lidmaatschap AVU van de WSGO
- Voorstel Algemeen Bestuur, Uittreding Vijfheerenlanden
- Voorstel Algemeen Bestuur, Uittredingsplan AVU - Vijfheerenlanden 24112020

Agendapunt 7

AFVALVERWIJDERING UTRECHT

Nr. 20/021/7v
Lidmaatschap WSGO

Aan het Algemeen Bestuur van de AVU

Soest, 25 november 2020

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Inleiding
Als gevolg van het per 1 januari 2020 van kracht worden van de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (WNRA), heeft het Dagelijks Bestuur op 13 november 2019 besloten om in eerste instantie Cao-gemeenten voor de AVU-medewerkers van toepassing te verklaren en toetreding tot een destijds nog op te richten werkgeversvereniging van de VNG in gang te zetten.

Inhoudelijk
De Cao-gemeenten welke door de VNG is opgesteld kan in principe door gemeentelijke samenwerkingsverbanden worden gevolgd, echter daar samenwerkingsverbanden geen lid kunnen zijn van de VNG, hebben zij geen stem bij de onderhandelingen over de Cao-gemeenten met de bonden en andere belangenorganisaties.
De Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (WSGO) van de VNG is op 11 december 2019 opgericht om de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden in de brede sector van gemeentelijke organisaties (lees : onder meer samenwerkingsverbanden) te behartigen. Concreet betekent dit dat de vereniging opkomt voor de belangen van gemeentelijke organisaties bij arbeidsvoorwaardelijke onderwerpen. Eén van de belangrijkste activiteiten van de vereniging is daarbij het afsluiten van een Cao en het geven van informatie over arbeidsvoorwaarden. De Cao-sgo is inhoudelijk zoveel mogelijk identiek aan de Cao-gemeenten. Het doel van de vereniging is immers om op arbeidsvoorwaardelijk vlak aan te sluiten bij de regelingen van gemeenten. Een lid van de vereniging heeft invloed op de koers van de Cao-sgo en de arbeidsvoorwaarden. Zo worden leden door middel van ledenraadplegingen betrokken bij het gehele proces rondom de cao-onderhandelingen voor de Cao-sgo vanaf 1 januari 2021. De eerste Cao-sgo die eindigt per 31 december 2020 is een gegeven.
In principe is het voldoende wanneer het Dagelijks Bestuur van de AVU zich verbindt aan de Cao-gemeenten en dit vastlegt in een besluit, echter dan moet bij iedere wijziging van de Cao deze wijziging wederom door het Dagelijks Bestuur van toepassing worden verklaard. Een lidmaatschap van de WSGO betekent dat de Cao-sgo van toepassing is, maar dat bovendien wijzigingen automatisch doorwerken én er betrokkenheid bij Cao-afspraken is gewaarborgd. Zo'n lidmaatschap is daarom te prefereren boven het passief volgen van de Cao-gemeenten.

Procedure
In de Wgr, art. 31a is vastgelegd :

1 Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam of het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge

waarborgmaatschappijen, indien de regeling in deze mogelijkheid voorziet en dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

2 Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam of het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie te brengen.

Praktisch
Het Algemeen Bestuur besluit tot het lidmaatschap van de WSGO. In de praktische zaken wordt door de secretaris van de AVU voorzien, voor zover er geen bestuursbesluiten zijn benodigd. Het Algemeen Bestuur kan bestuurlijke besluitvorming voortkomende uit het lidmaatschap van de WSGO mandateren aan het Dagelijks Bestuur.

Financieel
De kosten voor het lidmaatschap van de WSGO bedragen voor organisaties van 1 tot 50 medewerkers € 1.000,00 per jaar. Deze kosten worden uit de reguliere AVU-begroting betaald.

Conclusie
Met het lidmaatschap van de WSGO zijn de belangen van de medewerkers van de AVU gewaarborgd in een op gemeentelijke samenwerkingen toegesneden Cao. Het lidmaatschap voorkomt dat in de toekomst telkenmale besluiten moeten worden genomen over de toegepaste Cao, - in dit geval over de Cao-sgo -, of over wijzigingen in de toegepaste Cao.

Procedure
Direct volgend op het voornemen van het Algemeen Bestuur toe te willen treden tot de VNG-werkgeversvereniging WSGO zal aan de raden worden gevraagd zienswijzen in te dienen. De zienswijzen zullen worden betrokken bij de besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 30 juni 2021. Indien het Algemeen Bestuur dit ontwerp-besluit bevestigt, zal het Dagelijks Bestuur worden gemandateerd dit te effectueren en het lidmaatschap te beheren.

Voorstel
Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om aan de raden het voornemen bekend te maken toe te willen treden tot de VNG-werkgeversvereniging WSGO waardoor de Cao-sgo van toepassing wordt en te verzoeken zienswijzen in te dienen.

Het Dagelijks Bestuur van de AVU,

De secretaris, De voorzitter,

F. A. van Dijk G.J. Spelt

AFVALVERWIJDERING UTRECHT

BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR

Nr. 20/021/7b
Lidmaatschap WSGO

Het Algemeen Bestuur van het openbaar lichaam Afvalverwijdering Utrecht;

gelezen het voorstel van 25 november 2020 nr. 20/021/7v ;

gelet op art 31a van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

BESLUIT:

Aan de raden het voornemen bekend te maken toe te willen treden tot de VNG-werkgeversvereniging WSGO waardoor de Cao-sgo van toepassing wordt en te verzoeken zienswijzen in te dienen.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur, gehouden op 9 december 2020.

De secretaris — De voorzitter,

F.A. van Dijk — G.J. Spelt

Agendapunt 4

AFVALVERWIJDERING UTRECHT

Nr. 20/021/4v
Uittreding Vijfheerenlanden

Aan het Algemeen Bestuur van de AVU

Soest, 25 november 2020

Bijlage : Uittredingsplan AVU - Vijfheerenlanden 24112020.pdf

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Inleiding
Als gevolg van de herindeling van de gemeente Vianen met de gemeenten Zederik en Leerdam tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden, diende met betrekking tot de afvalverwijdering een keuze te worden gemaakt tussen de gr AVU en de gr Gevudo. Op 1 juli 2020 is het verzoek tot uittreding uit de gr AVU in het Algemeen Bestuur behandeld en daarmee officieel geworden.

Inhoudelijk
Vooruitlopend op de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden (verder : uittreding) zijn op 1 juli 2020 een Notitie Uittreding, een stappenplan Uittreding en een voorstel en besluit behandeld, waarmee de procedure is gestart.
In artikel 40 van de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat het Algemeen Bestuur de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden stelt, waaronder de datum en een uittreedsom. Indachtig dit artikel is ook opdracht gegeven aan het adviesbureau Buiten om een uittredingsplan te schrijven.
Het uittredingsplan waarnaar gemakshalve wordt verwezen, behandelt alle bestuurlijke, juridische en financiële aspecten van de uittreding.
Het uitgangspunt, - dat reeds eerder in de Notitie Uittreding is verwoord -, is te streven naar een zo eenvoudig mogelijke uittreding, welke recht doet aan de belangen van alle deelnemers, inclusief de uittredende gemeente.
Onder verwijzing naar het uittredingsplan met betrekking tot de inhoud, is ervoor gekozen, om de opzegtermijn van een jaar niet te hanteren maar de uittreding per 1 januari 2021 plaats te laten vinden, vanwege het feit dat per 1 januari 2021 de nieuwe verwerkingscontracten ingaan, waarin reeds rekening is gehouden met de uittreding. Ook bij de contracten voor glas, medicijnen en injectienaalden en papier worden geen uittredingsrisico’s voorzien, daar in overeenstemming met alle betrokken partijen de opzegging ervan is afgestemd. In de beheerskosten is het aandeel van Vijfheerenlanden 1,8%, behoudens het feit dat deze kosten door de overige deelnemers dienen te worden gedragen, zijn in de beheerskosten ook geen risico’s voorzien.

Financieel
De uittredingssom wordt uitvoerig behandeld in het uittredingsplan en komt neer op € 2.700 welke de gemeente Vijfheerenlanden aan de AVU dient te vergoeden. Deze uittredingssom is het saldo van de door de gemeente Vijfheerenlanden bij te dragen beheerskosten en de door de gemeente Vijfheerenlanden te ontvangen vereveningsbijdrage, - peildatum 1/1/2021 -,

berekend over een periode van 5 jaar vanaf de peildatum. Bijkomende kosten zijn de kosten voor het adviesbureau Buiten, welke ook aan de AVU dienen te worden vergoed, groot € 5.500.

Conclusie
Met de inzet van alle betrokken partijen wijst alles erop dat de uittreding probleemloos kan verlopen. Er is nauwgezet een vooraf vastgestelde procedure doorlopen, waardoor deze uittreding objectief, transparant en controleerbaar is.

Procedure
Het uittredingsplan wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur met dit begeleidend voorstel en besluit inzake de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden uit de Gemeenschappelijke regeling AVU. Wanneer het besluit met 2/3 meerderheid wordt genomen, is de uittreding per 1 januari 2021 een feit, onder voorbehoud van instemming van de raden van de deelnemende gemeenten. Het (deel)besluit om het uittredingsverzoek voorlopig in te willigen, wordt definitief in de vergadering van 30 juni 2021 indien de gemeenteraden in meerderheid geen bezwaar hebben.

Voorstel
Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld het uittredingsplan zoals dat bij dit voorstel is gevoegd, vast te stellen en onder verwijzing van de in het uittredingsplan vastgelegde voorwaarden het uittredingsverzoek van de gemeente Vijfheerenlanden voorlopig in te willigen en de raden van de deelnemende gemeenten te verzoeken in te stemmen met de uittreding.

Het Dagelijks Bestuur van de AVU,

De secretaris, De voorzitter,

F. A. van Dijk G.J. Spelt

AFVALVERWIJDERING UTRECHT

BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR

Nr. 20/021/4b
Uittreding Vijfheerenlanden

Het Algemeen Bestuur van het openbaar lichaam Afvalverwijdering Utrecht;

gelezen het voorstel van 25 november 2020, nr. 20/021/4v ;

gelet op artikel 40 van de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht;

BESLUIT:

1. In te stemmen met het uittredingsplan en de uittreedsom vast te stellen op € 2.700 en de datum van uittreding op 1 januari 2021;
2. Het uittredingsverzoek van de gemeente Vijfheerenlanden voorlopig in te willigen onder de onder 1. gestelde voorwaarden.
3. De raden van de deelnemende gemeenten conform Wgr art. 1, lid 2 te verzoeken om in te stemmen met de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur, gehouden op 9 december 2020.

De secretaris — De voorzitter,

F.A. van Dijk — G.J. Spelt

AVU
Lange Brinkweg 81
Postbus 3250
3760 DG Soest
t. 035-6032303

Aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting 2022

Soest, 30 november 2020

Geachte leden van de Raad,

Uitvoering gevend aan artikel 33 van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht, bieden wij u de ontwerpbegroting 2022 aan. Deze is door het Dagelijks Bestuur op 18 november jl. voorlopig vastgesteld. U wordt in de gelegenheid gesteld om zienswijzen kenbaar te maken. Wij verzoeken u uw zienswijzen voor 1 juni 2021 schriftelijk en ter attentie van het Dagelijks Bestuur van de AVU in te dienen, dan wel aan te geven dat u geen zienswijzen indient.

Begrotingsgegevens
In de ontwerpbegroting 2022 is uitgegaan van de door de deelnemende gemeenten voor 2022 opgegeven hoeveelheden huishoudelijk afval. Omdat de ontwerpbegroting al in oktober 2020 is opgesteld, kan het voorkomen dat gegevens die door derden moeten worden verstrekt, nog niet voorhanden zijn. De ervaring leert dat deze gegevens meestal voor de behandeling van de begroting in het Dagelijks Bestuur, voorafgaand aan de definitieve vaststelling door het Algemeen Bestuur op 30 juni 2021, bekend zijn. Waar dit niet het geval is, wordt op basis van jarenlange ervaring een inschatting gemaakt, of wordt indexering van de bekende gegevens toegepast.

Geen Kadernota
Gezien het feit dat de AVU-begroting voor het grootste deel wordt bepaald door tonnages welke de deelnemende gemeenten opgeven en contractueel vastgelegde tarieven en de AVU zelf geen beleid ontwikkelt, zijn de financiële kaders beperkt en afgebakend. Er is daarom gekozen om deze kaders niet in een aparte kadernota te beschrijven, maar om deze kaders in de begroting op te nemen.

Financiële kaders
In hoofdstuk 2 van deze ontwerpbegroting 2022 worden de financiële kaders beschreven. Dit zijn de uitgangspunten waarop de productbegroting is gebaseerd. In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is vastgelegd dat deze financiële kaders voor 15 april van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten moeten worden toegezonden. Daaraan wordt door het toezenden van deze ontwerpbegroting voldaan.

Met deze ontwerpbegroting 2022 menen wij u een reëel inzicht te geven in de te verwachten financiële ontwikkelingen binnen de AVU.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur,

F.A. van Dijk,
secretaris.

Concept Uittredingsplan gemeente Vijfheerenlanden

buiten
organisatieadvies

Auteur: Henk Mogezomp, Jan Beldman
Versie: Eindconcept 261020

Inhoudsopgave

1 Inleiding **2**

2 Uittredingsplan **3**

3 Gevolgen uittreding **4**
3.1 Contracten 4
3.2 Bedrijfsvoering / personeel 5
3.3 Financiën 6
3.4 Juridische aanpassingen 7
3.5 Transitie 8
3.6 Risico's 8

4 Uittreedsom **9**

Bijlage 1 **10**

CONCEPT

1 Inleiding

Aanleiding

Afval Verwijdering Utrecht is een gemeenschappelijke regeling van 26 gemeenten die zorg draagt voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten. De gemeente Vijfheerenlanden is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van de gemeenten Leerdam, Zederik en Vianen. Vianen maakt deel uit van AVU; de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik participeren voor de afvalverwerking in de GR Gevudo. De gemeente Vijfheerenlanden heeft op basis van onderzoek en in goed overleg gekozen voor verdere participatie in de GR Gevudo. Dit betekent dat ze uit de GR AVU treedt; de gemeente heeft hier inmiddels toe besloten en een uittredingsverzoek aan het Algemeen Bestuur van AVU gedaan. Planning is dat de uittreding per 1 januari 2021 wordt geëffectueerd. Dit is een `natuurlijk' moment omdat de grootste en belangrijkste verwerkingscontracten van AVU per genoemde datum worden vernieuwd.

Op basis van artikel 2 van de Uittredingsregeling GR AVU 2020[1], kortweg Uittredings-regeling, dient er een uittredingsplan te worden opgesteld om de gemeente Vijfheerenlanden te laten uittreden. Aan de basis daarvan ligt een onderzoek door een onafhankelijke externe deskundige naar de gevolgen en kosten van uittreding. Insteek daarbij is dat alle kosten die de uittreding met zich meebrengt voor rekening zijn van de uittredende partij[2]. De uittreding mag geen financieel nadeel, financieel risico of nadeel als gevolg van aangegane verplichtingen opleveren voor de overige 25 deelnemende gemeenten in de GR AVU. Voor zover dit wel het geval is moet dit worden gecompenseerd zodat er, over een weer, sprake is van `finale kwijting'.

Verantwoording

Dit uittredingsplan is opgesteld door Buiten organisatieadvies in de periode augustus - oktober 2020. Voor het verzamelen en toetsen van informatie zijn de directeur van AVU, de beleidsadviseur circulaire economie en een bij dit dossier betrokken externe adviseur van de gemeente Vijfheerenlanden geraadpleegd. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van geraadpleegde documenten en overige informatie. Op basis van de Jaarrekening 2019 en Begroting 2021 zijn relevante posten gedefinieerd voor het bepalen van de uittreedsom. Per post is vervolgens de omvang in beeld gebracht, op de wijze zoals beschreven in de Uittredingsregeling. De uitkomsten zijn nader geverifieerd en verwerkt in een concept-uittredingsplan. Dit conceptplan is besproken met vertegenwoordigers van AVU en de gemeente en daarna definitief gemaakt.

[1] Uittredingsregeling AVU 2020, vastgesteld in de algemeen bestuur d.d. 1 juli 2020, uitwerking van artikel 40 van de Gemeenschappelijke Regeling AVU 2018, met daarin voorwaarden voor uittreding van een gemeente.
[2] Artikel 40, lid 3, GR AVU 2018.

2 Uittredingsplan

In het voorliggende uittredingsplan is de systematiek voor het berekenen van de financiële gevolgen van de uittreding vastgelegd. Het is de intentie van beide partijen om daarbij de belangen over en weer helder in beeld te brengen en objectief te laten onderzoeken door een derde partij, i.c. Buiten organisatieadvies. Uiteindelijk resulteert dit onderzoek in een voorstel voor een door de gemeente Vijfheerenlanden aan AVU te betalen uittreedsom.
In eerste instantie wordt de voorlopige uittreedsom bepaald. In een later stadium, zodra de Rekening 2020 van AVU bekend is en de afrekening van 2020 plaatsvindt, kan het AVU bestuur de definitieve uittreedsom vaststellen. Dit is naar verwachting medio 2021.

Belangrijke uitgangspunten[3] voor het uittredingsplan zijn:

- Peildatum is de beoogde datum van uittreding, i.c. 1 januari 2021. Alle feiten en omstandigheden die bekend zijn tot dit moment worden meegenomen in de bepaling van de uittreedsom. Gebeurtenissen en inzichten van na de peildatum spelen geen rol.
- De uittreedsom bestaat uit een vergoeding ter compensatie van frictie- en desintegratiekosten die voortvloeien uit de uittreding, onder aftrek van eventuele baten. Daarbij wordt opgemerkt dat AVU en de uittredende gemeente zich dienen in te spannen om de hoogte van de frictie- en desintegratiekosten te beperken.
- Onder frictiekosten wordt verstaan alle eenmalige kosten van AVU die samenhangen met de uittreding.
- Desintegratiekosten betreffen alle kosten direct dan wel toekomstig te maken dan wel te dragen door AVU, die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen.
- Voor het bepalen van de desintegratiekosten wordt een doorwerkingsperiode van maximaal vijf jaar na uittreding aangehouden. Dat betekent in dit geval dat alle (te verwachten) kosten tot 1 januari 2026 in de berekening worden betrokken.
- De gemeente Vijfheerenlanden is gehouden zich in te spannen om eventuele bij AVU overtollig geworden formatie over te nemen, dan wel op een andere manier in stand te houden.
- De Gemeente Vijfheerenlanden is eveneens gehouden om zich in te spannen voor het overnemen van andere dan personele verplichtingen van AVU, die als gevolg van de uittreding verminderd of beëindigd moeten worden.
- AVU verricht geen werk voor derden, anders dan voor de aangesloten leden. Dat betekent dat er vanaf de uittreeddatum geen diensten meer door AVU voor de gemeente Vijfheerenlanden (kunnen) worden verricht / de gemeente Vijfheerenlanden kan geen diensten meer afnemen.
- Alle financiële bedragen zijn zoveel mogelijk op basis van prijspeil 2020.

[3] Voor de letterlijke tekst wordt verwezen naar de Uittredingsregeling AVU 2020.

3 Gevolgen uittreding

In de volgende paragrafen wordt puntsgewijs ingegaan op de door te voeren wijzigingen en andere consequenties van de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden voor de GR AVU. Aan het eind van elke paragraaf zijn de geraamde financiële gevolgen samengevat.

3.1 Contracten

De bedrijfsvoering van AVU bestaat in hoofdzaak uit regievoering, het afsluiten en beheren van contracten voor de overslag, het transport en de be- en verwerking van huishoudelijk afval van de aangesloten gemeenten. Het uitreden van de gemeente Vijfheerenlanden (het wegvallen van de voormalige gemeente Vianen) heeft geen consequenties voor de uitvoering van deze taken van AVU. Het aantal contracten wijzigt niet, er valt geen overslaglocatie o.i.d. weg en de uitvoering hoeft ook niet op een andere wijze worden aangepast. Wel moeten de afzet- en verwerkingscontracten van AVU waar nodig worden aangepast. Daarbij wordt de volgende `ladder' met opties in voorkeursvolgorde gehanteerd:

1. Contract aanpassen → consequenties voor AVU
2. Contract overnemen door gemeente Vijfheerenlanden → consequenties voor AVU
3. Contract beëindigen → consequenties voor AVU
4. Contract uitdienen → consequenties voor AVU

Bij elke optie is het de vraag of en zo ja hoe groot eventuele consequenties voor AVU zijn. Voor de verschillende fracties waarover AVU regie voert volgt hieronder een korte beschrijving.

Verwerking huishoudelijk restafval en gft
In 2019 heeft AVU de verwerkingscontracten voor de verwerking van het gft, het huishoudelijk restafval (inclusief grof huishoudelijk restafval) en de overslag van dit afval opnieuw aanbesteed. Per 1-1-2021 treden de nieuwe verwerkingscontracten met AVR en Attero in werking. In deze contracten is rekening gehouden met het mogelijk wegvallen van Vianen. Hier zijn geen consequenties voor AVU te verwachten.

PMD verwerking
Het PMD van Vianen valt onder het AVU-contract dat is overgedragen aan en uitgevoerd wordt door Regie Kunststoffen Nederland (RKN). Het PMD van Vianen wordt aan AVU onttrokken en bij HVC ingeboekt. HVC is ook contractpartner van RKN en dat betekent dat er per saldo materieel aan de kant van RKN niets wijzigt. Hier zijn geen consequenties voor AVU te verwachten.

Glasinzameling en -verwerking
De glasinzameling wordt verzorgd door de dienst Stadswerken van de gemeente Utrecht. De opzegtermijn voor deze dienstverlening is 1 jaar. De gemeente Vijfheerenlanden heeft aangegeven dat haar partner voor inzameling, Waardlanden, het contract met Stadswerken

Utrecht wil voortzetten per 1-1-2021. Op deze wijze ingevuld zijn er geen consequenties voor AVU te verwachten.
Het contract voor glasverwerking met het bedrijf Maltha loopt af op 31-12-2020. In het nieuwe contract vanaf 2021 wordt het glas uit Vianen niet meer meegenomen.

Papierinzameling en -verwerking
Ten aanzien van de papierinzameling wordt er door Remondis onder het AVU-contract één inzamelroute met ondergrondse containers gereden. Het papier wordt verwerkt door Peute Recycling. In beide contracten is geen aanlever- of hoeveelheidsverplichting opgenomen en het wegvallen van Vianen levert geen wijziging van contracten op. Hier zijn geen consequenties voor AVU te verwachten.

Inzameling medicijnen en injectienaalden
De inzameling en verwerking van oude medicijnen en injectienaalden wordt verzorgd door de afdeling Inzameling, Markten en Havens van de Dienst Stadswerken Utrecht op basis van een dienstverleningsovereenkomst. De oude medicijnen en injectienaalden worden verwerkt door Van Vliet in Nieuwegein. Net als bij de glasinzameling heeft de gemeente Vijfheerenlanden aangegeven dat Waardlanden het contract met Stadswerken Utrecht wil voortzetten per 1-1-2021. Op deze wijze ingevuld zijn er geen consequenties voor AVU te verwachten.

Textiel
AVU verzorgt geen activiteiten met betrekking tot de inzameling en/of verwerking van textiel voor de gemeente Vijfheerenlanden.

Sorteeranalyses
Voor de periode 2020-2021 worden de sorteeranalyses op basis van een eenmalige opdracht uitgevoerd door het bedrijf Eureco. Onttrekking van Vianen uit deze opdracht kan zonder gevolgen voor AVU.

Samengevat levert het aanpassen van afzet- en verwerkingscontracten naar verwachting geen financiële gevolgen voor AVU. In sommige contracten is al rekening gehouden met de mogelijke uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden, andere contracten lopen af per 1-1-2021 of de uittreding is binnen het contract zonder consequenties mogelijk. De lopende contracten met de Dienst Stadswerken van Utrecht voor het inzamelen van glas en medicijnen en injectienaalden worden overgenomen door de gemeente Vijfheerenlanden / Waardlanden.

3.2 Bedrijfsvoering / personeel

De werkzaamheden van AVU worden uitgevoerd door een compact bureau met drie vaste medewerkers, aangevuld met inhuur van personeel waar nodig. De uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden heeft per saldo nauwelijks tot geen effect op de omvang van de werkzaamheden van het bureau. De formatie en personele bezetting zal dan ook niet wijzigen als gevolg van de uittreding.

CONCEPT

De totale organisatie-/bedrijfsvoeringskosten, in de begroting van AVU aangeduid als beheerkosten, bedroegen volgens Jaarrekening 2019 van AVU € 557.567 en de bijdrage van de gemeente Vijfheerenlanden was in dat jaar € 7.835. Volgens Begroting 2021 zijn de beheerkosten van AVU € 678.000 en de bijdrage van Vijfheerenlanden € 12.057 (= 1,8%). Deze bijdrage valt weg, de gezamenlijke beheerkosten van AVU worden door 1 partij minder gedragen. Omdat bijsturing in de beheerkosten niet mogelijk is wordt de geprognosticeerde bijdrage van de gemeente Vijfheerenlanden zonder afbouw voor 5 jaar meegenomen in de uittreedsom. De prognose van de jaarlijkse bijdrage is gebaseerd op de geraamde beheerkosten voor 2021 en 2022, respectievelijk € 678.000 en € 648.000. Voor 2023 t/m 2025 wordt in de (concept) meerjaren-begroting € 650.000 aangehouden. Dat levert de volgende trits:

2021	€ 678.000
2022	€ 648.000
2023	€ 650.000
2024	€ 650.000
2025	€ 650.000
Totaal	€ 3.276.000

Uittreedsom, bijdrage beheerkosten
De bijdrage in de beheerkosten van de gemeente Vijfheerenlanden wordt dan 1,8% x 3.276.000 = € 58.968

3.3 Financiën

Bedrijfsmiddelen
AVU investeert in en is eigenaar van inzamelcontainers (papier/glas/kleding/kunststof). Er zijn geen AVU containers geplaats in Vianen, er worden daarmee ook geen containers overgedragen aan de gemeente Vijfheerenlanden.
Wat betreft de inzet van bedrijfsmiddelen zijn geen consequenties voor AVU te verwachten.

Vereveningsregeling
AVU hanteert een vereveningsregeling voor de kosten die de gemeenten maken voor het transport van het afval vanuit de gemeente naar het afvaloverslagstation. De verevening heeft uitsluitend betrekking op huishoudelijk restafval, gft en grof restafval en is gebaseerd op de afstand tussen het gemeentehuis en het overslagstation. Hiermee wordt beoogd om elke gemeente eenzelfde transportprijs per ton te laten bijdragen, los van de locatie van het afvaloverslagstation. De vereveningsregeling leidt er toe dat gemeenten met een meer dan gemiddelde rijtijd naar een overslagstation een vergoeding ontvangen, terwijl gemeenten met een kortere rijtijd hiervoor betalen. De gemeente Vijfheerenlanden is een ontvangende partij. Volgens de Jaarrekening 2019 van AVU gaat het om een bedrag van € 11.935. In de begroting 2021 is de vereveningsuitkering geraamd op € 11.256. Bij het uittreden van Vijfheerenlanden hoeven de andere partijen binnen AVU dit bedrag niet meer op te brengen terwijl de kosten en opbrengsten van AVU verder niet wijzigen. De geprognosticeerde bijdrage vanuit AVU aan de gemeente Vijfheerenlanden wordt daarom meegenomen in de uittreedsom en wel voor de verrekenperiode van vijf jaar.

CONCEPT

Uittreedsom, uitkering vereveningsbijdrage
5 jaar x - € 11.256 = - € 56.280

Vermogenspositie
In zijn algemeenheid worden de kosten die AVU maakt en de eventuele opbrengsten die het genereert, jaarlijks verrekend met de deelnemende gemeenten. AVU kent geen opbouw van (algemene) reserves, het financiële risico ligt direct bij de gemeenten.

Op de balans van AVU per 31-12-2019 staan de volgende, qua omvang beperkte, vermogensposten die bij uittreding onderwerp van discussie voor verrekening zouden kunnen zijn.

Post	Toelichting	Waarde per 31-12-2019
N.V. ROVA Holding, Zwolle	Belang van 0,4%	€ 4.538
B.V. Afvaloverslag, Ede	Belang van 50%	€ 9.000
N.V. ROVA Holding, Zwolle	Achtergestelde lening	€ 69.882
Totaal		**€ 83.420**

De activa die betrekking hebben op N.V. ROVA Holding dateren van circa 2000, een aantal jaren voordat de toenmalige gemeente Vianen toetrad tot AVU. Daarmee is er geen grond om deze posten in de bepaling van de uittreedsom te betrekken. Bij de toetreding tot AVU heeft Vianen overigens ook geen toetreedsom o.i.d. betaald.
De waarde van het belang in de B.V. Afvaloverslag is dermate gering dat dat bij een verdeling van dit belang, bijvoorbeeld op basis van de verdeelsleutel die wordt gehanteerd voor de beheerkosten van AVU, het aandeel van de gemeente Vijfheerenlanden (1,8%) in absolute zin marginaal is.

Samengevat zijn er geen reële gronden om vermogensbestanddelen van AVU in de uittreedsom te betrekken.

3.4 Juridische aanpassingen

AVU moet naar aanleiding van het uittreden van de gemeente Vijfheerenlanden de volgende zaken aanpassen.

De gemeenschappelijke regeling
De aanpassing van de GR-tekst wordt in eerste instantie praktisch ingevuld door de verslaglegging van de besluitvorming in het AVU bestuur te hechten aan de huidige GR tekst en dit op te nemen in het register. De uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden zal worden gepubliceerd in de Staatscourant. Conform de gemeenschappelijke regeling draagt de gemeente Soest hier zorg voor. Zodra er meerdere wijzigingen moeten worden doorgevoerd wordt de GR tekst integraal aangepast, zo is het voornemen.

De vereveningsregeling
De vereveningsregeling moet worden aangepast op basis van een herberekening zonder de gemeente Vijfheerenlanden. Dat is een administratieve handeling van beperkte omvang.

Per saldo zijn de gevolgen voor AVU, in het geval van de uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden, zeer beperkt van omvang en hier gewaardeerd op: nihil.

3.5 Transitie

Dit betreft inspanningen en kosten die direct samenhangen met het uittreedproces.

Communicatie over de uittreding
In dit geval zijn hier aanvullend op de publicatie in de Staatscourant, geen specifieke acties vereist.

Communicatie en media algemeen
Het gaat dan om het aanpassen van AVU communicatie uitingen: website, promotiemateriaal, e.d. waarin de deelnemers zijn vermeld. De voorziene acties zijn beperkt en worden werkenderwijs (werk met werk) ingevuld.

Interne informatiesystemen / systemen ter ondersteuning van de bedrijfsvoering
Hierin moet een aantal praktische aanpassingen worden doorgevoerd.
AVU blijft houder van het statisch archief van de communicatie met de gemeente Vijfheerenlanden voor de periode dat de gemeente deelnemer was.

Advisering
De kosten voor het advies derden over de uittreedsom en uittredingsplan worden rechtstreeks bij de gemeente Vijfheerenlanden in rekening gebracht. Verder zijn er in dit geval geen advieskosten die voor rekening van AVU komen.

Samengevat zijn de inspanningen die door of namens AVU moeten worden gedaan in verband met de transitie / uittreding van de gemeente Vijfheerenlanden beperkt en worden deze vooral werkenderwijs met de bestaande personele capaciteit van AVU ingevuld.

3.6 Risico’s

Zoals in de inleiding aangegeven wordt de definitieve uittreedsom bepaald op het moment dat de Rekening 2020 van AVU bekend en vereffend is. De gemeente Vijfheerenlanden maakt daarvan nog onderdeel uit en draagt haar deel. Naar verwachting zijn er daarna geen restrisico’s voor AVU met betrekking tot de uittreding van Vijfheerenlanden.

CONCEPT

4 Uittreedsom

Resumerend is de uittreedsom, aan AVU te vergoeden door de gemeente Vijfheerenlanden, als volgt.

Onderdeel	Uittreedsom
Beheerkosten	€ 58.968
Uitkering vereveningsbijdrage	- € 56.280
Totaal	€ 2.688

De voorlopige uittreedsom is aldus bepaald op afgerond € 2.700,- . Voor een toelichting op de opbouw van dit bedrag wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

CONCEPT

Bijlage 1

Overzicht gebruikte documentatie

- Gemeenschappelijke Regeling Afval Verwijdering Utrecht 2018
- Uittredingsregeling AVU 2020
- Begroting AVU 2019, 2020 en 2021
- Jaarstukken AVU 2019
- Raadsnotitie aanbesteding verwerkingscontracten 2021, AVU, 2 maart 2020
- Notitie Uittreding gemeente Vijfheerenlanden, AVU, 12 juni 2020
- Raadsbesluit tot uittreding AVU (met bijlagen), gemeente Vijfheerenlanden, 11 juni 2020
- Rekenmodel vereveningsregeling AVU

CONCEPT

Meer informatie
Buiten organisatieadvies
+31 26 – 35 47 887
contact@buitenorganisatieadvies.nl
www.buitenorganisatieadvies.nl

buiten
organisatieadvies

PROGRAMMA– EN PRODUCTBEGROTING 2022

Ontwerpbegroting concept v1

~~Vastgesteld~~ door het Algemeen Bestuur op 30 juni 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
Nieuwe BBV, de belangrijkste wijzigingen 6
Leeswijzer 7

Deel I : Programmabegroting 2022 8
Hoofdstuk 1: Programma's 8
Programma 1: Afvoer, hergebruik en verwerking van afval 8
Programma 2: Vereveningsregeling 13
Programma 3: Sorteeranalyses 14
Programma 4: Advisering en ondersteuning van gemeenten 15
Programma 5: Overhead 17
Hoofdstuk 2: Financieel beleid 19
§1. Omschrijving kosten en baten 20
§2. Inflatiecorrectie/Meerjarenbegroting 20
§3. Begroting van uitgaven en inkomsten 21
§4. Meerjarenbegroting 2023 - 2025 22
§5. Geprognotiseerde balans 2022 - 2025 23
Hoofdstuk 3: Overige informatie 24
§1. Inleiding 24
§2. Weerstandsvermogen 24
§3. Bedrijfsvoering 25
§4. Verbonden Partijen 26
§5. Treasury c.q. financiering 27
Grafiek : Ontwikkeling afvalhoeveelheden 30

Deel II : Productbegroting 2022 31
Hoofdstuk 1: Uitgangspunten tonnages 32
Tonnages voor AVU-deelnemers 32
Hoofdstuk 2: Uitgangspunten tarieven 33
§1. Tarieven voor AVU-deelnemers 33
§2. Kosten voor overslag, transport en verwerking restafval en grof huishoudelijk afval 34
§3. Kosten voor overslag, transport en verwerking van gft-afval 35
Hoofdstuk 3: Uitgangspunten kosten 36
§1. Injectienaalden/oude medicijnen 36
§2. Infrastructurele kosten 36
§3. Uitvoering sorteeranalyses 36
Hoofdstuk 4: Uitgangspunten beheerskosten 37
Specificatie AVU-beheerskosten 37

Deel III : Overige activiteiten welke de gemeenschappelijke regeling uitvoert 38

Bijlagen

Bijlage 1.1 Raming ingezameld huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gft-afval in 2021 en bijbehorende kosten 40
Bijlage 1.2 Berekening van de verevening van de transportkosten in 2022 42
Bijlage 1.3 Raming ingezameld glas in 2022 en bijbehorende kosten en opbrengsten exclusief containers 44
Bijlage 1.4 Raming ingezameld oud papier in 2022 en bijbehorende kosten en opbrengsten 45
Bijlage 1.5 Raming kosten huur-, onderhoud- en risico's containers 2022 46
Bijlage 1.6 Totale raming kosten 2022 per deelnemer 47

Voorwoord

Als verlengstuk van 25 in de provincie Utrecht gelegen gemeenten[1] organiseert de AVU al sinds 1984 de afvalverwijdering. De gemeenten hebben hun taken en bevoegdheden op het gebied van afvalverwijdering overgedragen aan de AVU, een publiekrechtelijke organisatie met een wettelijk geregelde bestuurlijke basis: de Gemeenschappelijke Regeling. De AVU is sinds 2008 gevestigd in Soest.

Kort samengevat voert de AVU de volgende activiteiten uit:

- inkopen van afvalverwerkingscapaciteit voor restafval, grof huishoudelijk restafval, gft-afval, glas en papier;
- het coördineren van het proces van inzameling, transport en verwerking;
- het sluiten van overeenkomsten voor de exploitatie van overlaadstations en transport;
- het contract- en gegevensbeheer en monitoren van afvalstromen;
- het initiëren en laten uitvoeren van onderzoek en sorteeranalyses;
- het adviseren van gemeenten;
- ondersteunen van beleidsvorming op gemeentelijk en provinciaal niveau door het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- het stimuleren van de regionale ontwikkeling van duurzaamheid en de Circulaire Economie;
- behartigen (strategische) belangen deelnemende gemeenten bij het ministerie van Innovatie en Milieu, VNG en andere ter zake doende organisaties.

De AVU-begrotingen zijn ingericht in de geest van de Wet Dualisering Gemeentebesturen. Formeel zou de Programmabegroting moeten worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur, welke daarna als basis dient voor een Productbegroting die door het Dagelijks Bestuur moet worden vastgesteld. Op basis van een aantal praktische argumenten is er de afgelopen jaren voor gekozen de programma- en productbegroting in één boekwerk op te nemen en niet in twee afzonderlijke documenten zoals bij de gemeenten gebeurt.

De Minister van Binnenlandse Zaken, aan wie de begroting tot 1 januari 2014, in verband met de voormalige deelname van de Provincie in de AVU, ter goedkeuring moest worden voorgelegd, heeft in 2006 met deze opzet ingestemd. Nadat de Provincie per 1 januari 2014 uit de gemeenschappelijke regeling is getreden en daardoor het toezicht op de regeling verkreeg, heeft deze de instemming overgenomen en gecontinueerd.

Krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen dient de begroting uiterlijk 1 augustus voorafgaande aan het jaar waarvoor deze geldt te zijn vastgesteld en ingezonden aan Gedeputeerde Staten van Utrecht. Hieraan gevolg gevend, is het tijdschema voor de begroting vastgesteld op grond van de volgende uitgangspunten:

- op grond van de artikelen 32 en 33 van de Gemeenschappelijke Regeling en de goedkeuring om de programma- en productbegroting te combineren, zendt het Dagelijks Bestuur ontwerpbegroting jaarlijks vóór 1 maart voor het indienen van zienswijzen aan de raden van de deelnemende gemeenten;

[1] De gemeente Vijfheerenlanden is per 1 januari 2021 uitgetreden uit de GR AVU.

- de raden van de deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling tot 1 mei in de gelegenheid om eventuele zienswijzen en/of opmerkingen ter kennis te brengen van het Dagelijks Bestuur;
- het vergaderschema voor de vergaderingen van het Dagelijks- en Algemeen Bestuur.

Tijdschema begrotingscyclus

Voor het vaststellen van de begroting 2022 wordt het volgende tijdschema gehanteerd:

1 december 2020	Voor deze datum wordt de ontwerpbegroting 2022 toegezonden aan de gemeenteraden voor het indienen van zienswijzen.
1 juni 2021	Uiterste termijn waarop de gemeenteraden hun zienswijzen aan het Dagelijks Bestuur kenbaar kunnen maken.
16 juni 2021	Behandeling van de begroting 2022 door het Dagelijks Bestuur naar aanleiding van eventuele zienswijzen van de gemeenteraden.
30 juni 2021	Vaststellen van de begroting 2022 door het Algemeen Bestuur.
1 augustus 2021	Uiterste datum voor de inzending van de begroting 2021 aan Gedeputeerde Staten van Utrecht.

Voor de opstelling van de begroting is uitgegaan van de afvalhoeveelheden zoals deze zijn geregistreerd voor huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk restafval en gft destijds voor de aanbesteding van de verwerkingscontracten. Hierbij is wel gekeken of deze hoeveelheden in lijn liggen met de geregistreerde hoeveelheden voor 2020. Voor glas en oud papier zijn de ingezamelde hoeveelheden in 2020 het uitgangspunt. Daarnaast worden de begrotingsgegevens ook vergeleken met de jaarcijfers van 2019. Tijdens de zienswijze-periode kunnen de gemeenten desgewenst wijzigingen van de hoeveelheden indienen. Dit kan ambtelijk geschieden en hoeft niet via een zienswijzeprocedure.

Naast indexering van de contracttarieven moet reeds in 2020 een inschatting worden gemaakt van mogelijke overige kostenstijgingen in 2022, terwijl hierover meestal nog geen gegevens (die aan die raming ten grondslag kunnen liggen) voorhanden zijn. Deze gegevens komen voor 2021 pas eind 2020 beschikbaar. Daarom wordt, - indien hieromtrent niets anders is vastgelegd -, een voorlopige index van 2% gehanteerd. Wanneer tarieven tijdig bekend zijn, dan zullen deze nog in de op 30 juni 2021 vast te stellen begroting worden verwerkt. Ditzelfde geldt ook voor overige gegevens die voor een verantwoorde begroting nodig zijn.

Grote veranderingen in de contractafspraken met betrekking tot de afvalstromen verpakkingen en grof huishoudelijk afval, welke van invloed zijn op de inhoud van de begroting zijn respectievelijk in 2021 en 2022 doorgevoerd in de begroting. Zo worden er per 2021 geen post-collection-kosten voor de verpakkingen meer opgenomen en is grof huishoudelijk afval per 2022 geen onderdeel meer van brandbaar afval, maar wordt als aparte afvalstroom in de begroting verwerkt en weergegeven.

Nieuwe BBV, de belangrijkste wijzigingen

In de huidige Planning en Control documenten is de vergelijkbaarheid met andere gemeenschappelijke regelingen moeilijk te maken. De commissie BBV heeft een aantal voorschriften toegevoegd en bestaande voorschriften gewijzigd, teneinde een vergelijking mogelijk te maken. Deze zijn met ingang van 2018 van toepassing op de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. De meest saillante wijzigingen worden hieronder kort toegelicht.

Overzicht van baten en lasten per taakveld
Er dient een overzicht te worden opgenomen in de begroting van de baten en lasten per taakveld. Omdat de door de deelnemende gemeenten aan de AVU overgedragen taak de afvalverwijdering betreft, kan slechts worden gesproken van één taakveld, in de BBV-Regeling Vaststelling Taakvelden genoemd *7 Volksgezondheid en Milieu, sub 3 Afval*. Voor het overzicht van baten en lasten wordt daarom kortheidshalve verwezen naar de begroting van uitgaven en inkomsten in hoofdstuk 2.

Verklaring financiële verschillen
Onder de nieuwe BBV dienen ‘aanzienlijke’ verschillen toegelicht te worden. Het begrip ‘aanzienlijk’ wordt daarbij niet nader gekwantificeerd. Omdat de begrote bedragen per programma in hoogte nogal uiteenlopen, zal per programma worden vastgesteld of het verschil met een voorgaand of een toekomstig jaar ‘aanzienlijk’ wordt geacht en dient te worden verklaard. Vooralsnog betreft het verschillen gelijk of groter dan 10% of verschillen van € 100.000,00 of meer.

Overhead
Vanaf 2018 mag de overhead niet meer toegerekend worden aan de diverse programma’s maar deze dient deze op een apart product zichtbaar gemaakt te worden. Daartoe is een nieuw programma geïntroduceerd, te weten programma 5, Overhead. Het apart benoemen in de begroting van de overhead heeft geen budgettaire verschuiving tot gevolg.

Geprognosticeerde balans
Vanaf 2018 is het verplicht om, naast een prognose van de lasten en baten, ook een prognose van de balanspositie in het komende begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren, inclusief de vermelding van het EMU-saldo op te nemen. Deze prognose is opgenomen in de begroting in hoofdstuk 2. Omdat de AVU geen eigen vermogen opgebouwd, is het EMU-saldo nihil en wordt daarom niet vermeld.

Beleidsindicatoren
Vanaf het begrotingsjaar 2018 lichten de gemeenschappelijke regelingen de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Het landelijk toepassen van bepaalde beleidsindicatoren stelt raadsleden beter in staat een vergelijking te maken tussen de gemeenschappelijke regelingen. Deze beleidsindicatoren zijn opgenomen in de desbetreffende programma’s. Vermeld moet worden dat de AVU een beleidsarme uitvoeringsorganisatie is, wat als gevolg heeft dat de (meeste) beleidsindicatoren niet van toepassing zijn, of juist specifiek AVU-gebonden zijn.

Leeswijzer

Deel I omvat de Programmabegroting 2022. Daarin wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- een omschrijving van de activiteit (de “wat” vraag);
- de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de activiteit (de “hoe” vraag);
- toekomstvisie;
- kosten en baten;
- een aantal paragrafen, welke op basis van comptabiliteitsvoorschriften verplicht moeten worden opgenomen.

Deel II omvat de Productbegroting 2022, waarin onder meer zijn opgenomen kerngegevens en specificaties van de door de gemeenten (individueel) te betalen vergoedingen.

Deel III betreft activiteiten die niet voor alle gemeenten worden uitgevoerd (inzameling, transport en verwerking oud papier en glas en de verhuur van containers) en welke daarom geen onderdeel uitmaken van de kostenverevening voor de activiteiten die voor alle gemeenten plaatsvindt.

Deel I: Programmabegroting 2022

Hoofdstuk 1: Programma's

Programma 1: Afvoer, hergebruik en verwerking van afval

Wat te doen

Op grond van de bepalingen zoals deze zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht zorgdragen voor een goede, reguliere en milieuverantwoorde verwijdering van door de gemeenten ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen (restafval, grof huishoudelijk afval, gft-afval, glas, oud papier en karton, oude medicijnen en injectienaalden, en vlakglas) en organiseert de AVU desgewenst de inzameling van glas en oud papier en karton.

Realisatie (hoe)

AVU heeft op 1 januari 2022 de volgende contracten voor overslag, transport en verwerking:

<u>Overslag en transport huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk restafval en gft-afval regio Utrecht</u>

Het huishoudelijk restafval en het na te scheiden huishoudelijk restafval uit de regio Utrecht wordt door de inzamelaars rechtstreeks naar het overlaadstation Lage Weide van de AVR te Utrecht gebracht en gaat vanaf die locatie per schip naar de afvalverbrandingsinstallatie in Rozenburg alwaar ook de nascheiding plaatsvindt. Het gft-afval uit de regio Utrecht wordt door de inzamelaars rechtstreeks naar het overlaadstation Lage Weide van de AVR te Utrecht gebracht en wordt vanaf die locatie door de AVR over de weg naar de verwerkingslocaties van Attero in Wilp en Wijster vervoerd. Dit contract kan tweezijdig tweemaal met twee jaar worden verlengd en loopt voor het eerst af op 31 december 2026. Het grof huishoudelijk restafval uit de regio Utrecht wordt door de inzamelaars rechtstreeks naar de overslaglocatie van het bedrijf Van Vliet (Renewi) in Nieuwegein gebracht.

<u>Overslag en transport huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk restafval en gft regio Amersfoort</u>

De overslag en het transport voor de regio Amersfoort wordt verzorgd door de N.V. ROVA op en vanaf de overslaglocatie van ROVA te Amersfoort op basis van een dienstverleningsovereenkomst. De gemeenschappelijke regeling AVU is aandeelhouder van ROVA. Omdat ROVA een overheidsbedrijf is, is het niet nodig om deze activiteiten aan te besteden. Het transport door ROVA van het restafval naar Attero in Wijster, het grof huishoudelijk restafval naar Van Vliet in Nieuwegein (Renewi) en het gft-afval naar Attero in Wijster vindt plaats over de weg. De dienstverleningsovereenkomst wordt periodiek geëvalueerd en bijgesteld indien dit nodig blijkt.

<u>Overslag en transport huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk restafval en gft regio Veenendaal</u>

De overslag en het transport van restafval en grof huishoudelijk afval van de regio Veenendaal wordt verzorgd door de BV Afvaloverslag in Ede. De AVU neemt tezamen met de ACV-groep (het inzamelbedrijf van de gemeenten Veenendaal, Ede, Renkum en Wageningen) voor ieder de helft deel in deze BV welke gebruik maakt van een door de ACV-groep ingebracht en geëxploiteerd afvaloverslagstation. De dienstverlening aan de AVU is ook hierbij vastgelegd in een

dienstverleningsovereenkomst en behoeft vanwege het aandeelhouderschap van de AVU in de BV Afvaloverslag niet te worden aanbesteed. Het transport door de BV Afvaloverslag van het restafval naar Attero in Wijster, het grof huishoudelijk restafval naar Van Vliet in Nieuwegein (Renewi) en het gft-afval naar Attero in Wijster vindt plaats over de weg. De dienstverleningsovereenkomst wordt periodiek geëvalueerd en bijgesteld indien dit nodig blijkt.

Verwerken van huishoudelijk restafval en grof huishoudelijk restafval

De verwerking van het huishoudelijk restafval en het grof huishoudelijk restafval van de AVU-gemeenten wordt in 2022 uitgevoerd door de combinatie AVR-Attero, met als onderaannemer Renewi (Van Vliet Nieuwegein). Hiervoor is een contract gesloten met de AVR Afvalverwerking B.V., dat is ingegaan op 1 januari 2021 en voor het eerst afloopt op 31 december 2026. Dit contract kan tweezijdig tweemaal met twee jaar worden verlengd. In dit contract is een nascheidingsoptie opgenomen, waarvan de gemeenten die bij de aanbesteding kenbaar gemaakt hebben interesse te hebben voor nascheiding, gebruik kunnen maken.

Het huishoudelijk restafval van de regio Utrecht wordt in 2022 verbrand in de installatie van de AVR Afvalverwerking B.V. in Rozenburg. Het na te scheiden restafval uit de regio Utrecht (gemeenten Utrecht en Nieuwegein) wordt verwerkt door de AVR in de nascheidingsinstallatie te Rozenburg. Het huishoudelijk restafval van de regio's Amersfoort en Veenendaal wordt op basis van hetzelfde contract verwerkt door Attero in Wijster.

Het grof huishoudelijk restafval van de regio's Amersfoort, Utrecht en Veenendaal wordt in 2022 verwerkt in de scheidingsinstallatie van Vliet te Nieuwegein op basis van het contract met AVR Afvalverwerking B.V. Hier wordt het grof huishoudelijk afval gescheiden in grondstoffen en brandbaar grof restafval. De grondstoffen worden ingezet voor hergebruik en het brandbaar grof restafval wordt verbrand.

De AVR levert per jaar gemiddeld voor 200.000 huishoudens elektriciteit. Ook is de AVR een van de grootste duurzame stadswarmteproducenten van Nederland en levert via diverse warmtenetten warmte aan 160.000 woningen die zijn aangesloten op een van de warmtenetten van Nuon, Eneco of WBR. Momenteel werkt de AVR samen met de provincie Zuid-Holland om een warmterotonde te realiseren vanaf Rotterdam naar Den Haag en voor het glas- en tuinbouwgebied in het Westland. In 2018 is de Biomassa Energiecentrale in Rozenburg ook aangesloten op het warmtenetwerk, waarmee ook 100% duurzame warmte zal worden geleverd. Deze biomassacentrale is een bedrijfsonderdeel van AVR Afvalverwerking, naast de afvalenergiecentrale. Door de inzet van warmte voorkomt de AVR jaarlijks een CO_2-uitstoot van meer dan 324 kiloton door het vermeden gasverbruik in huishoudens. Sinds 2017 verwerkt de AVR het residu afkomstig uit het verbrandingsproces, - dat eerst ontdaan is van alle (zware) metalen en andere mogelijke milieubelastende stoffen – als cementvervanger in bestratingsmateriaal. Naast hergebruik levert deze toepassing ook een CO_2-besparing op omdat bij het produceren van cement veel CO_2 ontstaat. Tijdens de contractperiode zal de AVR een additionele $C0_2$-afvanginstallatie realiseren in Rozenburg, waarmee extra $C0_2$ afkomstig van het verbrandingsproces wordt afgevangen.

Attero verwerkt jaarlijks rond 3,5 miljoen ton afvalstoffen, waarvan zo'n 1,8 miljoen ton restafval. Hieruit worden de natte fractie (onf) plastic, metaal en drankenkartons teruggewonnen door een vorm van nascheiding. Op de locatie in Wijster produceert Attero uit restafval zowel grondstoffen als energie. Nascheiding en verbranding leveren zowel plastics, metaal, drankenkartons en alternatieve brandstof, als hernieuwbare elektriciteit en duurzame warmte op. Deze teruggewonnen grondstoffen en energie vervangen primaire grondstoffen en fossiele brandstoffen en dat is winst voor het leefmilieu.

Attero produceert per jaar 1,1 terawattuur elektriciteit, genoeg voor ruim 300.000 huishoudens. Hieraan wordt bij benadering 110 gigawattuur door AVU-afval bijgedragen.

Verwerken van gft-afval

Voor het verwerken van het gft-afval uit de regio's Utrecht, Amersfoort en Veenendaal heeft de AVU een contract met Attero, dat is ingegaan op 1 januari 2021 en voor het eerst afloopt op 31 december 2026. Dit contract kan tweezijdig tweemaal met twee jaar worden verlengd. Het gft-afval wordt in Wilp en Wijster voor een deel vergist en daarna verder gecomposteerd. Bij de vergisting komt gas vrij, waaruit Attero groen gas produceert, in totaal zo'n 23 miljoen kubieke meter per jaar. Hiermee kunnen 13.300 huishoudens worden voorzien in hun warmtebehoefte. Hiervan is circa 2,5 miljoen kubieke meter aan het AVU-gft te relateren.

Glas

Het legen van de glascontainers in de Utrechtse gemeenten wordt op basis van een dienstverleningsovereenkomst tot en met 31 december 2022 uitgevoerd door de Dienst Stadsbedrijven van de gemeente Utrecht, behalve voor de gemeenten Amersfoort, Bunschoten en Woudenberg waar de lediging wordt verzorgd door ROVA, de gemeenten Veenendaal en Renswoude waar ACV de inzameling verzorgt en de gemeenten Baarn, Bunnik, Soest, Zeist, Nieuwegein en IJsselstein waar dit werk wordt uitgevoerd door RMN. Het contract met {nog gunnen} voor de verwerking van het verpakkingsglas tot grondstof voor de glasindustrie eindigt op 31 december 2023 en kan éénmaal 1 jaar tweezijdig worden verlengd. Behalve voor ROVA verzorgt {nog gunnen} naast de verwerking ook de overslag en het aftransport naar de verwerkingslocatie. ROVA brengt het ingezamelde verpakkingsglas rechtstreeks per verachtwagen naar {nog gunnen}.

Inzamelen injectienaalden en oude medicijnen

Voor de inzameling en verwerking van gebruikte injectienaalden en oude medicijnen bij apotheken en apotheekhoudende huisartsen in de provincie Utrecht heeft de AVU een dienstverleningsovereenkomst met de Dienst Stadsbedrijven van de gemeente Utrecht. Deze dienstverleningsovereenkomst is per 1 januari 2021 opnieuw vastgesteld en heeft een looptijd van 5 jaar met een stilzwijgende verlenging van 5x een jaar.

Vlakglas

Vlakglas Recycling Nederland verzorgt de inzameling en de verwerking van vlakglas in het AVU-gebied met inzamelcontainers op particuliere inzamellocaties zoals schilders- en glasbedrijven, maar ook op de milieustraten en de gemeentewerven van de AVU-gemeenten. De raamovereenkomst is langjarig met de AVU gesloten, maar in praktijk regelt VRN de inzameling en de registratie direct met de gemeenten. Er worden voor deze dienstverlening geen kosten in rekening gebracht.

Papier en karton

De inzameling, het transport en de verwerking van het oud papier en karton worden vanaf 1 januari 2018 voor een looptijd van 4 jaar met tweemaal een mogelijkheid tot verlenging van een jaar uitgevoerd door Remondis (inzameling) en door Peute Papierrecycling B.V. (verwerking). Sinds 2019 staan de papieropbrengsten onveranderd onder druk. Als gevolg van de "Green Fence", - dat is een algeheel verbod op de import van afval en van te vervuilde grondstoffen als pdb en oud papier dat China heeft ingesteld -, is de export van oud papier naar China gedaald met 75%. Het gevolg hiervan

is dat de Europese markt wordt overspoeld met oud papier, waardoor de prijs volgens verwachting ook in 2022 laag zal zijn én de afnemers alleen genoegen meer nemen met de beste kwaliteit. Dit betekent voor de tussenhandel waaraan de AVU het oud papier afzet dat deze extra kosten moet maken om het papier geschikt te maken voor de afzet in Nederland. Deze extra kosten worden doorberekend. Omdat de oud papiermarkt zich mogelijk langdurig op een laag prijspeil zal stabiliseren, doet de AVU onder de paraplu van CirkelWaarde wel onderzoek naar andere afzetmogelijkheden van oud papier, waaronder directe afzet aan de papierverwerkende industrie.

Toekomst

- Daar waar inzameling en transport van afvalstoffen door de AVU aan derden is uitbesteed, zullen contracten tijdig worden aanbesteed. Indien deze activiteiten middels dienstverlenings-overeenkomsten worden verzorgd, zal de AVU ook deze overeenkomsten tijdig en in overleg met de partners verlengen.
- De AVU draagt zorg voor de tijdige aanbesteding van de verwerkingscontracten van de aan de AVU in beheer overgedragen afvalstromen.

Kosten en baten

Overzicht van kosten en baten				
		2021	2022	2023
Kosten	• Afvoer, hergebruik en verwerking van afval en grondstoffen	51.328.917	51.153.081	52.149.000
	• Personele kosten	305.000	305.000	305.000
Totaal		51.633.917	51.458.081	52.454.000
Baten	• Bijdragen deelnemende gemeenten	51.633.917	51.458.081	52.454.000
Totaal		51.633.917	51.458.081	52.454.000

De aan overslag, transport en verwerking van huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk restafval en gft-afval verbonden kosten en baten zijn vermeld in hoofdstuk 2: Financieel beleid, in deel II : De productbegroting en in bijlagen 1.1 en 1.2. De aan de inzameling, transport en verwerking van glas en oud papier en karton verbonden kosten en baten zijn vermeld in de bijlagen 1.3 en 1.4. De kosten van de huur van containers zijn vermeld in bijlage 1.5. Een totaaloverzicht van de kosten wordt gegeven in bijlage 1.6.

Verschillenanalyse

De kosten van dit programma zijn volgens de bovenstaande tabel in 2022 nagenoeg gelijk (-0,3%) aan de kosten in de begroting van 2021. Indexeringen vallen hier weg tegen wijzigende(begrote) hoeveelheden. Ook de blijvend laag begrote oud papierprijs heeft op de totale kosten geen positieve invloed.
Financiële gevolgen als gevolg van door de deelnemende gemeenten genomen beleidsmaatregelen door verschuivingen in de hoeveelheden brandbaar afval naar hoeveelheden gft- en pdb-afval, glas en oud papier, zijn verwerkt in deze cijfers.

Tenslotte wordt hieronder nog een overzicht van de in dit programma genoemde contracten gegeven:

Contract	Omschrijving	Ingang	Einde	Verlenging	Einde na verlenging
	O&T restafval en gft regio I	01/01/2021	31/12/2026	2x 2 jaar	31/12/2030
	Verwerking restafval	01/01/2021	31/12/2026	2x 2 jaar	31/12/2030
	Verwerking gft	01/01/2021	31/12/2026	2x 2 jaar	31/12/2030
SUEZ	Sortering en vermarkting pdb	01/01/2015	31/12/2022	Geen	Per 1/4/2020 overgedragen aan RKN
SUEZ	Sortering pdb (12,5 kTon)	01/01/2019	31/12/2022	2x 2 jaar	Per 1/4/2020 overgedragen aan RKN
Tönsmeier	Sortering pdb (12,5 kTon)	01/01/2019	31/12/2022	2x 2 jaar	Per 1/4/2020 overgedragen aan RKN
Remondis	Inzameling papier	01/01/2018	31/12/2021	2x 1 jaar	31/12/2023
Peute	Verwerking papier	01/01/2018	31/12/2021	2x 1 jaar	31/12/2023
	Overslag, transport en verwerking verpakkingsglas	01/01/2021	31/12/2023	1x 1 jaar	31/12/2024

Beleidsindicatoren

Gezien het beleidsarme karakter van de AVU-taken, zijn geen beleidsindicatoren voor dit programma geformuleerd. Wel wordt bij de aanbesteding van de opdrachten naar zoveel mogelijk duurzaamheid gestreefd, met name beperking van de CO_2-uitstoot en uitstoot-arm transport hebben hierbij de aandacht.

Programma 2: Vereveningsregeling

Wat te doen

De vereveningsregeling betreft een verevening van de transportkosten die de deelnemende gemeenten maken voor het tansport van het afval, gemeten van het centrum naar het aangewezen overlaadstation. De vereveningsregeling heeft uitsluitend betrekking op het restafval, grof huishoudelijk restafval en het gft-afval.
De vereveningsregeling leidt ertoe dat gemeenten, met een meer dan gemiddelde rijtijd naar een overlaadstation, een bedrag ontvangen terwijl gemeenten met een korte rijtijd een bedrag in rekening wordt gebracht. Afhankelijk van de afstand van de gemeente naar het overlaadstation varieert dit bedrag momenteel tussen + € 7,82 en - € 9,05 per ton.

Realisatie (hoe)

De regeling is gebaseerd op een aantal door het Algemeen Bestuur vastgestelde parameters voor de kosten (beladingsgraad van de kraakperswagens, materiaal- en personeelskosten) en de met een routeplanner bepaalde rijtijd tussen de centra van de gemeenten en het overlaadstation. De berekende kosten worden jaarlijks geïndexeerd.

Toekomst

De parameters van de vereveningsregeling worden iedere 5 jaar geëvalueerd. Het begrotingsjaar 2022 is een evaluatiejaar.

Kosten en baten

Voor de uitwerking van de vereveningsregeling wordt verwezen naar bijlage 1.2.

Overzicht van kosten en baten				
		2021	2022	2023
Kosten	● Vereveningsregeling (verrekend in programma 1)	PM	PM	PM
	● Personele kosten (verrekend in programma 1)	PM	PM	PM
Totaal		PM	PM	PM
Baten	● Bijdragen deelnemende gemeenten (verrekend in programma 1)	PM	PM	PM
Totaal		PM	PM	PM

Beleidsindicatoren
Voor iedere gemeente is de prijs per ton/km met betrekking tot de afstand naar de overslaglocatie gelijk.

Programma 3: Sorteeranalyses

Wat te doen

Het jaarlijks laten uitvoeren van sorteeranalyses.

Realisatie (hoe)

Tot en met 2019 zijn sorteeranalyses uitsluitend uitgevoerd op huishoudelijk restafval. In 2019 is met de gemeenten besproken of ook de huishoudelijke afvaldeelstromen zouden moeten worden geanalyseerd, juist met het oog op de steeds hogere kwaliteitseisen die daaraan worden gesteld. Het AVU-voorstel om dit met ingang van 2020 alternerend met de analyse van restafval te doen, is door de gemeenten overgenomen. In 2021 is op basis van de gekozen cyclus het restafval geanalyseerd. Nu zijn in het najaar van 2022 de andere afvalstromen weer aan de beurt. De gemeenten ontvangen een overzicht van de resultaten in die betreffende gemeente en daarnaast krijgen zij een totaaloverzicht van de resultaten in het AVU-gebied. Beide overzichten zijn voorzien van een toelichting.

De kosten van de sorteeranalyses en voor de uitwerking ervan worden verrekend op basis van het aantal sorteeranalyses per gemeente.

Toekomst

Ongewijzigd beleid.

Kosten en baten

De aan de uitvoering van sorteeranalyses in 2022 verbonden kosten en baten zijn vermeld in Deel II, Productbegroting, onder 3, Uitgangspunten.

Overzicht van kosten en baten					
			2021	2022	2023
Kosten	●	Sorteeranalyses restafval	125.000	125.000	125.000
	●	Personele kosten	5.000	5.000	5.000
Totaal			130.000	130.000	130.000
Baten	●	Bijdragen deelnemende gemeenten	130.000	130.000	130.000
Totaal			130.000	130.000	130.000

Beleidsindicatoren
Met de resultaten van de sorteeranalyses wordt inzicht verkregen in de samenstelling en de kwaliteit van de afvalstromen.

Programma 4: Advisering en ondersteuning van gemeenten

Wat te doen

Advisering en beleidsmatige ondersteuning van de deelnemende gemeenten.

Realisatie (hoe)

De AVU adviseert en ondersteunt de deelnemende gemeenten desgewenst bij het opstellen van afvalstoffenplannen, het doen van aanbestedingen voor inzameling, inzamelmiddelen en inzamelsystemen. Daarnaast geeft de AVU-voorlichting, houdt inleidingen en verstrekt informatie betreffende het vakgebied. Tevens behoort het opstellen van contracten, het contractbeheer en het beheer van afvaldossiers tot de werkzaamheden.

Ook zal de AVU in samenspraak met de deelnemende gemeenten periodiek afstemmen of gerichte communicatie over de diverse afvalstromen desgewenst provinciebreed dient te worden ondersteund en zal indien nodig daartoe bestuursvoorstellen formuleren.

De AVU behartigt de strategische belangen van de deelnemende gemeenten. In dat kader worden wetgeving en beleidsmaatregelen inzake afvalverwijdering en afvalverwerking regelmatig gemonitord en reageert AVU waar nodig. Steeds vaker is de AVU als representant van een groot aantal gemeenten (als ware de AVU een brancheorganisatie), in het ontwerpstadium van wet- en regelgeving en beleid betrokken.

De AVU heeft samen met de partner-organisaties ROVA en Circulus-Berkel de samenwerking CirkelWaarde opgezet, een samenwerking waarin gezamenlijk vorm en inhoud wordt gegeven aan duurzaamheid en de Circulaire Economie waarbij de beschikbare afvalstromen worden ingezet. De focus ligt hierbij op keukenafval, oud papier, AEEA, textiel, en luiers. Er is het Expertisecentrum waarin kennis wordt vergaard en gebundeld, terwijl het Handelshuis gezamenlijke contracten aanbesteedt en beheert.

De AVU legt in de regio ter bevordering en ontwikkeling van de Circulaire Economie, verbindingen tussen kennisinstituten, brancheorganisaties, non-profitorganisaties en het bedrijfsleven. Het uiteindelijke doel is het hergebruik en effectief recyclen van afval en grondstoffen.

De AVU onderhoudt inmiddels dan ook een uitgebreid relatienetwerk met overheden en andere organisaties om te kunnen participeren in en anticiperen op de ontwikkelingen op afvalgebied. Zie ook Hoofdstuk 3, §3. Bedrijfsvoering.

Toekomst

Vanwege de toegenomen complexiteit van de diverse dossiers en de ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie en duurzaamheid, wordt advisering van de deelnemende gemeenten een steeds meer prominente taak in het takenpakket van de AVU.

Kosten en baten

De aan advisering en ondersteuning verbonden kosten en baten zijn vermeld in hoofdstuk 2.

Overzicht van kosten en baten				
		2021	2022	2023
Kosten	● Advisering en ondersteuning van gemeenten	130.000	100.000	100.000
	● Personele kosten	25.000	25.000	25.000
Totaal		155.000	125.000	125.000
Baten	● Bijdragen deelnemende gemeenten	155.000	125.000	125.000
Totaal		155.000	125.000	125.000

Omdat de verwachting is dat in 2021 de formatie zal zijn uitgebreid met 1 medewerker, is de verhoging van het budget voor externe inhuur voor advisering in 2022 e.v. niet nodig. Een deel van de externe advisering zal met de inzet van de nieuwe medewerker in eigen beheer kunnen worden gedaan.

Beleidsindicatoren
Er zijn voor dit programma geen beleidsindicatoren geformuleerd.

Programma 5: Overhead

Wat te doen

Overhead betreft alle niet direct aan de programma's inzake projecten of reguliere werkzaamheden toe te rekenen kosten en baten.

Realisatie (hoe)

In de begroting van de AVU is voorheen nooit met het begrip "overhead" gewerkt. Conform de voorschriften van de BBV moeten deze in een apart programma zichtbaar worden gemaakt. Een nadere beschouwing van de kosten en baten die hiertoe kunnen worden gerekend, laat zien dat het hier de feitelijke kosten van de AVU-organisatie betreft zoals deze zijn opgenomen in de productbegroting (Deel II) onder hoofdstuk 4: Beheerskosten, onder verrekening van de toe te rekenen kosten. De BBV-bepalingen staan niet meer toe dat overhead volledig aan de programma's wordt toegerekend, hetgeen in de AVU-begroting overigens al niet het geval was. Ter voldoening aan de nieuwe voorschriften wordt op basis van de onderstaande definities een inschatting gemaakt van de wel aan de programma's toe te rekenen kosten.

Definitie overhead vanuit BBV:

Overhead omvat het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Overhead bestaat voor de GR AVU in elk geval uit:

1. Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch). Projectleiding valt hierbuiten. Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgesprekken.
   Niet: projectleiding en coördinatoren.
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en specialisten, planning & control, financiële verantwoording, administratieve organisatie, risicomanagement, (EDP) auditing, interne kwaliteitszorg, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
3. P&O/HRM. Het betreft salarisadministratie, P&O/HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden, HR-control. Het is exclusief opleidingen door P&O gegeven en gericht op de directe uitvoeringspraktijk.
4. Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
5. Facilitaire zaken en huisvesting. Dit is inclusief receptie, beveiliging, ict, catering en gebouwbeheer.
6. DIV. Het betreft medewerkers die fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.
7. Managementondersteuning primair proces. Het betreft secretariaten, officemanagement en management assistentie in het primair proces.

Uitgangspunten voor de GR AVU zijn :

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.

- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding salarisadministratie).
- Sturende taken vervult door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Kosten en baten

Het totaal aan beheerskosten bedraagt voor 2022 € 648.000 (bruto-overhead), terwijl aan baten € 122.155 wordt verwacht. Van de beschikbare personele capaciteit van 4 fte zijn de directeur-secretaris, de projectmanager en de beleidsmedewerker direct aan de programma's toe te rekenen, met dien verstande dat de toerekening van de directeur-secretaris ongeveer 0,7 fte betreft. Daarnaast worden kosten voor advisering door derden begroot op € 100.000. Deze mogen conform de BBV ook worden toegerekend aan de programma's. In totaal kan naar schatting € 335.000 van de beheerskosten aan de programma's worden toegerekend, waardoor de uiteindelijke bruto-overhead op € 313.000 komt. Na verrekening van de administratieve vergoedingen voor glas en papier en verpakkingsafval (baten), blijft netto over € 190.845.

De overhead, - voor de AVU de beheerkosten minus de aan de programma's toegerekende kosten -, kan worden afgeleid uit de beheerkosten zoals deze zijn weergegeven in Deel II, productbegroting, in hoofdstuk 4.

Overzicht van kosten en baten				
		2021	2022	2023
Kosten	● Bestuurskosten	500	500	500
	Personele kosten	218.000	218.000	218.000
	Huisvestingskosten	34.000	34.000	34.000
	Bureaukosten	17.000	17.000	17.000
	Overige kosten	43.500	43.500	43.500
Totaal		313.000	313.000	313.000
Baten	● Overige inkomsten	141.500	122.155	122.155
	● Bijdragen deelnemende gemeenten	171.500	190.845	190.845
Totaal		313.000	313.000	313.000

Beleidsindicatoren	
Aantal fte	4
Verwachte bezetting per 01-01-2022	3
Overhead (bruto) in % van de begroting	1,2

Hoofdstuk 2: Financieel beleid

§1. Omschrijving kosten en baten

Het uitgangspunt bij het financieel beleid wordt gevormd door de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling. Tegenover de uitgaven staan de inkomsten, dat zijn de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Zowel de uitgaven als de inkomsten worden geraamd op basis van de door de deelnemende gemeenten ingeschatte hoeveelheden afval. Deze uitgaven en inkomsten betreffen meer dan 95% van de AVU-begroting. Overige en enige andere inkomsten bestaan uit rente op banktegoeden, mogelijke dividenduitkeringen en administratievergoedingen voor glas en oud papier. De AVU kan daarom als een volbloed *not for profit organisatie* worden aangemerkt.

De begroting van de AVU kent – behoudens een reservering voor onderhoud en risico voor de glas-, papier- en kledingbakken – geen reserves of voorzieningen. Alle in enig jaar gemaakte kosten worden in datzelfde jaar verrekend met de deelnemende gemeenten.

Kosten voor overslag, transport en verwerking van huishoudelijke afval- en grondstoffen

De kosten van de AVU betreffende de overslag, transport en verwerking van de afvalstoffen worden bepaald door met derden gesloten overeenkomsten. Het is gebruikelijk dat in dit soort overeenkomsten bepalingen zijn opgenomen voor een jaarlijkse aanpassing van de tarieven aan de hand van een indexcijfer.

Beheerskosten

De beheerskosten bestaan voornamelijk uit uitgaven ten behoeve van het exploiteren van de bureau-organisatie, waarbij circa 80% niet direct beïnvloedbaar is, zonder gevolgen voor de organisatie. Het gaat hierbij om personele lasten, huisvesting en accountantskosten. Onder verrekening van de vervallen kosten voor externe inhuur à € 30.000,00 en met inbegrip van de kosten van de personele uitbreiding in 2021 van de organisatie, komen de beheerkosten van 2022 uit op € 648.000,00. Geconcludeerd kan worden dat het deel niet-personele kosten van de beheerskosten van de AVU niet of nauwelijks verandert ten opzichte van de voorgaande jaren.

Personeelslasten

Met de invoering van de WNRA volgt de AVU met ingang van 1 januari 2020 de cao voor de werkgeversverenigingen welke analoog is aan de cao-gemeenten en hanteert in aanvulling hierop een eigen handboek met organisatie-eigen afspraken. De uitvoering van de personele administratie is uitbesteed aan de gemeente Utrecht. De raming van salarissen inclusief vakantiegelden en overige personele lasten voor 2022 is aan de AVU door de afdeling Personeelszaken van de gemeente Utrecht verstrekt. In de raming van de personeelskosten zit een formatieplaats financieel-economisch medewerk(st)er onder de noemer financiële administratie. Deze formatieplaats is niet ingevuld. Hiervoor wordt financiële ondersteuning ingehuurd van RMN. Zie ook hoofdstuk 3, §3 Bedrijfsvoering.

Inkomsten : dividend ROVA

Dividendinkomsten van ROVA worden niet in de begroting opgenomen. Het uitkeren van dividend is geen vast beleid bij dit bedrijf, zodat onzekerheid bestaat over de vraag of er in enig jaar een uitkering

zal plaatsvinden en zo ja wat de omvang daarvan zal zijn. Er is dus geen sprake van zekere inkomsten. Tot slot wordt nog opgemerkt, dat als er in 2022 sprake zal blijken te zijn van extra baten, deze één op één worden doorgegeven aan de deelnemende gemeenten.

Vergelijking van de begroting 2022 met voorgaande jaren

- De grootste hoeveelheden, - brandbaar afval en gft -, vertonen in vergelijking met die van 2021 geen spectaculaire stijging of daling. De hoeveelheid huishoudelijk restafval inclusief grof huishoudelijk restafval -, daalt licht met -1,6% en de hoeveelheid gft neemt toe met 4,5%. Hierbij moet wel worden gerealiseerd dat op de hoeveelheden die de AVU omzet, afwijkingen van de werkelijke hoeveelheden op de begroting van 2 à 3 % normaal zijn. Fluctuaties met deze percentages hebben geen grote invloed op de werkelijke kosten.

- De begroting voor 2022 voor de overslag, transport en verwerking van restafval, grof huishoudelijk afval, gft-afval, glas, papier en de overige kosten welke worden overgeslagen per ton, - zie "Begroting van uitgaven en inkomsten" -, komt € 204.375 lager uit t.o.v. de begroting 2021. Dit is voornamelijk een gevolg van de in 2021 te hoog begrote afvalstoffenbelasting welke in deze begroting naar beneden is bijgesteld naar € 33,15.

- De verlaging van de beheerskosten in 2022 ten opzichte van 2021 wordt veroorzaakt door het wegvallen van een tijdelijk budget van € 30.000 voor externe inhuur.

- De forse voor 2022 begrote toename van de hoeveelheid verpakkingsglas van +8,9% t.o.v. 2021 wordt historisch gezien naar alle waarschijnlijkheid niet gehaald.

- De hoeveelheid oud papier stijgt licht met +1,2%. Wel is gebleken dat de ramingen veelal wat aan de hoge kant zijn en de hoeveelheid ingezameld oud papier zich doorgaans bevindt tussen 55.000 en 57.000 ton. De papieropbrengst wordt vanwege een verwacht slechts langzaam herstel van de papiermarkt in 2021, voor 2022 conservatief geraamd op € 35,00 per ton. Daarnaast wordt ervan uitgegaan dat ook in 2022 sorteer- en schoonmaakkosten worden gemaakt die met de bonus worden verrekend, waardoor deze wordt begroot op € 10,00 per ton. De begrote lagere opbrengst van het oud papier werkt door in het begrotingstotaal en daardoor in de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

- In 2019 is begonnen met de voorbereiding van de overdracht van de inzamelmiddelen van de AVU naar de gemeenten. De reden hiervoor is dat gemeenten de inzameling in eigen beheer uitvoeren en in het verlengde daarvan ook de inzamelmiddelen in eigen beheer willen hebben om vrij te zijn in het maken van technische keuzes. De AVU is voornemens de overdracht in 2022 af te ronden. Hiermee vervalt voor de AVU op termijn de noodzaak van een bestemmingsreserve voor beheer, onderhoud en investeringen ten behoeve van de bovengrondse containers voor glas, papier, textiel en verpakkingsafval.

§2. Inflatiecorrectie / Meerjarenbegroting

Voor de meerjarenbegroting 2023 t/m 2025 gelden ongewijzigde kerngegevens zoals opgenomen in Hoofdstuk II en de Productbegroting en een voorlopige indexering van 2% waar van toepassing op de met derden gesloten overeenkomsten. In de meerjarenbegroting wordt ook rekening gehouden met een verdere stijging van de kosten voor de verwerking van brandbaar afval als gevolg van de indexering van de verbrandingsbelasting. Daarnaast wordt de raming van de papieropbrengst op het lage niveau van 2021 doorgezet.

§3. Begroting van uitgaven en inkomsten

Alle bedragen zijn exclusief omzetbelasting

UITGAVEN

	Rekening 2019 in €	Begroting 2021 in €	Begroting 2022 in €
Kosten van overslag, transport en verwerking brandbaar afval, gft, glas, papier, verpakkingsafval en inzamelmiddelen	34.050.284	51.078.917	50.888.081
Kosten van afvoer medicijnen en injectienaalden	313.774	250.000	265.000
Infrastructurele kosten	71.640	73.073	74.534
Sorteeranalyses	131.896	125.000	125.000
Bestuurskosten	0	500	500
Personeelskosten	304.246	453.000	453.000
Huisvestingskosten	29.880	34.000	34.000
Bureaukosten	17.514	17.000	14.500
Overige kosten	98.544	173.500	146.000
	35.017.777	52.204.990	52.000.615

INKOMSTEN

Bijdragen deelnemers	34.948.680	52.063.490	51.877.755
Renteopbrengsten en overige baten	69.097	141.500	122.860
	35.017.777	52.204.990	52.000.615

§4. Meerjarenbegroting 2023-2025

Alle bedragen zijn exclusief omzetbelasting

UITGAVEN

	2023 in €	2024 in €	2025 in €
Kosten van overslag, transport en verwerking brandbaar afval, gft, glas, papier, verpakkingsafval en inzamelmiddelen	51.879.000	52.977.000	54.075.000
Kosten van afvoer medicijnen en injectienaalden	270.000	270.000	270.000
Infrastructurele kosten	76.000	78.000	80.000
Sorteeranalyses	125.000	125.000	125.000
Beheeruitgaven	650.000	650.000	650.000
	53.000.000	54.100.000	55.200.000

INKOMSTEN

Bijdragen deelnemers	52.877.140	53.977.140	55.077.140
Renteopbrengsten en overige baten	122.860	122.860	122.860
	53.000.000	54.100.000	55.200.000

§5. *Geprognosticeerde balans 2022-2025*

Activa in	31-12-2022	Passiva	31-12-2022
Vaste activa	180	Eigen vermogen	350
Voorraden	5	Voorzieningen	-
Vorderingen	15.000	Langlopende schulden	-
Liquide middelen	250	Kortlopende schulden	15.085
	15.435		15.435

Activa in	31-12-2023	Passiva	31-12-2023
Vaste activa	170	Eigen vermogen	350
Voorraden	5	Voorzieningen	-
Vorderingen	15.000	Langlopende schulden	-
Liquide middelen	250	Kortlopende schulden	15.075
	15.425		15.425

Activa	31-12-2024	Passiva	31-12-2024
Vaste activa	160	Eigen vermogen	350
Voorraden	5	Voorzieningen	-
Vorderingen	15.000	Langlopende schulden	-
Liquide middelen	250	Kortlopende schulden	15.065
	15.415		15.415

Activa	31-12-2025	Passiva	31-12-2025
Vaste activa	150	Eigen vermogen	350
Voorraden	5	Voorzieningen	-
Vorderingen	15.000	Langlopende schulden	-
Liquide middelen	250	Kortlopende schulden	15.055
	15.405		15.405

(bedragen x € 1.000)

Hoofdstuk 3: Overige informatie

§1. Inleiding

Op grond van de comptabiliteitsvoorschriften en het Besluit Begroting en Verantwoording dient in de begroting een aantal verplichte paragrafen te worden opgenomen. Dit betreft:

a. het weerstandsvermogen;
b. de bedrijfsvoering;
c. de verbonden partijen;
d. treasury c.q. financiering;
e. het onderhoud van kapitaalgoederen;
f. het grondbeleid;
g. de lokale heffingen.

De verplichte paragrafen onder e., f. en g. zijn niet van toepassing op de gemeenschappelijke regeling AVU.

§2. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen kan worden gedefinieerd als het vermogen van de AVU om eventuele risico's op te kunnen vangen. Met andere woorden: kunnen eventuele tegenvallers worden opgevangen?

Zoals al eerder aangegeven kent de gemeenschappelijke regeling AVU - behoudens een voorziening voor onderhoud en risico voor de glas-, papier-, verpakkingsafval- en textielcontainers - geen verdere reserves of voorzieningen. Dit betekent dat eventuele tegenvallers direct worden verrekend met de deelnemende gemeenten. Zie verder Hoofdstuk 2 Financieel Beleid.

De vraag is of er tegenvallers te verwachten zijn. De overslag, het transport en de afvalverwerking zijn tot en met 2026 zeker gesteld. Ook de tarieven kunnen geen onverwachte tegenvallers opleveren. Deze staan vast tot eind 2026 en kunnen uitsluitend worden aangepast door middel van een jaarlijkse indexering. Voorts worden bij het sluiten van de overeenkomsten de risico's contractueel bij de opdrachtnemer neergelegd. Als er al een tegenvaller kan ontstaan is dit veelal het gevolg van nieuw Rijksbeleid met name op het belastinggebied. Het moge duidelijk zijn dan tegenvallers met name in de tarieven als gevolg van verhogingen als uitkomst van een aanbesteding of van verhoging van Rijksbelastingen niet worden gedefinieerd als risico's waarvoor een weerstandsvermogen moet worden aangehouden. Eerder wordt dan gesproken over een tariefsegalisatiereserve. Echter de AVU houdt reserves noch weerstandsvermogen aan, vanwege de directe doorbelasting van de kosten aan de deelnemende gemeenten.

De belangrijkste conclusie die uit de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing kan worden getrokken is dat een discontinuïteit in de afvoer en de verwerking van met name het huishoudelijk en het grof huishoudelijk restafval en het gft-afval kan leiden tot de kortdurende inzet van extra financiële middelen. De kans hierop wordt echter zeer klein ingeschat, daarom wordt bij de AVU geen weerstandsvermogen aangehouden. In deze nota is een indicatie voor een bedrag per ton huishoudelijk afval gegeven, - berekend op € 17,00 -, dat desgewenst door de deelnemende gemeenten in de risicoparagraaf van de begroting kan worden opgenomen voor het geval dat er boven de begroting

extra kosten door de AVU moeten worden doorbelast. De Nota Weerstandsvermogen wordt eens per 5 jaar geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Nu al is voorafgaande aan de aanstaande actualisatie te vermelden dat het aan de gemeenten geadviseerde bedrag per ton huishoudelijk afval voor het aanhouden van een gemeentelijk weerstandsvermogen met betrekking tot de AVU, als gevolg van de per 2021 geldende tarieven moet worden begroot op € 35,00 per ton huishoudelijk restafval.

Volgens de BBV moeten in deze paragraaf Weerstandsvermogen de kengetallen netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen), solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte zijn benoemd. Omdat de AVU geen winstoogmerk heeft, mogen deze op 0 worden vastgesteld.

§3. Bedrijfsvoering

In 1996 is de personeelsbezetting van de AVU vastgesteld op vijf formatieplaatsen, zijnde 1 directeur/secretaris, 1 adviseur beleidsontwikkeling/bestuursondersteuning, 1 projectmanager/ operationeel manager, 1 financieel-economisch medewerk(st)er en 1 administratief (secretarieel) medewerk(st)er.

Feitelijk bestond vanwege de inhuur van de financieel-economisch medewerker de organisatie langdurig uit 4 medewerkers in vaste dienst. Dit is in 2015 teruggebracht naar 3 medewerkers. Per 1 augustus 2020 is de functie administratief (secretarieel) medewerker komen te vervallen en waren er twee medewerkers in vaste dienst. Op 1 januari 2022, wanneer de functie beleidsmedewerker met name voor de inzet op het gebied van de circulaire economie en duurzaamheid is ingevuld, zijn dat er weer 3.

De formatieplaats financieel-economische medewerk(st)er wordt al jaren niet met eigen personeel ingevuld, omdat er voor een volledige werkweek onvoldoende werk is en dit werk zich niet in regelmaat voordoet. Gekozen is voor de inhuur van externe financiële ondersteuning, middels het onderbrengen van deze taken bij RMN. Naast goede kwaliteit is het voordeel hiervan ook dat erbij ziekte of vertrek direct vervanging is. De kosten van deze inhuur worden wel ten laste van de post personeelskosten gebracht en komen in de begroting onder die post tot uitdrukking.

Het dynamisch archief is ondergebracht in het archief van Archief Eemland en het statisch archief bij het bedrijf OASIS. Dit bedrijf verzorgt in opdracht van de AVU het beheer ervan. De AVU huurt circa 1 dag per maand een archivaris in van het bedrijf DOX-Support. De kosten voor de inhuur worden ten laste van de post personeelskosten gebracht.

Een groot deel van de werkzaamheden voert de AVU-organisatie in eigen beheer uit. Er is echter op onderdelen ook specifieke deskundigheid vereist die waar nodig incidenteel wordt ingehuurd. Zo leert de ervaring de laatste jaren dat, naar aanleiding van de ontwerpbegroting en jaarrekening, een toenemend aantal vragen wordt gesteld die betrekking hebben op duurzaamheid en CO_2-reductie. Voor berekeningen wordt soms gebruik gemaakt van specialisten op dat gebied. Ook werkt de AVU samen met Circulus-Berkel en ROVA in “CirkelWaarde”. Een samenwerking waarmee de drie organisaties de circulaire economie, - met name op het gebied van de circulaire verwerking van grondstoffen uit het afval -, willen stimuleren. De drie organisaties leveren aan CirkelWaarde een bijdrage in uren en euro’s.
De AVU houdt zich verder bezig met het aanbesteden, uitvoeren en beheren van de contracten, het beheren van de inzamelsystemen, het geven van voorlichting aan de gemeenten, het onderhoud van de AVU-website, het ondersteunen en adviseren van gemeenten bij het opstellen van afvalstoffenplannen

en bij aanbestedingen. Daarnaast participeren de medewerkers in activiteiten van landelijk opererende organisaties (NVRD, BKN, Agentschap.nl) en zijn zij aanspreekpunt voor organisaties als CBS, VNG, Innovatie en Milieu. Dit “netwerken” stelt de medewerkers in staat te participeren in en te anticiperen op bepaalde ontwikkelingen en invloed te hebben op die ontwikkelingen. De organisatie is sinds 6 oktober 2008 gehuisvest in het kantoor van RMN in Soest.

§4. Verbonden Partijen

De AVU heeft bestuurlijke en financiële belangen bij een aantal verbonden partijen.

Ten eerste zijn dat uiteraard de in de provincie Utrecht gelegen gemeenten, die deelnemen in de AVU, 25 in totaal. De enige gemeente die na de herindeling met Zederik en Leerdam tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden sinds 1 januari 2021 niet meer deelneemt is Vianen. Bij het toetredingsbesluit in 1983/1984 hebben de gemeenten gelijktijdig hun bevoegdheden (zorgplicht) op het gebied van de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen overgedragen aan dit openbaar lichaam.

De deelnemende gemeenten hebben als oprichters vanzelfsprekend een grote inbreng in het door AVU te voeren beleid. Zo hebben zij inspraak in de begroting en de rekening alvorens deze door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld. Daarnaast is elke gemeente vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur, het orgaan dat de besluiten neemt over onder meer het aangaan van contracten en het beleid. Uit dit Algemeen Bestuur wordt vervolgens een Dagelijks Bestuur gevormd dat onder meer als taak heeft de aansturing van de ambtelijke organisatie.

Voorts heeft de AVU een belang in ROVA en in de BV Afvaloverslag. Van beide organisaties is de AVU aandeelhouder. ROVA verzorgt voor AVU voor de regio Amersfoort-gemeenten het overladen en transporteren van het restafval, het grof huishoudelijk afval, het gft-afval en het pdb-afval. De BV Afvaloverslag verzorgt dit in Ede voor de regio Veenendaal-gemeenten.

Het aandeelhouderschap van de AVU in ROVA en de BV Afvaloverslag versterkt de AVU in haar inkooppositie (gelijke kansen voor iedereen en stimulering marktwerking) bij de verwerking van afval.

Beide partijen vinden de betrokkenheid van AVU van belang en voor AVU zijn er geen financiële en bestuurlijke nadelen aan verbonden. In tegendeel: AVU profiteert bij goede resultaten mee van dividenduitkeringen. In de onderstaande tabel worden de belangrijkste kengetallen weergegeven die bij het opstellen van deze begroting bekend zijn, verder wordt verwezen naar Programma 4.

Verbonden partij Vestigingsplaats	ROVA Zwolle	BV Afvaloverslag Ede
Eigen vermogen 01-01-2020	38.203	18
Eigen vermogen 31-12-2020	nnb	18
Vreemd vermogen 01-01-2020	55.821	400
Vreemd vermogen 31-12-2020	nnb	nnb
Resultaat 2020	5.686	0

Bedragen x € 1.000

De voorzitter van de AVU is commissaris bij de BV Afvaloverslag. De directeur van de AVU woont de aandeelhoudersvergaderingen van de BV Afvaloverslag en ROVA bij.

§5. Treasury c.q. financiering

In deze treasuryparagraaf bij de begroting 2022 worden de beleidsplannen voor de treasuryfunctie voor het komende jaar weergegeven.

5.1. Algemene ontwikkelingen
In deze paragraaf worden de belangrijkste ontwikkelingen geschetst binnen de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, de financiële posities en de geldstromen. Dit zijn :

- Externe ontwikkelingen : internationale economische indicatoren en de ontwikkeling op de Europese geld- en kapitaalmarkt. De gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht is ongevoelig voor externe ontwikkelingen omdat kosten één op één aan deelnemers worden doorberekend.

- Verwachte wijzigingen in wet- en regelgeving : de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht is ongevoelig voor wijzigingen in wet- en regelgeving. Kostenverhogingen hieruit voortvloeiend worden één op één doorberekend aan de deelnemers.

- Debiteurenrisico : de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht is gevoelig voor dit risico. Aangezien de debiteuren alleen de deelnemende gemeenten zijn, is dit risico praktisch verwaarloosbaar.

5.2. Treasurybeheer

5.2.*1 Risicobeheer*
In de Verordening Financieel beleid c.a. zijn in het kader van het risicobeheer regels vastgelegd met betrekking tot het aantrekken van geldmiddelen of het uitzetten ervan. Conform deze verordening :

- Zullen slechts leningen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt aan door het Algemeen of Dagelijks Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Zal de uitzetting van middelen uit hoofde van de treasuryfunctie niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico;
- Is het gebruik van derivaten niet toegestaan.

Bij de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht zijn de volgende risico's actueel:

- Renterisico van de vlottende schuld;
- Kredietrisico van de verstrekte gelden;
- Debiteurenrisico met betrekking tot de achtergestelde lening aan de N.V. ROVA Holding;
- Investeringsrisico inzake de deelnemingen in de N.V. ROVA Holding en de BV Afvaloverslag.

Het renterisico van de vlottende schuld wordt in de navolgende tabel weergegeven:

Kasgeldlimiet	Bedragen per jaar
Omvang begroting 2022	€ 52.000.615
1. Toegestane kasgeldlimiet - in bedrag	€ -
2. Omvang vlottende schuld - kredietinstellingen	€ -
3. Vlottende middelen - kredietinstellingen	€ -

Toets kasgeldlimiet	
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ -
Toegestane kasgeldlimiet (1)	€ -
Ruimte (+)/Overschrijding (-); (1-4)	€ -

Het kredietrisico van de verstrekte gelden wordt in de navolgende tabel weergegeven:

Risicogroep	Hypothecaire zekerheid	Restantschuld in x%
Gemeenten	Nee	-
Overheidsinstellingen	Nee	-
Totaal	-	-

5.2.2 Financiering

In het begrotingsjaar 2022 zullen geen nieuwe leningen worden opgenomen. Omdat hiervoor kosten in rekening worden gebracht, houdt de AVU ook geen rekening-courantkrediet aan bij de Bank Nederlandsche Gemeenten. Met een adequate liquiditeitsplanning behoeft normaliter geen gebruik te worden gemaakt van een rekening-courantkrediet. Wanneer een krediet toch op enig moment nodig blijkt, kan altijd een kortlopend krediet worden aangevraagd. Bij de huidige rentestand worden hiervoor mogelijk zelfs geen kosten in rekening gebracht door de BNG. In het begrotingsjaar 2022 zal financiering uit hoofde van crediteuren op hetzelfde niveau zijn als in voorgaande jaren.

5.2.3 Uitzetting

Op 21 februari 2001 heeft het bestuur een achtergestelde lening van € 69.882 met een looptijd van 10 jaar verstrekt aan N.V. ROVA Holding met een mogelijkheid van een éénzijdige verlenging met 10 jaar door ROVA. De rente bedraagt op jaarbasis 8%. ROVA heeft in 2021 deze lening ingelost, waardoor er geen AVU-gelden meer uitstaan.

5.2.4 Relatiebeheer

In het begrotingsjaar 2022 zullen naar verwachting geen belangrijke wijzigingen in de relatie met de BNG optreden.

5.2.5 BBV, Uniforme basisset van financiële kengetallen

Begroting 2022	**Verloop van de kengetallen**					
Kengetallen:	**Jaarrekening 2020**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
netto schuldquote	0	0	0	0	0	0
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0	0	0	0	0	0
solvabiliteitsratio	0	0	0	0	0	0
structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0
grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
belastingcapaciteit	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1000,00

5.2.*6 BBV, Inzicht in de toerekening van de rente aan de taakvelden*

Vanuit het taakveld *Treasury* dient inzichtelijk te worden gemaakt op welke wijze de toerekening van de rente aan de verschillende taakvelden geschiedt. Omdat de AVU-begroting slechts één taakveld betreft, wordt hiervoor verwezen naar de *Begroting van uitgaven en inkomsten* in hoofdstuk 2.

§5.3. Kasbeheer

Het kasbeheer wordt voortgezet in lijn met voorgaande jaren. De totale kosten volgens de begroting 2022 ad € 52.000.615 worden onder verrekening van overige inkomsten en rentebaten doorberekend aan deelnemende gemeenten door facturering middels voorschotnota's per kwartaal. Verschillen tussen het totaal van de voorschotnota's en het totaal af te rekenen bedrag worden met de betreffende gemeenten afgewikkeld na de vaststelling van de jaarrekening over 2022 door het Algemeen Bestuur.

§5.4. Organisatie

Naar verwachting zullen in 2022 geen aanpassingen plaatsvinden in de administratieve organisatie en interne controle, zoals vastgelegd in de " Verordening Financieel Beleid c.a.".

§5.5. Informatievoorziening

Naar verwachting zullen in 2022 geen aanpassingen plaatsvinden in de informatie en systemen voor het beheer van de treasuryfunctie.

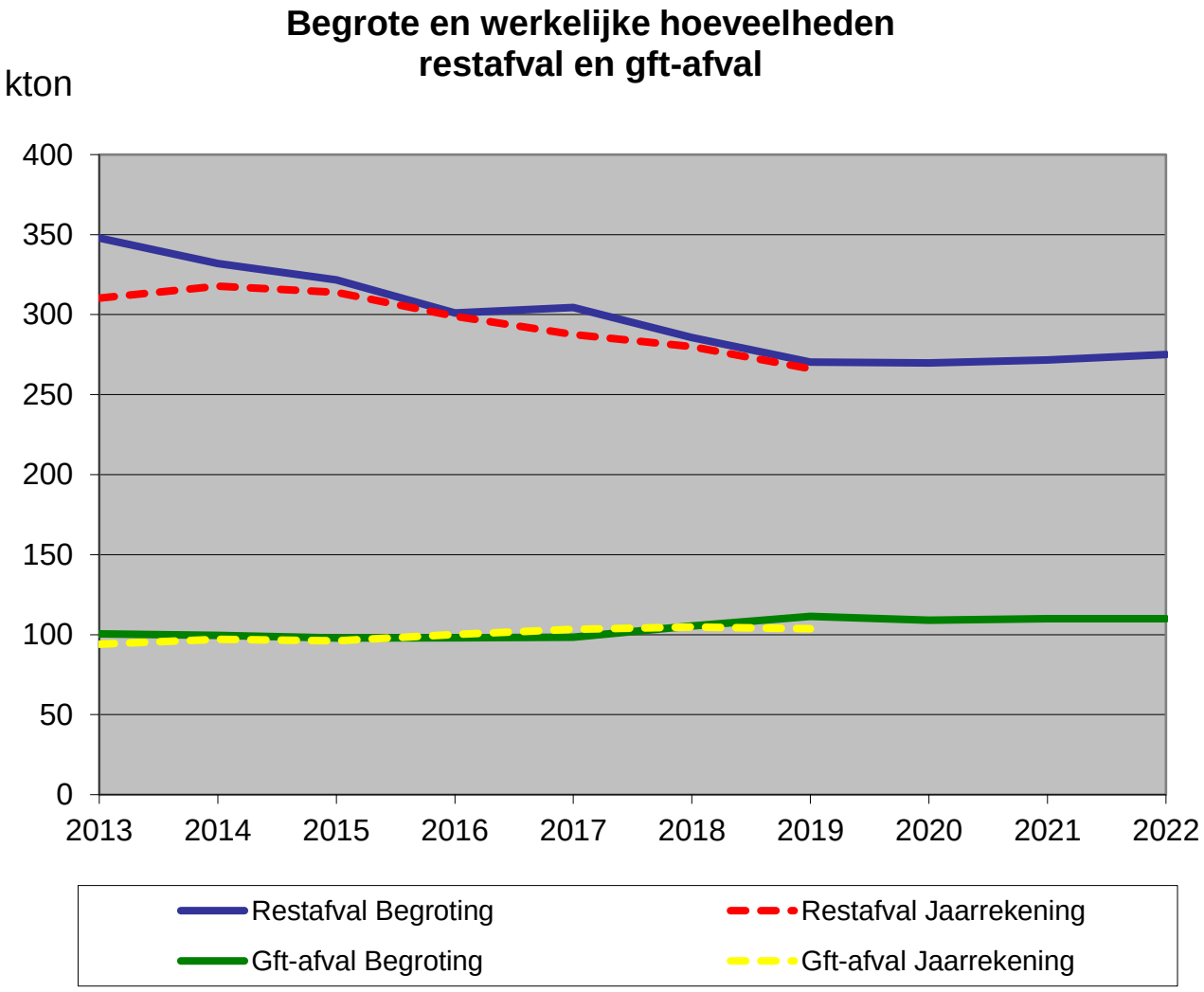
Soest, 16 juni 2021,

het Dagelijks Bestuur van de AVU,

De Secretaris, De voorzitter,

F.A. van Dijk G.J. Spelt

Grafiek : Ontwikkeling afvalhoeveelheden

Deel II: Productbegroting

Ter onderbouwing van de geraamde uitgaven in de Programmabegroting, worden in de productbegroting de gegevens verstrekt per product, zoals de geraamde hoeveelheden te verwerken afval, de tarieven per eenheid, specificatie van de beheerskosten, de toerekening aan de gemeenten en de vereveningsregeling.

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten hoeveelheden

Tonnages voor AVU-deelnemers

Deelnemer	Overslagstation	H.H. rest-afval	H.H. Grof-afval	G.F.T. afval	Totaal
Regio I: Utrecht					
Bunnik	Utrecht	2.600	500	1.900	5.000
De Bilt	Utrecht	5.400	1.300	6.000	12.700
De Ronde Venen	Utrecht	8.800	900	4.700	14.400
Driebergen (U.H.)	Utrecht	1.290	290	2.700	4.280
Houten	Utrecht	6.900	1.300	5.400	13.600
IJsselstein	Utrecht	5.000	1.000	3.400	9.400
Lopik	Utrecht	1.950	600	1.900	4.450
Montfoort	Utrecht	2.200	330	1.900	4.430
Nieuwegein	Utrecht	13.500	1.600	4.200	19.300
Oudewater	Utrecht	1.300	150	1.550	3.000
Stichtse Vecht	Utrecht	12.000	1.800	5.800	19.600
Utrecht	Utrecht	91.100	10.400	13.700	115.200
Wijk bij Duurstede	Utrecht	3.000	380	3.150	6.530
Woerden	Utrecht	7.650	600	4.700	12.950
Regio II: Amersfoort					
Amersfoort	Amersfoort	27.500	4.000	11.500	43.000
Baarn	Amersfoort	3.500	600	3.300	7.400
Bunschoten	Amersfoort	1.500	1.300	2.800	5.600
Eemnes	Amersfoort	1.300	200	1.300	2.800
Leusden	Amersfoort	1.850	400	3.000	5.250
Maarn (U.H.)	Amersfoort	650	140	1.200	1.990
Soest	Amersfoort	6.100	1.100	6.700	13.900
Woudenberg	Amersfoort	900	40	2.100	3.040
Zeist	Amersfoort	10.100	1.800	7.200	19.100
Regio III: Veenendaal					
Amerongen (U.H.)	Ede	550	140	1.200	1.890
Doorn (U.H.)	Ede	1.750	360	1.500	3.610
Leersum (U.H.)	Ede	1.560	370	1.400	3.330
Renswoude	Ede	400	0	800	1.200
Rhenen	Ede	4.000	800	2.200	7.000
Veenendaal	Ede	7.450	2.800	7.800	18.050
Totaal Regio I: Utrecht		162.690	21.150	61.000	244.840
Totaal Regio II: Amersfoort		53.400	9.580	39.100	102.080
Totaal regio III: Veenendaal		15.710	4.470	14.900	35.080
Totaal-generaal		231.800	35.200	115.000	382.000

- *In de hoeveelheid te verwerken huishoudelijk restafval is rekening gehouden met een geraamd volume na te scheiden huishoudelijk restafval van 65.000 kTon (Utrecht, Nieuwegein).*
- *In deze begroting is voor het eerst het grof huishoudelijk restafval als een aparte deelstroom opgenomen.*

Hoofdstuk 2: Uitgangspunten tarieven

§1. Tarieven voor AVU-deelnemers

Op grond van artikel 30, lid 3 van de gemeenschappelijke regeling AVU zijn de tarieven voor overslag, transport en verwerken per afvalstoom voor alle gemeenten hetzelfde en gelijk aan het gewogen gemiddelde.

AVU-tarieven voor afvalverwerking

De begrotingstarieven voor het verbranden van restafval en na te scheiden restafval zijn gelijk en zijn voortgekomen uit de recente aanbesteding uit 2019/2020. Tevens is een apart tarief voor de verwerking van grof huishoudelijk afval van toepassing. De begrotingstarieven zijn berekend op basis van de kosten voor de verwerking van het huishoudelijk restafval, het na te scheiden restafval en het grof huishoudelijk restafval. Rekening houdend met een scheidingspercentage van 6% (NRA) en een hergebruikspercentage van 22% (GHA) wordt de afvalstoffenbelasting (begroot) à € 33,15 per ton ook in de begrotingstarieven verwerkt. Het verwerkingstarief voor het gft-afval is berekend op basis van de tarieven per regio inclusief de afvalstoffenbelasting over het als restafval verwerkte percentage, deze worden met ingang van 2022 jaarlijks geïndexeerd.

Afvalverwerkingstarieven in € per ton (exclusief afvalstoffenbelasting)	Restafval verbranden	Restafval nascheiden	Grof hh. afval	gft-afval
Regio Utrecht	82,00	82,00	201,49	64,75
Regio Amersfoort	82,00	82,00	201,49	64,75
Regio Veenendaal	82,00	82,00	201,49	64,75

AVU-tarieven voor overslag en transport

De tarieven voor overslag en transport van de overslaglocatie Utrecht komen voort uit de recente aanbesteding uit 2019. De tarieven voor overslag en transport door ROVA vanuit Amersfoort zijn (met als peiljaar 2019) geïndexeerd zoals gebruikelijk met een indexering van 2% per jaar. De tarieven voor overslag en transport door de BV Afvaloverslag vanuit Ede, zijn gebaseerd op de begrotingstarieven 2019 van de BV afvaloverslag, welke ook zijn geïndexeerd met 2% per jaar.

Tarieven voor overslag en transport in €/ton vanaf	Utrecht	Amersfoort	Ede
Huishoudelijk restafval naar AVR Rozenburg	17,08	-	-
Huishoudelijk restafval naar Attero Wijster		29,22	22,80
GFT-afval naar Attero Wijster	24,28	-	-
GFT-afval naar Attero Wilp	18,58	15,97	15,65
Grof huishoudelijk afval af Van Vliet Nieuwegein	17,08	-	-
Grof huishoudelijk afval naar Van Vliet Nieuwegein	-	15,67	15,60

Toelichting op de afvalstoffenbelasting :

In het Belastingplan 2019 wordt de afvalstoffenbelasting voor 2020 slechts geïndexeerd, en komt op € 32,55. Tevens is medegedeeld dat de tarieven in de jaren hierop volgend, zullen stijgen. Voor het begrotingsjaar 2021 hield de AVU rekening met een stijging van de afvalstoffenbelasting met € 5,00 per ton te verbranden afval, echter er is slechts geïndexeerd. Ook ziet het er naar uit dat in 2022 de indexatie wordt voorgezet. Dit betekent dat de hoeveelheid aangeboden restafval en het restant grof huishoudelijk afval dat na sortering wordt verbrand, met € 33,15 per ton zullen worden belast. Ten aanzien van het gft-afval geldt dat er per aangeleverde ton ongeveer 2% restanten worden verbrand

welke worden belast met de afvalstoffenbelasting. Wanneer blijkt dat de stijging van de afvalstoffenbelasting anders uitpakt, zal het verschil worden verrekend bij de eindafrekening over 2022, of indien nodig via een begrotingswijziging.

§2. *Kosten voor overslag, transport en verwerking van restafval en grof huishoudelijk restafval.*

Uitgaande van de door de gemeenten opgegeven hoeveelheden huishoudelijk restafval en grof huishoudelijk restafval (gezamenlijk ook : brandbaar afval) en de verschillende AVU-tarieven per regio voor overslag, transport en verwerking zijn de gewogen gemiddelde tarieven berekend en in de onderstaande tabel weergegeven :

Brandbaar afval	Hoeveelheid ton	Tarief 2022 € per ton	Kosten 2022 €
Regio I: Utrecht			
Huishoudelijk restafval O en T	162.690	17,42	2.834.320
Huishoudelijk restafval verwerken	162.690	116,00	18.871.610
Grof huishoudelijk restafval O en T	21.150	17,42	368.467
Grof huishoudelijk restafval verwerken	21.150	231,38	4.893.654
Regio II: Amersfoort			
Huishoudelijk restafval O en T	53.400	29,22	1.560.348
Huishoudelijk restafval verwerken	53.400	116,79	6.236.697
Grof huishoudelijk restafval O en T	9.580	15,67	150.119
Grof huishoudelijk restafval verwerken	9.580	231,38	2.216.605
Regio III: Veenendaal			
Huishoudelijk restafval O en T	15.710	22,80	358.188
Huishoudelijk restafval verwerken	15.710	116,79	1.834.804
Grof huishoudelijk restafval O en T	4.470	15,60	69.732
Grof huishoudelijk restafval verwerken	4.470	231,38	1.034.262
Totaal	267.000		40.428.805
Gemiddeld gewogen tarief huishoudelijk restafval		**136,74**	
Gemiddeld gewogen tarief grof huishoudelijk restafval		**248,09**	

- In dit tarief is de afvalstoffenbelasting inbegrepen.
- Restafval verbranden en nascheiden gaat voor hetzelfde tarief
- Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 1 juli 2020 wordt met ingang van 1 januari 2022 een apart tarief voor de verwerking van grof huishoudelijk afval in de begroting gehanteerd.

§3. Kosten voor overslag, transport en verwerking van gft-afval (excl. BTW)

Uitgaande van de door de gemeenten opgegeven hoeveelheden gft-afval en de verschillende AVU-tarieven per regio voor overslag, transport en verwerking zijn de gewogen gemiddelde tarieven berekend en in de onderstaande tabel weergegeven :

gft-afval	Hoeveelheid ton	Tarief 2022 € per ton	Kosten 2022 €
Regio I: Utrecht			
gft-afval O en T	61.000	23,02	1.404.305
gft-afval verwerken	61.000	66,05	4.028.745
Regio II: Amersfoort			
gft-afval O en T	39.100	15,97	624.427
gft-afval verwerken	39.100	66,05	2.582.360
Regio III: Veenendaal			
gft-afval O en T	14.900	15,65	233.185
gft-afval verwerken	14.900	66,05	984.071
Totaal	115.000		9.857.092
Gemiddeld gewogen tarief gft-afval		**85,71**	

Hoofdstuk 3: Uitgangspunten kosten

§1. Injectienaalden/oude medicijnen

Voor de begroting 2022 is uitgegaan van de werkelijke kosten in 2020. Op basis van de werkelijke kosten zijn in overleg met Stadsbedrijven Utrecht de tarieven aangepast. Er worden geen wijzigingen in de DVO en de regeling verwacht. Zie ook Programma 1. De verrekening met de gemeenten geschiedt op basis van het aantal tonnen brandbaar afval en gft-afval.

Kosten van de regeling (excl. BTW)	€ 265.000

§2. Infrastructurele kosten

Deze vergoeding is bestemd voor het gebruik van de wegen en infrastructuur rond de overlaadstations Utrecht en Nieuwegein. De vergoeding bestaat uit een vast bedrag dat ieder jaar wordt geïndexeerd voor inflatie. Rekening houdend met een inflatie van 2% per jaar wordt de vergoeding in 2022 € 74.534. Deze vergoeding wordt op basis van de aangeleverde tonnages verdeeld over de overslaglocaties Utrecht en Nieuwegein, en bedraagt € 64.400 voor Utrecht en € 10.134 voor Nieuwegein.

Kosten van de vergoeding (excl. BTW)	€ 74.534

§3. Sorteeranalyses

Jaarlijks worden 56 sorteeranalyses uitgevoerd, op basis van een meerjarige aanbesteding. De verrekening geschiedt op basis van het aantal sorteeranalyses per gemeente.

Kosten van de sorteeranalyses (excl. BTW)	€ 125.000

Hoofdstuk 4: Uitgangspunten beheerskosten

Specificatie AVU-beheerskosten (excl. BTW)

UITGAVEN			
1. Bestuurskosten			€ 500
2. *Personeelskosten*			
Salarissen incl. vakantiegelden,			€ 453.000
werkgeverslasten, e.d.	€ 346.000		
Financiële administratie	€ 70.000		
Mobiliteit	€ 35.000		
Representatie	€ 2.000		
3. Huisvestingskosten			€ 34.000
Huur	€ 19.500		
Servicekosten	€ 14.500		
4. Bureaukosten			
Bureaubenodigdheden/kantoorartikelen	€ 7.500	€ 14.500	
Kopieerapparatuur	€ 3.500		
Telefoonkosten	€ 3.000		
Porti kosten	€ 500		
5. Overige kosten			€ 146.000
Studie, symposia, e.d.	€ 5.500		
Onderzoek en adviezen	€ 100.000		
Accountant	€ 32.500		
Excursie deelnemers	€ 2.000		
Contributies	€ 6.000		
TOTAAL BEHEERSUITGAVEN			**€ 648.000**
INKOMSTEN			
7. Rente			€ 0
8. Aandeel in de beheerskosten voor papier- en glas-activiteiten en administratie pmd			€ 122.860
NETTO BEHEERSKOSTEN			€ 525.140

Deel III: Overige activiteiten welke de gemeenschappelijke regeling uitvoert.

Glas

Bijlage 1.3 geeft per gemeente een overzicht van de voor 2022 geraamde hoeveelheden en bijbehorende kosten en opbrengsten van de glasinzameling en de glasverwerking, inclusief de kosten voor de huur van de glascontainers.

Papier

Bijlage 1.4 geeft per gemeente een overzicht van de voor 2022 geraamde hoeveelheden en bijbehorende kosten en opbrengsten van de papierinzameling en de papierverwerking, inclusief de kosten van de huur van de papiercontainers.

Op het moment van het tot stand komen van deze begroting zijn de papieropbrengsten gemiddeld. Gezien de volatiele papiermarkt en de periode welke tot 2022 nog moet worden overbrugd, wordt met betrekking tot de papieropbrengst conservatief geraamd. De neerwaartse bijstelling welke ook al voor de voorliggende begrotingsjaren is gedaan, wordt aldus ook in 2022 doorgezet. Waar jarenlang werd gerekend met een theoretische papieropbrengst van € 78,00 per ingezamelde ton, wordt voor 2022 € 35,00 als uitgangspunt genomen. De extra sorteer- en schoonmaakkosten worden gemakshalve met de bonus verrekend, waardoor deze wordt begroot op gemiddeld € 10,00 per ton oud papier.

Administratie kunststof verpakkingen, drankenkartons en blik

Per 1 april 2020 zijn de post-collection-contracten voor pmd overgedragen aan RKN. Deze organisatie handelt de gehele verpakkingsketen vanaf de acceptatie op de overslaglocaties af met het Afvalfonds. Er wordt echter wel door de aangesloten organisaties, voorheen Combinatie-Oost, nu CirkelWaarde gebruik gemaakt van registratiesoftware ten behoeve van het gegevensbeheer. Tot en met maart 2020 was hiervoor en voor de overige administratie- en beheerskosten € 5,00 per vermarkte ton gesorteerd kunststof ter beschikking. Deze vergoeding wordt vanaf 1 april 2020 op basis van de vermarktingsgegevens van 2019 voor 2022 begroot op € 34.155.

Verhuur containers

Bijlage 1.5 geeft per gemeente een overzicht van de huurkosten van de pmd-, textiel-, papier- en glascontainers in 2022, inclusief risico- en onderhoudsdekking. Voorheen was de huur van de glascontainers in tabel 1.3 opgenomen.

Overdracht containers

De AVU is voornemens om, - echter pas na instemming van de betreffende deelnemende gemeenten -, de containers voor glas, papier, textiel en pdb aan de gemeenten over te dragen. Omdat de overdracht op het moment dat deze begroting tot stand komt nog niet is afgerond, zullen er voor meerdere gemeenten nog huurkosten worden opgenomen. Indien deze komen te vervallen, zullen deze met de betreffende gemeenten worden verrekend.

Bijlagen

Bijlage 1.1. : Raming ingezameld huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gft-afval in 2022 en bijbehorende kosten

Deelnemer	H.H.Rest-afval (ton)	H.H.Rest-afval	H.H.Grof-afval (ton)	H.H.Grof-afval	G.F.T. afval (ton)	G.F.T. afval	Totaal afval (ton)	Subtotaal afval (€)	Kosten medicijnen	Kosten infrastrc.	Beheer-kosten	Kosten Sorteer-analyses	Kosten verevening (€)	Totale kosten (€)
Kostprijs per ton		€ 136,74		€ 248,09		€ 85,71			€ 0,69	€ 0,20	€ 1,70	€ 2.273		
Bunnik	2.600	355.520	500	124.046	1.900	162.856	5.000	642.422	3.469	976	8.482	2.273	-572	657.049
De Bilt	5.400	738.388	1.300	322.520	6.000	514.283	12.700	1.575.190	8.810	2.478	21.543	4.545	-45.135	1.567.433
De Ronde Venen	8.800	1.203.298	900	223.283	4.700	402.855	14.400	1.829.436	9.990	2.810	24.427	4.545	-91.119	1.780.089
Driebergen (U.H.)	1.290	176.393	290	71.947	2.700	231.427	4.280	479.767	2.969	835	7.260	1.364	-7.613	484.582
Houten	6.900	943.495	1.300	322.520	5.400	462.855	13.600	1.728.869	9.435	2.654	23.070	4.545	-43.052	1.725.521
IJsselstein	5.000	683.692	1.000	248.092	3.400	291.427	9.400	1.223.211	6.521	1.834	15.946	4.545	-8.376	1.243.681
Lopik	1.950	266.640	600	148.855	1.900	162.856	4.450	578.351	3.087	868	7.549	2.273	-27.171	564.957
Montfoort	2.200	300.825	330	81.870	1.900	162.856	4.430	545.551	3.073	864	7.515	2.273	-5.668	553.609
Nieuwegein	13.500	1.845.969	1.600	396.947	4.200	359.998	19.300	2.602.914	13.389	3.766	32.739	6.818	33.126	2.692.752
Oudewater	1.300	177.760	150	37.214	1.550	132.856	3.000	347.830	2.081	585	5.089	2.273	-21.313	336.545
Stichtse Vecht	12.000	1.640.861	1.800	446.566	5.800	497.140	19.600	2.584.567	13.597	3.824	33.248	9.091	6.457	2.650.784
Utrecht	91.100	12.456.871	10.400	2.580.157	13.700	1.174.280	115.200	16.211.307	79.916	22.477	195.418	13.636	-70.694	16.452.061
Wijk bij Duurstede	3.000	410.215	380	94.275	3.150	269.999	6.530	774.489	4.530	1.274	11.077	2.273	-59.071	734.572
Woerden	7.650	1.046.049	600	148.855	4.700	402.855	12.950	1.597.759	8.984	2.527	21.968	6.818	-33.810	1.604.245
Sub-totaal	162.690	22.245.975	21.150	5.247.146	61.000	5.228.545	244.840	32.721.665	169.850	47.772	415.331	67.273	-374.010	33.047.880
Amersfoort	27.500	3.760.307	4.000	992.368	11.500	985.709	43.000	5.738.384	29.830	8.390	72.942	9.091	336.207	6.194.844
Baarn	3.500	478.584	600	148.855	3.300	282.856	7.400	910.295	5.134	1.444	12.553	4.545	7.775	941.746
Bunschoten	1.500	205.108	1.300	322.520	2.800	239.999	5.600	767.626	3.885	1.093	9.499	4.545	913	787.561
Eemnes	1.300	177.760	200	49.618	1.300	111.428	2.800	338.806	1.942	546	4.750	2.273	-5.757	342.561
Leusden	1.850	252.966	400	99.237	3.000	257.142	5.250	609.344	3.642	1.024	8.906	4.545	15.127	642.589
Maarn (U.H.)	650	88.880	140	34.733	1.200	102.857	1.990	226.469	1.380	388	3.376	1.364	766	233.744
Soest	6.100	834.104	1.100	272.901	6.700	574.283	13.900	1.681.288	9.643	2.712	23.579	4.545	50.847	1.772.614
Woudenberg	900	123.065	40	9.924	2.100	179.999	3.040	312.987	2.109	593	5.157	2.273	1.507	324.626
Zeist	10.100	1.381.058	1.800	446.566	7.200	617.140	19.100	2.444.763	13.250	3.727	32.400	9.091	-14.900	2.488.331
Sub-totaal	53.400	7.301.832	9.580	2.376.721	39.100	3.351.411	102.080	13.029.965	70.815	19.917	173.162	42.273	392.485	13.728.616

In dit overzicht kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

Bijlage 1.1. : Raming ingezameld huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en gft-afval in 2022 en bijbehorende kosten (vervolg)

Deelnemer	H.H.Rest-afval (ton)	H.H.Rest-afval	H.H.Grof-afval (ton)	H.H.Grof-afval	G.F.T. afval (ton)	G.F.T. afval	Totaal afval (ton)	Subtotaal afval (€)	Kosten medicijnen	Kosten infrastrc.	Beheer-kosten	Kosten Sorteer-analyses	Kosten verevening (€)	Totale kosten (€)
Kostprijs per ton		€ 136,74		€ 248,09		€ 85,71			€ 0,69	€ 0,20	€ 1,70	€ 2.273		
Amerongen (U.H.)	550	75.206	140	34.733	1.200	102.857	1.890	212.796	1.311	369	3.206	1.364	-7.346	211.699
Doorn (U.H.)	1.750	239.292	360	89.313	1.500	128.571	3.610	457.176	2.504	704	6.124	1.364	-23.844	444.028
Leersum (U.H.)	1.560	213.312	370	91.794	1.400	119.999	3.330	425.105	2.310	650	5.649	1.364	-16.083	418.994
Renswoude	400	54.695	0	0	800	68.571	1.200	123.266	832	234	2.036	2.273	5.122	133.763
Rhenen	4.000	546.954	800	198.474	2.200	188.570	7.000	933.998	4.856	1.366	11.874	2.273	-23.324	931.043
Veenendaal	7.450	1.018.701	2.800	694.658	7.800	668.568	18.050	2.381.927	12.522	3.522	30.619	6.818	47.002	2.482.409
Sub-totaal	15.710	2.148.161	4.470	1.108.971	14.900	1.277.136	35.080	4.534.268	24.336	6.845	59.507	15.455	-18.474	4.621.936
Totaal-generaal	231.800	31.695.967	35.200	8.732.838	115.000	9.857.092	382.000	50.285.897	265.000	74.534	648.000	125.000	0	51.398.431

In dit overzicht kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

Bijlage 1.2. : Berekening van de verevening van de transportkosten in 2022

Deelnemer	Afval totaal tonnen	Rijtijd enkele reis minuten	Verevenings-kosten € per ton	Verevenings-regeling € per jaar
Regio I: Utrecht				
Bunnik	5.000	18,0	-0,11	-572
De Bilt	12.700	24,2	-3,55	-45.135
De Ronde Venen	14.400	29,2	-6,33	-91.119
Driebergen (U.H.)	4.280	21,0	-1,78	-7.613
Houten	13.600	23,5	-3,17	-43.052
IJsselstein	9.400	19,4	-0,89	-8.376
Lopik	4.450	28,8	-6,11	-27.171
Montfoort	4.430	20,1	-1,28	-5.668
Nieuwegein	19.300	14,7	1,72	33.126
Oudewater	3.000	30,6	-7,10	-21.313
Stichtse Vecht	19.600	17,2	0,33	6.457
Utrecht	115.200	18,9	-0,61	-70.694
Wijk bij Duurstede	6.530	34,1	-9,05	-59.071
Woerden	12.950	22,5	-2,61	-33.810
Regio II: Amersfoort				
Amersfoort	43.000	3,7	7,82	336.207
Baarn	7.400	15,9	1,05	7.775
Bunschoten	5.600	17,5	0,16	913
Eemnes	2.800	21,5	-2,06	-5.757
Leusden	5.250	12,6	2,88	15.127
Maarn (U.H.)	1.990	17,1	0,38	766
Soest	13.900	11,2	3,66	50.847
Woudenberg	3.040	16,9	0,50	1.507
Zeist	19.100	19,2	-0,78	-14.900
Regio III: Veenendaal				
Amerongen (U.H.)	1.890	24,8	-3,89	-7.346
Doorn (U.H.)	3.610	29,7	-6,61	-23.844
Leersum (U.H.)	3.330	26,5	-4,83	-16.083
Renswoude	1.200	10,1	4,27	5.122
Rhenen	7.000	23,8	-3,33	-23.324
Veenendaal	18.050	13,1	2,60	47.002
				0
Gewogen gemiddelde:		17,79		
Gemiddeld per ton betalen (+) of ontvangen (-)				
Tarief 2022	€ 16,64			

Uitgangspunten voor de vereveningsregeling

De transportkosten van de gemeenten naar de overslagstations worden verevend. De gemeenten met een meer dan (gewogen) gemiddelde rijtijd ontvangen een vergoeding terwijl de andere gemeenten betalen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten van toepassing.

De rijtijden zijn in 2018 opnieuw bepaald met de routeplanner Easy Travel. De kosten zijn gebaseerd op de tarieven van 2018, welke tevens zijn gespiegeld aan geïndexeerde tarieven van 2011. De tarieven van 2018 lagen in lijn met de geïndexeerde tarieven en zijn daarom als uitgangspunt gehanteerd.

De transportkosten zijn in 2018 als volgt gestandaardiseerd:

- belading per kraakperswagen: 7,77 ton
- bemensing per kraakperswagen: 1 chauffeur en gemiddeld 1,47 beladers
- kosten per uur: € 81,13 voor een kraakperswagen met chauffeur en € 26,08 voor een belader.

De standaardtransportkosten zijn dan € 15,38 per ton en per uur in 2018.

Rekening houdend met een indexering van 2% per jaar vanaf 2018 zijn de standaardtransportkosten in 2022 € 16,64 per ton en per uur.

Voorbeeldberekening gemeente Bunnik

Extra rijtijd t.o.v. gemiddelde: 17,79 - 18,0 =		0,21 minuten enkele reis Retour 0,42 minuten of 0,007 uur
Vergoeding verevening:	0,007 uur x € 16,64 = € 0,11 per ton.	
Verevening totaal:	€ 0,11/ton x 5.000 ton =	€ 550

In de tabel komen afrondingsverschillen voor als gevolg van de weergave van de berekende getallen. Er wordt namelijk gerekend met meer dan 2 cijfers achter de komma.

Bijlage 1.3. : Raming glasinzameling in 2022 en bijbehorende kosten en opbrengsten exclusief containers

Deelnemer	Ingezamelde hoeveelheid	Kosten Lediging, overslag en natransport	Administratie-kosten AVU	Glas-vergoeding	Saldo glasinzameling
	ton	(€)	(€ 0,66/ton)	(€)	(€)
Amersfoort	3.400	0	2.244	76.942	-74.698
Baarn	700	7.560	462	15.841	-7.819
Bunnik	400	4.320	264	9.052	-4.468
Bunschoten	500	0	330	11.315	-10.985
De Bilt	1.200	67.044	792	27.156	40.680
De Ronde Venen	1.100	61.457	726	24.893	37.290
Eemnes	270	15.085	178	6.110	9.153
Houten	1.120	62.574	739	25.346	37.968
IJsselstein	600	6.480	396	13.578	-6.702
Leusden	900	50.283	594	20.367	30.510
Lopik	265	14.806	175	5.997	8.984
Montfoort	370	20.672	244	8.373	12.543
Nieuwegein	1.200	12.960	792	27.156	-13.404
Oudewater	275	15.364	182	6.223	9.323
Renswoude	20	216	13	453	-223
Rhenen	500	27.935	330	11.315	16.950
Soest	1.300	14.040	858	29.419	-14.521
Stichtse Vecht	1.300	72.631	858	29.419	44.070
Utrecht	8.300	463.721	5.478	187.829	281.370
Utrechtse Heuvelrug	1.300	72.631	858	29.419	44.070
Veenendaal	1.300	14.040	858	29.419	-14.521
Wijk bij Duurstede	595	33.243	393	13.465	20.171
Woerden	1.150	64.251	759	26.025	38.985
Woudenberg	370	0	244	8.373	-8.129
Zeist	1.600	17.280	1.056	36.208	-17.872
Totaal-generaal	30.035	1.118.592	19.823	747.077	458.723

In dit overzicht kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Een negatief saldo betreft een opbrengst voor de gemeente.

Bijlage 1.4. : Raming oud papierinzameling in 2022 en bijbehorende kosten en opbrengsten

Deelnemer	Ingezamelde hoeveelheid (ton)	Kosten inzameling (€)	Kosten garantieregeling (€)	Administratie kosten AVU (€)	Bonus Peute per ton € 10,00	Opbrengst per ton € 35,00	Saldo papierinzameling (€)
Amersfoort	7.000	0	0	4.620	70.000	245.000	-310.380
Baarn	1.300	5.849	915	2.041	13.000	45.500	-49.695
Bunnik	950	68.533	33.954	1.492	9.500	33.250	61.229
Bunschoten	1.150	0	0	759	11.500	40.250	-50.991
De Bilt	2.600	178.284	117.084	4.082	26.000	91.000	182.450
De Ronde Venen	2.600	198.146	105.748	4.082	26.000	91.000	190.976
Eemnes	500	74.525	370	785	5.000	17.500	53.180
Houten	2.685	170.818	87.317	4.215	26.850	93.975	141.525
IJsselstein	1.750	0	44.221	1.155	17.500	61.250	-33.374
Leusden	1.900	226.275	12.034	2.983	19.000	66.500	155.792
Lopik	1.050	16.309	42.688	1.649	10.500	36.750	13.396
Montfoort	150	23.333	0	236	1.500	5.250	16.818
Nieuwegein	2.700	0	0	1.782	27.000	94.500	-119.718
Oudewater	540	0	0	356	5.400	18.900	-23.944
Renswoude	260	0	0	172	2.600	9.100	-11.528
Rhenen	900	73.180	51.988	1.413	9.000	31.500	86.081
Soest	2.700	34.828	29.524	4.239	27.000	94.500	-52.908
Stichtse Vecht	2.950	132.021	0	4.632	29.500	103.250	3.903
Utrecht	9.950	0	0	6.567	99.500	348.250	-441.183
Utrechtse Heuvelrug	2.900	218.990	110.012	4.553	29.000	101.500	203.054
Veenendaal	3.150	30.938	7.626	4.946	31.500	110.250	-98.240
Wijk bij Duurstede	1.700	194.945	22.508	2.669	17.000	59.500	143.622
Woerden	2.350	3.276	2.032	3.690	23.500	82.250	-96.753
Woudenberg	650	0	0	429	6.500	22.750	-28.821
Zeist	3.400	82.513	39.268	5.338	34.000	119.000	-25.880
Totaal-generaal	57.785	1.732.764	707.290	68.882	577.850	2.022.475	-91.389

In dit overzicht kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Een negatief saldo betreft een opbrengst voor de gemeente.

Bijlage 1.5. : Raming kosten huur-, onderhoud- en risico's containers 2022

Deelnemer	PMD (€)	Textiel (€)	Papier (€)	Glas (€)	Totaal (€)
Amersfoort	0	0	0	0	0
Baarn	0	0	0	3.342	3.342
Bunnik	0	0	0	4.195	4.195
Bunschoten	0	0	0	8.108	8.108
De Bilt	0	0	0	13.536	13.536
De Ronde Venen	0	7.793	0	22.351	30.144
Eemnes	0	0	0	1.280	1.280
Houten	0	7.447	0	42.262	49.709
IJsselstein	0	466	0	10.424	10.890
Leusden	391	0	0	853	1.244
Lopik	0	0	0	8.932	8.932
Montfoort	7.826	840	0	10.608	19.274
Nieuwegein	0	0	0	0	0
Oudewater	0	0	0	0	0
Renswoude	0	0	0	0	0
Rhenen	0	0	1.192	6.868	8.060
Soest	0	409	0	1.706	2.115
Stichtse Vecht	0	2.196	0	0	2.196
Utrecht	0	0	0	853	853
Utrechtse Heuvelrug	0	0	0	0	0
Veenendaal	0	0	0	0	0
Wijk Bij Duurstede	7.043	0	0	4.145	11.188
Woerden	0	0	0	8.105	8.105
Woudenberg	0	0	0	0	0
Zeist	7.825	0	0	9.698	17.523
Totaal	23.085	19.151	1.192	157.266	200.694

Bijlage 1.6. : Totale raming kosten 2022 per deelnemer

Deelnemer	Kosten brandbaar en gft afval en overige kosten (zie bijlage 1.1) (€)	Saldo glasinzameling (zie bijlage 1.3) (€)	Saldo papierinzameling (zie bijlage 1.4) (€)	Huurkosten containers (zie bijlage 1.5) (€)	Administratie PMD (RKN) (€)	Saldo (€)	Voorschotnota 4x per jaar (€)
Amersfoort	6.194.844	-74.698	-310.380	0	3.269	5.813.035	1.453.259
Baarn	941.746	-7.819	-49.695	3.342	838	888.413	222.103
Bunnik	657.049	-4.468	61.229	4.195	413	718.418	179.604
Bunschoten	787.561	-10.985	-50.991	8.108	1.672	735.366	183.841
De Bilt	1.567.433	40.680	182.450	13.536	2.299	1.806.398	451.599
De Ronde Venen	1.780.089	37.290	190.976	30.144	1.208	2.039.707	509.927
Eemnes	342.561	9.153	53.180	1.280	471	406.645	101.661
Houten	1.725.521	37.968	141.525	49.709	2.373	1.957.097	489.274
IJsselstein	1.243.681	-6.702	-33.374	10.890	802	1.215.297	303.824
Leusden	642.589	30.510	155.792	1.244	1.873	832.008	208.002
Lopik	564.957	8.984	13.396	8.932	875	597.143	149.286
Montfoort	553.609	12.543	16.818	19.274	598	602.842	150.710
Nieuwegein	2.692.752	-13.404	-119.718	0	0	2.559.630	639.907
Oudewater	336.545	9.323	-23.944	0	383	322.307	80.577
Renswoude	133.763	-223	-11.528	0	189	122.200	30.550
Rhenen	931.043	16.950	86.081	8.060	575	1.042.708	260.677
Soest	1.772.614	-14.521	-52.908	2.115	1.990	1.709.290	427.323
Stichtse Vecht	2.650.784	44.070	3.903	2.196	1.350	2.702.302	675.576
Utrecht	16.452.061	281.370	-441.183	853	0	16.293.101	4.073.275
Utrechtse Heuvelrug	1.793.047	44.070	203.054	0	2.991	2.043.162	510.791
Veenendaal	2.482.409	-14.521	-98.240	0	4.238	2.373.886	593.472
Wijk bij Duurstede	734.572	20.171	143.622	11.188	1.259	910.811	227.703
Woerden	1.604.245	38.985	-96.753	8.105	2.161	1.556.744	389.186
Woudenberg	324.626	-8.129	-28.821	0	784	288.461	72.115
Zeist	2.488.331	-17.872	-25.880	17.523	1.542	2.463.644	615.911
Totaal	51.398.431	458.723	-91.389	200.694	34.155	52.000.615	

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Zienswijzen en instemming AVU-begroting 2022, toetreding WSGO (Werkgeversvereniging samenwerkende gemeentelijke organisaties) en uittredingsplan Vijfheerenlanden

Beleidsveld	Circulaire economie
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Axel Roozen
Zaaknummer	8598549
Jaargang en nummer	2021, nr. 34
Vergaderdatum Raad	8 april 2021
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De bijgevoegde brief aan de AVU vast te stellen
    a) als zienswijze op de concept programma- en productbegroting 2022, waarin de raad aangeeft het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid, maar wel verzoekt om rekening te houden met het lagere verwerkingstarief voor nagescheiden restafval, en vraagt om de mogelijkheid vóór definitieve vaststelling van de begroting, op basis van de laatste cijfers nog aanpassingen te maken in de te verwachten tonnages afval in 2022;
    b) als zienswijze op het voorstel toetreding AVU tot de WSGO, waarin de raad aangeeft positief te oordelen over deze toetreding.
2. In te stemmen met het uittredingsplan van gemeente Vijfheerenlanden uit de AVU.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 8 april 2021.

De griffier,

Merel van Hall

De voorzitter,

Sharon A.M. Dijksma

Gemeenteraad

Dossiernummer	1573
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	8
Omschrijving	Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt
ID	1623
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Juridische Zaken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Florien Bouts/Juridische zaken/06-29098240

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	21 januari 2021
Commissie Mens en Samenleving	1 april 2021
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Initiatiefvoorstel “Krijgen waar je Recht op hebt”

Beleidsveld	Juridische Zaken
Opsteller	D66 en GroenLinks
Kenmerk	8478000
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

De leden Anne-Marijke Podt en Julia Kleinrensink stellen de raad voor te besluiten:

1. De nota ‘Krijgen waar je Recht op hebt’ vast te stellen, met de volgende ambities:
    a. Het verbeteren van de informatievoorziening rond het proces van besluit, bezwaar en beroep;
    b. Het verbeteren van de ondersteuning gericht op bezwaar en beroep;
    c. Het verbeteren van de mogelijkheden tot beroep voor mensen met een laag inkomen;

   en de in deze ambities genoemde uitwerkingen.
2. Dat het college elk jaar de raad met een raadsbrief op de hoogte stelt van de activiteiten en effecten van dit initiatiefvoorstel, op de wijze zoals beschreven in het nota.

Samenvatting

De voorgestelde besluiten leiden tot het aannemen van een nota (en de opvolging daarvan) die tot doel heeft meer Utrechters, in het bijzonder inwoners met een laag inkomen, beter te informeren en ondersteunen rond het proces van bezwaar en beroep. Het bouwt voort op veel positieve zaken die er binnen de gemeente al gebeuren op dit vlak, maar waar de indieners met enkele specifieke ambities graag nog wat verbeteringen in aanbrengen.

Context

Aanleiding

Een aantal zaken hebben geleid tot dit initiatiefvoorstel, zoals de landelijke ontwikkelingen rond de hervorming van de rechtsbijstand, eerdere schriftelijke vragen en een raadsinformatiebijeenkomst over dit onderwerp. In de nota wordt dit in meer detail toegelicht.

Wettelijke grondslag

De gemeente moet zich houden aan de algemene voorwaarden voor behoorlijk bestuur. Dit houdt onder andere in dat de gemeente moet zorgen voor goede dienstverlening en moet zorgen dat inwoners de mogelijkheid hebben tot ‘tegenspraak’, bijvoorbeeld via bezwaar. Daarnaast heeft dit voorstel te maken met de Wet op de Rechtsbijstand, waarin onder meer de taken van de Raad voor de Rechtsbijstand zijn vastgelegd (zie in de nota onder andere ambitie 3) en met Artikel 35 van de participatiewet over ‘bijzondere kosten niet noodzakelijk voor het bestaan’. Dit artikel verplicht gemeenten niet om tegemoet te komen in de eigen bijdrage voor beroep, maar uit jurisprudentie is wel gebleken dat het wenselijk is om deze kosten uit de bijzondere bijstand te vergoeden.

Beoogd effect

Met de nota worden de volgende twee doelen nagestreefd:

1. *Een meer responsieve gemeente, specifiek gericht op bezwaar, beroep, en geschillen met de gemeente Utrecht. Dat wil zeggen dat mensen meer inzicht krijgen in, en betere informatie en zeggenschap over, het proces van aanvraag, beroep en besluitvorming – om zo de ongelijke verhouding tussen inwoner en gemeente te verkleinen.*
2. *Mensen met een klein inkomen beter, efficiënter en laagdrempeliger hun recht te laten halen bij geschillen met en beslissingen van de overheid.*

Beide doelen hebben als uiteindelijk effect dat ze bijdragen aan het recht en rechtsgevoel van de inwoners in onze stad. In de nota staat nader uitgelegd hoe deze doelen, ambities en uitwerkingen samenhangen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Geen (recente) besluitvorming.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	De nota ‘Krijgen waar je Recht op hebt’ vast te stellen, met de volgende ambities: a. Het verbeteren van de informatievoorziening rond het proces van besluit, bezwaar en beroep; b. Het verbeteren van de ondersteuning gericht op bezwaar en beroep; c. Het verbeteren van de mogelijkheden tot beroep voor mensen met een laag inkomen; en de in deze ambities genoemde uitwerkingen.
Argumenten	
1.1	<u>De ambities zoals genoemd in het beslispunt dragen bij de eerder genoemde doelen</u>
	De in dit beslispunt genoemde ambities (en de uitwerking daarvan in de nota) dragen

	concreet bij aan verbetering van een meer responsieve overheid (bij bezwaar, geschillen en beroep) met de gemeente Utrecht) en/of het laagdrempeliger maken van het recht voor mensen met een laag inkomen.
1.2	<u>De ambities zijn passend bij de verantwoordelijkheid van de gemeente</u>
	Alle ambities (en de uitwerking daarvan in de nota) behoren tot de verantwoordelijkheid van de gemeente Utrecht, maar dragen mogelijk in brede zin bij aan rechtvaardige(r) besluiten en vergroot rechtsgevoel.
1.3	<u>De ambities zijn passend bij de bredere opgaven sociaal domein</u>
	De in de nota opgenomen ambities dragen bij aan de beweging naar voren/het voorkomen van zwaardere problematiek: door inwoners bijvoorbeeld eerder van de juiste informatie te voorzien kan worden voorkomen dat mensen onnodig in beroep gaan – of dat hen geen recht wordt gedaan. Daarnaast is goede ondersteuning in het proces van bezwaar en beroep een schakel in het bredere sociaal domein: mensen die een geschil hebben met de gemeente hebben soms ook andere problemen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>De ambities leggen beslag op ambtelijke capaciteit</u>
	Het verbeteren van de informatievoorziening en ondersteuning kost tijd. De indieners realiseren zich dat dit, zeker in coronatijd, niet altijd kan. De nota geeft daarom expliciet aan hoe bepaalde ambities en uitwerkingen kunnen worden opgebouwd en/of geprioriteerd.
1.2	<u>De ambities leiden mogelijk tot een verhoging van het aantal mensen dat aanspraak maakt op ondersteuning of bijzondere bijstand</u>
	Hoewel het mogelijk is dat inwoners vaker om ondersteuning vragen of meer aanvragen doen vanuit de bijzondere bijstand verwachten de indieners dat er ook sprake zal zijn van baten/besparingen doordat zwaardere ondersteuning wordt voorkomen. Het in meer detail in kaart brengen van (maatschappelijke) kosten en baten maakt ook deel uit van de voorgestelde monitoring van de nieuwe werkwijze.
Beslispunt	
2	Dat het college elk jaar de raad met een raadsbrief op de hoogte stelt van de activiteiten en effecten van dit initiatiefvoorstel, op de wijze zoals beschreven in het nota.
Argumenten	
2.1	<u>Een jaarlijkse raadsbrief stelt de raad in staat zo nodig bij te sturen</u>
	Via de jaarlijkse raadsbrief blijven raadsleden op de hoogte van activiteiten en effecten (kosten en baten) en kunnen zij zo nodig bijsturen.
2.2	<u>Regeren is vooruitzien</u>
	Landelijk komt er een stelselherziening aan waarbij het sociaal domein en de rechtshulp verder aan elkaar gekoppeld worden. De gemeente krijgt hierbij een grotere rol in de rechtshulp. Door hier als raad nu zicht op te hebben, is het tegen die tijd gemakkelijker te sturen en als gemeente te acteren.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Sommige effecten/baten zijn lastig te meten</u>

	Sommige effecten (zoals een verbeterd rechtsgevoel) zijn lastig exact te meten. Dat wil niet zeggen dat het niet zinvol is. Juist een gesprek met inwoners over wat de kwalitatieve effecten zijn van de nieuwe inzet en hoe zij kijken naar een begrip als ‘rechtsgevoel’ kan zinvol zijn voor eventuele verbetering en vervolgstappen.

Financiën
De nota gaat in meer detail in op de (beperkte) financiële consequenties van de ambities en uitwerkingen met name op het gebied van personele capaciteit en een mogelijk extra beroep op de bijzondere bijstand (zie nota Financiën: Kosten en Baten).

Vervolg
Na besluitvorming over de nota kan het college aan de slag met de in de nota geschetste ambities en uitwerkingen. Volgens de in de nota opgenomen aanpak volgt dan jaarlijks een raadsbrief met de stand van zaken.

Participatie
Over dit initiatiefvoorstel heeft een raadsinformatiebijeenkomst plaatsgevonden met meepraters uit de stad. Daarnaast zijn verschillende van de op deze bijeenkomst aanwezige mensen ook later nog door de initiatiefnemers geraadpleegd.

Communicatie
Er is geen aanleiding om specifiek over de nota en ambities te communiceren. Wel worden in de nota een aantal zaken genoemd waarbij communicatie een cruciaal onderdeel is, zoals het breder bekend maken van de mogelijkheid om bijzondere bijstand in te zetten voor de eigen bijdrage bij in beroep gaan. Deze zaken worden in de nota toegelicht.

Bijlagen
Nota: “Krijgen waar je recht op hebt” – ter vaststelling van de gemeenteraad.

Nota *Krijgen waar je recht op hebt*

Laagdrempelig bezwaar, beroep en rechtshulp bij geschillen met de gemeente

Inhoud

Achtergrond 2

Aanleiding 2

Wat doet de gemeente al? 3

Ambities 5

Doelgroep 5

Doelen 5

1. Ambitie: Verbeteren informatievoorziening 7

a. Proactief informatie over besluiten, beleid en rechtshulp bieden 7

b. Vooraf delen voorlopige besluiten 7

c. Duidelijke taal eerst, juridische taal later 8

d. Maak werk van de nulde-lijn 8

2. Ambitie: Verbeteren ondersteuningsmogelijkheden 10

a. Breng ondersteuningsmogelijkheden in kaart 10

b. Leer van de ervaringen van de 1e en 2e-lijns rechtsbijstand 12

3. Ambitie: Verbeter de mogelijkheden voor beroep voor mensen met een laag inkomen 14

a. Houd een vinger aan de pols voor de kosten van beroep 14

b. Vereenvoudig de aanvraag 14

c. Verbeter informatievoorziening over financiële mogelijkheden 15

Monitoren activiteiten en effecten 16

Financiën: Kosten en Baten 17

Woord van Dank 18

Bijlage 1: Draagkrachtmeting bijzondere bijstand 19

Achtergrond

Overheden op alle niveaus nemen besluiten over veel zaken die een grote invloed hebben op het leven van mensen. Dat geeft ook de verantwoordelijkheid om zaken waar mensen recht op hebben goed, eenvoudig en duidelijk voor hen te regelen. En om, als iets onverhoopt niét goed gaat, te zorgen dat mensen laagdrempelig hun recht kunnen halen – zéker waar het gaat om geschillen tussen inwoners en overheid.

Hoe zorgvuldig de gemeente haar werk ook probeert te doen, soms zijn inwoners het niet eens met een beslissing – bijvoorbeeld over een afwijzing van een vraag om een hulpmiddel zoals een rolstoel of het terugvorderen van een bijstandsuitkering. Mensen kunnen op dat moment bezwaar maken, waarop de gemeente weer moet besluiten. Als een bezwaar wordt afgewezen, kunnen mensen er voor kiezen in beroep te gaan (naar de rechter te stappen).

Het indienen van een bezwaar, het aanleveren van de juiste informatie en het gebruik maken van de mogelijkheden die er zijn om een goed besluit te krijgen is niet voor iedereen eenvoudig. Veel mensen hebben hier hulp bij nodig. Soms om te beoordelen waar een afwijzing vandaan komt en deze beter te begrijpen, en soms om samen te bekijken wat de beste weg is om je recht te halen. Die hulp, bij een laag inkomen soms gratis, is niet altijd makkelijk te vinden of eenvoudig toegankelijk.

Aanleiding

Sinds 2017 wordt gesproken over de hervorming van de gesubsidieerde rechtsbijstand. De eerste plannen van Minister Dekker leidden destijds tot protest en stakingen in de sociale advocatuur én tot veel initiatieven in het veld voor het behouden en verbeteren van laagdrempelige toegang tot het recht.

Voor GroenLinks en D66 in Utrecht waren de plannen en de daarop volgende initiatieven aanleiding om in 2019 schriftelijke vragen te stellen en een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren. Het ging ons hierbij om de toegang tot bezwaar en beroep voor mensen met een laag inkomen en de rol van de gemeente daarin. Op dit moment zijn meer dan 60% van alle gefinancierde rechtszaken gericht op de overheid[1]. Dat is een extra reden om hier zeer zorgvuldig mee om te gaan.

We spraken veel bevlogen mensen die iedere dag inzetten voor ‘het recht’ voor mensen met een laag inkomen. En we zagen een ingewikkeld veld, met veel verschillende partijen en mogelijkheden. Bovendien zagen we dat er veel is dat een gemeente zelf kan doen (en doet) om de noodzaak tot beroep te verminderen.

Daarnaast waren er ook bredere ontwikkelingen. In de Toeslagenaffaire bij de belastingdienst zagen we wat er gebeurt als de overheid niet alleen onzorgvuldig handelt, maar het ook lastig, zo niet onmogelijk maakt voor mensen om hun recht te halen. Naast alle ellende in de persoonlijke sfeer die dit met zich meeneemt, zien wij de gevolgen voor het rechtsgevoel en het vertrouwen van mensen in de overheid. We hopen dat meer duidelijkheid en eenvoudige toegang tot rechtshulp ook positief bijdraagt aan het rechtsgevoel van mensen en dat zij zich gehoord voelen. Meer inzicht leidt hopelijk ook tot meer begrip voor hoe en waarom een besluit wordt genomen.

[1] https://www.advocatenorde.nl/nieuws/nieuw-dieptepunt-op-dossier-rechtsbijstand-minder-inkomen-minder-recht

Dit alles heeft geleid tot deze nota. De nota gaat in op manieren voor de gemeente om beter om te gaan met bezwaar en beroep en om de huidige rechtsbijstand voor mensen met een laag inkomen nog beter te maken. We hopen en denken dat we zo, onafhankelijk van landelijke ontwikkelingen, zorgen dat mensen ook op langere termijn *krijgen waar ze recht op hebben.*

Wat doet de gemeente al?

De insteek van de gemeente Utrecht om haar procedures zo in te richten dat het indienen van bezwaar, het aanleveren van de juiste informatie en het gebruik maken van de mogelijkheden die er zijn om een goed besluit te krijgen voor iedereen ook zonder rechtsbijstand mogelijk is.

Om een goed idee te krijgen hoe dit werkt, beschrijven we hieronder het proces zoals dat wordt gevolgd binnen de afdeling Werk en Inkomen. Deze afdeling loopt voorop in de toepassing van 'premediation' (zie hieronder). Andere afdelingen werken op andere manieren. Soms wordt -net als bij Werk en Inkomen- vroegtijdig met mensen gebeld om afwijzingen toe te lichten), maar niet altijd.

Een schets van het proces bij Werk en Inkomen:
Onder brieven van de afdeling Werk en Inkomen waarin besluiten worden gecommuniceerd staat de volgende tekst:

> *Bent u het niet eens met dit besluit?*
>
> *Neem dan eerst contact met ons op. Wij leggen het besluit uit en vertellen wat er is gebeurd. Daarna beslist u of u een bezwaarschrift indient. Met vermelding van een telefoonnummer en emailadres (vragenoveruwbeschikking@utrecht.nl)*

Van deze mogelijkheid wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Dit leidt ook regelmatig tot wijziging van het genomen besluit omdat er een fout is gemaakt. Dit wordt een 'Premediation-traject' genoemd.

Premediation-trajecten lijken in de praktijk redelijk te helpen om bezwaren te voorkomen. In de eerste helft 2018 was er bijvoorbeeld sprake van 774 premediation-trajecten bij Werk en Inkomen, waarvan uiteindelijk 25% nog in bezwaar is gegaan.

Tegelijkertijd is er ook breder sprake van een flinke daling van het aantal bezwaarschriften. Waar zes á zeven jaar geleden nog jaarlijks ongeveer 2000 bezwaarschriften moesten worden behandeld in het Sociaal Domein, is dat inmiddels gedaald naar een te verwachten 1000 bezwaarschriften in 2020. Dit is een landelijke trend met waarschijnlijk verschillende oorzaken, waaronder het beter uitleggen van besluiten, bellen voorafgaand aan een afwijzend besluit en het invoeren van premediation.

Rechtstreeks contact
Een voorbeeld van passend contact met de overheid is te vinden bij negatieve besluiten op aanvragen levensonderhoud (Team Nieuwe Aanvragen) en Bijzondere bijstand (financiële regelingen). Hier wordt de inwoner gebeld door de behandelaar om het voorgenomen besluit mede te delen. Ze doen dan twee belpogingen naar de inwoner. Op deze manier wordt ook eerst rechtstreeks contact opgenomen met de inwoner om 'het slechte nieuws' te brengen en eventuele vragen direct op te vangen.

Als er vervolgens wel bezwaar wordt ingediend, worden bezwaarmakers zo snel mogelijk gebeld. Er wordt gekeken wat maakt dat iemand in bezwaar gaat, afgetast of er mogelijkheden zijn het geschil op te lossen zonder verdere procedure, welke procedure het best past (soms kan iemand beter zo snel

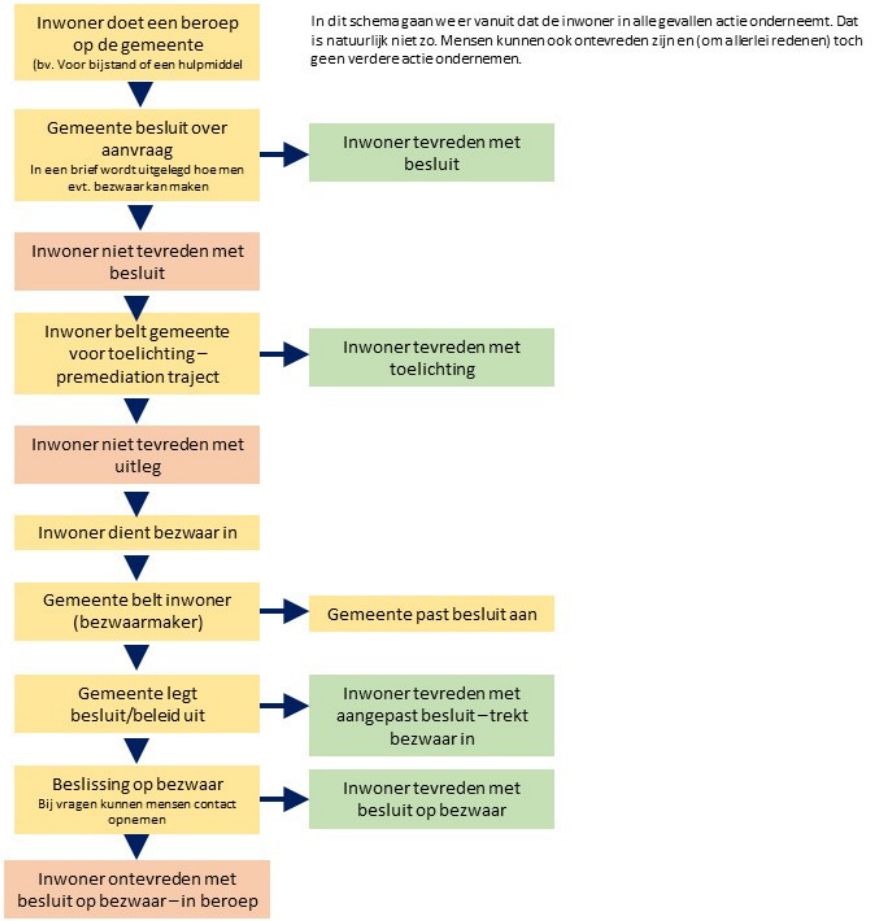
mogelijk een nieuwe/andere aanvraag indienen) of een afspraak gemaakt over een hoorzitting (veelal telefonisch).

Vervolgens kan er het volgende gebeuren[2]:

1. Het besluit wordt aangepast als er mogelijkheden zijn om het geschil op te lossen. In dat geval worden er met de betreffende afdeling (bijvoorbeeld Werk en Inkomen) afspraken gemaakt over het wijzigen van het besluit.
2. Het besluit wordt niet aangepast en wordt nader uitgelegd. Dat kan ertoe leiden dat iemand meer begrip heeft voor het besluit en dat het bezwaar wordt ingetrokken.

Deze aanpak leidt tot ca twintig procent van de bezwaarschriften die uiteindelijk worden ingetrokken of anderszins opgelost. Zijn mensen nog niet tevreden met de aanpassing of de uitleg dan volgt een beslissing op het bezwaar (schriftelijk). Ook in deze brief is opgenomen dat mensen met vragen contact op kunnen nemen met de behandelend ambtenaar.

In feite is het besluit bezwaar het einde van het traject bij de gemeente zelf. Als mensen hierna niet tevreden zijn met de uitkomst kunnen zij hun geschil met de gemeente voor de rechter brengen. Ze kunnen hierbij gebruik maken van juridisch advies uit de eerste of tweede lijn (zie pagina 8). Het kan natuurlijk ook dat zij al eerder in het proces van bezwaar gebruik maken van juridisch advies.

Figuur 1 Overzicht besluit, bezwaar en beroep

[2] Dit alles gebeurt conform de uitgangspunten van PCMO (Passend contact met de overheid). Alle medewerkers van Bezwaar en beroep hebben trainingen gevolgd op dit gebied.

Ambities

We zijn heel blij dat de gemeente al zoveel doet. Juist omdat het vaak over beslissingen gaat die voor mensen grote invloed hebben, verdient het continue aandacht hoe we Utrechters zoveel mogelijk inspraak en inzicht geven bij besluitvorming en mogelijkheden bieden om zaken die niet goed gaan te herstellen. Wij geven hieronder enkele ambities, die we concreet hebben. Hieronder geven we eerst de kaders (de doelgroep en doelen) van onze ambities en gaan we daarna in op de ambities zelf.

Doelgroep

De onderstaande ambities zijn gericht op mensen met een laag inkomen[3]. Vanzelfsprekend zijn er ook veel mensen met een hoger inkomen die afhankelijk zijn van besluiten van de gemeente, die niet eens zijn met de gemeente of die (uiteindelijk) een geschil met de gemeente hebben dat in een rechtbank terecht komt. Wij zijn ervan uit gegaan dat veel van deze mensen beter in staat zijn om hun recht te halen doordat zij door hun hogere inkomen de mogelijkheid hebben te betalen voor advies of ondersteuning. Daarnaast zien we dat mensen met een laag inkomen vaker van de overheid afhankelijk zijn voor zaken die cruciaal zijn voor hun dagelijks leven. Eenvoudig gezegd: de impact van het niet honoreren van een aanvraag om bijzondere bijstand heeft in veel gevallen meer impact op het leven van mensen dan het niet honoreren van een vergunning voor een dakkapel.

Desalniettemin richten veel van de zaken die wij aandragen zich op een meer responsieve overheid, die zaken meer inzichtelijk maakt – iets waar overduidelijk niet alleen mensen met een laag inkomen profijt van hebben.

Verder is het goed op te merken dat voor sommige mensen op wie deze nota zich richt, de problematiek breder is dan alleen juridisch: mensen hebben soms meerdere problemen (schulden, huisvesting, behoefte aan zorg of ondersteuning). Enerzijds zullen mensen soms ‘binnenkomen’ via een andere zorg- of ondersteuningsvraag, anderzijds zal soms bij mensen op zoek naar rechtshulp geconstateerd worden dat zij (ook) andere vormen van zorg of ondersteuning kunnen gebruiken. We refereren daar hieronder enkele keren aan.

Doelen

Onze ambities hebben de volgende twee doelen:

1. *Een meer responsieve gemeente, specifiek gericht op bezwaar, beroep, en geschillen met de gemeente Utrecht. Dat wil zeggen dat mensen meer inzicht krijgen in, en betere informatie en zeggenschap over, het proces van aanvraag, beroep en besluitvorming – om zo de ongelijke verhouding tussen inwoner en gemeente te verkleinen.*
2. *Mensen met een klein inkomen beter, efficiënter en laagdrempeliger hun recht te laten halen bij geschillen met en beslissingen van de overheid.*

Beide doelen hebben als uiteindelijk effect dat ze bijdragen aan het recht en rechtsgevoel van de inwoners in onze stad. Bij de ambities staat nader uitgelegd hoe deze doelen en onze ambities samenhangen.

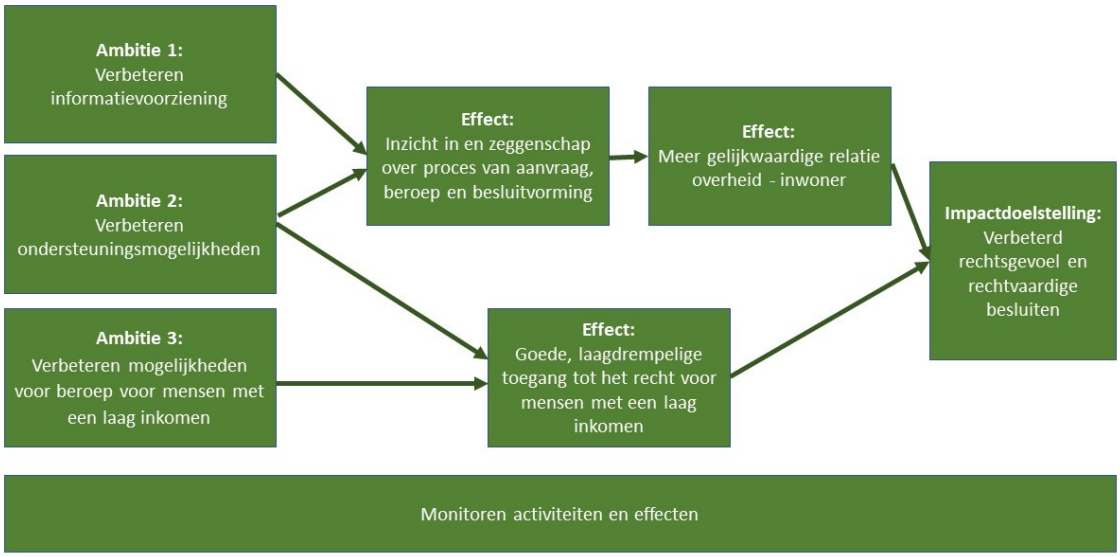
In deze nota maken we een onderscheid tussen de responsieve *gemeente* en je recht halen bij de *overheid*. Daar waar het gaat om responsief zijn, willen we dat de focus ligt op dat wat de gemeente

[3] In de ambities hieronder hebben we ‘laag inkomen’ nader gespecificeerd.

kan doen – het deel dat we direct kunnen beïnvloeden. Daar waar het gaat om mensen ‘hun recht te laten halen’ kijken we breder. We willen bijdragen aan het feit dat mensen beter, efficiënter en laagdrempeliger hun recht kunnen halen bij geschillen zowel met de gemeente, als ook in geschillen met de provincie en rijksoverheid en bij andere instanties in het publieke domein, zoals woningbouwcorporaties of de belastingdienst. Daar waar we het later in deze nota hebben over ‘de overheid’ bedoelen we dan ook expliciet ook die instanties.

Overigens wil dit alles niet zeggen dat het onze bedoeling is dat deze nota leidt tot méér rechtszaken, noch dat we iets vinden van de uitkomsten van een besluit, bezwaar of beroep. Niet iedere gang naar de rechter is ook zinvol of leidt voor de inwoner tot een bevredigende uitkomst. Wij denken wel dat er nog mogelijkheden zijn om beslissingen extra te onderbouwen waardoor meer begrip ontstaat en om een bevredigende oplossing te bieden door betere ondersteuningwaardoor een rechtszaak voorkomen kan worden. Het uitgangspunt voor ons is ook niet om rechtszaken te voorkomen, maar om te zorgen dat de rechtszaken die er komen leiden tot een verbeterd rechtsgevoel en rechtvaardige besluiten.

Het onderstaande schema geeft aan hoe de door ons voorgestelde ambities samenhangen met de gewenste effecten. Hoe dit precies werkt geven we bij de verschillende ambities in meer detail aan.

Figuur 2 Overzicht ambities en effecten

1. Ambitie: Verbeteren informatievoorziening

Door informatievoorziening te verbeteren krijgen mensen meer inzicht in en zeggenschap over hun proces van aanvraag, besluit en beroep. Dit kan bijdragen aan een meer gelijkwaardige relatie tussen overheid en inwoner en uiteindelijk aan een verbeterd rechtsgevoel en meer rechtvaardige besluiten.

a. Proactief informatie over besluiten, beleid en rechtshulp bieden

Op dit moment geeft de gemeente al (schriftelijke) informatie over wat mensen kunnen doen als ze het niet eens zijn met een beslissing. In brieven over een besluit wordt nu de tekst "*Als u in bezwaar wilt gaan…"* opgenomen. Wij stellen voor om daar proactief informatie aan toe te voegen over rechtshulp (*"Heeft u daar hulp bij nodig…"*).

Hoe deze informatie precies kan worden aangeboden dient nader uitgezocht te worden. Zo biedt de Rechtbank Midden-Nederland duidelijke folders aan over de stappen die mensen kunnen zetten. Maar ook de onder 2a genoemde 'routekaart' zal helpen hier duidelijke informatie te bieden over waar mensen terecht kunnen. De informatie moet in elk geval duidelijk verwijzen naar één of meerdere organisaties waar mensen terecht kunnen voor rechtshulp.

Het is goed te zien dat er bij specifieke afdelingen (specifiek Werk en Inkomen) al veel gebruik wordt gemaakt van premediation en het vooraf (laten) bellen van mensen om op deze wijze proactief en tijdig informatie te bieden aan mensen over het beleid, het besluit en de mogelijkheden die mensen hebben. Dit is echter nog niet bij alle afdelingen het geval. Het lijkt goed om deze werkwijze breder toe te passen.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *De gemeente Utrecht neemt standaard een tekst op in brieven waarbij wordt verwezen waar hulp geboden wordt. Hierbij wordt in elk geval verwezen naar de routekaart.*
- *Ook andere afdelingen binnen het sociaal domein gaan (meer) gebruikmaken van premediation/vroegtijdig (telefonisch) contact met inwoners om besluiten toe te lichten. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de kennis van de afdelingen waar dit al plaatsvindt.*

b. Vooraf delen voorlopige besluiten

Het is belangrijk dat mensen goed begrijpen wat er besloten wordt. Naast goede informatie over het proces hebben mensen daarom ook goede informatie over de inhoud van hun zaak nodig. Voor een deel wordt deze informatie in het telefonisch contact met de bezwaarmaker gegeven. In enkele gemeenten is het daarnaast al gebruikelijk voor een hoorzitting een schriftelijk conceptbesluit naar alle partijen te sturen. Dit vooraf delen van een voorlopig besluit heeft een aantal voordelen:

- Het geeft de betrokkenen de kans zich goed voor te bereiden op de hoorzitting, ook als dit voor iemand geen dagelijkse kost is;
- De extra tijd en uitleg die iemand krijgt maakt het eenvoudiger te begrijpen wat er in het definitieve besluit staat;
- De uitleg vóór het besluit definitief is zorgt dat de bezwaarmaker minder het gevoel heeft dat besluitvorming plaatsvindt buiten zijn gezichtsveld. Oftewel uitleg vóór een definitief besluit geeft minder het gevoel van 'mosterd na de maaltijd'.

Het delen van voorlopige besluiten met inwoners die hier prijs op stellen kan een effect hebben op de manier waarop mensen besluitvorming ervaren. Veel mensen zullen gebaat zijn bij een informeel

gesprek zoals dat nu al gebeurt, maar er zijn ook inwoners voor wie het juist prettig is zaken op papier te hebben. We realiseren ons dat een andere manier van werken, ook voor een beperkte groep mensen, meer capaciteit vergt en (in eerste instantie) leidt tot hogere kosten. Tegelijk vinden we dat de manier van werken zo veel mogelijk moet passen bij de inwoner – ook als dat betekent dat (meer) schriftelijke informatie moet worden aangeleverd.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *Als onderdeel van de uitvoering van deze nota te bekijken welke mogelijkheden er zijn om inwoners die daar behoefte aan hebben te voorzien van schriftelijke uitleg over besluiten van de gemeente;*
- *Op deze manier van werken terug te komen in de jaarlijkse rapportage*

c. Duidelijke taal eerst, juridische taal later

De laatste jaren werkt de gemeente Utrecht actief aan begrijpelijke taal. Ook de afdeling Beroep en Bezwaar is getraind in het gebruik van begrijpelijk taalgebruik. Desalniettemin blijft er vaak sprake van veel (in onze ogen onnodig) gebruik van juridisch jargon. Wij stellen voor expliciet aandacht te besteden aan begrijpelijke taal bij besluiten en geschillen.

Omdat juridische taal soms onvermijdelijk is bij het mededelen van bezwaar of besluit, stellen wij voor dat in brieven altijd éérst de boodschap in begrijpelijke taal komt, zo nodig (in een bijlage) gevolgd door de boodschap in juridische taal. Zo voorkomen we dat mensen afhaken voor ze de boodschap begrepen hebben.

Juridische taal onvermijdelijk?
Dat ook juridisch ingewikkelde kwesties duidelijk en begrijpelijk op papier gezet kunnen worden bewijst de civiele kamer van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, die in 2019 de Klaretaalbokaal won voor de uitspraak waarin het hof de Nederlandse tak van motorclub de Bandidos verbiedt.

Medewerkers maken voor veel brieven gebruik van standaard sjablonen (die eventueel aangepast worden bij specifieke omstandigheden). Het omzetten vergt tijd. Daarom is het goed hierin een prioritering aan te brengen en aan te sluiten bij het lopende organisatie-brede programma begrijpelijke taal.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *Expliciet aandacht besteden aan begrijpelijke taal bij besluiten en geschillen en de boodschap eerst in begrijpelijke taal te brengen. Juridische zaken kunnen in een bijlage worden toegevoegd.*
- *Werk maken van het 'vertalen' van standaard briefsjablonen, zowel bij Werk en Inkomen als bij andere afdelingen waar sprake is van bezwaar en beroep. Hiertoe wordt een duidelijk plan gemaakt waarbij jaarlijks minimaal 10% van de brieven wordt aangepast, met een focus op die brieven die 1) het meest gebruikt worden 2) het meeste ingrijpen in het leven van mensen.*

d. Maak werk van de nulde-lijn

Naast mensen die veel extra ondersteuning nodig hebben, zijn er ook mensen die met weinig specifieke ondersteuning zelf een heel eind komen met het schrijven van een goed bezwaar. Behalve de eerste lijn en tweede lijn rechtshulp bestaat er ook een nulde lijn rechtshulp. Deze bestaat uit zelfhulptools en eventuele advisering vanuit het juridisch loket. Deze vormen van hulp zijn laagdrempelig en voor iedereen beschikbaar, ongeacht het inkomen. In de routekaart (zie ambitie 2a) kunnen deze als eerste stap worden opgenomen, om zo een groep op ondersteuning te wijzen die

relatief weinig vraagt van de eerste en tweede lijn. Mensen die meer rechtshulp nodig hebben kunnen vervolgens hulp inschakelen van de eerste en tweede lijn rechtshulp.

Hierbij past de volgende uitwerking:

- *Zelfhulptools (nulde lijn rechtshulp) expliciet opnemen in de routekaart zoals beschreven in 2a.*

2. Ambitie: Verbeteren ondersteuningsmogelijkheden

Door ondersteuningsmogelijkheden te verbeteren krijgen mensen meer inzicht in en zeggenschap over hun proces van aanvraag, beroep en besluitvorming. Dit leidt ook tot goede, laagdrempelige toegang tot het recht. Beide zaken kunnen bijdragen aan een meer gelijkwaardige relatie tussen overheid en inwoner en uiteindelijk aan een verbeterd rechtsgevoel en meer rechtvaardige besluiten.

a. Breng ondersteuningsmogelijkheden in kaart

Er zijn veel partijen betrokken bij het geven van advies aan mensen met een laag inkomen over hun bezwaar of beroep. Van sociaal raadslieden en clientondersteuners tot de rechtswinkel en van het buurtteam tot sociaal advocaten. Dat geeft veel (goede) mogelijkheden, maar zorgt ook voor verwarring en zorgt dat mensen niet altijd (gelijk) op de juiste plek terecht komen. En dat maakt weer dat mensen soms niet het juiste advies krijgen en dat alle betrokkenen meer tijd (en geld) kwijt zijn. Zorgen dat mensen op de juiste plek terecht komen scheelt tijd, geld en frustratie.
Mensen die ondersteuning nodig hebben kunnen zich op verschillende plekken in het veld als eerste melden (1e-lijns hulp). Dat willen we graag zo houden[4]. Maar hoe vervolgens in verschillende gevallen effectief en efficiënt kan worden doorverwezen is nog niet altijd even duidelijk, terwijl een warme overdracht voor betrokkenen in een complexe situatie juist van groot belang is.

Wij willen daarom dat de gemeente het voortouw neemt in het ontwikkelen van een 'routekaart' voor rechtsbijstand die professionals en inwoners helpt met het vinden van de meest logische weg naar de juiste ondersteuning. De focus van deze routekaart ligt op het in kaart brengen van de mogelijkheden bij geschillen met de overheid, maar we kunnen ons voorstellen dat dit in de praktijk niet altijd te scheiden is van ondersteuning om je recht te halen bij andere partijen.

De recente ontwikkelingen rond de stelselherziening van de rechtsbijstand kijken ook allemaal naar 'routevoorzieningen'. Dit nu al doen past dus goed bij ontwikkelingen op dit terrein op de langere termijn.

Aandachtspunten bij de ontwikkeling van de routekaart:

- Landelijk bestaan er reeds twee van zulke routekaarten[5], die in beeld brengen welke instanties juridische ondersteuning bieden en waarvoor mensen bij deze instanties terecht kunnen. Organisaties die (alleen) lokaal actief zijn ontbreken op deze kaarten. Idealiter zou een Utrechtse routekaart worden ontwikkeld in samenhang met of binnen een van de bestaande kaarten. Enerzijds omdat die kaart efficiënter wordt door de aanvulling met lokale organisaties, anderzijds omdat dit duidelijkheid geeft voor een inwoner die alle hulp, nationaal én lokaal, op één plek kan vinden.
- Het is zinvol ook te kijken naar aansluiting bij de bestaande sociale kaart van Utrecht, en bij zorg- en ondersteuningspartners op deze kaart, zoals buurtteams en schuldhulpverleners. Bij mensen met meerdere problemen (zie 'Doelgroep') blijft hun juridische hulpvraag soms onderbelicht. Door de koppeling met het bredere veld kan een zorgvuldige overdracht vaker plaatsvinden.

[4] Dit principe noemt men ook wel 'any door goes' – het maakt niet uit door welke 'deur' mensen als eerste naar binnen gaan.
[5] Zo bestaat er van Rechtwijzer https://rechtwijzer.nl/over-rechtwijzer/rechtwijzer-ehbo en van CAK bestaat de regelhulp: https://www.regelhulp.nl/voor-gemeenten. Op dit moment wordt verkend hoe beide kaarten op elkaar kunnen worden aangesloten.

De Raad voor de Rechtsbijstand is samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid en Divosa[6] reeds bezig met een project hoe laagdrempelige hulp lokaal beter georganiseerd kan worden en gekoppeld kan worden aan de bestaande sociale kaart. Als gemeente Utrecht zouden we hierop kunnen aansluiten.

- Bij de ontwikkeling van de kaart hoort ook een proces om de routekaart eenvoudig te kunnen aanpassen en afspraken over wie dit doet. Zo kunnen bijvoorbeeld nieuwe partners worden toegevoegd als daartoe aanleiding is.
- Naast de routekaart als product, zien wij de gezamenlijke ontwikkeling van zulke routes (met lokale en bovenlokale partners) als een goede manier om de onderlinge samenwerking en verwijzing van cliënten te verbeteren.

Figuur 3 Voorbeeld van een bestaande routekaart (landelijk). Aan de hand van vragen worden gebruikers geleid naar een advies op maat.

Een ander punt bij het vinden van de juiste plek voor advies is dat sommige bezwaarmakers een advocaat om hulp vragen. In de praktijk blijkt dat mensen soms kiezen voor een advocaat uit hun netwerk, onafhankelijk wat de specialisatie van die advocaat is. Zij vertrouwen op deze advocaat omdat ze deze kennen. Echter, elke advocaat heeft een eigen specialiteit. Dit kan er toe leiden dat sommige cliënten niet goed geholpen worden, omdat de advocaat in kwestie te weinig weet van het specifieke domein waar de vraag over gaat. In dit geval doet de advocaat de zaak van hun cliënt niet veel goeds. Vandaar dat het een goed idee is om in de routekaart ook iets op te nemen over de keuze van een advocaat die past bij het vraagstuk.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *De gemeente maakt inzichtelijk welke organisaties beschikbaar zijn voor ondersteuning bij (aspecten van) rechtshulp in Utrecht en waar zij bij kunnen helpen. Idealiter wordt de routekaart geïmplementeerd bij of in samenwerking met een van de bestaande landelijke initiatieven. Als dit*

[6] Divosa is de kennis- en netwerkorganisatie voor directeuren sociaal domein.

niet mogelijk is, ontwikkelt de gemeente een lokale routekaart. Verder wordt er duidelijk gemaakt wie er verantwoordelijk is voor het bijhouden en updaten van deze routekaart.

- *Daarbij wordt gekeken hoe organisaties voor rechtshulp (nog) beter kunnen worden gekoppeld aan andere zorg- en ondersteuningspartners van de sociale kaart in Utrecht en hoe kan worden aangesloten bij initiatieven die landelijk lopen.*
- *In de routekaart tips opnemen voor het kiezen van een passende advocaat, zo nodig met een verwijzing naar de Specialisatievereniging Sociale Zekerheid*[7]*.*

b. Leer van de ervaringen van de 1e en 2e-lijns rechtsbijstand

In Utrecht zijn er verschillende organisaties die inwoners bijstaan in het halen van hun recht. Vergelijkbaar met de zorg zijn deze in te delen in twee verschillende lijnen:

- De eerste lijn bestaat uit rechtshulp via het juridisch loket en sociaal raadslieden.
- De tweede lijn bestaat uit rechtsbijstand middels een advocaat of mediator[8].

Al deze organisaties zijn dagelijks bezig met cliënten die hun recht willen halen in geschillen met (onder meer) de gemeente. Zo zien zij van dichtbij welke zaken goed werken, of juist niet, in de manier waarop de gemeente omgaat met geschillen. Het is daarom zinvol om als gemeente in regelmatig contact te staan met rechtshulporganisaties om zo zelf te leren en te reflecteren. Dit kan door zelf een overleg te initiëren of door aan te sluiten bij lopende projecten en zo structureel in contact te staan met rechtshulporganisaties, bijvoorbeeld via een halfjaarlijks signaleringsoverleg.

Aandachtspunten voor de samenwerking en een signaleringsoverleg:

- Het zou goed zijn om bij zo'n overleg ook de buurtteams te betrekken – ook zij hebben vaak signalen over de uitwerking van besluiten en bezwaren en over inwoners op zoek naar rechtshulp.
- Naast de lessen voor de gemeente, helpt een regelmatig overleg ook de eerste en tweede lijn zelf in afstemming en samenwerking.
- Het ministerie van Justitie en Veiligheid start binnenkort met een pilot voor de verbetering van de samenwerking en kennisdeling tussen de eerstelijns en tweedelijns rechtsbijstand. Binnen deze pilot is Utrecht aangewezen als een van pilotplaatsen. De pilot kan door de gemeente Utrecht worden aangegrepen om zelf te reflecteren en lessen uit te trekken hoe we de gemeentelijke juridische hulpverlening het beste vorm kunnen geven. Naast het signaleringsoverleg zijn er andere experimenten binnen de genoemde pilot waar wellicht van geleerd kan worden, zoals de uitwerking van best practices uit de verschillende pilotgemeenten.
- Eerder heeft de gemeente Utrecht meegedaan aan een "datadialoog" van de Raad voor Rechtsbijstand. Hierbij wordt gebruik gemaakt van (anonieme, geaggregeerde) data van de Raad voor de Rechtsbijstand (bijvoorbeeld hoe vaak aanvragen worden gedaan en op welke momenten) om processen in de gemeente verbeteren. Deze manier van werken, ook met andere partners, levert mogelijk waardevolle inzichten op.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *De gemeente Utrecht initieert zelf een signaleringsoverleg met de eerste en tweedelijns rechtshulp of maakt gebruik van het signaleringsoverleg uit de beschreven pilot, om zo te blijven reflecteren op de eigen dienstverlening met betrekking tot besluit en bezwaar;*

[7] https://www.ssz-advocaten.nl/

[8] https://www.rvr.org/Informatie-over-de-raad/organisatie/taken-van-de-raad.html

- *De gemeente Utrecht initieert een nieuwe datadialoog met partners uit de keten als een vervolg op de eerdere datadialoog met de Raad voor de Rechtsbijstand;*
- *Het college neemt de geleerde lessen vanuit het beschreven signaleringsoverleg en de datadialoog mee in de evaluatie zoals verderop in deze nota beschreven in "Monitor activiteiten en effecten"*

3. Ambitie: Verbeter de mogelijkheden voor beroep voor mensen met een laag inkomen

Door de mogelijkheden tot beroep te verbeteren krijgen mensen eerder goede, laagdrempelige toegang tot het recht. Dit kan uiteindelijk bijdragen aan een verbeterd rechtsgevoel en meer rechtvaardige besluiten.

a. Houd een vinger aan de pols voor de kosten van beroep

Als mensen uiteindelijk ontevreden zijn met de uitkomst van hun bezwaar[9], kunnen zij er voor kiezen hun geschil voor te leggen aan de rechter ("in beroep gaan"). Niet iedereen kan de hoge kosten voor beroep (onder meer juridische bijstand en griffiekosten) zelf betalen:

- Voor mensen met een verzamelinkomen tot €27.300 (alleenstaand) en €38.600 (gehuwd, samenwonend of alleenstaand met minderjarig kind) is er gesubsidieerde rechtsbijstand[10]. Hierbij wordt nog wel een eigen bijdrage verwacht[11].
- De eigen bedrage, dan wel de kosten voor rechtsbijstand (indien niet gedekt vanuit gesubsidieerde rechtsbijstand) kunnen vergoed worden vanuit de bijzondere bijstand. Hiervoor geldt een vrij complexe draagkrachtberekening die is opgenomen in bijlage 1 bij deze nota.

Hoewel mensen in het bestaande systeem dus een deel van de kosten betalen, zorgt de bijzondere bijstand er zo voor dat financiën in veel gevallen geen belemmering zijn om in beroep te gaan. Ons inziens is deze vorm van vergoeden en het stapsgewijs afbouwen van de vergoeding passend. Bovendien richt de vergoeding zich op die mensen die voor hun voorzieningen het meest afhankelijk zijn van de gemeente (mensen met een laag inkomen).

Hoe hoger je inkomen is, hoe minder afhankelijk je bent van de overheid om je recht te halen, omdat je zelf meer financiële middelen in kan zetten voor ondersteuning. Daarnaast kan elke inkomensgroep gebruik maken van de zelfhulptools (nulde lijn, zie ambitie 1d). Voor veel mensen is de combinatie van eigen geld en zelfhulptools waarschijnlijk voldoende. Maar financiële gronden mogen geen reden zijn om je recht niet te kunnen halen. Als je niet in bezwaar kan vanwege financiën, doet dit ook iets voor je rechtsgevoel. Dit is daarom iets om oplettend op te blijven als overheid.

Hierbij past de volgende uitwerking:

- *In kaart brengen of er voor de groepen boven de 200% van sociaal minimum aanvullende ondersteuning nodig is.*

b. Vereenvoudig de aanvraag

Wanneer bijzondere bijstand wordt aangevraagd (om een beroep mogelijk te maken) is het belang dat dit zo makkelijk mogelijk kan. Het aanvragen van gesubsidieerde rechtsbijstand (bij de Raad voor de Rechtsbijstand) en bijzondere bijstand (bij de gemeente) is omslachtig. Hoewel de gemeente deze manier van werken niet kan aanpassen kan er wel worden gezorgd dat de twee 'potjes' zo goed mogelijk op elkaar aansluiten, bijvoorbeeld door te zorgen dat voor gesubsidieerde rechtsbijstand en bijzondere bijstand dezelfde informatie aangeleverd moet worden om te zien of iemand recht heeft op de voorziening.

[9] Meer achtergronden bij het soort bezwaren waar we ons in deze nota op richten zijn te vinden in de paragraaf 'doelen' hierboven.
[10] https://www.rechtsbijstand.nl/over-mediation-en-rechtsbijstand/voorwaarden/inkomen
[11] https://www.rechtsbijstand.nl/over-mediation-en-rechtsbijstand/hoeveel-moet-ik-zelf-betalen/inkomensnormen

Daarnaast zijn er gemeentes die al aan de slag gaan met een aanvraag ook als er nog informatie ontbreekt. Zij vragen alleen de ontbrekende informatie aan wanneer dit ook daadwerkelijk nodig is. Wij stellen voor om dit in Utrecht ook zo te doen.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *De aanvraag van de bijzondere bijstand zo gemakkelijk mogelijk maken door zo veel mogelijk aan te sluiten bij de informatie van de gesubsidieerde rechtsbijstand en geen dubbele informatie/bewijslast aan te voeren.*
- *Bij een aanvraag voor bijzondere bijstand alvast te starten met het onderzoek, ook als er nog informatie ontbreekt. Alleen ontbrekende informatie op te vragen wanneer dit echt nodig is*

c. Verbeter informatievoorziening over financiële mogelijkheden

Niet alle mensen die recht hebben op ondersteuning van rechtsbijstand zullen weten dat ze daarvoor gebruik kunnen maken van de bijzondere bijstand. Zeker voor de groep met een inkomen van 111-200% van de bijstandsnorm (zie bijlage 1) is het de vraag of zij altijd bekend zijn met de bijzondere bijstand en dat zij hiervoor in aanmerking komen. Het is daarom van groot belang om deze voorziening goed te communiceren. Uit eerder onderzoek van Purpose[12] blijkt dat de bijzondere bijstand van alle armoedevoorzieningen sowieso het minst bekend is zowel bij professionals als bij inwoners.

Naast de gesubsidieerde bijstand en de bijzondere bijstand voor de overige kosten, zijn er ook nog fondsen die kunnen ondersteunen. Het lijkt goed de bekendheid van deze fondsen ook verder te vergroten. Zo weten mensen waar zij verdere financiële ondersteuning kunnen vinden.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *De bestaande financiële regelingen en voorzieningen expliciet communiceren via de kanalen van de gemeente en naar het netwerk van professionals die te maken hebben met rechtsbijstand*
- *De financiële ondersteuningsmogelijkheden buiten de gemeente (zoals fondsen) in kaart brengen en de financiële ondersteuningsmogelijkheden op te nemen in de routekaart uit 2a*

[12] www.purpose.nl/minimaregelingen-utrecht

Monitoren activiteiten en effecten

Voor de indienende partijen is de toegang tot het recht en het inzicht dat mensen zelf krijgen in hun eigen geschil (met de gemeente) essentieel. We houden daarom graag een vinger aan de pols bij de ambities en uitwerkingen die hier worden geschetst – in de bredere context van de bestaande werkwijze die bijdraagt aan een goede rechtsbijstand en de actualiteit.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- *Jaarlijks middels een beknopte raadsbrief reflecteren op de doelen zoals opgenomen in deze nota, waarbij expliciet (maar niet exclusief) wordt gekeken naar het effect van de nieuwe maatregelen. We denken hierbij specifiek aan:*
    - *Het aantal mensen dat in bezwaar en beroep gaat door de tijd, maar ook in relatie tot het aantal gewijzigde besluiten;*
    - *De baten van deze aanpak in brede zin (tevredenheid van inwoners en in hoeverre mensen het idee hebben dat ze hebben gekregen waar ze recht op hebben – in hoeverre er veranderingen zijn in het 'rechtsgevoel' van inwoners. ;*
- *In deze raadsbrief aandacht besteden aan de actualiteit, specifiek de ontwikkelingen rond de kabinetsplannen rond de hervorming van de rechtsbijstand, de mogelijk waardevolle (landelijke en lokale) initiatieven die er op dit moment ontstaan en de gevolgen voor Utrecht.*

Financiën: Kosten en Baten

De ambities en uitwerkingen die wij hierboven schetsen zijn vrijwel allemaal procesgericht en brengen daarom geen directe kosten mee. Wel gaat het om zaken die soms extra capaciteit vergen: als meer mensen proactief benaderd worden en meer mensen om hulp of uitleg vragen kost dit nu eenmaal (mogelijk structureel) menskracht van de betrokken afdelingen. We hebben er bewust voor gekozen om in deze gevallen te pleiten voor langzame opbouw en het stellen van duidelijke prioriteiten. In het geval van het herschrijven van de brieven in begrijpelijke taal, kan aangesloten worden bij het gemeentelijk programma dat al loopt. Wij begrijpen dat nieuwe werkwijzen (zeker in coronatijd) niet onmiddellijk geïmplementeerd kunnen worden. Wel geven we een duidelijke richting aan waar de prioriteit de komende tijd moet liggen.

Het is mogelijk dat de verbeteringen ten aanzien van de inzet van de bijzondere bijstand (zie 3b) leiden tot een groter beroep op de bijzondere bijstand. Op het moment begroten we meer uitgaven vanuit de bijzondere bijstand dan we verstrekken, waardoor er financiële ruimte is voor extra verstrekkingen.

We willen daarbij aanmerken dat er ook (financiële) baten zijn van de in deze nota opgenomen ambities. De verwachting is dat betere, meer laagdrempelige ondersteuning zorgt voor minder stress en oplopende problemen. Mensen die aan de bel trekken met een juridische vraag hebben soms ook andere problemen waarbij de gemeente zo eerder op kan acteren. Zo past deze nota goed bij andere opgaven in het sociaal domein die focussen op preventie, normaliseren en de beweging naar voren.

Daarnaast komt er in 2025 een stelselherziening aan waarbij rechtshulp en sociaal domein verder aan elkaar gekoppeld worden. Door hier als gemeente nu al proactief mee aan de slag te gaan, hoeven we dan een minder grote slag te maken.

Niet alle baten van de nota zijn in geld uit te drukken: een verbetering in de relatie tussen overheid en inwoner en positieve effecten op het rechtvaardigheidsgevoel van inwoners zijn niet in geld uit te drukken maar zien wij wel als belangrijke effecten. Het lijkt goed om hier in de monitoring ook aandacht aan te schenken.

Woord van Dank

Deze nota kon alleen tot stand komen door de bijdragen, het meelezen en de expertise van de volgende mensen. Wij willen ze daarvoor hartelijk danken:
nota kon alleen tot stand komen door de bijdragen, het meelezen en de expertise van de volgende mensen. Wij willen ze daarvoor hartelijk danken:

- De zeer betrokken ambtenaren voor hun advies over deze nota
- De Raad voor de Rechtsbijstand
- Zumpolle Advocaten
- Sociaal raadslieden
- Juridisch Loket
- Dré Hopmans
- Onze beider fracties voor hun input en meeleeswerk
- Florien Bouts voor haar doorzettingsvermogen bij pogingen om ons toch een beetje te sturen in dit proces :)

Bijlage 1: Draagkrachtmeting bijzondere bijstand

Mensen die in beroep gaan kunnen vanuit de bijzondere bijstand een vergoeding krijgen voor de eigen bijdrage van de gesubsidieerde rechtsbijstand, dan wel voor bepaalde kosten voor rechtsbijstand (indien niet gedekt vanuit gesubsidieerde rechtsbijstand). Om het recht op bijzondere bijstand te bepalen, geldt een draagkrachtberekening. De draagkracht is de mate waarin inwoners in staat zijn bijzondere kosten zelf te betalen. Deze wordt bepaald op basis van een deel van het (besteedbare) inkomen en het vermogen. Voor het bepalen van het recht kijkt de gemeente naar de gemiddelde draagkracht over een langere periode (een jaar). Als iemand in een jaar meer kosten maakt dan de draagkrachtruimte voor dat jaar, wordt bijzondere bijstand verleend. Bij het berekenen van de draagkracht, worden de volgende normen gehanteerd (artikel 12 RBBU):

- Tot de bijstandsnorm wordt 100% van de kosten vergoed
- Bij 101 tot 110% bijstandsnorm moet de persoon 5% van zijn of haar draagkrachtruimte zelf betalen
- Bij 111 tot 200 % bijstandsnorm moet de persoon 30% van zijn of haar draagkrachtruimte zelf betalen
- Boven de 200 % komt de persoon niet in aanmerking voor bijzondere bijstand.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Initiatiefvoorstel “Krijgen waar je Recht op hebt”

Beleidsveld	Juridische Zaken
Opsteller	D66 en GroenLinks
Zaaknummer	8478000
Jaargang en nummer	2021, nr. 35
Vergaderdatum Raad	8 april 2021
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De nota ‘Krijgen waar je Recht op hebt’ vast te stellen, met de volgende ambities:
    a. Het verbeteren van de informatievoorziening rond het proces van besluit, bezwaar en beroep;
    b. Het verbeteren van de ondersteuning gericht op bezwaar en beroep;
    c. Het verbeteren van de mogelijkheden tot beroep voor mensen met een laag inkomen;
    en de in deze ambities genoemde uitwerkingen.
2. Dat het college elk jaar de raad met een raadsbrief op de hoogte stelt van de activiteiten en effecten van dit initiatiefvoorstel, op de wijze zoals beschreven in het nota.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 8 april 2021.

De griffier,	De voorzitter,
Merel van Hall	Sharon A.M. Dijksma

Gemeenteraad

Dossiernummer	1761
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	8.1
Omschrijving	Reactiebrief Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt
ID	1815
Behandelend ambtenaar	M.Otger
Telefoon	65131
E-mail	m.otger@utrecht.nl
Datum collegebesluit	10 maart 2021
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Juridische Zaken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Florien Bouts/Juridische zaken/06-29098240

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Mens en Samenleving	1 april 2021
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M.Otger	**Datum**	10 maart 2021
Doorkiesnummer	65131	**Kenmerk**	8533238
E-mail	m.otger@utrecht.nl	**Onderwerp**	Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Juridische Zaken

Geachte leden van de raad,

Onlangs ontvingen wij een initiatiefvoorstel ‘Krijgen waar je recht op hebt’ van de raadsleden Anne-Marijke Podt (D66) en Julia Kleinrensink (GroenLinks). Een omvangrijke nota waarin niet alleen overduidelijk veel tijd en energie in is gestoken, maar dat ook ingaat op een belangrijk onderwerp: laagdrempelige toegang tot rechtsmiddelen voor alle inwoners, ook voor inwoners voor wie dat niet vanzelfsprekend is. En die ook rekening houdt met de afhankelijkheidsrelatie tussen inwoner en overheid en de soms kwetsbare positie waarin inwoners zich bevinden. We hebben dan ook met veel belangstelling kennisgenomen van het voorstel. Wij danken dan ook de initiatiefnemers voor de geleverde inspanningen. Het voorstel geeft ons de kans op een aantal aangedragen onderwerpen te reflecteren en de uitkomst daarvan mee te nemen in onze reactie.

Met de initiatiefnemers zijn wij zonder meer van mening dat elke rechtzoekende moet krijgen waar hij recht op heeft. We delen dan ook de ambities om zorg te dragen voor een responsieve gemeente en laagdrempelige toegang tot rechtsmiddelen om recht te halen. Als het gaat om de begrijpelijkheid van onze eigen besluiten en de rechtsmiddelen die daartegen kunnen worden ingezet door de rechtzoekende zien wij met de initiatiefnemers een kans om hierin nog zaken te verbeteren, zodat inwoners nog beter in staat zijn om te kijken of hij/zij gekregen heeft waar hij recht op heeft. Met de initiatiefnemers verschillen wij op bepaalde punten wel van mening over de reikwijdte van de inspanning die de gemeente daarvoor kan en moet leveren. Ook kijken we anders naar de financiële consequenties: in tegenstelling tot het standpunt van initiatiefnemers zijn aan een aantal onderdelen wel degelijk kosten verbonden.

In het navolgende gaan we eerst in, per voorstel, wat wij adviseren over te nemen en op welke wijze we dat voor ons zien. Vervolgens gaan we in op dat wat nader onderzoek vergt en tot slot op voorstellen die wij ontraden. We zoomen daarbij net zoals de initiatiefnemers in op het sociale domein. Daar waar dit anders is zal dat blijken uit de tekst.

Het initiatiefvoorstel
Het initiatiefvoorstel bestaat uit 19 beslispunten.
1. Neem in de tekst van standaardbrieven en beschikkingen de routekaart op
2. Voer pre-mediation breder in

3. + 4. Deel conceptbesluiten met de rechtzoekende voordat het besluit wordt genomen
5. Besteedt meer aandacht aan begrijpelijke taal
6. Werk maken van het ‘vertalen’ van standaard briefsjablonen
7. Ontwikkel een Zelfhulptools (nulde lijn)
8. Maak inzichtelijk welke organisaties beschikbaar zijn voor ondersteuning bij (aspecten van) rechtshulp in Utrecht en waar zij bij kunnen helpen
9. Neem in de routekaart de verwijzing op naar www.alleadvocateninnederland.nl
10. Initiëren een signaleringsoverleg met de eerste en tweedelijns rechtshulp
11. We blijven deelnemen aan initiëren van de bestaande datadialoog met partners uit de keten
12. Neem de geleerde lessen mee vanuit het beschreven signaleringsoverleg en de datadialoog in de evaluatie zoals verderop in de nota beschreven in “Monitor activiteiten en effecten”
13. In kaart brengen of er voor de groepen boven de 200% van sociaal minimum aanvullende ondersteuning nodig is.
14. Maak de aanvraag van de bijzondere bijstand zo gemakkelijk mogelijk maken door zo veel mogelijk aan te sluiten bij de informatie van de gesubsidieerde rechtsbijstand en geen dubbele informatie/bewijslast aan te voeren.
15. Start bij een aanvraag voor bijzondere bijstand alvast met het onderzoek, ook als er nog informatie ontbreekt. Alleen ontbrekende informatie op te vragen wanneer dit echt nodig is
16. Communiceer de bestaande financiële regelingen en voorzieningen expliciet via de kanalen van de gemeente en naar het netwerk van professionals die te maken hebben met rechtsbijstand
17. Breng de financiële ondersteuningsmogelijkheden buiten de gemeente (zoals fondsen) in kaart en de financiële ondersteuningsmogelijkheden op te nemen in de routekaart
18. Informeer jaarlijks middels een raadsbrief over de doelen zoals opgenomen
19. Besteed in deze raadsbrief aandacht aan de actualiteit, specifiek de ontwikkelingen rond de kabinetsplannen rond de hervorming van de rechtsbijstand, de mogelijk waardevolle (landelijke en lokale) initiatieven die er op dit moment ontstaan en de gevolgen voor Utrecht.

Wij kunnen ons vinden in een groot deel van de beslispunten en adviseren om deze over te nemen. Het gaat om de beslispunten 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10,11,12, 15, 16, 17 ,18 en 19.

Het uitvoeren en uitwerken van de voorstellen zal de nodige tijd vragen. In de gevraagde raadsbrief nemen wij de stand van zaken en de resultaten volgend jaar op. In het navolgende geven wij aan hoe wij ons aankijken tegen verdere uitwerking.

1. **Tekst in standaardbrieven en beschikkingen opnemen over de Routekaart**
   Dit voorstel wordt uitgevoerd zodra de routekaart klaar is. Deze routekaart is een schematische digitale kaart alwaar een ieder die dit wil kan zoeken waar hij met zijn vraag moet zijn betreffende bezwaar, beroep of klachten bij W&I. Deze routekaart is uiterlijk in Q4 van 2021 operationeel.

5. **Meer aandacht geven aan begrijpelijke taal**
   Dit is een continue proces. We geven blijvend aandacht aan begrijpelijke taal. Aandacht voor het zoveel mogelijk voorkomen van jargon is erg belangrijk en wij blijven de brieven ‘vertalen’ naar begrijpelijke taal. De vraag om alle juridische zaken in een bijlage te verwerken wordt niet gehonoreerd. Dit ligt niet voor de hand omdat een beslissing op bezwaar/aanvraag altijd vraagt om een toets binnen een duidelijk kader. De juridische argumentatie moet vooral duidelijk en begrijpelijk zijn. Dat blijkt overigens ook uit de uitspraak waar de initiatiefnemers naar verwijzen die voor de duidelijke taal een prijs heeft gewonnen. Duidelijke taal betekent : rekening houden met de lezer, een persoonlijke benadering en ervoor zorgen dat de taal begrijpelijk is.

6. **Werk maken van het vertalen van standaard briefsjablonen.**
   Dit is een proces waar doorlopend aandacht voor is. Ook via de campagne 'Dat kan beter' worden inwoners actief opgeroepen aan te geven wanneer zij een onbegrijpelijke brief of andere communicatie hebben ontvangen, zodat inwoners zelf ons gericht scherp kunnen houden op het gebruik van begrijpelijke taal.

7. **Zelfhulptools (nulde lijn)**
   Deze nulde-lijn wordt een onderdeel van de routekaart en deze is uiterlijk in Q4 operationeel

8. **De gemeente maakt inzichtelijk welke organisaties beschikbaar zijn voor ondersteuning bij (aspecten van) rechtshulp in Utrecht en waar zij bij kunnen helpen**
   De nog te ontwikkelen routekaart beperkt zich uitsluitend tot zaken die in de relatie met de gemeente van belang zijn. Het is onhaalbaar een burger bij ieder geschil met een willekeurige partij de juiste hulproute te geven. Dit is bovendien geen gemeentelijke kerntaak. Het beheer hiervan is ook lastig. Wij kunnen niet voor alle instanties bijhouden wat de route is bij een conflict. En voor vele conflicten kun je bij diverse soorten adviseurs terecht. Wel kunnen we naar de algemene sites verwijzen via bijvoorbeeld rechtspraak.nl waar duidelijke informatie opgenomen is over waar men terecht kan. Zo worden ook dubbelingen voorkomen en is het beheer op dit punt eenvoudiger.

9. **Neemt in de routekaart de verwijzing op naar www.alleadvocateninnederland.nl**
   Deze verwijzing wordt opgenomen in de nog te ontwikkelen routekaart. De genoemde website helpt bij het kiezen van de juiste advocaat zonder daar verder sturend in te zijn De bedoeling van initiatiefnemers is om tips op te nemen voor het kiezen van een passende advocaat. Het is echter aan de rechtzoekende om te bepalen welke criteria hij van belang vindt. De verwijzing naar de website is het meest objectief.

10. **We initiëren een signaleringsoverleg met de eerste en tweedelijns rechtshulp**
    Dit signaleringsoverleg wordt geïnitieerd. Het overleg kan de kwaliteit van de besluitvorming verbeteren. Het gaat met name om overleg met de raad voor rechtsbijstand en een aantal bekende Utrechtse advocatenkantoren in het sociale domein. Dit signaleringsoverleg start uiterlijk in Q4.

11. **We blijven deelnemen aan de bestaande datadialoog met partners uit de keten**
    Dit is een bestaand overleg waar door Juridische Zaken al aan wordt deelgenomen.

12. **Het college neemt de geleerde lessen vanuit het beschreven signaleringsoverleg en de datadialoog mee in de evaluatie zoals verderop in de nota beschreven in "Monitor activiteiten en effecten"**
    Mogelijke geleerde lessen worden meegenomen. Dit helpt de kwaliteit van onze dienstverlening te verbeteren.

15. **Bij een aanvraag voor bijzondere bijstand alvast te starten met het onderzoek, ook als er nog informatie ontbreekt. Alleen ontbrekende informatie op te vragen wanneer dit echt nodig is**
    De huidige werkwijze van W&I, waar de bijzondere bijstand wordt uitgevoerd, is gelijk aan het gevraagde door de initiatiefnemers. W&I start direct, na het indienen van de aanvraag, met haar onderzoek. Vrijwel direct worden de ontbrekende stukken opgevraagd om zo snel tot een besluit te komen. De alleen strikt noodzakelijke bewijsstukken worden opgevraagd.

16. **De bestaande financiële regelingen en voorzieningen expliciet communiceren via de kanalen van de gemeente en naar het netwerk van professionals die te maken hebben met rechtsbijstand**
    Alle regelingen van binnen het bestaande domein worden blijvend gecommuniceerd via de bekende kanalen. Ook minder bekende kanalen (wijkkrantjes, internet kanalen) worden gebruikt om de informatie over de regelingen van W&I te delen. Buurtteams, U-centraal, Vluchtelingenwerk, de Tussenvoorziening zijn enkele namen uit ons brede netwerk met wie regelmatig informatie wordt gedeeld. Ook via de Utrechtse radio stadszender Bingofm wordt veel informatie verstrekt. Verder is W&I bezig om een (virtueel) inkomstenloket te ontwikkelen dat geschikt is voor de (financieel) meest kwetsbare burgers. Te veel van hen maken niet optimaal gebruik van de voorzieningen die voor hen zijn ontwikkeld door rijk en gemeenten en particuliere initiatieven

17. **De financiële ondersteuningsmogelijkheden buiten de gemeente (zoals fondsen) in kaart brengen en de financiële ondersteuningsmogelijkheden op te nemen in de routekaart**
    In de nog te ontwikkelen routekaart worden deze (voor zover bekende) fondsen meegenomen.

18. **Jaarlijks middels een beknopte raadsbrief reflecteren op de doelen zoals opgenomen**
    In de eerder genoemde jaarlijkse raadsbrief bespreken we de resultaten (die dan beschikbaar zijn) uit deze nota. Deze wordt in Q2 van 2022 aangeleverd.

19. **Besteed in deze raadsbrief aandacht aan de actualiteit, specifiek de ontwikkelingen rond de kabinetsplannen rond de hervorming van de rechtsbijstand, de mogelijk waardevolle (landelijke en lokale) initiatieven die er op dit moment ontstaan en de gevolgen voor Utrecht**
    De raad wordt geïnformeerd zodra er wijzigingen zijn die gevolgen hebben voor het Utrechtse beleid.

<u>Uitvoering geven aan beslispunt 2 vergt nader onderzoek</u>.

2. **Voer pre-mediation breder in.**
   Op diverse plekken wordt al uitvoering gegeven aan pre-mediation. Bij de Jeugdwet en WMO wordt juist gekeken in samenspraak met de rechtzoekende wat of het meeste past. Het Buurtteam speelt hier een belangrijke rol in. Daarnaast wordt verwezen naar onafhankelijke clientondersteuning in diverse situaties indien men er niet uitkomt. Dit wordt meegenomen in de routekaart. We onderzoeken of dit uitgebreid kan worden en rapporteren hierover in de raadsbrief zoals gevraagd. Wij adviseren u dan ook dit punt aan te houden totdat is onderzocht welke behoefte er bestaat aan pre-mediation naast de rollen van de clientondersteuner en sociaal raadslieden.

<u>Wij ontraden de beslispunten 3, 4,13 en 14</u>

3 en 4. **Toesturen conceptbesluiten en meten van het effect.**
Juist in bezwaar wordt al veel aandacht besteed aan het informele contact. Gebleken is uit diverse onderzoeken dat dit contact als prettig wordt ervaren (onderzoek via Prettig Contact met de Overheid, programma onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken). Daaruit is ook gekomen dat de rechtzoekende over het algemeen niet zit te wachten

op een formele behandeling, maar een begrijpelijke en snelle beslissing op zijn bezwaar binnen de wettelijke termijn. Het toezenden van een concept doet hier aan af.

13. **De doelgroep 200% bijstandsnorm.**
De doelgroep 200% + (punt 13) is een groep die W&I niet kent omdat deze nooit een voorziening aanvragen. Het minimabeleid van de gemeente Utrecht is immers bedoeld voor de minima van de gemeente Utrecht. In de routekaart nemen we wel een verwijzing op voor mensen met een hoger inkomen

14. **Vereenvoudigen aanvraag bijzondere bijstand**
Betreft aan te sluiten bij de informatie van de gesubsidieerde rechtsbijstand om zo geen dubbele informatie/bewijslast op te vragen.
De informatie uit de gesubsidieerde rechtsbijstand is alleen bekend bij de advocaat en bureau voor Rechtshulp en mag, conform privacywetgeving, nooit worden gedeeld met de gemeente. Ook zijn er geen systemen waar W&I mag in kijken om deze informatie te verkrijgen.

Voor wat gemeente Utrecht zelf betreft voeren wij reeds het beleid om geen dubbele informatie op te vragen: als informatie al bekend is wordt deze niet opgevraagd.

Conclusie
Wij steunen de ambities van de initiatiefnemers om de informatie en procespositie van de rechtzoekende te versterken. We informeren u in Q1 in 2022 over het nog nader te onderzoeken beslispunt.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Krijgen waar je recht op hebt

Laagdrempelig bezwaar, beroep en rechtshulp bij geschillen met de gemeente

Inhoud

Achtergrond 3

Aanleiding 3

Wat doet de gemeente al? 4

Ambities 7

Doelgroep 7

Doelen 8

1. Ambitie: Verbeteren informatievoorziening 10

a. Proactief informatie over besluiten, beleid en rechtshulp bieden 10

b. Vooraf delen voorlopige besluiten 11

c. Duidelijke taal eerst, juridische taal later 11

d. Maak werk van de nulde-lijn 12

2. Ambitie: Verbeteren ondersteuningsmogelijkheden 14

a. Breng ondersteuningsmogelijkheden in kaart 14

b. Leer van de ervaringen van de 1e en 2e-lijns rechtsbijstand 17

3. Ambitie: Verbeter de mogelijkheden voor beroep voor mensen met een laag inkomen 19

a. Houd een vinger aan de pols voor de kosten van beroep 19

b. Vereenvoudig de aanvraag 20

c. Verbeter informatievoorziening over financiële mogelijkheden 20

Monitoren activiteiten en effecten 22

Financiën: Kosten en Baten 23

Woord van Dank 24

Bijlage 1: Draagkrachtmeting bijzondere bijstand 25

Achtergrond

Overheden op alle niveaus nemen besluiten over veel zaken die een grote invloed hebben op het leven van mensen. Dat geeft ook de verantwoordelijkheid om zaken waar mensen recht op hebben goed, eenvoudig en duidelijk voor hen te regelen. En om, als iets onverhoopt niét goed gaat, te zorgen dat mensen laagdrempelig hun recht kunnen halen – zéker waar het gaat om geschillen tussen inwoners en overheid.

Hoe zorgvuldig de gemeente haar werk ook probeert te doen, soms zijn inwoners het niet eens met een beslissing – bijvoorbeeld over een afwijzing van een vraag om een hulpmiddel zoals een rolstoel of het terugvorderen van een bijstandsuitkering. Mensen kunnen op dat moment bezwaar maken, waarop de gemeente weer moet besluiten. Als een bezwaar wordt afgewezen, kunnen mensen er voor kiezen in beroep te gaan (naar de rechter te stappen).

Het indienen van een bezwaar, het aanleveren van de juiste informatie en het gebruik maken van de mogelijkheden die er zijn om een goed besluit te krijgen is niet voor iedereen eenvoudig. Veel mensen hebben hier hulp bij nodig. Soms om te beoordelen waar een afwijzing vandaan komt en deze beter te begrijpen, en soms om samen te bekijken wat de beste weg is om je recht te halen. Die hulp, bij een laag inkomen soms gratis, is niet altijd makkelijk te vinden of eenvoudig toegankelijk.

Aanleiding

Sinds 2017 wordt gesproken over de hervorming van de gesubsidieerde rechtsbijstand. De eerste plannen van Minister Dekker leidden destijds tot protest en stakingen in de sociale advocatuur én tot veel initiatieven in het veld voor het behouden en verbeteren van laagdrempelige toegang tot het recht.

Voor GroenLinks en D66 in Utrecht waren de plannen en de daarop volgende initiatieven aanleiding om in 2019 schriftelijke vragen te stellen en een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren. Het ging ons hierbij om de toegang tot bezwaar en beroep voor mensen met een laag inkomen en de rol van de gemeente daarin. Op dit moment zijn meer dan 60% van alle gefinancierde rechtszaken gericht op de overheid[1]. Dat is een extra reden om hier zeer zorgvuldig mee om te gaan.

We spraken veel bevlogen mensen die iedere dag inzetten voor ‘het recht’ voor mensen met een laag inkomen. En we zagen een ingewikkeld veld, met veel verschillende partijen en mogelijkheden. Bovendien zagen we dat er veel is dat een gemeente zelf kan doen (en doet) om de noodzaak tot beroep te verminderen.

[1] https://www.advocatenorde.nl/nieuws/nieuw-dieptepunt-op-dossier-rechtsbijstand-minder-inkomen-minder-recht

Daarnaast waren er ook bredere ontwikkelingen. In de Toeslagenaffaire bij de belastingdienst zagen we wat er gebeurt als de overheid niet alleen onzorgvuldig handelt, maar het ook lastig, zo niet onmogelijk maakt voor mensen om hun recht te halen. Naast alle ellende in de persoonlijke sfeer die dit met zich meeneemt, zien wij de gevolgen voor het rechtsgevoel en het vertrouwen van mensen in de overheid. We hopen dat meer duidelijkheid en eenvoudige toegang tot rechtshulp ook positief bijdraagt aan het rechtsgevoel van mensen en dat zij zich gehoord voelen. Meer inzicht leidt hopelijk ook tot meer begrip voor hoe en waarom een besluit wordt genomen.

Dit alles heeft geleid tot deze nota. De nota gaat in op manieren voor de gemeente om beter om te gaan met bezwaar en beroep en om de huidige rechtsbijstand voor mensen met een laag inkomen nog beter te maken. We hopen en denken dat we zo, onafhankelijk van landelijke ontwikkelingen, zorgen dat mensen ook op langere termijn krijgen waar ze recht op hebben.

Wat doet de gemeente al?

De insteek van de gemeente Utrecht om haar procedures zo in te richten dat het indienen van bezwaar, het aanleveren van de juiste informatie en het gebruik maken van de mogelijkheden die er zijn om een goed besluit te krijgen voor iedereen ook zonder rechtsbijstand mogelijk is.

Om een goed idee te krijgen hoe dit werkt, beschrijven we hieronder het proces zoals dat wordt gevolgd binnen de afdeling Werk en Inkomen. Deze afdeling loopt voorop in de toepassing van ‘premediation’ (zie hieronder). Andere afdelingen werken op andere manieren. Soms wordt -net als bij Werk en Inkomen- vroegtijdig met mensen gebeld om afwijzingen toe te lichten), maar niet altijd.

Een schets van het proces bij Werk en Inkomen:
Onder brieven van de afdeling Werk en Inkomen waarin besluiten worden gecommuniceerd staat de volgende tekst:

> **Bent u het niet eens met dit besluit?**
>
> **Neem dan eerst contact met ons op. Wij leggen het besluit uit en vertellen wat er is gebeurd. Daarna beslist u of u een bezwaarschrift indient. Met vermelding van een telefoonnummer en emailadres (vragenoveruwbeschikking@utrecht.nl)**

Van deze mogelijkheid wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Dit leidt ook regelmatig tot wijziging van het genomen besluit omdat er een fout is gemaakt. Dit wordt een ‘Premediation-traject’ genoemd.

Premediation-trajecten lijken in de praktijk redelijk te helpen om bezwaren te voorkomen. In de eerste helft 2018 was er bijvoorbeeld sprake van 774 premediation-trajecten bij Werk en Inkomen, waarvan uiteindelijk 25% nog in bezwaar is gegaan.

Tegelijkertijd is er ook breder sprake van een flinke daling van het aantal bezwaarschriften. Waar zes á zeven jaar geleden nog jaarlijks ongeveer 2000 bezwaarschriften moesten worden behandeld in het Sociaal Domein, is dat inmiddels gedaald naar een te verwachten 1000 bezwaarschriften in 2020. Dit is een landelijke trend met waarschijnlijk verschillende oorzaken, waaronder het beter uitleggen van besluiten, bellen voorafgaand aan een afwijzend besluit en het invoeren van premediation.

Rechtstreeks contact

Een voorbeeld van passend contact met de overheid is te vinden bij negatieve besluiten op aanvragen levensonderhoud (Team Nieuwe Aanvragen) en Bijzondere bijstand (financiële regelingen). Hier wordt de inwoner gebeld door de behandelaar om het voorgenomen besluit mede te delen. Ze doen dan twee belpogingen naar de inwoner. Op deze manier wordt ook eerst rechtstreeks contact opgenomen met de inwoner om 'het slechte nieuws' te brengen en eventuele vragen direct op te vangen.

Als er vervolgens wel bezwaar wordt ingediend, worden bezwaarmakers zo snel mogelijk gebeld. Er wordt gekeken wat maakt dat iemand in bezwaar gaat, afgetast of er mogelijkheden zijn het geschil op te lossen zonder verdere procedure, welke procedure het best past (soms kan iemand beter zo snel mogelijk een nieuwe/andere aanvraag indienen) of een afspraak gemaakt over een hoorzitting (veelal telefonisch).

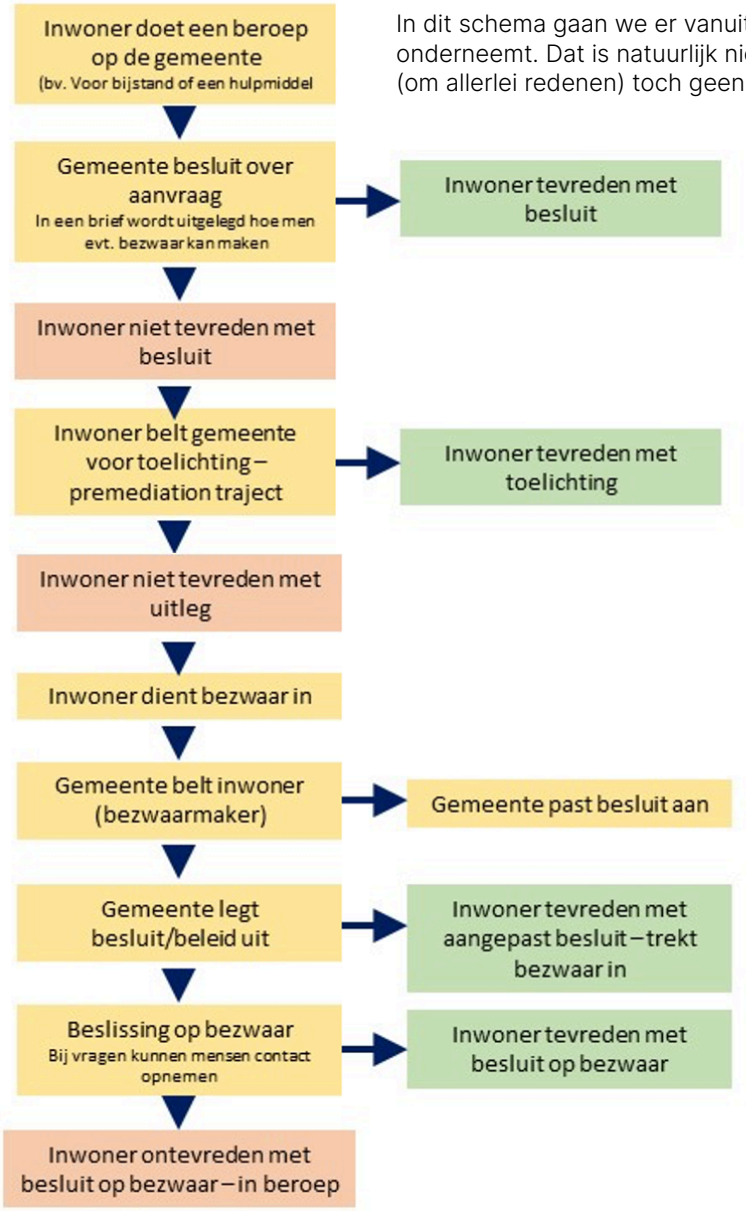
Vervolgens kan er het volgende gebeuren[2]:

1. Het besluit wordt aangepast als er mogelijkheden zijn om het geschil op te lossen. In dat geval worden er met de betreffende afdeling (bijvoorbeeld Werk en Inkomen) afspraken gemaakt over het wijzigen van het besluit.
2. Het besluit wordt niet aangepast en wordt nader uitgelegd. Dat kan ertoe leiden dat iemand meer begrip heeft voor het besluit en dat het bezwaar wordt ingetrokken.

Deze aanpak leidt tot ca twintig procent van de bezwaarschriften die uiteindelijk worden ingetrokken of anderszins opgelost. Zijn mensen nog niet tevreden met de aanpassing of de uitleg dan volgt een beslissing op het bezwaar (schriftelijk). Ook in deze brief is opgenomen dat mensen met vragen contact op kunnen nemen met de behandelend ambtenaar.

In feite is het besluit bezwaar het einde van het traject bij de gemeente zelf. Als mensen hierna niet tevreden zijn met de uitkomst kunnen zij hun geschil met de gemeente voor de rechter brengen. Ze kunnen hierbij gebruik maken van juridisch advies uit de eerste of tweede lijn (zie pagina 12). Het kan natuurlijk ook dat zij al eerder in het proces van bezwaar gebruik maken van juridisch advies.

[2] Dit alles gebeurt conform de uitgangspunten van PCMO (Passend contact met de overheid). Alle medewerkers van Bezwaar en beroep hebben trainingen gevolgd op dit gebied.

In dit schema gaan we er vanuit dat de inwoner in alle gevallen actie onderneemt. Dat is natuurlijk niet zo. Mensen kunnen ook ontevreden zijn en (om allerlei redenen) toch geen verdere actie ondernemen.

Figuur 1 Overzicht besluit, bezwaar en beroep

Ambities

We zijn heel blij dat de gemeente al zoveel doet. Juist omdat het vaak over beslissingen gaat die voor mensen grote invloed hebben, verdient het continue aandacht hoe we Utrechters zoveel mogelijk inspraak en inzicht geven bij besluitvorming en mogelijkheden bieden om zaken die niet goed gaan te herstellen. Wij geven hieronder enkele ambities, die we concreet hebben. Hieronder geven we eerst de kaders (de doelgroep en doelen) van onze ambities en gaan we daarna in op de ambities zelf.

Doelgroep

De onderstaande ambities zijn gericht op mensen met een laag inkomen[3]. Vanzelfsprekend zijn er ook veel mensen met een hoger inkomen die afhankelijk zijn van besluiten van de gemeente, die niet eens zijn met de gemeente of die (uiteindelijk) een geschil met de gemeente hebben dat in een rechtbank terecht komt. Wij zijn ervan uit gegaan dat veel van deze mensen beter in staat zijn om hun recht te halen doordat zij door hun hogere inkomen de mogelijkheid hebben te betalen voor advies of ondersteuning. Daarnaast zien we dat mensen met een laag inkomen vaker van de overheid afhankelijk zijn voor zaken die cruciaal zijn voor hun dagelijks leven. Eenvoudig gezegd: de impact van het niet honoreren van een aanvraag om bijzondere bijstand heeft in veel gevallen meer impact op het leven van mensen dan het niet honoreren van een vergunning voor een dakkapel.

Desalniettemin richten veel van de zaken die wij aandragen zich op een meer responsieve overheid, die zaken meer inzichtelijk maakt – iets waar overduidelijk niet alleen mensen met een laag inkomen profijt van hebben.

Verder is het goed op te merken dat voor sommige mensen op wie deze nota zich richt, de problematiek breder is dan alleen juridisch: mensen hebben soms meerdere problemen (schulden, huisvesting, behoefte aan zorg of ondersteuning). Enerzijds zullen mensen soms ‘binnenkomen’ via een andere zorg- of ondersteuningsvraag, anderzijds zal soms bij mensen op zoek naar rechtshulp geconstateerd worden dat zij (ook) andere vormen van zorg of ondersteuning kunnen gebruiken. We refereren daar hieronder enkele keren aan.

[3] In de ambities hieronder hebben we ‘laag inkomen’ nader gespecificeerd.

Doelen

Onze ambities hebben de volgende twee doelen:

1. Een meer responsieve gemeente, specifiek gericht op bezwaar, beroep, en geschillen met de gemeente Utrecht. Dat wil zeggen dat mensen meer inzicht krijgen in, en betere informatie en zeggenschap over, het proces van aanvraag, beroep en besluitvorming – om zo de ongelijke verhouding tussen inwoner en gemeente te verkleinen.

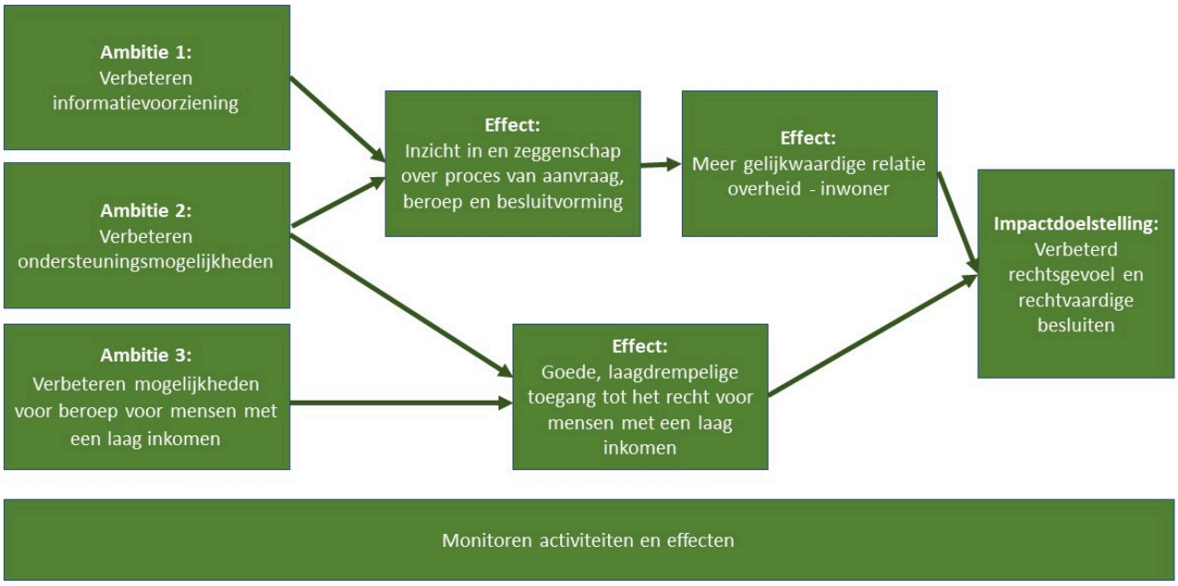
2. Mensen met een klein inkomen beter, efficiënter en laagdrempeliger hun recht te laten halen bij geschillen met en beslissingen van de overheid.

Beide doelen hebben als uiteindelijk effect dat ze bijdragen aan het recht en rechtsgevoel van de inwoners in onze stad. Bij de ambities staat nader uitgelegd hoe deze doelen en onze ambities samenhangen.

In deze nota maken we een onderscheid tussen de responsieve gemeente en je recht halen bij de overheid. Daar waar het gaat om responsief zijn, willen we dat de focus ligt op dat wat de gemeente kan doen – het deel dat we direct kunnen beïnvloeden. Daar waar het gaat om mensen 'hun recht te laten halen' kijken we breder. We willen bijdragen aan het feit dat mensen beter, efficiënter en laagdrempeliger hun recht kunnen halen bij geschillen zowel met de gemeente, als ook in geschillen met de provincie en rijksoverheid en bij andere instanties in het publieke domein, zoals woningbouwcorporaties of de belastingdienst. Daar waar we het later in deze nota hebben over 'de overheid' bedoelen we dan ook expliciet ook die instanties.

Overigens wil dit alles niet zeggen dat het onze bedoeling is dat deze nota leidt tot méér rechtszaken, noch dat we iets vinden van de uitkomsten van een besluit, bezwaar of beroep. Niet iedere gang naar de rechter is ook zinvol of leidt voor de inwoner tot een bevredigende uitkomst. Wij denken wel dat er nog mogelijkheden zijn om beslissingen extra te onderbouwen waardoor meer begrip ontstaat en om een bevredigende oplossing te bieden door betere ondersteuning, waardoor een rechtszaak voorkomen kan worden. Het uitgangspunt voor ons is ook niet om rechtszaken te voorkomen, maar om te zorgen dat de rechtszaken die er komen leiden tot een verbeterd rechtsgevoel en rechtvaardige besluiten.

Het onderstaande schema geeft aan hoe de door ons voorgestelde ambities samenhangen met de gewenste effecten. Hoe dit precies werkt geven we bij de verschillende ambities in meer detail aan.

Figuur 2 Overzicht ambities en effecten

1. Ambitie: Verbeteren informatievoorziening

Door informatievoorziening te verbeteren krijgen mensen meer inzicht in en zeggenschap over hun proces van aanvraag, besluit en beroep. Dit kan bijdragen aan een meer gelijkwaardige relatie tussen overheid en inwoner en uiteindelijk aan een verbeterd rechtsgevoel en meer rechtvaardige besluiten.

A. Proactief informatie over besluiten, beleid en rechtshulp bieden

Op dit moment geeft de gemeente al (schriftelijke) informatie over wat mensen kunnen doen als ze het niet eens zijn met een beslissing. In brieven over een besluit wordt nu de tekst “Als u in bezwaar wilt gaan…” opgenomen. Wij stellen voor om daar proactief informatie aan toe te voegen over rechtshulp (“Heeft u daar hulp bij nodig…”).

Hoe deze informatie precies kan worden aangeboden dient nader uitgezocht te worden. Zo biedt de Rechtbank Midden-Nederland duidelijke folders aan over de stappen die mensen kunnen zetten. Maar ook de onder 2a genoemde ‘routekaart’ zal helpen hier duidelijke informatie te bieden over waar mensen terecht kunnen. De informatie moet in elk geval duidelijk verwijzen naar één of meerdere organisaties waar mensen terecht kunnen voor rechtshulp.

Het is goed te zien dat er bij specifieke afdelingen (specifiek Werk en Inkomen) al veel gebruik wordt gemaakt van premediation en het vooraf (laten) bellen van mensen om op deze wijze proactief en tijdig informatie te bieden aan mensen over het beleid, het besluit en de mogelijkheden die mensen hebben. Dit is echter nog niet bij alle afdelingen het geval. Het lijkt goed om deze werkwijze breder toe te passen.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- De gemeente Utrecht neemt standaard een tekst op in brieven waarbij wordt verwezen waar hulp geboden wordt. Hierbij wordt in elk geval verwezen naar de routekaart.

- Ook andere afdelingen binnen het sociaal domein gaan (meer) gebruikmaken van premediation/vroegtijdig (telefonisch) contact met inwoners om besluiten toe te lichten. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de kennis van de afdelingen waar dit al plaatsvindt.

B. Vooraf delen voorlopige besluiten

Het is belangrijk dat mensen goed begrijpen wat er besloten wordt. Naast goede informatie over het proces hebben mensen daarom ook goede informatie over de inhoud van hun zaak nodig. Voor een deel wordt deze informatie in het telefonisch contact met de bezwaarmaker gegeven. In enkele gemeenten is het daarnaast al gebruikelijk voor een hoorzitting een schriftelijk conceptbesluit naar alle partijen te sturen. Dit vooraf delen van een voorlopig besluit heeft een aantal voordelen:

- Het geeft de betrokkenen de kans zich goed voor te bereiden op de hoorzitting, ook als dit voor iemand geen dagelijkse kost is;
- De extra tijd en uitleg die iemand krijgt maakt het eenvoudiger te begrijpen wat er in het definitieve besluit staat;
- De uitleg vóór het besluit definitief is zorgt dat de bezwaarmaker minder het gevoel heeft dat besluitvorming plaatsvindt buiten zijn gezichtsveld. Oftewel uitleg vóór een definitief besluit geeft minder het gevoel van 'mosterd na de maaltijd'.

Het delen van voorlopige besluiten met inwoners die hier prijs op stellen kan een effect hebben op de manier waarop mensen besluitvorming ervaren. Tegelijk realiseren we ons dat dit een andere manier van werken vergt en mogelijk meer capaciteit. Het lijkt daarom goed eerst kleinschalig te starten om te zien of dit een positief effect heeft.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- Bij wijze van pilot worden, als onderdeel van het andere contact met de bezwaarmaker, voorlopige besluiten vooraf gedeeld met een beperkte groep mensen die daar prijs op stellen
- Hierbij wordt gemonitord welk effect dit heeft op de ervaringen van bezwaarmakers met het proces.

C. Duidelijke taal eerst, juridische taal later

De laatste jaren werkt de gemeente Utrecht actief aan begrijpelijke taal. Ook de afdeling Beroep en Bezwaar is getraind in het gebruik van begrijpelijk taalgebruik. Desalniettemin blijft er vaak sprake van veel (in onze ogen onnodig) gebruik van juridisch jargon. Wij stellen voor expliciet aandacht te besteden aan begrijpelijke taal bij besluiten en geschillen.

Omdat juridische taal soms onvermijdelijk is bij het mededelen van bezwaar of besluit, stellen wij voor dat in brieven altijd éérst de boodschap in begrijpelijke taal komt, zo nodig (in een bijlage) gevolgd door de boodschap in juridische taal. Zo voorkomen we dat mensen afhaken voor ze de boodschap begrepen hebben.

Juridische taal onvermijdelijk?

Dat ook juridisch ingewikkelde kwesties duidelijk en begrijpelijk op papier gezet kunnen worden bewijst de civiele kamer van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, die in 2019 de Klaretaalbokaal won voor de uitspraak waarin het hof de Nederlandse tak van motorclub de Bandidos verbiedt.

Medewerkers maken voor veel brieven gebruik van standaard sjablonen (die eventueel aangepast worden bij specifieke omstandigheden). Het omzetten vergt tijd. Daarom is het goed hierin een prioritering aan te brengen en aan te sluiten bij het lopende organisatie-brede programma begrijpelijke taal.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- Expliciet aandacht besteden aan begrijpelijke taal bij besluiten en geschillen en de boodschap eerst in begrijpelijke taal te brengen. Juridische zaken kunnen in een bijlage worden toegevoegd.
- Werk maken van het ‘vertalen’ van standaard briefsjablonen, zowel bij Werk en Inkomen als bij andere afdelingen waar sprake is van bezwaar en beroep. Hiertoe wordt een duidelijk plan gemaakt waarbij jaarlijks minimaal 10% van de brieven wordt aangepast, met een focus op die brieven die 1) het meest gebruikt worden 2) het meeste ingrijpen in het leven van mensen.

D. Maak werk van de nulde-lijn

Naast mensen die veel extra ondersteuning nodig hebben, zijn er ook mensen die met weinig specifieke ondersteuning zelf een heel eind komen met het schrijven van een goed bezwaar. Behalve de eerste lijn en tweede lijn rechtshulp bestaat er ook een nulde lijn rechtshulp. Deze bestaat uit zelfhulptools en eventuele advisering vanuit het juridisch loket. Deze vormen van hulp zijn laagdrempelig en voor iedereen beschikbaar, ongeacht het inkomen.

In de routekaart (zie ambitie 2a) kunnen deze als eerste stap worden opgenomen, om zo een groep op ondersteuning te wijzen die relatief weinig vraagt van de eerste en tweede lijn. Mensen die meer rechtshulp nodig hebben kunnen vervolgens hulp inschakelen van de eerste en tweede lijn rechtshulp.

Hierbij past de volgende uitwerking:

- Zelfhulptools (nulde lijn rechtshulp) expliciet opnemen in de routekaart zoals beschreven in 2a.

2. Ambitie: Verbeteren ondersteuningsmogelijkheden

Door ondersteuningsmogelijkheden te verbeteren krijgen mensen meer inzicht in en zeggenschap over hun proces van aanvraag, beroep en besluitvorming. Dit leidt ook tot goede, laagdrempelige toegang tot het recht. Beide zaken kunnen bijdragen aan een meer gelijkwaardige relatie tussen overheid en inwoner en uiteindelijk aan een verbeterd rechtsgevoel en meer rechtvaardige besluiten.

A. Breng ondersteuningsmogelijkheden in kaart

Er zijn veel partijen betrokken bij het geven van advies aan mensen met een laag inkomen over hun bezwaar of beroep. Van sociaal raadslieden en cliëntondersteuners tot de rechtswinkel en van het buurtteam tot sociaal advocaten. Dat geeft veel (goede) mogelijkheden, maar zorgt ook voor verwarring en zorgt dat mensen niet altijd (gelijk) op de juiste plek terecht komen. En dat maakt weer dat mensen soms niet het juiste advies krijgen en dat alle betrokkenen meer tijd (en geld) kwijt zijn. Zorgen dat mensen op de juiste plek terecht komen scheelt tijd, geld en frustratie.
Mensen die ondersteuning nodig hebben kunnen zich op verschillende plekken in het veld als eerste melden (1e-lijns hulp). Dat willen we graag zo houden[4]. Maar hoe vervolgens in verschillende gevallen effectief en efficiënt kan worden doorverwezen is nog niet altijd even duidelijk, terwijl een warme overdracht voor betrokkenen in een complexe situatie juist van groot belang is.

Wij willen daarom dat de gemeente het voortouw neemt in het ontwikkelen van een ‘routekaart’ voor rechtsbijstand die professionals en inwoners helpt met het vinden van de meest logische weg naar de juiste ondersteuning. De focus van deze routekaart ligt op het in kaart brengen van de mogelijkheden bij geschillen met de overheid, maar we kunnen ons voorstellen dat dit in de praktijk niet altijd te scheiden is van ondersteuning om je recht te halen bij andere partijen.

De recente ontwikkelingen rond de stelselherziening van de rechtsbijstand kijken ook allemaal naar ‘routevoorzieningen’. Dit nu al doen past dus goed bij ontwikkelingen op dit terrein op de langere termijn.

[4] Dit principe noemt men ook wel ‘any door goes’ – het maakt niet uit door welke ‘deur’ mensen als eerste naar binnen gaan.

Aandachtspunten bij de ontwikkeling van de routekaart:

- Landelijk bestaan er reeds twee van zulke routekaarten[5], die in beeld brengen welke instanties juridische ondersteuning bieden en waarvoor mensen bij deze instanties terecht kunnen. Organisaties die (alleen) lokaal actief zijn ontbreken op deze kaarten. Idealiter zou een Utrechtse routekaart worden ontwikkeld in samenhang met of binnen een van de bestaande kaarten. Enerzijds omdat die kaart efficiënter wordt door de aanvulling met lokale organisaties, anderzijds omdat dit duidelijkheid geeft voor een inwoner die alle hulp, nationaal én lokaal, op één plek kan vinden.

- Het is zinvol ook te kijken naar aansluiting bij de bestaande sociale kaart van Utrecht, en bij zorg- en ondersteuningspartners op deze kaart, zoals buurtteams en schuldhulpverleners. Bij mensen met meerdere problemen (zie 'Doelgroep') blijft hun juridische hulpvraag soms onderbelicht. Door de koppeling met het bredere veld kan een zorgvuldige overdracht vaker plaatsvinden. De Raad voor de Rechtsbijstand is samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid en Divosa[6] reeds bezig met een project hoe laagdrempelige hulp lokaal beter georganiseerd kan worden en gekoppeld kan worden aan de bestaande sociale kaart. Als gemeente Utrecht zouden we hierop kunnen aansluiten.

- Bij de ontwikkeling van de kaart hoort ook een proces om de routekaart eenvoudig te kunnen aanpassen en afspraken over wie dit doet. Zo kunnen bijvoorbeeld nieuwe partners worden toegevoegd als daartoe aanleiding is.

- Naast de routekaart als product, zien wij de gezamenlijke ontwikkeling van zulke routes (met lokale en bovenlokale partners) als een goede manier om de onderlinge samenwerking en verwijzing van cliënten te verbeteren.

[5] Zo bestaat er van Rechtwijzer https://rechtwijzer.nl/over-rechtwijzer/rechtwijzer-ehbo en van CAK bestaat de regelhulp: https://www.regelhulp.nl/voor-gemeenten. Op dit moment wordt verkend hoe beide kaarten op elkaar kunnen worden aangesloten.

[6] Divosa is de kennis- en netwerkorganisatie voor directeuren sociaal domein.

Figuur 3 Voorbeeld van een bestaande routekaart (landelijk). Aan de hand van vragen worden gebruikers geleid naar een advies op maat

Een ander punt bij het vinden van de juiste plek voor advies is dat sommige bezwaarmakers een advocaat om hulp vragen. In de praktijk blijkt dat mensen soms kiezen voor een advocaat uit hun netwerk, onafhankelijk wat de specialisatie van die advocaat is. Zij vertrouwen op deze advocaat omdat ze deze kennen. Echter, elke advocaat heeft een eigen specialiteit. Dit kan er toe leiden dat sommige cliënten niet goed geholpen worden, omdat de advocaat in kwestie te weinig weet van het specifieke domein waar de vraag over gaat. In dit geval doet de advocaat de zaak van hun cliënt niet veel goeds. Vandaar dat het een goed idee is om in de routekaart ook iets op te nemen over de keuze van een advocaat die past bij het vraagstuk.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- De gemeente maakt inzichtelijk welke organisaties beschikbaar zijn voor ondersteuning bij (aspecten van) rechtshulp in Utrecht en waar zij bij kunnen helpen. Idealiter wordt de routekaart geïmplementeerd bij of in samenwerking met een van de bestaande landelijke initiatieven. Als dit niet mogelijk is, ontwikkelt de gemeente een lokale routekaart. Verder wordt er duidelijk gemaakt wie er verantwoordelijk is voor het bijhouden en updaten van deze routekaart.

- Daarbij wordt gekeken hoe organisaties voor rechtshulp (nog) beter kunnen worden gekoppeld aan andere zorg- en ondersteuningspartners van de sociale kaart in Utrecht en hoe kan worden aangesloten bij initiatieven die landelijk lopen.
- In de routekaart tips opnemen voor het kiezen van een passende advocaat, zo nodig met een verwijzing naar de Specialisatievereniging Sociale Zekerheid[7].

B. Leer van de ervaringen van de 1e en 2e-lijns rechtsbijstand

In Utrecht zijn er verschillende organisaties die inwoners bijstaan in het halen van hun recht. Vergelijkbaar met de zorg zijn deze in te delen in twee verschillende lijnen:

- De eerste lijn bestaat uit rechtshulp via het juridisch loket en sociaal raadslieden.
- De tweede lijn bestaat uit rechtsbijstand middels een advocaat of mediator[8].

Al deze organisaties zijn dagelijks bezig met cliënten die hun recht willen halen in geschillen met (onder meer) de gemeente. Zo zien zij van dichtbij welke zaken goed werken, of juist niet, in de manier waarop de gemeente omgaat met geschillen. Het is daarom zinvol om als gemeente in regelmatig contact te staan met rechtshulporganisaties om zo zelf te leren en te reflecteren. Dit kan door zelf een overleg te initiëren of door aan te sluiten bij lopende projecten en zo structureel in contact te staan met rechtshulporganisaties, bijvoorbeeld via een halfjaarlijks signaleringsoverleg.

Aandachtspunten voor de samenwerking en een signaleringsoverleg:

- Het zou goed zijn om bij zo'n overleg ook de buurtteams te betrekken – ook zij hebben vaak signalen over de uitwerking van besluiten en bezwaren en over inwoners op zoek naar rechtshulp.

- Naast de lessen voor de gemeente, helpt een regelmatig overleg ook de eerste en tweede lijn zelf in afstemming en samenwerking.

- Het ministerie van Justitie en Veiligheid start binnenkort met een pilot voor de verbetering van de samenwerking en kennisdeling tussen de eerstelijns en tweedelijns rechtsbijstand. Binnen deze pilot is Utrecht aangewezen als een van pilotplaatsen. De pilot kan door de gemeente Utrecht worden aangegrepen om zelf te reflecteren en lessen uit te trekken hoe we de gemeentelijke

[7] https://www.ssz-advocaten.nl/

[8] https://www.rvr.org/Informatie-over-de-raad/organisatie/taken-van-de-raad.html

juridische hulpverlening het beste vorm kunnen geven. Naast het signaleringsoverleg zijn er andere experimenten binnen de genoemde pilot waar wellicht van geleerd kan worden, zoals de uitwerking van best practices uit de verschillende pilotgemeenten.

- Eerder heeft de gemeente Utrecht meegedaan aan een “datadialoog” van de Raad voor Rechtsbijstand. Hierbij wordt gebruik gemaakt van (anonieme, geaggregeerde) data van de Raad voor de Rechtsbijstand (bijvoorbeeld hoe vaak aanvragen worden gedaan en op welke momenten) om processen in de gemeente verbeteren. Deze manier van werken, ook met andere partners, levert mogelijk waardevolle inzichten op.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- De gemeente Utrecht initieert zelf een signaleringsoverleg met de eerste en tweedelijns rechtshulp of maakt gebruik van het signaleringsoverleg uit de beschreven pilot, om zo te blijven reflecteren op de eigen dienstverlening met betrekking tot besluit en bezwaar;
- De gemeente Utrecht initieert een nieuwe datadialoog met partners uit de keten als een vervolg op de eerdere datadialoog met de Raad voor de Rechtsbijstand;
- Het college neemt de geleerde lessen vanuit het beschreven signaleringsoverleg en de datadialoog mee in de evaluatie zoals verderop in deze nota beschreven in “Monitor activiteiten en effecten”

3. Ambitie: Verbeter de mogelijkheden voor beroep voor mensen met een laag inkomen

Door de mogelijkheden tot beroep te verbeteren krijgen mensen eerder goede, laagdrempelige toegang tot het recht. Dit kan uiteindelijk bijdragen aan een verbeterd rechtsgevoel en meer rechtvaardige besluiten.

A. Houd een vinger aan de pols voor de kosten van beroep

Als mensen uiteindelijk ontevreden zijn met de uitkomst van hun bezwaar[9], kunnen zij er voor kiezen hun geschil voor te leggen aan de rechter ("in beroep gaan"). Niet iedereen kan de hoge kosten voor beroep (onder meer juridische bijstand en griffiekosten) zelf betalen:

- Voor mensen met een verzamelinkomen tot €27.300 (alleenstaand) en €38.600 (gehuwd, samenwonend of alleenstaand met minderjarig kind) is er gesubsidieerde rechtsbijstand[10]. Hierbij wordt nog wel een eigen bijdrage verwacht[11].
- De eigen bedrage, dan wel de kosten voor rechtsbijstand (indien niet gedekt vanuit gesubsidieerde rechtsbijstand) kunnen vergoed worden vanuit de bijzondere bijstand. Hiervoor geldt een vrij complexe draagkrachtberekening die is opgenomen in bijlage 1 bij deze nota.

Hoewel mensen in het bestaande systeem dus een deel van de kosten betalen, zorgt de bijzondere bijstand er zo voor dat financiën in veel gevallen geen belemmering zijn om in beroep te gaan. Ons inziens is deze vorm van vergoeden en het stapsgewijs afbouwen van de vergoeding passend. Bovendien richt de vergoeding zich op die mensen die voor hun voorzieningen het meest afhankelijk zijn van de gemeente (mensen met een laag inkomen).

Hoe hoger je inkomen is, hoe minder afhankelijk je bent van de overheid om je recht te halen, omdat je zelf meer financiële middelen in kan zetten voor ondersteuning. Daarnaast kan elke inkomensgroep gebruik maken van de zelfhulptools (nulde lijn, zie ambitie 1d).

---

[9] Meer achtergronden bij het soort bezwaren waar we ons in deze nota op richten zijn te vinden in de paragraaf 'doelen' hierboven.

[10] https://www.rechtsbijstand.nl/over-mediation-en-rechtsbijstand/voorwaarden/inkomen

[11] https://www.rechtsbijstand.nl/over-mediation-en-rechtsbijstand/hoeveel-moet-ik-zelf-betalen/inkomensnormen

Voor veel mensen is de combinatie van eigen geld en zelfhulptools waarschijnlijk voldoende. Maar financiële gronden mogen geen reden zijn om je recht niet te kunnen halen. Als je niet in bezwaar kan vanwege financiën, doet dit ook iets voor je rechtsgevoel. Dit is daarom iets om oplettend op te blijven als overheid.

Hierbij past de volgende uitwerking:

- In kaart brengen of er voor de groepen boven de 200% van sociaal minimum aanvullende ondersteuning nodig is.

B. Vereenvoudig de aanvraag

Wanneer bijzondere bijstand wordt aangevraagd (om een beroep mogelijk te maken) is het belang dat dit zo makkelijk mogelijk kan. Het aanvragen van gesubsidieerde rechtsbijstand (bij de Raad voor de Rechtsbijstand) en bijzondere bijstand (bij de gemeente) is omslachtig. Hoewel de gemeente deze manier van werken niet kan aanpassen kan er wel worden gezorgd dat de twee 'potjes' zo goed mogelijk op elkaar aansluiten, bijvoorbeeld door te zorgen dat voor gesubsidieerde rechtsbijstand en bijzondere bijstand dezelfde informatie aangeleverd moet worden om te zien of iemand recht heeft op de voorziening.

Daarnaast zijn er gemeentes die al aan de slag gaan met een aanvraag ook als er nog informatie ontbreekt. Zij vragen alleen de ontbrekende informatie aan wanneer dit ook daadwerkelijk nodig is. Wij stellen voor om dit in Utrecht ook zo te doen.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- De aanvraag van de bijzondere bijstand zo gemakkelijk mogelijk maken door zo veel mogelijk aan te sluiten bij de informatie van de gesubsidieerde rechtsbijstand en geen dubbele informatie/bewijslast aan te voeren.
- Bij een aanvraag voor bijzondere bijstand alvast te starten met het onderzoek, ook als er nog informatie ontbreekt. Alleen ontbrekende informatie op te vragen wanneer dit echt nodig is

C. Verbeter informatievoorziening over financiële mogelijkheden

Niet alle mensen die recht hebben op ondersteuning van rechtsbijstand zullen weten dat ze daarvoor gebruik kunnen maken van de bijzondere bijstand. Zeker voor de groep met een inkomen van 111-200% van de bijstandsnorm (zie bijlage 1) is het de vraag of zij altijd bekend zijn met de bijzondere bijstand en dat zij hiervoor in aanmerking komen.

Het is daarom van groot belang om deze voorziening goed te communiceren. Uit eerder onderzoek van Purpose[12] blijkt dat de bijzondere bijstand van alle armoedevoorzieningen sowieso het minst bekend is zowel bij professionals als bij inwoners.

Naast de gesubsidieerde bijstand en de bijzondere bijstand voor de overige kosten, zijn er ook nog fondsen die kunnen ondersteunen. Het lijkt goed de bekendheid van deze fondsen ook verder te vergroten. Zo weten mensen waar zij verdere financiële ondersteuning kunnen vinden.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- De bestaande financiële regelingen en voorzieningen expliciet communiceren via de kanalen van de gemeente en naar het netwerk van professionals die te maken hebben met rechtsbijstand
- De financiële ondersteuningsmogelijkheden buiten de gemeente (zoals fondsen) in kaart brengen en de financiële ondersteuningsmogelijkheden op te nemen in de routekaart uit 2a

[12] www.purpose.nl/minimaregelingen-utrecht

Monitoren activiteiten en effecten

Voor de indienende partijen is de toegang tot het recht en het inzicht dat mensen zelf krijgen in hun eigen geschil (met de gemeente) essentieel. We houden daarom graag een vinger aan de pols bij de ambities en uitwerkingen die hier worden geschetst – in de bredere context van de bestaande werkwijze die bijdraagt aan een goede rechtsbijstand en de actualiteit.

Hierbij passen de volgende uitwerkingen:

- Jaarlijks middels een beknopte raadsbrief reflecteren op de doelen zoals opgenomen in deze nota, waarbij expliciet (maar niet exclusief) wordt gekeken naar het effect van de nieuwe maatregelen. We denken hierbij specifiek aan:
  - Het aantal mensen dat in bezwaar en beroep gaat door de tijd, maar ook in relatie tot het aantal gewijzigde besluiten;
  - De baten van deze aanpak in brede zin (tevredenheid van inwoners en in hoeverre mensen het idee hebben dat ze hebben gekregen waar ze recht op hebben – in hoeverre er veranderingen zijn in het ‘rechtsgevoel’ van inwoners.;

- In deze raadsbrief aandacht besteden aan de actualiteit, specifiek de ontwikkelingen rond de kabinetsplannen rond de hervorming van de rechtsbijstand, de mogelijk waardevolle (landelijke en lokale) initiatieven die er op dit moment ontstaan en de gevolgen voor Utrecht.

Financiën: Kosten en Baten

De ambities en uitwerkingen die wij hierboven schetsen zijn vrijwel allemaal procesgericht en brengen daarom geen directe kosten mee. Wel gaat het om zaken die soms extra capaciteit vergen: als meer mensen proactief benaderd worden en meer mensen om hulp of uitleg vragen kost dit nu eenmaal (mogelijk structureel) menskracht van de betrokken afdelingen. We hebben er bewust voor gekozen om in deze gevallen te pleiten voor langzame opbouw en het stellen van duidelijke prioriteiten. In het geval van het herschrijven van de brieven in begrijpelijke taal, kan aangesloten worden bij het gemeentelijk programma dat al loopt. Wij begrijpen dat nieuwe werkwijzen (zeker in coronatijd) niet onmiddellijk geïmplementeerd kunnen worden. Wel geven we een duidelijke richting aan waar de prioriteit de komende tijd moet liggen.

Het is mogelijk dat de verbeteringen ten aanzien van de inzet van de bijzondere bijstand (zie 3b) leiden tot een groter beroep op de bijzondere bijstand. Op het moment begroten we meer uitgaven vanuit de bijzondere bijstand dan we verstrekken, waardoor er financiële ruimte is voor extra verstrekkingen.

We willen daarbij aanmerken dat er ook (financiële) baten zijn van de in deze nota opgenomen ambities. De verwachting is dat betere, meer laagdrempelige ondersteuning zorgt voor minder stress en oplopende problemen. Mensen die aan de bel trekken met een juridische vraag hebben soms ook andere problemen waarbij de gemeente zo eerder op kan acteren. Zo past deze nota goed bij andere opgaven in het sociaal domein die focussen op preventie, normaliseren en de beweging naar voren.

Daarnaast komt er in 2025 een stelselherziening aan waarbij rechtshulp en sociaal domein verder aan elkaar gekoppeld worden. Door hier als gemeente nu al proactief mee aan de slag te gaan, hoeven we dan een minder grote slag te maken.

Niet alle baten van de nota zijn in geld uit te drukken: een verbetering in de relatie tussen overheid en inwoner en positieve effecten op het rechtvaardigheidsgevoel van inwoners zijn niet in geld uit te drukken maar zien wij wel als belangrijke effecten. Het lijkt goed om hier in de monitoring ook aandacht aan te schenken.

Woord van dank

Deze nota kon alleen tot stand komen door de bijdragen, het meelezen en de expertise van de volgende mensen.

Wij willen ze daarvoor hartelijk danken:

- De zeer betrokken ambtenaren voor hun advies over deze nota
- De Raad voor de Rechtsbijstand
- Zumpolle Advocaten
- Sociaal raadslieden
- Juridisch Loket
- Onze beider fracties voor hun input en meeleeswerk
- Florien Bouts voor haar doorzettingsvermogen bij pogingen om ons toch een beetje te sturen in dit proces :)

Bijlage 1: Draagkrachtmeting bijzondere bijstand

Mensen die in beroep gaan kunnen vanuit de bijzondere bijstand een vergoeding krijgen voor de eigen bijdrage van de gesubsidieerde rechtsbijstand, dan wel voor bepaalde kosten voor rechtsbijstand (indien niet gedekt vanuit gesubsidieerde rechtsbijstand). Om het recht op bijzondere bijstand te bepalen, geldt een draagkrachtberekening. De draagkracht is de mate waarin inwoners in staat zijn bijzondere kosten zelf te betalen. Deze wordt bepaald op basis van een deel van het (besteedbare) inkomen en het vermogen. Voor het bepalen van het recht kijkt de gemeente naar de gemiddelde draagkracht over een langere periode (een jaar). Als iemand in een jaar meer kosten maakt dan de draagkrachtruimte voor dat jaar, wordt bijzondere bijstand verleend. Bij het berekenen van de draagkracht, worden de volgende normen gehanteerd (artikel 12 RBBU):

- Tot de bijstandsnorm wordt 100% van de kosten vergoed
- Bij 101 tot 110% bijstandsnorm moet de persoon 5% van zijn of haar draagkrachtruimte zelf betalen
- Bij 111 tot 200 % bijstandsnorm moet de persoon 30% van zijn of haar draagkrachtruimte zelf betalen
- Boven de 200 % komt de persoon niet in aanmerking voor bijzondere bijstand.

Gemeenteraad

Dossiernummer	1788
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	8.2
Omschrijving	Raadsbrief Uitwisseling gegevens gesubsidieerde rechtsbijstand en bijzondere bijstand
ID	1842
Behandelend ambtenaar	M. Otger
Telefoon	030 - 28 65131
E-mail	m.otger@utrecht.nl
Datum collegebesluit	6 april 2021
Geocodering	
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Voortman
Beleidsveld	Werk en inkomen
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Florien Bouts/Juridische zaken/06-29098240

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 april 2021

Voorgesteld besluit

Linda Voortman
Wethouder voor Werk en Inkomen, Diversiteit,
Publieksdienstverlening, Personeel en Organisatie,
Wijken Zuidwest en Noordoost
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. Otger	**Datum**	6 april 2021
Doorkiesnummer	030 - 28 65131	**Kenmerk**	8731611
E-mail	m.otger@utrecht.nl	**Onderwerp**	Uitwisseling gegevens gesubsidieerde rechtsbijstand en bijzondere bijstand
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Juridische Zaken, Werk en Inkomen

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van mijn toezegging in de Commissie M&S van 1 april jl informeer ik u hierbij over de uitwisseling van gegevens rondom de toevoeging in het kader van gesubsidieerde rechtsbijstand en de bijzondere bijstand.
Zoals het college eerder aangaf is de informatie uit de gesubsidieerde rechtsbijstand alleen bekend bij de advocaat, het bureau voor rechtsbijstand en de Raad voor de Rechtsbijstand en mag deze informatie nooit worden gedeeld met de gemeente in het kader van de privacywetgeving.

Ook het alleen mededelen van het feit dat er een toevoeging is afgegeven is een persoonsgegeven als bedoeld in de AVG. Daardoor kan uitwisseling alleen maar plaatsvinden op basis van een wettelijke grondslag en deze ontbreekt in deze.

Verder is het enkele feit dat er een toevoeging is afgegeven onvoldoende om te kunnen concluderen dat er recht op bijzondere bijstand is. De inkomens- en vermogensgrenzen wijken van elkaar af.
Als voorbeeld: als je in aanmerking komt voor een toevoeging met de hoogste eigen bijdrage, kom je nooit in aanmerking voor bijzondere bijstand.

Met vriendelijke groet,

Linda Voortman

Gemeenteraad

Dossiernummer	1641
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	9
Omschrijving	Raadsvoorstel Wijziging Verordening U-pas
ID	1692
Behandelend ambtenaar	Roger van Loon
Telefoon	14030
E-mail	roger.van.loon@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Sociaal domein
Portefeuillehouder	Wethouder Voortman
Beleidsveld	Werk en inkomen
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Eveline Hamelink/Werk en Inkomen, Volksgezondheid, Jeugd, Milieu/06-39276727

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Commissie Mens en Samenleving	1 april 2021
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Besluit tot wijziging Verordening U-pas voor invoering gezinstegoed

Beleidsveld	Werk en Inkomen
Organisatieonderdeel	Werk en Inkomen
Opsteller	Roger van Loon
Kenmerk	8526699
Vergaderdatum Raad	Volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De wijziging van de Verordening U-pas 2019 gemeente Utrecht vast te stellen, met als belangrijkste wijziging de invoering van gezinstegoed voor kinderen binnen één gezin.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

De Verordening U-pas moet gewijzigd worden om de invoer van gezinstegoed mogelijk te maken. Gezinstegoed zorgt ervoor dat het U-pastegoed van de kinderen binnen één gezin samengevoegd kan worden. Hierdoor hebben pashouders meer keuzevrijheid en kunnen zij betere keuzes voor alle kinderen in het gezin maken. Dit bevordert het U-pasgebruik, waardoor meer kinderen (en hun ouders) beter kunnen rondkomen en meedoen. Daarnaast zijn er enkele praktische aanpassingen in de wijziging van de verordening opgenomen. Dit op basis van enkele kleine zaken waar we sinds de vaststelling van de leesbare U-pasverordening in 2019 tegen aan zijn gelopen.

Context

Aanleiding

Vanuit de raad is er een brede wens om het gebruik van de U-pas te verhogen en het begrote U-pasbedrag ook daadwerkelijk te besteden aan kinderen in armoede. Bovendien blijkt uit vragen van pashouders de behoefte aan meer keuzevrijheid om het tegoed te besteden. Gezinstegoed komt aan deze drie zaken tegemoet.

Juridisch kader

Om gezinstegoed te kunnen invoeren moeten we het gezinstegoed als instrument toevoegen aan de U-pasverordening. Daarom wijzigen we de U-pasverordening.

Beoogd effect

Kinderen met een U-pas (en hun ouders) kunnen beter rondkomen en meedoen. Dit komt omdat de verwachting is dat door het gezinstegoed het gebruik van de kindpassen sterk zal toenemen, en dat vanwege de toegenomen keuzevrijheid in bestedingen er beter meegedaan kan worden aan de samenleving.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

In 2019 is de Verordening U-pas vastgesteld, dit is de eerste wijziging van de verordening sinds de vaststelling. De wens vanuit de raad met betrekking tot stimuleren van gebruik is kenbaar gemaakt door motie 341. In de raadsbrief Doorontwikkeling U-pas is vervolgens gecommuniceerd dat er een plan uitgewerkt wordt voor gezinstegoed. Daarna is er nog motie 221 ingediend. Deze motie is overgenomen, met de uitleg dat wij de onderbesteding op de U-pas begroting tegen zullen gaan, specifiek ten aanzien van kinderen. Tot slot is de raad middels de Dashboardbrief Werk en Inkomen vierde kwartaal 2020 geïnformeerd dat het gezinstegoed per 1 juli 2021 wordt ingevoerd en dat het hiervoor noodzakelijk is U-pasverordening te wijzigen.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De wijziging van de Verordening U-pas 2019 gemeente Utrecht vast te stellen, met als belangrijkste wijziging de invoering van gezinstegoed voor kinderen binnen één gezin
Argumenten	
1.1	Met de invoer van gezinstegoed voor kinderen kunnen gezinnen beter meedoen
	Met gezinstegoed hebben ouders van kinderen meer keuzevrijheid, zij kunnen hierdoor betere keuzes maken voor alle kinderen in het gezin. Door het combineren van kindtegoeden, kunnen zij het tegoed effectiever besteden en op deze manier meer 'rendement' uit het tegoed halen.
1.2	Met de invoer van gezinstegoed kunnen gezinnen beter rondkomen
	De verwachting is dat door het gezinstegoed het gebruik van de kind U-passen zal toenemen, en dat het U-pastegoed op de Kindpassen vaker opgemaakt zal worden. Dit draagt bij aan het rondkomen. En bovendien komen de middelen voor kinderen in armoede ook beter bij deze groep terecht.

1.3	Met de wijziging zijn enkele kleine correcties doorgevoerd en omissies weggenomen
	Sinds de vaststelling van de U-pasverordening 2019 bleken er in de praktijk nog enkele kleine zaken te zijn die ontbraken of niet helemaal correct waren weergegeven. Die zijn in het voorstel tot wijziging aangepast. Daarom voegen we enkele zinnen toe bij de bevoegdheden van het college van burgemeester en wethouders. Daarnaast nemen we in de verordening bepalingen op over hoe we omgaan met onrechtmatig of oneigenlijk gebruik van de U-pas door respectievelijk partners dan wel U-pashouders. Hier hebben we recentelijke enkele casussen van gehad. Regels om hiertegen op te treden passen we nu al toe, maar deze regels waren tot nu toe enkel vastgelegd in de algemene voorwaarden van de U-pas. Met deze wijziging leggen we het ook formeel vast in de verordening
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	De invoer van gezinstegoed zorgt voor minder accurate managementinformatie
	Na de invoer van gezinstegoed is het niet meer mogelijk om de besteding van kindtegoeden per leeftijdscategorie accuraat te monitoren. Immers, het tegoed op de pas van een 2-jarige kan (deels) besteed zijn aan de sportles voor de 8-jarige broer.
1.2	De invoer van gezinstegoed kan leiden tot een tekort op de U-pasbegroting
	De verwachting is dat gezinstegoed een impuls geeft aan het gebruik van de kindpassen, mede in combinatie met het ontschotten van bedragen en frequenties. We verwachten dat de invoer van gezinstegoed mogelijk is binnen het begrote budget, er blijft een kans met deze open-einde regeling dat het begrote budget niet toereikend is. Dit generieke risico op de armoederegelingen is daarom ook opgenomen in het risicomodel.
1.3	De verordening voldoet met de voorgestelde wijziging nog niet volledig aan de kwaliteitseisen voor Utrechtse regelgeving
	De U-pasverordening is opgesteld als een leesbare verordening. Er is gebleken dat deze verordening niet helemaal voldoet aan de kwaliteitseisen voor Utrechtse regelgeving. In 2022 wordt daarom de hele verordening (met ook dan aandacht voor de leesbaarheid) opnieuw opgesteld. Het opnieuw opstellen van een verordening is een complex en tijdrovend proces. Deze tijd is nu niet beschikbaar. Het gezinstegoed moet per 1 juli 2021 (met de ingang van het nieuwe U-pasjaar) worden ingevoerd. Deze wijziging is noodzakelijk omdat we de Klijnsma-middelen – conform de afspraken met het Rijk – moeten besteden aan de bestrijding van armoede onder kinderen en tegelijkertijd gehoor geven aan politieke wens om onderbesteding op de U-pas tegengaan. Daarom moet de U-pas verordening nu aangepast worden.

Financiën

De invoer van gezinstegoed voor kinderen wordt gedekt uit de U-pasbegroting. De afgelopen paar jaar was er sprake van een overschot op de U-pasbegroting. De U-pas begroting voor kinderen bestaat voor 2.078.000 uit Klijnsma-middelen, dat zijn middelen waarbij met een convenant met het rijk is afgesproken dat de middelen besteed worden aan kinderen in armoede. In motie 221 werd de oproep gedaan om realistisch begroten, zodat er geen middelen meer over blijven op de U-pasbegroting. Daar geven we met dit voorstel gehoor aan. Het verwachtte effect van de invoering van het gezinstegoed is berekend en past binnen de U-pas begroting. Zoals beschreven in kanttekening 1.2 is er een klein risico dat het gezinstegoed het gebruik van de kindpassen zo stimuleert dat er in de komende jaren een tekort op de begroting ontstaat. In dat geval zullen we maatregelen nemen conform de financiële spelregels van de gemeente Utrecht.

Vervolg

De communicatieacties richting pashouders, aanbieders en partners in de stad zullen opgestart worden door het U-pasbureau. We zullen in de Dashboardbrief W&I vierde kwartaal 2021 een update

geven of het gebruik van het tegoed gestegen is, en in welke mate. Daarnaast is er extra aandacht om onregelmatigheden in bestedingen te voorkomen, er wordt bekeken of mystery shoppers hier een rol in kunnen spelen.

Communicatie

Alle communicatie over de U-pas naar aanbieders en pashouders wordt verzorgd door het U-pasbureau. Ook de communicatie over invoering van gezinstegoed wordt door het U -pasbureau uitgevoerd. Zij zullen communicatie over de invoering van gezinstegoed zoveel mogelijk combineren met de communicatie die georganiseerd wordt rondom de overgang naar het nieuwe U-pasjaar. Het U-pasbureau heeft ook een balie, een klantcontactcentrum voor e-mail en telefoon en een online chatfunctie waar pashouders en aanbieders met alle vragen over de U-pas terecht kunnen.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Wijzigingsbesluit Verordening U-pas

Bijlagen informatief

- Bijlage toelichting invoering gezinstegoed
- Overzicht wijzigingen Verordening U-pas

Besluit tot wijziging van Verordening U pas 2019 gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 maart 2021 en kenmerknummer 8526699;

Gelet op artikel 108, artikel 147, eerste lid, en artikel 149 van de gemeentewet;

Overwegende dat er enkele praktische aanpassingen in de verordening nodig zijn en dat voor het invoeren van gezinstegoed een wijziging van de U-pasverordening nodig is;

Besluit de Verordening U pas 2019 gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

A. De citeertitel komt te luiden:
   Verordening U-pas gemeente Utrecht

B. Na gelet op:
   Wordt vóór 'artikel 147, eerste lid, van de gemeentewet' ingevoegd 'artikel 108 van de gemeentewet', en na artikel 147, eerste lid, van de gemeentewet' wordt ingevoegd 'en artikel 149 van de gemeentewet'

C. Na artikel 5.2 wordt een artikel toegevoegd, luidende:
   5.3 Gezinstegoed
   Ouders kunnen het U-pas kindpakket tegoed van de kinderen die tot hun huishouden behoren, combineren bij het besteden.

D. **Artikel 6.1 Aanbieders van U pasaanbod**, wordt als volgt gewijzigd:
   In de tweede volzin wordt 'De aanbieders' vervangen door 'Het aanbod'

E. **Aan Artikel 7 bevoegdheid College,** worden twee leden toegevoegd, luidende:
   4. Bij vermoeden van onrechtmatig - of oneigenlijk gebruik door de aanbieder, kan het college besluiten de overeenkomst met de aanbieder op te schorten of te beëindigen.
   5. Bij onrechtmatig gebruik van de pas door de U pashouder, kan het college besluiten de U-pas gedurende de resterende duur van het U-pasjaar in te trekken. Bij ernstige onrechtmatigheden kan het college besluiten de inwoner langer uit te sluiten van het recht op de U-pas.

F. Artikel 9.3. komt als volgt te luiden:

Artikel 9.3 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening U-pas gemeente Utrecht

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2021

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>

De griffier,	de burgemeester,
Merel van Hall	Sharon A.M. Dijksma

Gemeente Utrecht

Bijlage

Datum	3 maart 2021
Behandeld door	E.M. Spanjer
Kenmerk	8526699
Onderwerp	Toelichting introductie gezinstegoed
Beleidsveld	Werk en Inkomen

Met deze bijlage geven we uw raad graag extra informatie over de invoer van gezinstegoed Dit is een bijlage bij het raadsvoorstel Besluit tot wijziging Verordening U-pas voor invoering gezinstegoed.

Zoals aangekondigd in de raadsbrief Doorontwikkelen U-pas van 24 maart 2020 willen we gezinstegoed voor kinderen invoeren om gebruik en keuzevrijheid voor pashouders te bevorderen. Door gebruik en keuzevrijheid te bevorderen kunnen pashouders beter meedoen en rondkomen. Daarnaast geven we met gezinstegoed uitvoering aan overgenomen motie 221 en motie 341. Deze moties riepen op om onderbesteding op de U-pas tegen te gaan en gebruik te stimuleren. In het memo leest u wat het plan voor gezinstegoed precies inhoudt en vervolgens enkele voorbeelden van de nieuwe mogelijkheden die het gezinstegoed aan de pashouders biedt.

Gezinstegoed

Het samenvoegen van de tegoeden van alle kinderen binnen één gezin

Per 1 juli 2021 – met ingang van het nieuwe U-pasjaar – wordt het mogelijk alle tegoeden van alle kindpassen binnen een gezin samen te voegen. De U-pas blijft op naam staan van het kind, maar het beschikbare tegoed kan bij de aanbieders besteed worden voor álle kinderen in het gezin. We verwachten hiermee het gebruik en de keuzevrijheid een flinke impuls te geven. Daarnaast kunnen ouders met gezinstegoed keuzes maken in het belang van alle kinderen binnen een gezin. Zo kunnen zij er bijvoorbeeld voor kiezen eenmalig een goede, wat duurdere fiets aan te schaffen door het combineren van tegoeden van twee zussen. Op deze manier kan het jongere zusje straks ook nog gebruik maken van de fiets, en hoeft er niet weer een nieuwe fiets gekocht te worden.
Bovendien wordt het met gezinstegoed mogelijk om de kleinere ‘restbedragen’ van bijvoorbeeld 10 à 20 euro, die regelmatig op een kindpas achterblijven, samen te voegen. Hierdoor ontstaat er weer een significant bedrag. Met als effect dat het volledige tegoed beter gebruikt kan worden.

Voor de invoer van gezinstegoed zijn er geen technische wijzigingen nodig aan de ‘achterkant’ van de Kindpaketten. De invoer betreft vooral een grote uitdaging op het gebied van communicatie: alle U-pashouders en aanbieders moeten goed geïnformeerd worden over de mogelijkheid van het samenvoegen van tegoeden. Deze communicatiecampagne wordt door het U-pasbureau verzorgt, er wordt zo veel mogelijk gecombineerd met de communicatie-acties rondom de overgang naar het nieuwe U-pasjaar.

Gezinstegoed invoeren betekent ook ontschotten

Bij het invoeren van gezinstegoed vervallen de schotten voor frequentie (bijvoorbeeld eens per vier jaar een fiets), maximumbedragen (bijvoorbeeld maximaal 125 euro te besteden aan schoolkosten) en producten voor specifieke leeftijdscategorieën (bijvoorbeeld een computer alleen voor 12-17 jarigen). Het is immers onwenselijk dat er een ruim gezinstegoed beschikbaar is, maar dat er alsnog restricties zijn voor de besteding van dat tegoed. We verwachten dat het ontschotten een positief effect heeft op het gebruik van de Kindpassen, omdat er meer keuzevrijheid is bij het besteden.

Ontschotten is een wens van de pashouders, en ook een signaal van stichting Leergeld. Het komt met enige regelmaat voor dat ouders bijvoorbeeld bij diefstal of het kapotgaan van een fiets of pc, niet meer met de Kindpas een nieuwe fiets of laptop kunnen aanschaffen. Zij moeten dan soms een beroep doen op Stichting Leergeld. Van pashouders met kinderen horen we regelmatig dat zij liever ook voor jongere kinderen een computer willen aanschaffen, of liever voor een wat duurdere computer willen kiezen die wat langer meegaat.
Voor het ontschotten is wel een technische aanpassing nodig in de systematiek van de U-pas. Deze aanpassing is relatief makkelijk uit te voeren. Voor deze wijziging geldt, net als voor het gezinstegoed, dat goede communicatie over deze verandering naar pashouders en aanbieders essentieel is.

Voorbeelden
In de voorbeelden hieronder laten we zien hoe gezinstegoed en het ontschotten er in de praktijk uit kan zien.

Voorbeeld 1: een gezin met een kind van 11 jaar (275 euro tegoed) en een kind van 14 jaar (385 euro tegoed). Wens: computer en twee keer sportcontributie à 150 euro per kind.
Oude situatie: Alleen het kind van 14 kan een computer kopen voor maximaal 350 euro. Er blijft 35 euro tegoed over. Het kind van 11 jaar kan sportcontributie betalen, waarna er 125 euro tegoed over blijft.
Nieuwe situatie: Het gezin kan 660 euro tegoed besteden. Ze besteden 350 euro aan een laptop en betalen de sportcontributie van beide kinderen.

Voorbeeld 2: een gezin met kinderen van 2 jaar (150 euro tegoed), 4 en 6 jaar (beiden 275 euro tegoed). Wens: een tablet en een tablet, betalen schoolkosten.
Oude situatie: een computer is niet beschikbaar voor deze leeftijdscategorieën. Schoolkosten kunnen per kind betaald worden uit het eigen tegoed, de resterende tegoeden blijven per kind beschikbaar.
Nieuwe situatie: Het gezin kan 700 euro besteden. Ze besteden 200 en 300 euro aan een tablet en computer. Schoolkosten kunnen worden afgeschreven van elk van de kindpassen.

Bijlage: Overzicht van de wijzigingen in Verordening U-pas 2019 gemeente Utrecht

Bestaande tekst:	Nieuwe tekst
Citeertitel: Verordening U pas 2019 gemeente Utrecht	Citeertitel: Verordening U pas gemeente Utrecht
Gelet op: Artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet De nota 'Utrecht inclusief': Armoedeaanpak Utrecht 2016-2019 en De nota 'Utrecht Inclusief deel 2: Inzet van de armoederegelingen';	Gelet op: **Artikel 108 van de Gemeentewet,** Artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet, en **Artikel 149 van de Gemeentewet;** De nota 'Utrecht inclusief': Armoedeaanpak Utrecht 2016-2019 en De nota 'Utrecht Inclusief deel 2: Inzet van de armoederegelingen';
--	**5.3 Gezinstegoed** Ouders kunnen het U-pas kindpakket tegoed van de kinderen die tot hun huishouden behoren, combineren bij het besteden.
6.1 Aanbieders van U-pasaanbod Inwoners kunnen bij verschillende bedrijven en organisaties de U-pas inzetten om mee te doen aan activiteiten. De aanbieders van deze activiteiten voldoen in ieder geval aan de volgende kenmerken: - de activiteit behoort tot de reguliere taak van de aanbieder; - de activiteit stimuleert het maatschappelijk participeren van inwoners; - de activiteit moet uitdrukkelijk door de gemeente Utrecht worden goedgekeurd.	**6.1 Aanbieders van U-pasaanbod** Inwoners kunnen bij verschillende bedrijven en organisaties de U-pas inzetten om mee te doen aan activiteiten. **Het aanbod** van deze activiteiten voldoet in ieder geval aan de volgende kenmerken: - de activiteit behoort tot de reguliere taak van de aanbieder; - de activiteit stimuleert het maatschappelijk participeren van inwoners; - de activiteit moet uitdrukkelijk door de gemeente Utrecht worden goedgekeurd.
7. Bevoegdheid college 1. Het college heeft de bevoegdheid de genoemde tegoeden jaarlijks per 1 juli aan te passen. 2. Het college kan nadere regels stellen die gaan over de omvang en frequentie van aparte onderdelen van de inhoud van de U-pas. 3. Het college behoudt zich het recht voor te bepalen welke rechtspersonen worden opgenomen in het U-pas aanbod. Het college let bijvoorbeeld op:	**7. Bevoegdheid college** 1. Het college heeft de bevoegdheid de genoemde tegoeden jaarlijks per 1 juli aan te passen. 2. Het college kan nadere regels stellen die gaan over de omvang en frequentie van aparte onderdelen van de inhoud van de U-pas. 3. Het college behoudt zich het recht voor te bepalen welke rechtspersonen worden opgenomen in het U-pas aanbod. Het college let bijvoorbeeld op:

a. de mate waarin de door de rechtspersoon aangeboden activiteit bijdraagt aan de maatschappelijke participatie; b. de mate waarin het sociale cohesie stimuleert, en c. de mate waarin de rechtspersoon een maatschappelijke functie heeft.	a. de mate waarin de door de rechtspersoon aangeboden activiteit bijdraagt aan de maatschappelijke participatie; b. de mate waarin het sociale cohesie stimuleert, en c. de mate waarin de rechtspersoon een maatschappelijke functie heeft. **4. Bij vermoeden van onrechtmatig - of oneigenlijk gebruik door de aanbieder, kan het college besluiten de overeenkomst met de aanbieder op te schorten of te beëindigen.** **5. Bij onrechtmatig gebruik van de pas door de U pashouder, kan het college besluiten de U-pas gedurende de resterende duur van het U-pasjaar in te trekken. Bij ernstige onrechtmatigheden kan het college besluiten de inwoner langer uit te sluiten van het recht op de U-pas.**
Artikel 9.3 Citeertitel Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening U-pas 2019 gemeente Utrecht	**Artikel 9.3 Citeertitel** Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening U-pas gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Besluit tot wijziging Verordening U-pas voor invoering gezinstegoed

Beleidsveld	Werk en Inkomen
Organisatieonderdeel	Werk en Inkomen
Opsteller	Roger van Loon
Zaaknummer	8526699
Jaargang en nummer	2021, nr. 36
Vergaderdatum Raad	8 april 2021
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De wijziging van de Verordening U-pas 2019 gemeente Utrecht vast te stellen, met als belangrijkste wijziging de invoering van gezinstegoed voor kinderen binnen één gezin.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 8 april 2021.

De griffier,

Merel van Hall

De voorzitter,

Sharon A.M. Dijksma

Agendering Debat PvdA

Het college is naar aanleiding van de unaniem aangenomen motie 452 van 17 december 2020 in gesprek gegaan met Kondor Wessels Projecten (KWP). Het doel van de motie is dat het college van de raad opdracht kreeg om met WKP in gesprek te gaan en ervoor te zorgen dat Kond Wessel Projecten de gemaakte afspraken alsnog gaat nakomen.

In de raadsbrief van 26 maart geeft het college aan dat de gesprekken met de ontwikkelaar niets hebben opgeleverd. Dat betekent dat de gemaakte afspraken niet worden nagekomen door de ontwikkelaar. Dit betreuren de fractie van de PvdA ten zeerste. Wij betreuren het daarnaast dat men inmiddels ook de prijzen voor de 54 woningen in blok B op de website heeft gezet, met hogere huurprijzen dan wij in 2016 met hen hebben afgesproken.

Wij accepteren niet dat de ontwikkelaar misbruik maakt van de schaarste en over de ruggen van de woningzoekenden miljoenen gaat verdienen. Elke ontwikkelaar moet goed beseffen dat niet het grote kapitaal bepaalt wat er in Utrecht moet gebeuren maar de Utrechtse politiek.

Een van de taken van de raad is om onze inwoners te beschermen tegen de macht van het grote kapitaal en ongewenste ontwikkelaar. Wij willen graag meewerken met ontwikkelaars die een warm hart hebben voor de woningzoekenden die opzoek zijn naar betaalbare woningen in onze stad en die niet alleen maar gericht zijn op euros.

In de raadsbrief van 26 maart schrijft het college, ik citeer “KWP blijft van mening dat de brieven uit 2016 informatief bedoeld zijn en geen bindend karakter hebben. Wij kijken hier anders tegenaan en zien ons dan ook genoodzaakt een juridische procedure te starten”.

Voordat het college de juridische procedure gaat starten, willen de fracties van PvdA….. in het openbaar het debat aangaan over de diverse punten. Een van de vragen die bij ons leeft is hoe wij omgaan met deze ontwikkelaar in andere projecten zoals Archimedeslaan. Tijdens het debat willen wij de (juridische) mogelijkheden verkennen om de zakelijke relatie met KWP tijdelijk op te schorten tot het juridische geschil opgelost is. Wij zijn erg benieuwd hoe de voltallige raad en het college hierover denkt. Welke aanvullende maatregelen zijn nodig om te voorkomen dat zowel deze als andere ontwikkelaars geen misbruik gaan maken van de schaarste?

Tijdens het betreffende debat willen wij aanvullende suggesties meegeven om de huurders van de Blok A en B te beschermen. Tevens zouden wij graag zien dat het college proactief de huurders informeert over hun rechten.

Agendering Stads Belang Utrecht

Als je met 1 vinger wijst naar een ander, wijzen er drie vingers terug

Agendering Spoeddebat Wilhelminawerf

Het is opmerkelijk te zien dat het ‘middenhuurechec’ genaamd Zijdebalen niet heeft geleid tot verbeteringen op het vlak van afspraken met projectontwikkelaars en eindbeleggers. Het in beton gieten van afspraken over sociale en middenhuurwoningen is noodzakelijk om te komen tot invulling van stedelijke ambities betreffende de woningvoorraad. Dat het college dit (lessen trekkende uit Zijdebalen) niet heeft gedaan, is wat ons betreft een motie van wantrouwen waardige handelswijze.

Het zal het college sieren als men de gemaakte fouten toegeeft, alsnog de lessen trekt en toekomstige smaldelen middenhuurwoningen borgt.

Het is opmerkelijk dat het college aangeeft dat de huidige eindbelegger een andere is als de ten tijde van overeenstemming geldende grondeigenaar. Dit is nml helemaal niet waar, de grondeigenaar waarmee de ontwikkelovereenkomst is aangegaan is nog steeds dezelfde. De afspraken leken hard, maar zijn ons inzien boterzacht gebleken. Wat is een toezegging waard?

Stadsbelang Utrecht wil een externe onafhankelijke juridische toets vooraleer Utrecht gaat procederen tegen KondorWessels en haar dochteronderneming. Voor wat betreft deze juridische toets dient de raad als opdrachtgever te fungeren, opdat er geen gekleurd verhaal uit mag komen. Het college moet geen geld in de put gooien en nodeloos gaan procederen als ze haar zin niet krijgt.

Utrecht heeft de neiging, als ze niet krijg wat ze wilt, haar gram te halen doormiddel van het toepassen van pestplanologie of nodeloze procesfrustratie van projectontwikkelaars/eindbeleggers. Hier is Stadsbelang Utrecht geen voorstander van. Ook omdat dit de doelen niet volkshuisvestelijke opdracht die we onszelf stellen en het de gemeente onbetrouwbaar maakt naar partners.

Stadsbelang Utrecht wil de toezegging dat het college in gesprek blijft met KWP, dat wordt gestreefd naar een optimale woningmix in toekomstige projecten van KWP en gewoon business as usual doorgaat. Pak je verlies.

Namens Stadsbelang Utrecht,

Cees Bos.

Gemeenteraad

Dossiernummer	1464
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	10.1
Omschrijving	Raadsbrief huurprijzen Wilhelminawerf
ID	1512
Behandelend ambtenaar	R. te Veldhuis
Telefoon	14 030
E-mail	ron.te.veldhuis@utrecht.nl
Datum collegebesluit	22 oktober 2020
Geocodering	
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Diepeveen
Beleidsveld	Merwedekanaalzone
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Manon Leenders/Wonen, Energie, Groen, Openbare Ruimte/030-2863710

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Stad en Ruimte	10 december 2020
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	R. te Veldhuis	**Datum**	22 oktober 2020
Doorkiesnummer	14 030	**Kenmerk**	8072296/151020201617-BR
E-mail	ron.te.veldhuis@utrecht.nl	**Onderwerp**	Huurprijzen Wilhelminawerf
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Merwedekanaalzone

Geachte leden van de raad,

In het project Wilhelminawerf in deelgebied 4 van de Merwedekanaalzone zijn momenteel 167 huurappartementen in aanbouw. De eerste appartementen worden begin volgend jaar opgeleverd. De woningprijzen van nieuwbouwprojecten in Utrecht hebben volop de aandacht. Wij informeren u daarom over recente ontwikkelingen met betrekking tot de huurprijzen die in dit project worden gehanteerd.

Zoals gebruikelijk communiceert de belegger voorafgaand aan de oplevering over de huurprijzen. In dat kader hebben wij de ontwikkelaar KondorWessels Projecten (KWP) herinnerd aan de afspraken over de huurprijzen, genoemd in haar brief van 6 december 2016. Deze brief is destijds ook met u gedeeld met het oog op de behandeling van het bestemmingsplan Kanaalweg 59, Transwijk, waarmee de bouw van Wilhelminawerf mogelijk is gemaakt.

Het heeft ons onaangenaam verrast dat KWP ons heeft laten weten zich niet gebonden te voelen aan de destijds gecommuniceerde huurprijzen voor blok A en B. KWP geeft aan de afspraken daarom niet te hebben gecommuniceerd met de nieuwe belegger die hij begin 2017 heeft gecontracteerd. De belegger voelt zich daarom vrij om zelf het huurprijsniveau te bepalen. Voor de gemeente zijn de huurprijzen uit de brief van 6 december 2016 van grote betekenis, gezien de behoefte aan meer betaalbare woningen in onze stad. We hebben KWP daar dan ook nadrukkelijk op aangesproken. Meerdere gesprekken hebben echter niet tot andere inzichten geleid. Inmiddels is de belegger gestart met de verhuur van de eerste woningen (blok A), die begin 2021 worden opgeleverd. Op basis van de informatie op hun website hebben we geconstateerd dat de huurprijzen circa 15% hoger liggen dan de prijzen uit de brief van 2016. Dit is meer dan de gebruikelijke indexatie (consumentenprijsindex alle huishoudens volgens de jaar-op-jaarmethode reeks 2015=100, was afgelopen 4 jaar ruim 7%), die ook door KWP werd genoemd in hun bovengenoemde brief van 6 december 2016.

Naar aanleiding van bovenstaande onderzoeken we deze zaak om ons daarna te beraden over de te nemen vervolgstappen. In eerste instantie zal dat in ieder geval een bestuurlijk overleg met de directie van KWP zijn.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeenteraad

Dossiernummer	1509
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	10.2
Omschrijving	Beantwoording SV 2020, nr. 245 over Project Wilhelminawerf
ID	1557
Behandelend ambtenaar	R. te Veldhuis
Telefoon	14030
E-mail	ron.te.veldhuis@utrecht.nl
Datum collegebesluit	30 november 2020
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Diepeveen
Beleidsveld	Merwedekanaalzone
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Manon Leenders/Wonen, Energie, Groen, Openbare Ruimte/030-2863710

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Stad en Ruimte	10 december 2020
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2020, NUMMER 245

Datum	30 november 2020
Van	College B&W
Behandeld door	R. te Veldhuis
Doorkiesnummer	14 030
E-mailadres	ron.te.veldhuis@utrecht.nl
Kenmerk	8119766/021120200908-BR
Beleidsveld	Merwedekanaalzone
Bijlage(n)	1

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2020 nummer 245 van raadsleden Jan Wijmenga (Christen Unie), Jeffrey Koppelaar (Student & Starter), Tim Schipper (SP), Anne Sasbrink (Partij voor de Dieren), Jantine Zwinkels (CDA), Bülent Işik (PvdA), Maarten Koning (D66), Ismail el Abassi (DENK), Floor de Koning (GroenLinks) en Gertjan te Hoonte (VVD) van 27 oktober 2020 over Project Wilhelminawerf.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
In haar brief van 6 december 2016 aan het college (kenmerk RG/161206, bijlage bij de raadsbrief van 7 december 2016) geeft de ontwikkelaar aan welke huurprijzen gerekend gaan worden en hoe de indexatie plaatsvindt. Zijn de in deze brief genoemde prijzen en indexatie in een overeenkomst vastgelegd, en zo ja waar? Kan de raad deze ontvangen?
***Antwoord* 1**
Nee, de huurprijzen en indexatie uit de brief van december 2016 zijn niet vastgelegd in de ontwikkelovereenkomst en de exploitatieovereenkomst met deze ontwikkelaar (want die zijn reeds ondertekend in 2008 respectievelijk 2015) en ook niet in het addendum hierop (uit 2019). Zoals ook vermeld in de onderwerpregel bevat de brief "Aanvullende afspraken Wilhelminawerf, Utrecht" en daarmee is de brief van 6 december, net als de andere twee brieven die we gedurende de raadsbehandeling van het bestemmingsplantraject van KWP hebben ontvangen (d.d. 10 november en 16 december), als een aanvulling op de eerder gesloten overeenkomsten. De ontwikkelaar geeft aan de brieven van eind 2016 als aanvullende informatie te beschouwen.

Vraag 2
Indien de prijsstelling als onderdeel kan worden beschouwd van het door de raad genomen besluit, welke middelen staan de gemeenteraad dan ter beschikking om naleving van deze huurprijzen bij de verhuurder af te dwingen?[1]
***Antwoord* 2**

[1] Indien het verstrekken van deze informatie de gemeente zou kunnen schaden in een te voeren procedure zou deze ook onder geheimhouding verstrekt kunnen worden.

Juridisch vertegenwoordigt het college de raad en dus kan alleen het college namens de gemeente stappen ondernemen om de naleving van de afspraken af te dwingen. Welke middelen het college zoal ter beschikking staan, zijn we momenteel aan het onderzoeken. Op dit moment zijn we allereerst in overleg met KWP over de inhoud.

Vraag 3
Heeft het college al een verklaring ontvangen van de ontwikkelaar over haar handelswijze? Heeft het college zelf een verklaring waarom de ontwikkelaar op deze manier de afspraken heeft geschonden? Zijn er aanwijzingen dat op deze wijze de kosten voor het toevoegen van de gebouwde parkeervoorziening op de huurders worden verhaald?
***Antwoord* 3**
Wij hebben KWP op haar handelwijze aangesproken en als reactie ontvangen dat de in 2016 genoemde prijzen slechts de bedoeling hadden om aan te geven wat op dat moment de ideeën waren omtrent de huurprijzen van het project. De ontwikkelaar ziet de brief dus meer als een informatieve mededeling, in plaats van een afspraak met rechtsgevolg. Daarbij wijst men erop dat er destijds een andere belegger in beeld was dan de huidige, dus dat de genoemde (aanvangs)huurprijzen en indexatie gebaseerd zijn op de prijsniveaus die deze 'oude' belegger voornemens was te hanteren eind 2016. De ontwikkelaar laat weten dat de huidige huurprijzen anders zijn door de wijziging van belegger, de wijzigingen in afwerkingsniveau en daardoor de kwaliteit en de veranderde (vastgoed)markt.

We zijn nog in gesprek met KWP over hoe de afspraken eind 2016 tot stand zijn gekomen en welke betekenis daaraan mag worden gehecht, maar zoals ook aangegeven in onze brief van 22 oktober jl. heeft de manier waarop de ontwikkelaar de afspraken interpreteert ons onaangenaam verrast.

Nee. Wij hebben op dit moment geen aanwijzingen dat op deze wijze de kosten voor het toevoegen van de gebouwde parkeervoorziening op de huurders worden verhaald.

Vraag 4
Bij de behandeling van het bestemmingsplan in de raadsvergadering van 22 december 2016 heeft het college bij monde van wethouder Jansen aangegeven dat "de ontwikkelaar heeft gezegd dat hij graag in een vervolgproject 30% sociale huurwoningen wil bouwen. Die inspanningsverplichting is schriftelijk vastgelegd. We zullen de ontwikkelaar daar op alle plekken aan herinneren, of in de Merwedekanaalzone waar op dit moment de focus op is gericht, of op een andere locatie". Kan de raad een afschrift van deze inspanningsverplichting krijgen?
***Antwoord* 4**
Deze toezegging van KWP is verwoord in hun brief van 10 november 2016, zie bijlage. Tijdens het raadsdebat op 22 december 2016 is hier een bredere uitleg gegeven dan in de brief is opgenomen en heeft wethouder Jansen toegezegd dat we deze 30% stadsbreed bekijken (in plaats van specifiek in de Merwedekanaalzone, zoals KWP benoemt in haar brief).

Vraag 5
Een inspanningsverplichting is een vrijblijvende afspraak. Is met de ontwikkelaar nog verkend of de inspanningsverplichting omgezet kon worden in een afdwingbare verplichting? Zo nee waarom niet? Is zo'n omzetting op dit moment nog mogelijk?
***Antwoord* 5**
Nee, het omzetten van deze inspanningsverplichting in een afdwingbare afspraak is tot op heden niet verkend met de ontwikkelaar. Ja, een omzetting is nog altijd mogelijk en daarover zijn we nu ook in overleg met de ontwikkelaar. Zie verder het antwoord op de volgende vraag.

Vraag 6
Op welke plaatsen in de stad is het college met deze ontwikkelaar in gesprek, om welke aantallen woningen gaat het op die plekken en hoeveel van die woningen worden als sociale huurwoningen gebouwd? Op welke wijze is de ontwikkelaar daarbij door het college herinnerd aan haar inspanningsverplichting?
***Antwoord* 6**
KWP is in Utrecht ook betrokken bij het project Archimedeslaan 16. Voor dit project moet het exacte woningbouwprogramma nog worden bepaald. Het startdocument, dat in 2015 door het college is vastgesteld, is nog steeds het uitgangspunt. Gedacht wordt aan ca. 2000 woningen met voorzieningen rondom een groen binnengebied, met een stevig aandeel studentenwoningen. Het plan wordt nu uitgewerkt in een SPvE, dus er is nog volop ruimte om afspraken te maken over prijscategorieën en de grootte van de woningen (conform vigerende beleid als het Actieplan Middenhuur en Convenant Studentenhuisvesting). Daarbij zal ook de afspraak van 30% sociale huurwoningen worden onderzocht. Ook bij andere mogelijke volgende trajecten met deze partij zullen wij extra alert zijn dat het woonprogramma aansluit bij onze Woonvisie en het daaruit voortvloeiende beleid.

Vraag 7
In 2018 stelden de raadsleden Koning (D66) en Zwinkels (CDA) al schriftelijke vragen over de Wilhelminawerf. Hoe kijkt het college terug op deze fase van de gebiedsontwikkeling en haar antwoorden? Had zij inderdaad volledig inzicht? En zou het in het vervolg niet beter zijn om wel degelijk als gemeente ook te beoordelen of het nakomen van onderlinge afspraken op een zorgvuldige wijze gebeurt?
***Antwoord** 7*
De gemeente heeft volledig inzicht in de afspraken tussen KWP en de gemeente. Helaas blijkt nu dat KWP anders aankijkt tegen de betekenis van de brief van 6 december 2016 over de huurprijzen. Tot het moment waarop we de ontwikkelaar aan deze prijzen herinnerde, waren we in de veronderstelling dat zij de gemaakte afspraken zonder uitzondering zouden nakomen en waar nodig dus ook zouden doorleggen aan derden, zoals een nieuwe belegger. Er was eerder geen aanleiding om te beoordelen of het nakomen van deze onderlinge afspraken zorgvuldig gebeurt. Nu KWP laat weten de afspraken met ons niet gecommuniceerd te hebben met haar huidige belegger, zijn we hier direct met hen over in gesprek gegaan.

Achteraf gezien hadden we een en ander mogelijk nog strakker kunnen afhechten. Dat leek echter op het moment zelf niet nodig door de formulering van de brieven. Ook KWP laat weten nu beter te beseffen wat de lading is van een brief aan de gemeente tijdens een besluitvormingstraject door de gemeenteraad, ook al had de brief in hun ogen vooral een informerend karakter.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen over het project Wilhelminawerf
27 oktober 2020

Gesteld door:

- Jan Wijmenga, ChristenUnie
- Jeffrey Koppelaar, Student & Starter
- Tim Schipper, SP
- Anne Sasbrink, Partij voor de Dieren
- Jantine Zwinkels, CDA
- Bülent Işik, PvdA
- Maarten Koning, D66
- Ismail el Abassi, DENK
- Floor de Koning, GroenLinks
- Gertjan te Hoonte, VVD

Vragen

Het college heeft op 22 oktober een brief aan de raad gestuurd over de constatering dat de woningen in het project Wilhelminawerf door de ontwikkelaar voor een te hoge prijs worden verhuurd. Het college geeft in die brief aan dat ze voornemens is een bestuurlijk gesprek met de ontwikkelaar te willen houden.
Dit project heeft al een lange en deels negatieve geschiedenis. Zo was er in eerste instantie geen meerderheid in de raad bij de behandeling van het bestemmingsplan voor dit project. Pas na nadere toezeggingen van de ontwikkelaar en van het college stemde een meerderheid van de raad er mee in. Onderdeel van de informatie die een aantal fracties uiteindelijk over de streep trok, was, naast een betere oplossing voor het maaiveldparkeren, de van de ontwikkelaar ontvangen informatie over de huurprijzen en de wijze van indexatie daarvan.
Naar aanleiding van de ontvangen brief en de eerder door het college gegeven informatie over dit project hebben wij de volgende vragen:

1. In haar brief van 6 december 2016 aan het college (kenmerk RG/161206, bijlage bij de raadsbrief van 7 december 2016) geeft de ontwikkelaar aan welke huurprijzen gerekend gaan worden en hoe de indexatie plaatsvindt. Zijn de in deze brief genoemde prijzen en de indexatie in een overeenkomst vastgelegd, en zo ja, waar? Kan de raad deze ontvangen?

2. Indien de prijsstelling als onderdeel kan worden beschouwd van het door de raad genomen besluit, welke middelen staan de gemeenteraad dan ter beschikking om naleving van deze huurprijzen bij de verhuurder af te dwingen?[2]

3. Heeft het college al een verklaring ontvangen van de ontwikkelaar over haar handelswijze? Heeft het college zelf een verklaring waarom de ontwikkelaar op deze manier de afspraken heeft geschonden? Zijn er aanwijzingen dat op deze wijze de kosten voor het toevoegen van de gebouwde parkeervoorziening op de huurders worden verhaald?

Bij de behandeling van het bestemmingsplan in de raadsvergadering van 22 december 2016 heeft het college bij monde van wethouder Jansen aangegeven dat "*de ontwikkelaar heeft gezegd dat hij graag in een vervolgproject 30% sociale huurwoningen wil bouwen. Die inspanningsverplichting is schriftelijk vastgelegd. We zullen de ontwikkelaar daar op alle plekken aan herinneren, of in de Merwedekanaalzone waar op dit moment de focus op is gericht, of op een andere locatie*."

4. Kan de raad een afschrift van deze inspanningsverplichting krijgen?

5. Een inspanningsverplichting is een vrijblijvende afspraak. Is met de ontwikkelaar nog verkend of de inspanningsverplichting omgezet kon worden in een afdwingbare verplichting? Zo nee waarom niet? Is zo'n omzetting op dit moment nog mogelijk?

6. Op welke plekken in de stad is het college met deze ontwikkelaar in gesprek, om welke aantallen woningen gaat het op die plekken en hoeveel van die woningen worden als sociale huurwoning gebouwd? Op welke wijze is de ontwikkelaar daarbij door het college herinnerd aan haar inspanningsverplichting?

In 2018 stelden de raadsleden Koning (D66) en Zwinkels (CDA) al schriftelijke vragen over de Wilhelminawerf. Dat betrof toen het grondeigendom. Hieronder een gedeeltelijke weergave van deze vragen en de destijds van het college ontvangen antwoorden:

"Vraag 7 Is het college van mening dat op een zorgvuldige wijze de procedure doorlopen is met de betrokken partijen (eigenaren, ontwikkelaars)? Wat had eventueel anders / beter gemoeten?
Antwoord: Het is de verantwoordelijkheid van KWP om afspraken te maken met andere partijen over (bijvoorbeeld) de afname van de woningen. Of dat op een zorgvuldige wijze gebeurt is niet aan de gemeente om dat te beoordelen.
Vraag 8 Is het college van mening dat de raad volledig geïnformeerd is geweest, en waarom?
Antwoord: De raad is volledig geïnformeerd over de zaken die wel een verantwoordelijkheid zijn van de gemeente en die ook in de diverse overeenkomsten met KWP zijn vastgelegd.
Vraag 9 Gaat het college nu om volledig inzicht vragen bij de ontwikkelaar KWP?
Antwoord: KWP wordt gehouden aan de afspraken die voortvloeien uit de overeenkomsten met de gemeente en daarover bestaat volledig inzicht."

7. Hoe kijkt het college terug op deze fase van de gebiedsontwikkeling en haar antwoorden? Had zij inderdaad volledig inzicht? En zou het in het vervolg niet beter zijn om wel degelijk als gemeente ook te beoordelen of het nakomen van onderlinge afspraken op een zorgvuldige wijze gebeurt?

[2] Indien het verstrekken van deze informatie de gemeente zou kunnen schaden in een te voeren procedure zou deze ook onder geheimhouding verstrekt kunnen worden.

KondorWessels
PROJECTEN

Gemeente Utrecht
T.a.v. Wethouder P. Jansen
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

KondorWessels Projecten bv
Vestigingsadres
Straatweg 2a
3604 BB Maarssen
Correspondentieadres
Postbus 1229
3600 BE Maarssen
Telefoon
+31 (0)88 186 1500
Telefax
+31 (0)88 186 1501
E-mail
info@kwp.nl
Internet
www.kwp.nl

Datum: 10 november2016
Ons kenmerk: RG/161110

Onderwerp: Bevestiging afspraken Wilhelminawerf, Utrecht.

Geachte heer Jansen,

In vervolg op de behandeling van het bestemmingsplan Wilhelminawerf in de commissie Stad en Ruimte op 29 september 2016 en het daaropvolgende overleg d.d. 07 oktober 2016 waar inhoudelijk gesproken is met u over mogelijke aanpassingen van het bouwplan Wilhelminawerf, willen wij u in dit schrijven de volgende zaken bevestigen.

Woningbouwprogramma
Zoals bij u bekend omvat het plan Wilhelminawerf huur- en koopappartementen. Het gedeelte huurappartementen is verkocht aan een pensioenfonds/belegger die de huurwoningen in de vrije sector gaat verhuren. Deze huurwoningen variëren van 38m^2 t/m 90 m^2 gbo met daarnaast nog enkele uitschieters en zijn mede bestemd om de doorstroming in de Utrechtse woningmarkt te versterken.

Wijzigen van het woningbouwprogramma door het toevoegen van sociale woningbouw in het huidige plan is zeer ingrijpend. Het plan zal wederom moeten worden her-ontwikkeld, waarmee een vertraging van minimaal enkele jaren gemoeid zal zijn. Wij zijn momenteel in gesprek met diverse grondeigenaren over de verwerving van bouwlocaties. Mochten wij een grondpositie verwerven dan zijn wij bereid bij een toekomstige ontwikkeling in de Merwedekanaalzone om 30% sociale huur en/of koop woningen in het plan op te nemen.

Parkeren en groen
Het realiseren van gebouwd parkeren betekent een herontwikkeling van het gehele plan. Zoals gezegd en de ervaring ons leert, is een herontwikkeling erg kostbaar en zal in een dergelijk geval rekening gehouden moeten worden met een vertraging van minimaal enkele jaren.

FSC
www.fsc.org
MIX
Paper from responsible sources
FSC® C004491

Op alle met ons gesloten overeenkomsten zijn de algemene voorwaarden van VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling bv van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Enschede. Een exemplaar van deze voorwaarden wordt u op aanvraag kosteloos toegezonden.

IBAN
NL33INGB 0652340431
KvK nr.
06061765

Wat betreft het parkeren onderzoeken wij of er mogelijkheden zijn om enkele parkeerplaatsen minder te realiseren en deze vrijkomende ruimte groen in te vullen. Het verminderen van het aantal parkeerplaatsen in het plan vinden wij overigens zorgelijk gezien het huidige aantal parkeerplaatsen van 0,77 per woning. Daarnaast onderzoeken wij ook of er andere mogelijkheden zijn om het groen in het plan te intensiveren, waaronder groene daken, voor zover deze nog niet worden benut voor het plaatsen van zonnepanelen.

Binnenhaven
Om hinder door vaarbewegingen op het Merwedekanaal zoveel mogelijk te beperken plaatsen we een bord bij de haveningang dat aangeeft dat het een privé haven betreft en het betreden van de haven door derden niet is toegestaan. Of alleen toegestaan is voor vergunningshouders. Daarnaast zal er via de nog op te richten Vereniging van Eigenaren, die het gebied gaat beheren, worden vastgelegd dat de ligplaatsen in de haven alleen maar beschikbaar zijn voor de bewoners en dat de vereniging tegen onrechtmatige aanleg van vaartuigen zal kunnen optreden.

Wij zijn van mening met bovenstaande een hoogwaardige woningbouwontwikkeling te realiseren die een meerwaarde is voor de Merwedekanaalzone en de stad Utrecht.

Met vriendelijke groet,
KondorWessels Projecten

[redacted]

R.J. Goes 10/11/2016

Gemeenteraad

Dossiernummer	1510
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	10.3
Omschrijving	Raadsbrief Geheime bijlage bij beantwoording SV 2020, nr. 245 over Wilhelminawerf
ID	1558
Behandelend ambtenaar	R. te Veldhuis
Telefoon	14030
E-mail	ron.te.veldhuis@utrecht.nl
Datum collegebesluit	30 november 2020
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Diepeveen
Beleidsveld	Merwedekanaalzone
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Manon Leenders/Wonen, Energie, Groen, Openbare Ruimte/030-2863710

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Stad en Ruimte	10 december 2020
Gemeenteraad	**8 april 2021**

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	R. te Veldhuis	**Datum**	30 november 2020
Doorkiesnummer	14 030	**Kenmerk**	8169004/121120201102-BR
E-mail	ron.te.veldhuis@utrecht.nl	**Onderwerp**	Geheime bijlage bij beantwoording SV 2020, nr. 245 over Wilhelminawerf
Bijlage(n)	1 (geheim)	**Beleidsveld**	Merwedekanaalzone

Geachte leden van de raad,

Onder verwijzing naar de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2020 nummer 245 over het project Wilhelminawerf ontvangt u in de bijlage de aanvullende beantwoording van uw vragen.

Wij hebben op de bijlage ‘Aanvullende beantwoording SV 2020 nr. 245’ bij deze raadsbrief permanente geheimhouding opgelegd op grond van artikel 55 lid 1, 86 lid 2 en 25 lid 2 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wob. Deze documenten bevatten gegevens die in geval van openbaarmaking tot onevenredige benadeling van de gemeente kan leiden in geval dat er een gerechtelijke procedure wordt gestart.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeenteraad

Dossiernummer	1781
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 april 2021
Agendapunt	11
Omschrijving	Debat Selectiebesluit Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop'
ID	1835
Behandelend ambtenaar	H. Kraaij
Telefoon	030 - 28 61042
E-mail	h.kraaij@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Van Hooijdonk
Beleidsveld	Energie
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Manon Leenders/Wonen, Energie, Groen, Openbare Ruimte/030-2863710

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 april 2021

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	H. Kraaij	**Datum**	19 februari 2021
Doorkiesnummer	030 - 28 61042	**Kenmerk**	4445445/20210216/HK
E-mail	h.kraaij@utrecht.nl	**Onderwerp**	Selectiebesluit Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop
Bijlage(n)	2	**Beleidsveld**	Energie

Geachte leden van de raad,

Met de raadsbrief van 2 november 2020 hebben wij u geïnformeerd over de ingediende initiatiefvoorstellen voor een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop. Deze voorstellen hebben wij getoetst aan het door uw raad vastgestelde uitnodigingskader. Met deze brief informeren wij u over de initiatiefnemer die wij geselecteerd hebben. Met de initiatiefnemer wordt de volgende fase van het project gestart: de planuitwerking. Tijdens deze planuitwerking wordt rekening gehouden met enkele moties en amendementen die door uw raad zijn vastgesteld, waaronder het amendement 152 voor het opstellen van een ontwerpstudie voor Rijnenburg. In de brief is het resultaat van het selectiebesluit en een beschrijving van het vervolgproces opgenomen.

Rijne Energie c.s. zijn geselecteerd als initiatiefnemer voor windmolens in Rijnenburg en Reijerscop

Op basis van het door uw raad vastgestelde uitnodigingskader selecteren wij het consortium van Rijne Energie, De Windvogel, Eneco en BHM Solar als initiatiefnemer voor windmolens in Rijnenburg en Reijerscop. Rijne Energie is de energiecoöperatie die zorgt voor minimaal 50% lokaal eigendom en wordt daarbij ondersteund door de meer ervaren energiecoöperatie De Windvogel. Eneco ontwikkelt de windmolens en BHM Solar ontwikkelt de zonnevelden. Dit consortium is de enige partij die een overeenkomst heeft afgesloten met een grondeigenaar. Het initiatiefvoorstel past binnen het uitnodigingskader en past ook binnen de aansluitcapaciteit die Stedin beschikbaar kan stellen. Met de selectie van Rijne Energie c.s. geven wij uitvoering aan uw besluit over de visie en het uitnodigingskader voor energielandschap Rijnenburg en Reijerscop. In de volgende fase van dit project zal de geselecteerde initiatiefnemer zijn plan verder uitwerken. Met het selectiebesluit wordt dus nog geen plan vastgesteld.
Het voorstel van Rijne Energie c.s. omvat op dit moment één windmolen in Reijerscop, twee windmolens op grondposities van de gemeente in Rijnenburg, twee zonnevelden op grondgebied van de gemeente (totaal 6 hectare) en 20 hectare zonnepanelen op de Nedereindse Plas. Daarnaast willen ze een grondpositie van Rijkswaterstaat gebruiken voor 1 hectare zonneveld en een zogenaamd inkoopstation, waarmee de windmolens en zonnevelden worden aangesloten op het elektriciteitsnet van Stedin. Met de grondeigenaar in Reijerscop is een ontwikkelovereenkomst

afgesloten. Met Rijkswaterstaat niet en met de gemeente was dat conform het uitnodigingskader nog niet nodig en mogelijk. Rijne Energie c.s. hebben op 8 januari 2021 laten weten dat een mondelinge overeenkomst met één grondeigenaar in Rijnenburg niet is vertaald naar de vereiste schriftelijke overeenkomst. Hun voorstel is daarop gecorrigeerd (zie bijlage).

Andere twee initiatiefnemers worden (nog) niet geselecteerd

Het initiatiefvoorstel van Sunrock en energiecoöperatie E-Lekstroom kwalificeert als initiatiefvoorstel voor de Nedereindse Plas, maar is nog niet geselecteerd, omdat ook Rijne Energie c.s. kwalificeren als initiatiefnemer voor de Nedereindse Plas. De selectieprocedure, zoals beschreven in het uitnodigingskader, biedt geen grond om één van beide initiatieven af te wijzen. Het uitnodigingskader voorziet als volgt in deze situatie: "*Indien één of meer partijen interesse hebben in grondposities van de gemeente, dan zal de gemeente de betreffende grondpositie op een juridisch verantwoorde manier beschikbaar stellen, bijvoorbeeld met een tenderprocedure of een eenzijdige overeenkomst op basis van een taxatie van de grondwaarde*." De selectie van een initiatiefnemer voor de Nedereindse Plas doen we in overleg met de provincie Utrecht en recreatieschap Stichtse Groenlanden. Over de te volgen procedure daarvoor wordt u later geïnformeerd. Het initiatiefvoorstel van Sunrock is zeer gedetailleerd uitgewerkt en wordt, met het oog op een eventuele tender, op verzoek van Sunrock vertrouwelijk behandeld. Juridische basis hiervoor is de zogenaamde "g-grond": het voorkomen van onevenredige benadeling en bevoordeling.
De door GroenLeven ingediende visie kwalificeert niet als initiatiefvoorstel, omdat er geen overeenkomst is met grondeigenaren en geen concrete locaties voor windmolens worden benoemd. Daarnaast is er ook geen overeenkomst met een coöperatie of vereniging (in oprichting) die in staat is om zowel lokaal eigendom als zeggenschap over de energieproductie door met name inwoners in en om Rijnenburg en Reijerscop te realiseren.

Bezwaar tegen selectiebesluit

Groenleven heeft aangegeven van mening te zijn dat geen enkele initiatiefnemer voldoet aan het uitnodigingskader en het college daarom geen selectiebesluit zou mogen nemen. Wij hebben in een reactie aan Groenleven laten weten dat wij dat niet met hen eens zijn. In de onderhavige selectieprocedure is een level playing field georganiseerd, waarbij alle partijen op gelijke basis een initiatief konden indienen. Wij selecteren nu een partij die voldoet aan het uitnodigingskader en met wie wij gaan samenwerken aan de voorbereiding van planologische besluitvorming.
Daarnaast heeft een aantal bewoners en omwonenden van de polders de gemeente gesommeerd de medewerking te staken aan de realisatie van windmolens en stelt de gemeente aansprakelijk, voor zover nodig, voor alle reeds geleden schade en nog te lijden schade als gevolg van het voornemen tot, plaatsing van en gebruik van windmolens. Wij hebben in een reactie laten weten dat wij de sommatie prematuur vinden, omdat de besluiten om windmolens toe te staan (inclusief de daarbij horende procedures voor zorgvuldige besluitvorming) nog genomen moeten worden. Er is geen sprake van onrechtmatige handelen en reeds geleden schade is niet aangetoond.

Er wordt een tweede ronde voor initiatiefnemers opengesteld

De selectie van (alleen) het consortium Rijne Energie, De Windvogel, Eneco en BHM Solar houdt in dat geen andere initiatiefnemer windmolens in Rijnenburg en Reijerscop kan ontwikkelen. Het uitnodigingskader staat een tweede ontwikkelaar voor windenergie namelijk niet toe. Voor zonnevelden zijn meerdere initiatiefnemers niet uitgesloten. In het uitnodigingskader is aangegeven dat in een tweede ronde voorstellen ingediend kunnen worden voor zonnevelden als daarvoor nog ruimte is binnen de beschikbare aansluitcapaciteit. Op basis hiervan besluiten we om een tweede

periode van drie maanden te starten voor het indienen van initiatiefvoorstellen. Deze ronde start op het moment van verzending van deze brief en eindigt op 19 mei 2021.
De ingediende voorstellen zullen beoordeeld worden conform de procedure zoals beschreven in paragraaf 8.4 van het uitnodigingskader. De beschikbare ruimte op de Nedereindse Plas wordt volledig benut door de twee gekwalificeerde initiatiefnemers die zich in de eerste ronde hebben gemeld. Daarom kunnen voor de Nedereindse Plas geen initiatiefvoorstellen meer ingediend worden. Als uit deze ronde een tweede initiatiefnemer volgt, dan zal het college daarover een expliciet selectiebesluit nemen.

Met Rijne Energie c.s. wordt de planuitwerking gestart
Conform paragraaf 8.5 van het uitnodigingskader wordt met Rijne Energie c.s. de volgende fase van het project gestart: "*In een (anterieure) samenwerkingsovereenkomst verankeren we afspraken over de planuitwerking en over verdeling van taken en kosten voor de planologische besluitvorming*." Deze samenwerkingsovereenkomst wordt zo snel mogelijk afgesloten. Tijdens de planuitwerking wordt het plan van Rijne Energie c.s. concreter uitgewerkt en is het ook mogelijk om meer windmolens en zonnevelden toe te voegen aan het plan. Het resultaat van de fase van planuitwerking is een voorontwerp dat wordt vertaald naar een bestemmingsplan of een omgevingsplan. Bij het voorstel voor vaststelling van het ontwerp bestemmingsplan/omgevingsplan wordt een voorstel opgenomen over de eventuele financiële bijdrage van de gemeente aan de inrichting van het energielandschap.

Bij de planuitwerking wordt waar mogelijk rekening gehouden met de ontwerpstudie Rijnenburg en meerdere locaties voor een eventueel roeiwater
Uitgangspunt voor de planuitwerking is de door uw raad vastgestelde visie op het energielandschap. Voor de uitvoering van amendement 152 wordt een ontwerpstudie (routekaart) voor de ontwikkeling van Rijnenburg opgesteld. De planuitwerking voor het energielandschap vindt gelijktijdig plaats. Voor zover dat past in de planning van besluitvorming over het energielandschap, worden bevindingen uit de ontwerpstudie meegenomen bij de planuitwerking van het energielandschap. Bij het raadsvoorstel voor het omgevingsplan voor het energielandschap zullen wij u laten weten welke elementen van de ontwerpstudie mee zijn genomen in het ontwerp voor het energielandschap.
Met motie 2020/176 heeft u ons opgedragen om bij de planologische besluitvorming expliciet stil te staan bij de locatie en lay-out van een eventueel roeiwater en daarover overleg te voeren met roeiclubs, waterrecreatie-organisaties, andere natuur- en recreatieorganisaties, grondeigenaren en omwonenden. Op 19 januari 2021 hebben de roeiverenigingen in een schrijven aan uw raad laten weten dat "*de manier waarop het roeiwater ingetekend staat, aansluit bij hun visie op de ontwikkeling van de polder Rijnenburg: bovenwijks water met sport en recreatie*". De roeiverenigingen verwachten dat "*in het verdere proces voldoende aanknopingspunten zijn om sport en recreatie als onmisbaar onderdeel op te nemen van de verstedelijksopgave van de stad Utrecht*". In afwachting van een definitieve locatie voor een roeiwater, zullen we in de ontwerpfase van het energielandschap nastreven dat meerdere locaties voor een roeiwater mogelijk blijven, mits dit geen groot effect heeft op zonneveld-initiatieven binnen de door uw raad vastgestelde zoekgebieden. Te denken valt aan het verdiept aanleggen van elektriciteitsleidingen en de locatiekeuze van de toegangsroute naar de windmolens die als coachpad voor het roeiwater kan dienen.

Bovenwettelijke maatregelen voor geluid en slagschaduw zijn juridisch afdwingbaar
Met motie 2020/192 heeft u ons opgeroepen om u voorafgaand aan de selectie van initiatiefnemers, te informeren over de juridische houdbaarheid van de eisen aan slagschaduw. Uit bijgesloten advies van de Landsadvocaat blijkt dat de door Eneco voorgestelde maatregelen voor slagschaduw beperking en de in het uitnodigingskader opgenomen maatregelen voor geluidarme windmolens

geborgd kunnen worden in het bestemmingsplan of het omgevingsplan. De rechtspraak laat zien dat de aanleiding voor het borgen van het maximale bronvermogen (geluid) en bijna nul hinderlijke slagschaduw kan zijn "*het publiekrechtelijk vastleggen van bovenwettelijke afspraken met initiatiefnemers*" en "*het garanderen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat*". De eisen voor geluid en slagschaduw kunnen ook in een (anterieure) overeenkomst worden vastgelegd. Met dit advies is uitvoering gegeven aan uw motie.

Vervolgproces
Wij kiezen ervoor om de planologische besluitvorming over de Nedereindse Plas los te koppelen van de besluitvorming over de rest van het energielandschap. Loskoppelen van de besluitvorming voorkomt dat de ontwikkeling van de Nedereindse Plas en de ontwikkeling van het overige deel van Rijnenburg en Reijerscop elkaar gaan vertragen.

Nedereindse Plas
Uit de ingediende initiatiefvoorstellen is duidelijk geworden dat zonnepanelen op de Nedereindse Plas haalbaar zijn. In het uitnodigingskader is opgenomen dat de gemeente voor de Nedereindse Plas overlegt met de provincie en recreatieschap Stichtse Groenlanden of en onder welke voorwaarden medewerking verleend wordt aan een initiatief. Met goedkeuring van deze partijen hebben we besloten om Zonnepanelen op Nedereindse Plas deel uit te laten maken van de visieontwikkeling voor de Nedereindse Plas met de opgaven recreatie, milieu, natuur en energie. Onderdeel van deze visieontwikkeling is het voorbereiden van een tenderdocument voor zonnepanelen op de plas waarin eisen en wensen worden opgenomen met betrekking tot natuur, landschap, techniek en andere belangen. Ook de gemeenten Nieuwegein en IJsselstein en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden worden hierbij betrokken. De winnende partij van deze tender kan vervolgens een omgevingsvergunning met afwijking bestemmingsplan aanvragen. Wij zullen u voorafgaande aan de start van de tender een besluit voorleggen voor toevoeging van deze zonneveldlocatie aan de lijst van algemene verklaring voor geen bedenkingen.

Reijerscop en overige zoekgebieden in Rijnenburg
Voor de windmolens in Rijnenburg en Reijerscop en de zonnevelden op land in Rijnenburg wordt een fase van planuitwerking gestart. Tijdens deze fase wordt het plan voor energieproductie en landschappelijke maatregelen concreter en kunnen aan het plan ook nog windmolens en zonnevelden toegevoegd worden. Tijdens deze fase zal een samenwerkingsovereenkomst afgesloten worden tussen de gemeente en de geselecteerde initiatiefnemer(s): Rijne Energie c.s. en eventueel initiatiefnemers die geselecteerd worden op basis van de tweede ronde. In deze samenwerkingsovereenkomsten worden afspraken vastgelegd over de planologische besluitvorming. Uiterlijk in het derde kwartaal van 2021 informeren wij uw raad over de voortgang van het project, waaronder de resultaten van de tweede ronde voor indiening van initiatieven.

Toestemming van provincie voor rol van bevoegd gezag
Op basis van artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 is de provincie bevoegd gezag voor windmolenparken tussen 5 en 100 MW. Dit laat onverlet dat een gemeente zelf ook kan besluiten tot een ruimtelijk plan voor een windmolenpark. Provinciale Staten zijn niet verplicht toepassing te geven aan hun bevoegdheid tenzij "*een producent een voornemen tot de aanleg van windmolens schriftelijk bij hen heeft gemeld en de betrokken gemeente een aanvraag van die producent tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen*".

Na de tweede indieningsronde vragen wij aan de provincie om de planologische besluitvorming voor windmolens als gemeente zelf ter hand te nemen. Als er op dat moment voorstellen liggen voor meer dan 50 MW zonneveld, zal een vergelijkbaar verzoek ook uitgaan naar het rijk, omdat vanaf die omvang zonnevelden kunnen vallen onder de rijkscoördinatieregeling.

Communicatie

De initiatiefnemers, de provincie, buurgemeenten en Stedin zijn geïnformeerd over ons besluit. Omwonenden en geïnteresseerden worden via onze nieuwsbrief geïnformeerd. In die nieuwsbrief wordt aangegeven dat wij betrokken blijven bij bijeenkomsten die geselecteerde initiatiefnemers organiseren over nadere uitwerking van het ontwerp voor het energielandschap en het opzetten van een omgevingsfonds.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Afschrift:

- Gedeputeerde Staten van Utrecht
- Burgemeester en wethouders van Nieuwegein
- Burgemeester en wethouders van IJsselstein
- Burgemeester en wethouders van Woerden
- Burgemeester en wethouders van Montfoort
- Dijkgraaf en hoogheemraden van de Stichtse Rijnlanden
- Dagelijks bestuur Stichtse Groenlanden
- Stedin

ENERGIELANDSCHAP

INITIATIEFVOORSTEL

RIJNENBURG EN REIJERSCOP

RIJNE energie

Eneco

BHM SOLAR
Samen oogsten we de zon

DATUM: 18 JANUARI 2021
PROJECT: ENERGIELANDSCHAP RIJNENBURG EN REIJERSCOP

initiatiefvoorstel

INHOUD

1. INLEIDING
2. ZO VOLDOEN WE AAN HET UITNODIGINGSKADER
3. OVER DE INITIATIEFNEMER
4. PLANKAART MET GRONDPOSITIES
5. INRICHTING NATUUR, LANDSCHAP EN RECREATIE
6. BEPERKEN VAN GELUID EN SLAGSCHADUW
7. AANLEGPLAN WINDMOLENS
8. AANLEG EN BEHEERPLAN ZONNEVELDEN
9. INNOVATIE
10. PARTICIPATIEPLAN

Afbeelding 1: Landschappelijk raamwerk en grondposities

1 INLEIDING

Voor u ligt een plan voor de ontwikkeling van zonne- en windenergie op de locatie Rijnenburg en Reijerscop. Ons voorstel voldoet aan de eisen en wensen zoals beschreven in het uitnodigingskader van de gemeente Utrecht.

Maar ons voorstel is meer dan dat. We schetsen voor u een pauzelandschap. Een landschap dat we, in afwachting van toekomstige woningbouw, alvast benutten om er, tijdelijk, duurzame energie op te wekken. We laten zien welke mogelijkheden het pauzelandschap biedt om ook blijvende veranderingen aan te brengen. Om het landschap kwaliteiten te geven die in de loop van de jaren zullen groeien en ook voor de toekomst van waarde zullen zijn.

Energie

Nog maar weinig mensen twijfelen aan de noodzaak van de energietransitie. De gemeente Utrecht is misschien wel ambitieuzer dan andere gemeenten. De stad neemt een koppositie in en wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Een tijdelijk energielandschap kan een flinke versnelling zijn van die ambitie.

In Rijnenburg en Reijerscop liggen zoekgebieden voor zonnevelden en windmolens. Wij leggen u een plan voor om in het gebied voor ongeveer 20.000 huishoudens aan lokale groene stroom op te wekken. We schetsen u een groeiperspectief naar nóg meer duurzame opwek.

Dat heeft een keerzijde. Met de opwek van duurzame energie verandert het landschap. We zullen moeten wennen aan de visuele impact. We moeten ons echter goed beseffen dat het om een ingreep gaat die niet alleen hard nodig is, maar ook tijdelijk.

Landschap

Die tijdelijke ingreep kunnen we bovendien benutten en aangrijpen voor een meer structurele verandering: de duurzame ontwikkeling en de verrijking van landschappelijke waarden en recreatiemogelijkheden, aansluitend bij de bestaande kwaliteiten, én de kwaliteiten die de afgelopen decennia verloren zijn gegaan.

Als we nu inzetten op een robuuste ontwikkeling van groen, krijgt dat groen de tijd om mee te groeien met de verstedelijking, het stijgende aantal inwoners en de toenemende klimaatimpact van de stad. Met de aanplant van nieuw groen en vernatting van het veen en veenmossen zorgen we ook voor CO2 opslag.

Participatie

Bij onze plannen betrekken we zo veel mogelijk bewoners, die we op allerlei manieren willen laten meedoen en meeprofiteren.

Tot slot

We staan samen voor een unieke opgave: de ontwikkeling van een pauzelandschap in een bijzonder gebied. In een pauzelandschap sta je niet stil.

Afbeelding 2: ALV Rijne Energie

Laten we de pauze gebruiken om te groeien en verder te komen. Laten we samen een landschap ontwerpen dat ook in tussentijd bijzonder en betekenisvol is. Een landschap dat na de pauze verder kan als bijzonder agrarisch natuurlandschap, passend bij de transitie die nu gaande is in de landbouw of als nieuw stedelijk uitloopgebied van Utrecht.

Wat wij bieden is een integrale visie om richting te geven aan het totaal. Wij geven het voorbeeld, we zetten de eerste stappen, maar we kunnen het niet alleen. We vragen met ons plan om medewerking van de gemeente Utrecht, het Waterschap, de Provincie en de grondeigenaren. Pas dan kunnen we echte stappen zetten waarmee we anderen inspireren om mee te doen: op weg naar een klimaatneutrale stad en regio.

Ons consortium is geruime tijd betrokken bij de plannen. We kennen de wensen en de belangen uit het gebied. We weten welke randvoorwaarden en spelregels er zijn. We staan nu aan de vooravond van daadwerkelijke planvorming en realisatie. Daar dragen wij graag aan bij.

Afbeelding 3: Ringkade richting zuiden

2 ZO VOLDOEN WE AAN HET UITNODIGINGSKADER

De gemeente Utrecht heeft een helder en eenduidig uitnodigingskader opgesteld met daarin de kaders waaraan een initiatiefvoorstel moet voldoen. Het onderstaande overzicht geeft schematisch weer hoe het voorliggende initiatiefvoorstel voldoet aan het uitnodigingskader. Het fungeert daarnaast als leeswijzer.

Een initiatiefvoorstel bestaat uit ten minste de volgende onderdelen.

De specifieke kaders hebben betrekking op (1) initiatiefnemers, (2) inrichting natuur, landschap en recreatie, (3) geluid en slagschaduw en (4) participatie. In de verschillende hoofdstukken van het voorliggende plan zijn er verwijzingen naar de specifieke kaders uit het uitnodigingskader.

Een ondertekende verklaring van initiatiefnemers, waarin de intentie voor deelname aan een initiatief en de acceptatie van het uitnodigingskader worden beschreven.	De achtergrond van de ontwikkelaars en coöperaties is opgenomen in hoofdstuk 3 Een overzicht van de grondeigenaren die een intentieverklaring hebben afgelegd is opgenomen in bijlage 2
Een plankaart, inclusief toelichting, met te benutten grondposities en boogde locaties van zonnevelden en/of windmoelsn, inclusief voorgestelde indicaties locaties van elektriciteitkabels, wegen en andere toevoegingen aan het landschap	Een plankaart met de grondposities is opgenomen in hoofdstuk 4. Een plankaart met de landschappelijke visie inclustief de grondposities van zonnevelden en/of windmolens is opgenomen in hoofdstuk 5
Een aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen	Het aanlegplan voor windmolens is opgenomen in hoofdstuk 7. Het aanleg- en beheerplan voor zonnevelden is opgenomen in hoofdstuk 8
Een participatieplan op hoofdlijnen	Het plan voor zowel proces- als financiële participatie is opgenomen in hoofdstuk 8.

Afbeelding 4: Polder Rijnenburg

RIJNE energie

De Windvogel

Eneco

BHM SOLAR
Samen oogsten we de zon

3 OVER DE INITIATIEFNEMER

Het consortium van samenwerkende initiatiefnemers

Ons consortium werkt vanaf 2017 samen aan het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop. Op basis van een aandeelhouderschap van 50% voor de coöperaties Rijne Energie en De Windvogel en 50% voor Eneco en BHM Solar, nemen we alle beslissingen gezamenlijk en investeren we naar rato in het energielandschap. Door deze heldere afspraak vanaf het allereerste begin zijn we in staat om snel te schakelen en op elkaars kwaliteiten te vertrouwen.

De samenwerking tussen de twee coöperaties dateert terug naar 2017 wanneer enkele leden van de Windvogel Rijne Energie hebben helpen oprichten. Dit project is een voorbeeld van coöperatieve samenwerking waarbij een lokale coöperatie wordt versterkt met het kapitaal, de ervaring en het netwerk van de langer bestaande coöperaties zijnde De Windvogel, Energie-U en Uwind. De coöperaties werken vanaf het begin van dit project samen aan de ontwikkeling van het energielandschap in de polder. Daarnaast is het doel om een sterke lokale coöperatie neer te zetten die het gezicht is, het aanspreekpunt, en van waaruit leden kunnen participeren in het energielandschap. Rijne Energie is inmiddels gegroeid tot 500 leden en er ligt een basis om risicovol kapitaal op te halen bij deze leden ten behoeve van de ontwikkeling. De coöperaties Uwind en Energie-U steunen Rijne Energie door inzet van hun netwerk en kennis. De Windvogel heeft meermalig haar Utrechtse leden opgeroepen om ook lid te worden van Rijne Energie.

De coöperaties vullen elkaar aan in mankracht, kennis en kapitaal. Beide coöperaties willen de lokale betrokkenheid vergroten door het realiseren van lokaal eigenaarschap en zeggenschap. De samenwerking is gebaseerd op overeenkomstige coöperatieve principes zoals vrijwillig en open lidmaatschap, democratische besluitvorming, samenwerking en bijdragen aan de omgeving. Daar waar tijdelijk extra kapitaal nodig is kan De Windvogel bijdragen. Het is mogelijk dat de coöperatie na de ontwikkeling van het Energielandschap haar aandelen overdraagt aan Rijne Energie.

Rijne Energie

Rijne Energie is een gebiedscoöperatie die het mogelijk maakt dat omwonenden aan de ontwikkeling van het energielandschap kunnen deelnemen. Lokaal eigendom is via het lidmaatschap van de coöperatie gewaarborgd. Rijne Energie is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en wil dat Utrecht werk gaat maken van duurzame energie. De coöperatie heeft nu circa 500 leden. Voor 10 euro per jaar krijgen leden als eerste de mogelijkheid om in het energiepark te investeren. Tijdens de ledenvergaderingen kunnen ze meebeslissen.

De Windvogel

De energiecoöperatie de Windvogel is gevestigd in Utrecht en heeft 3.400 leden uit het hele land. De Windvogel ontwikkelt windmolens en zonnevelden en bouwt zo mee aan een duurzame toekomst. De Windvogel werkt nauw samen met

Afbeelding 5: duurzaamheidsmarkt

lokale energiecoöperaties, gemeenten en bewonersgroepen. Leden zijn middels participaties mede-eigenaar van de windmolens en zonnevelden. Ze krijgen jaarlijks rente uitgekeerd. De Windvogel heeft 30 jaar ervaring in het coöperatief ontwikkelen van windmolens en zet haar kennis graag in.

BHM Solar

BHM Solar is een lokale, Utrechtse, ontwikkelaar van grootschalige zonne-energieprojecten op dak en op land. Zij hebben veel ervaring met landschappelijke inpassing van zonnevelden op agrarische gronden. Zij zijn ervan overtuigd dat zon- en windprojecten alleen succesvol kunnen zijn door samen te werken. BHM Solar betrekt grondeigenaren, buren, gemeenten en de (lokale) beleidsmakers in een vroeg stadium. Zo kan er per locatie specifiek gekeken worden of en hoe zonne-energie een bijdrage kan leveren aan de duurzame energievoorziening. Met veel oog voor de omgeving zorgt het team van BHM Solar voor een versnelling van de energietransitie.

Eneco

Eneco is een energiebedrijf die staat voor duurzame energie van iedereen. Eneco vindt het een mooie gedachte als we in de toekomst allemaal beschikken over energie die in de eigen omgeving wordt opgewekt, gebruikt, verkocht of gedeeld met anderen. Een energievoorziening die bijdraagt aan het duurzaam omgaan met - en het leven binnen de grenzen van - onze planeet. Eneco investeert in duurzame energieproductie met zon, wind, water en biomassa in combinatie met natuurversterking en de betrokkenheid van omwonenden.

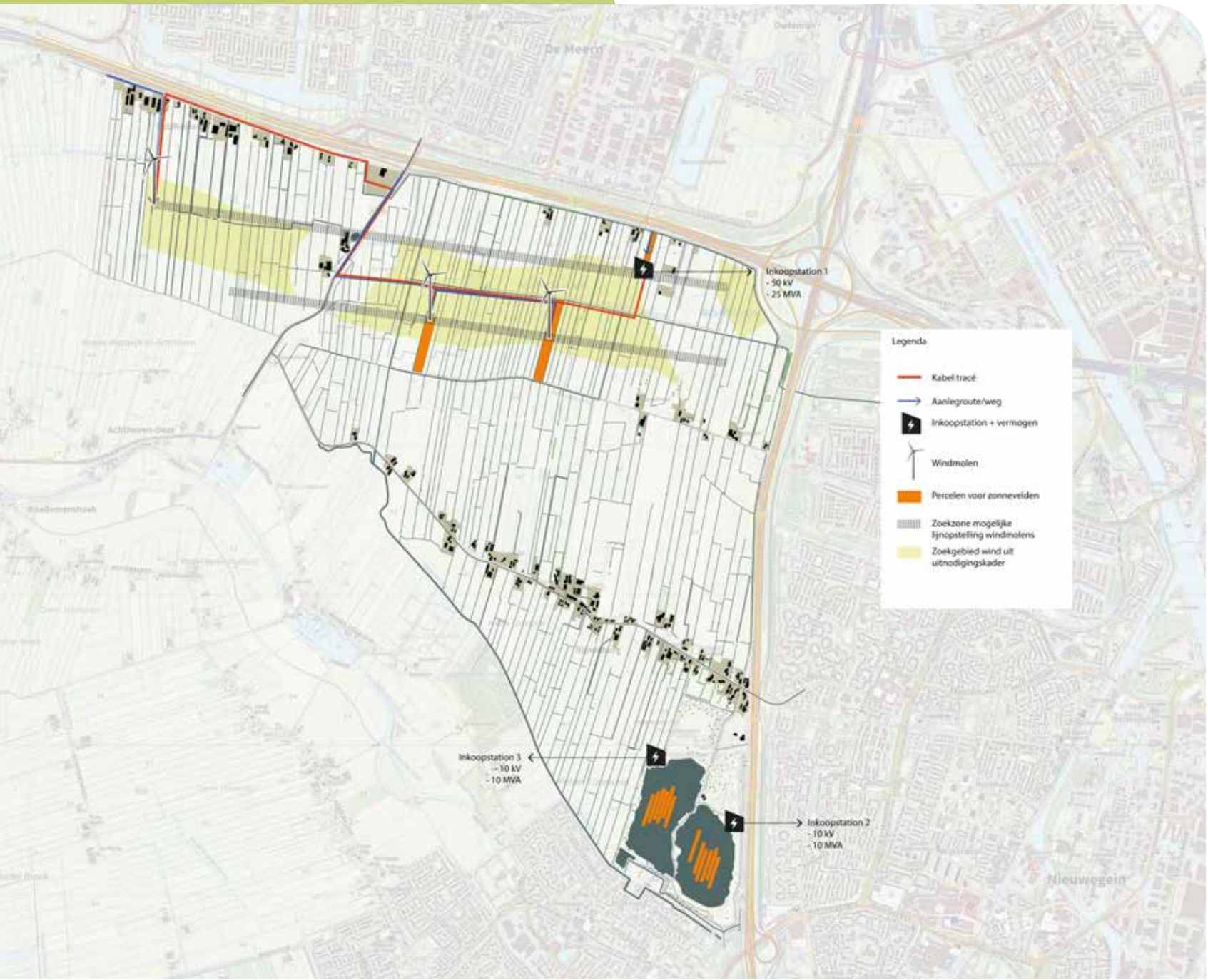
Taakverdeling

We hebben een natuurlijke taakverdeling afgesproken waarbij de coöperaties zich met name inzetten voor de maatschappelijke kant van het energielandschap en Eneco en BHM Solar verantwoordelijk zijn voor de technische kant. Zo zorgt Rijne Energie voor de procesparticipatie, de financiële participatie, de communicatie en de betrokkenheid van belanghebbenden en politici. Eneco en BHM zijn hoofdverantwoordelijk voor het sluiten van de grondovereenkomsten, de aanbestedingsprocedures en voor de technisch lay-out. Alle financiële en planologische beslissingen nemen we samen. Wanneer ons consortium planologische medewerking van de gemeente krijgt, zullen we meer ontwikkelkosten maken die we in één of meerdere project BV's onderbrengen.

Gedragscodes en opruimplicht

Bij de ontwikkeling van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop handelt het consortium naar:

- Gedragscode zon op land;
- Gedragscode acceptatie & participatie windenergie op land;
- Opruimplicht na de beëindiging van de energieproductie.

Afbeelding 6: grondposities, opwek installaties en techniek

4 PLANKAART MET GRONDPOSITIES

Zoals ook terug te lezen in het participatie hoofdstuk, zijn we als samenwerkend consortium sinds 2017 proactief in gesprek met de verschillende grondeigenaren in Reijerscop en Rijnenburg. We ontmoetten elkaar tijdens de ontwerpateliers en werkbijeenkomsten die de gemeente Utrecht organiseerde. Daarnaast voerde het consortium veelvuldig overleg met de marktkopgroep van grondeigenaren die de grond aankochten ten behoeve van woningbouw en afzonderlijk met alle grondeigenaren in Reijerscop. Ook waren er vele individuele gesprekken met grondeigenaren in zowel Reijerscop en Rijnenburg.

Desondanks bleek het moeilijk om afdoende grondposities te verkrijgen om een goede invulling te geven aan de mogelijkheden die het uitnodigingskader biedt. Dat is te wijten aan een aantal zaken:

- In Rijnenburg is een groot gedeelte van de grond in eigendom van partijen met als doel om woningbouw te realiseren. Gebrek aan duidelijkheid over woningbouw in Rijnenburg zorgt ervoor dat die partijen wachten om zich te committeren aan een initiatief voor de opwek van duurzame energie.
- In Reijerscop is er verdeeldheid tussen de belangen van grondeigenaren en de belangen van omwonenden. De drempel tot het ondertekenen van een intentieverklaring is dus hoog. En die is verder verhoogd na recentelijke correspondentie van de gemeente Utrecht; grondeigenaren vrezen dat zij verantwoordelijk worden gesteld voor planschade.

Desondanks zijn we erin geslaagd om een individuele grondeigenaar bereid te vinden om mee te werken aan een plan dat voldoet aan de eisen die zijn gesteld in het uitnodigingskader. Op de plankaart in hoofdstuk 5 zijn de grondposities zichtbaar en in bijlage 2 zijn de kadastrale perceelgegevens opgenomen. Wegens vertrouwelijkheid is de intentieverklaring van de grondeigenaar niet in dit plan opgenomen. De intentieverklaring kan op navraag inzichtelijk worden gemaakt.

We sluiten af met een dringend verzoek aan de gemeente om na goedkeuring op ons initiële plan samen met ons consortium in gesprek te gaan met de verschillende grondeigenaren om tot een betere invulling te komen voor een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop.

Initiatiefnemers houden op de plankaart rekening met de kaders voor behoud van landschappelijke structuur en gegeven aan op welke punten sprake is van door initiatiefnemers voorgenomen aantasting van waardevolle landschapselementen.

Initiatiefnemers geven op de plankaart de locatie van de zonnevelden, de ecologische zones en aangepaste watergangen aan.

Afbeelding 7: Ringkade in noordzuid richting

5 RAAMWERKPLAN EN LANDSCHAPELIJKE VISIE

Initiatiefnemers nemen in de plankaart de volgende onderdelen op:

- **Locaties van zonnevelden, inclusief ecologische zones.**
- **Indicatieve locaties van windmolens.**
- **Indicatieve locaties voor nieuw aan te leggen of te verbreden routes en onderhoudswegen, die nodig zijn voor bouw en exploitatie van windmolens. Er wordt tevens een indicatie gegeven van de wijze waarop deze routes tijdelijk en permanent worden ingericht.**
- **Locatie van de door netbeheer te realiseren aansluiting.**
- **Indicatieve locaties voor aan te leggen elektriciteitskabels, inclusief de grondposities van derden (niet initiatiefnemers) die daarvoor beschikbaar gesteld moeten worden. In de toelichting op de plankaart staat:**
- **Welke beplanting en recreatieve voorzieningen (deels) door de initiatiefnemer gerealiseerd kunnen worden.**
- **Het spanningsniveau waarop het initiatief wil aansluiten (10 kV of 50 kV) en de capaciteit van de gewenste aansluiting (in MVA).**
- **Hoe het belang van de netbeheerder wordt behartigd en geborgd indien een aansluiting inclusief bekabeling dient te worden aangelegd via particuliere grond.**

5.1 KIJK OP HET ENERGIELANDSCHAP

We staan samen voor een unieke opgave, in een bijzonder gebied. De opgave om de contouren te schetsen van een pauzelandschap in tussentijd. In een pauzelandschap sta je niet stil, je gebruikt de tijd om te groeien en verder te komen. Het is een landschap dat in tussentijd bijzonder en betekenisvol is. Een landschap dat na de pauze verder kan. Als bijzonder agrarisch natuurlandschap, passend bij de transitie die nu gaande is in de landbouw, of als nieuw stedelijk uitloopgebied van Utrecht.

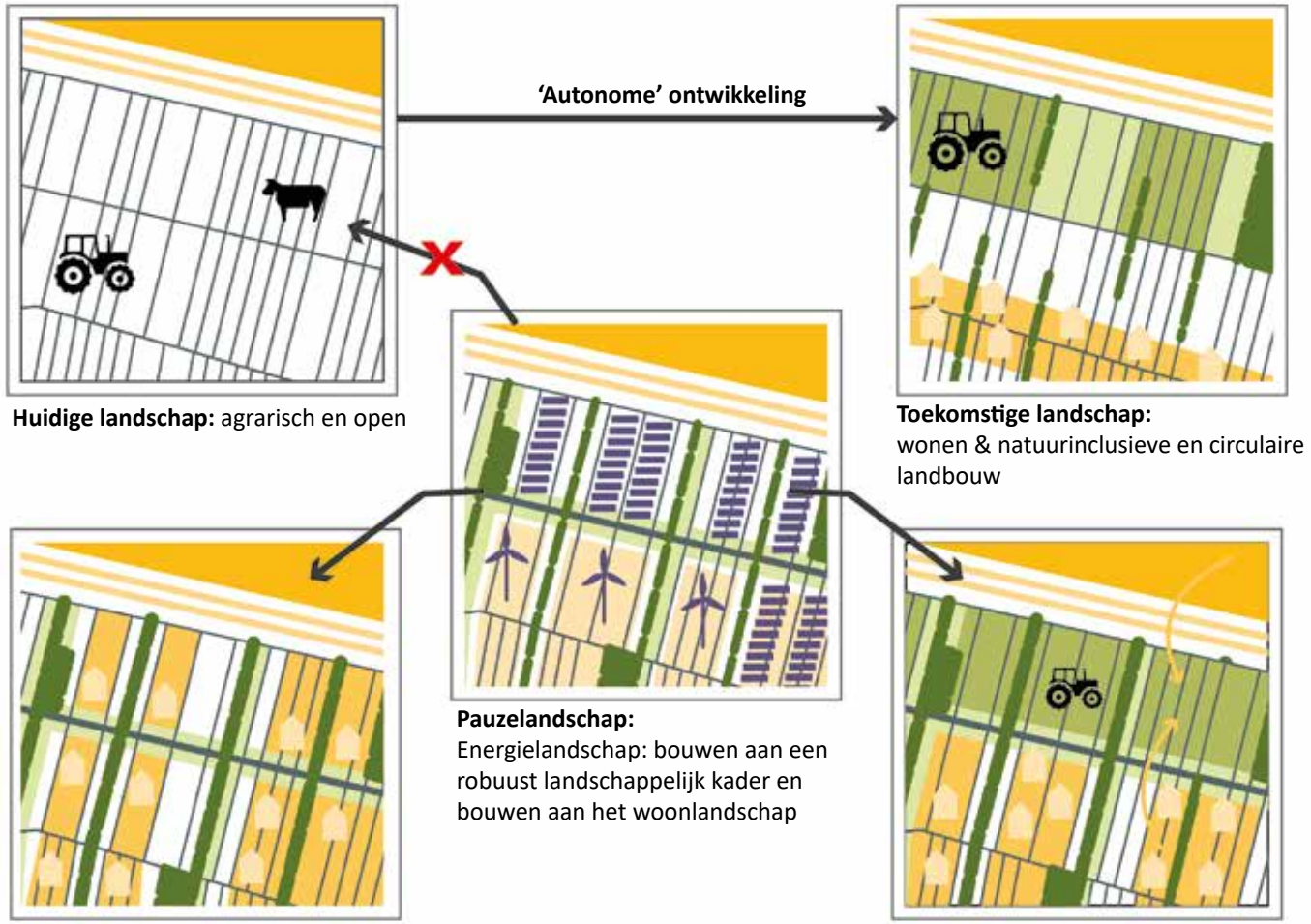
In dit hoofdstuk laten we zien waar we naar toe willen werken. Hoe we dat willen doen staat beschreven in de ontwikkelingsstrategie . Ons concrete initiatiefvoorstel is een eerste stap in deze strategie.

Wat wij bieden is richting, een integrale visie om richting te geven aan het totaal. Wij geven het voorbeeld, we zetten de eerste stappen, maar we kunnen het niet alleen.
Wij vragen de kans en mogelijkheid om onze eerste stap te kunnen zetten, een voorbeeld te zijn om anderen te inspireren en te enthousiasmeren om mee te doen.

Omkeerbaar en stap naar voren

We bieden een plan aan dat verder gaat dan de opwek van duurzame energie. Ook natuur, water, landschapsontwikkeling en recreatie nemen we als belangrijke waarden mee.

Ontwerpprincipes ‘stip op horizon’

Huidige landschap: agrarisch en open

Toekomstige landschap:
wonen & natuurinclusieve en circulaire landbouw

Pauzelandschap:
Energielandschap: bouwen aan een robuust landschappelijk kader en bouwen aan het woonlandschap

Toekomstig landschap: wonen binnen kader

Toekomstige landschap:
wonen & agrarisch ‘parklandschap’

Kansen

Wanneer Rijnenburg en Reijerscop zich autonoom doorontwikkelen, ontstaat er een mix van landbouw en woningbouw in het gebied.

De landbouwsector zal de komende decennia naar verwachting een transitie ondergaan naar een meer klimaatrobuust en natuurvriendelijk systeem. Voor een veenweidegebied als Rijnenburg betekent dat specifiek het verhogen van de grondwaterstand en het omschakelen naar types landgebruik die passen bij een natter systeem. Immers, als gevolg van ontwatering van het gebied voor landbouw ontstaat oxidatie van de veenlaag in de bodem, komt er CO_2 vrij en blijft de bodem dalen.

Utrecht groeit als aantrekkelijke leefomgeving. Met name Rijnenburg is een mogelijke uitleglocatie. De eerste woningbouw zal in het meest zuidelijke gedeelte van de polder plaatsvinden, en afhankelijk van de vraag zal die zich in Noordelijke richting uitbreiden.

Mede als gevolg van de stedelijke ontwikkeling zal de huidige monocultuur met gras veranderen in meer multifunctioneel landgebruik, en een combinatie van productiedoelen en klimaat-, natuur- of recreatiedoelen. De melkveehouderij in het gebied zal extensiveren en er komt ruimte voor innovatieve vormen van landbouw, zoals bijvoorbeeld natte teelten.

Bosaanplant en percelen met veenmos kunnen bijdragen aan het opnieuw vastleggen van CO_2 in de bodem. Dat levert bovendien een open en afwisselend landschap op, vergelijkbaar met het landgebruik in Rijnenburg in de Middeleeuwen.

Pauzelandschap

Met het benoemen van een pauzelandschap in Rijnenburg en Reijerscop in 2016 is het ontwikkelen van woningen in het gebied nog even uitgesteld. Dat schepte lucht. Op korte termijn komt er zo ruimte om in te spelen op acute opgaven: de energietransitie, maar ook het tegengaan van verdroging en hittestress en het realiseren van waterberging, goede bereikbaarheid en recreatieve mogelijkheden.

Daarom kan het landschap niet stilstaan tijdens de pauze: in het tijdelijke energielandschap moeten we werken aan het landschap van ná de pauze. We kunnen alvast bouwen aan een landschappelijk kader voor de toekomstige ontwikkelingen. Het kader speelt in op de problematiek van het veenweidegebied en vormt op termijn een robuuste ruggengraat voor woningbouw en landbouw in het gebied. De essentiële kenmerken behouden we en versterken we.

5.2 VERHAAL VAN HET PAUZELANDSCHAP

Terugblik

Het gebied Rijnenburg is zowel bij de provincie als de gemeente al jaren in beeld als uitbreidingslocatie voor stedelijke ontwikkelingen. De verwachting is niet dat de uitbreidingslocatie Rijnenburg in de huidige looptijd van de provinciale structuurvisie wordt ontwikkeld. In de structuurvisie is dan ook geen programma voor dat gebied opgenomen. Voor de langere termijn wil de provincie deze locatie echter in beeld houden. Tot die tijd zien zij voor Rijnenburg, naast het huidige agrarische gebruik, vooral mogelijkheden voor een inrichting als pauzelandschap met vormen van duurzame energieopwekking. De gemeente Utrecht heeft in 2016 besloten tot een bouwpauze voor Rijnenburg, waarbij tot 2030 geen woningbouw zal plaatsvinden in Rijnenburg.

Utrecht heeft al langere tijd de ambitie om het aandeel duurzame energieopwekking in de stad te verhogen. De polders Rijnenburg (1.005 hectare) en Reijerscop (223 hectare) zijn als een van de weinige locaties in de stad Utrecht geschikt voor de grootschalige opwekking van zonne- en/of windenergie. In juli 2017 is de startnotitie voor een energielandschap vastgesteld. Vervolgens zijn scenario's gemaakt voor de mogelijke invulling van het energielandschap. Dat heeft geresulteerd in een visie voor het energielandschap. De visie bevat een beschrijving van de wijze waarop gestuurd kan worden op de publieke belangen vanuit de rol van bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening. Dat is verankerd in het zogenaamde uitnodigingskader voor initiatiefnemers.

Het uitnodigingskader is de basis voor het voorliggende initiatief. Ons consortium was als stakeholder betrokken bij het planproces om te komen tot de genoemde scenario's en visie. De afgelopen jaren is er veel onderzoek gedaan naar de huidige waarden van het gebied. Bij het opstellen van ons initiatiefvoorstel hebben we gebruik gemaakt van de bevindingen uit de diverse onderzoeksrapporten en beleidsdocumenten. In ons initiatiefvoorstel richten we ons op die aspecten die van belang zijn voor de verhaallijn van onze visie en plan voor het energielandschap. Dat doen we via een tijdlijn met daarin de hoogtepunten in de ontwikkeling van Rijnenburg en Reijerscop en een verbeelding van dat wat er vandaag de dag nog zichtbaar is. Ofwel de huidige kernkwaliteiten, waarop we kunnen voortbouwen.

Vruchtbare grond en vroege bewoning (Prehistorie tot middeleeuwen)

Positie Rijnenburg eind 19e eeuw

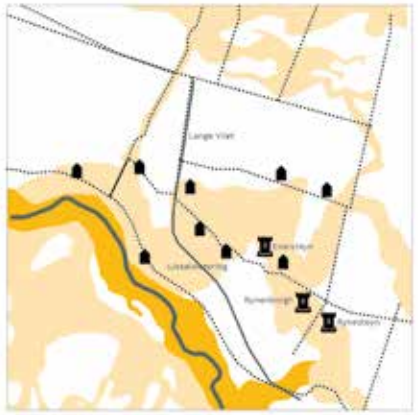

Limes

Grootschalige ontginning en de invloed van de stad (middeleeuwen tot eind 19de eeuw)

Rijnenburg nu

Ontginning van de natte komgebieden
Nieuwe weteringen en sloten zorgen voor smallere kavels

Tijdlijn

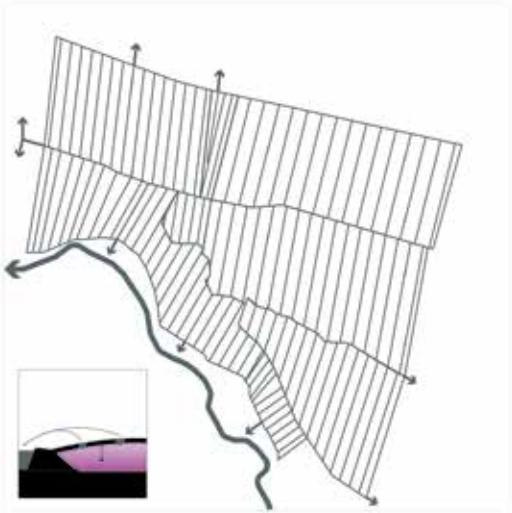
In de tijdlijn zetten we de hoogtepunten in de ontwikkeling van Rijnenburg en Reijerscop op een rij. Kijkend naar de betekenis van het gebied voor de stad onderscheiden we drie periodes:

- Vruchtbare grond en vroege bewoners;
- Grootschalige ontginning en de invloed van de stad;
- Moderne landbouw en hedendaagse uitdagingen.

Vruchtbare grond en vroege bewoning (Prehistorie tot middeleeuwen)

In de ondergrond van Rijnenburg zijn verschillende stroomruggen terug te vinden; brede zavelige banen waar na de laatste ijstijd de Rijn en de Hollandse IJssel hun weg vonden in het landschap. De eerste bewoners van het gebied vestigden zich en bedreven landbouw op de vruchtbare gronden. De lage kleiige overstromingsvlaktes of kommen werden een deel van het jaar gebruikt als weidegrond. Onder de kleilaag bevindt zich een laag veen, waarvan vandaag de dag nog zo'n 4 meter over is. Op verschillende plekken in Rijnenburg zijn romeinse archeologische resten gevonden. De Limes, de noordelijke grens van het Romeinse Rijk, was relatief dichtbij en liep langs de Kromme en Oude Rijn. De Romeinen ontdekten Rijnenburg als een van de weinige voor landbouw geschikte vruchtbare gronden rond de Rijn. Langs een oude rivierloop, de huidige Meerndijk, kwamen ze het gebied in en namen ze de producten mee naar het Castellum bij de Meern.

Copeontginningen: vaste maatvoering van de ontgonnen kavels

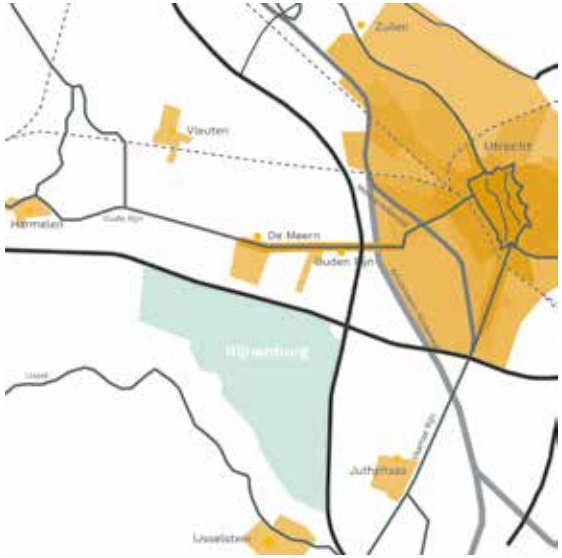
Nieuwe weteringen en sloten zorgen voor smallere kavels

Huidige peilvakken waterhuishouding

Grootschalige ontginning en de invloed van de stad (middeleeuwen tot eind 19de eeuw)

In de Middeleeuwen ontwikkelt zich de bestaande structuur van het gebied. De basis voor wegen als de Nedereindseweg en de Ringkade wordt gelegd. Daar vinden we ook de eerste bebouwingslinten. Op oude kaarten vinden we drie ridderhofsteden terug. Rijnenborgh verleent later zijn naam aan het gebied. In de late middeleeuwen wordt het gebied langzaam maar zeker ontgonnen. De oude wegen zijn de ontginningsassen en vanuit daar worden sloten gegraven naar achteren, waardoor de kenmerkende langgerekte cope-verkaveling ontstaat. De cope, een kavel, had een vast maatstramien en vormde het inkomen voor 1 of meerdere hoeves. De sloten wateren af op een wetering, die door het natuurlijk verval uitmonden in de IJssel en Oude Rijn. Het landschap krijgt een maat en schaal. Door de sloten is het gebied minder nat en kan er een grote diversiteit aan producten worden geteeld. Door verstedelijking neemt de vraag naar voedsel toe en daarmee ook de druk op Rijnenburg als agrarisch landschap. Als gevolg van ontwatering begint de veenlaag onder de klei langzaam maar zeker in te klinken en zakt de polder steeds verder weg. Er zijn molens, gemalen en sluisjes nodig om het waterpeil te beheersen en landbouw mogelijk te maken. Ook worden er extra sloten gegraven, zoals de Middelwetering, waardoor het originele vaste cope-ritme deels verdwijnt. Door de steeds nattere situatie komen er beperking aan de teelten in het gebied. Langzaam verschuift de focus van akkerbouw naar veeteelt.

Moderne landbouw en hedendaagse uitdagingen (20ste en 21ste eeuw)

Landbouwmechanisatie en schaalvergroting doen hun intrede na de tweede wereldoorlog. Het maaiveld in Rijnenburg en Reijerscop zakt door de oxidatie van het veen onder het niveau van het rivierpeil. Aan ieder peilvak wordt een eigen waterstand toegewezen afhankelijk van het grondgebruik en de ondergrond.

Het type landbouwbedrijven is door de eeuwen heen verschoven van gemengd naar monofunctioneel, met vandaag de dag een focus op melkveehouderij. Andere kleine landschappelijke elementen zoals geriefbosjes en eendenkooien verdwenen, omdat die geen onderdeel meer uitmaakten van het bedrijfsmodel.

In de tweede helft van de 20ste eeuw begint een groeispurt voor Utrecht. Omliggende kernen zoals IJsselstein en de Meern groeien mee. De verstedelijking rondom Rijnenburg rukt verder op met de grootschalige woningbouw bij Nieuwegein in de jaren ‘80 en vanaf de eeuwwisseling de ontwikkeling van Leidsche Rijn. Rijnenburg wordt uitloopgebied, maar krijgt ook overslagwater te verwerken wat de waterkwaliteit in het gebied niet ten goede komt. Ook de polder Rijnenburg is al langere tijd in beeld als uitbereidingslocatie. Het gaat nu eerst dienen als pauzelandschap, met ruimte voor het opwekken van duurzame energie.

Kernkwaliteiten

Rijnenburg en Reijerscop hebben op dit moment een agrarisch en open karakter. Door de eeuwen heen bleven de ontginningsassen als oost-west lijnen altijd goed herkenbaar. De linten hebben ieder hun eigen identiteit door de subtiele verschillen in ondergrond en gebruik. Daarnaast is de noord-zuid richting in het gebied herkenbaar in de kavelpatronen en de verbindingen met de omgeving. De invloed van de stad is steeds merkbaarder door o.a. de recreatiefaciliteiten rondom de Nedereindse Plas. In het plan sluiten we aan bij, of versterken we de huidige en bestaande waarden van het gebied. Hieronder lichten we de kernkwaliteiten kort toe.

Landschappelijke waarden

- De maat en schaal van het slagenlandschap
- Het historische boerderijlint van de Nedereindseweg en de Ringkade en de bijbehorende erven en weiden rondom
- De watergangen, de openheid en lange doorzichten
- Weiden, openheid en een opstrekkende verkaveling met sloten
- Landelijke sfeer

Archeologische en cultuurhistorische waarden

- Waarneembare grens tussen stroomrug en lagere komgebieden
- In het terrein aanwezige restgeulen van vroegere rivierlopen
- Ruim veertig vindplaatsen uit twee periodes: de Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen
- De afleesbaarheid van de ontstaansgeschiedenis van het landschap (geomorfologie),
- Het watersysteem en de veenbodem
- Vroege Stichts-Hollandse ontginningen.
- Verkaveling in lange stroken (slagen) van de Laatmiddeleeuwse ontginningsblokken vormt een patroon dat ook nu nog het historisch grondgebruik van het gebied laat zien.
- Historische elementen uit het waterbeheer zijn de Meerndijk en de Lange Vliet. De Meerndijk is gebouwd op een gedempt Romeins kanaal en fungeert sinds 1220 als de waterstaatkundige grens tussen Utrecht en Holland. De Lange Vliet is ontstaan om het veengebied te ontwateren. Na de tijdelijke ingreep moet de oorspronkelijke situatie kunnen worden hersteld.

Ecologische en natuurwaarden

- Goed ontwikkelde vegetatie in watergangen en oevers met watergentiaan, waterpest en fonteinkruid in sloten en koekoeksbloem en dotters in de slootoevers.
- Beplanting bij de eendenkooi.
- Typische beplanting voor het Groene Hart is wilg, populier, els en es
- Lijnvormige beplantingen van rijen knotwilgen en lanen fungeren als vlieg- en foerageerroutes voor vleermuizen en vogels. Boerderijen, schuurtjes en stallen dienen als

broedplaats voor vogels en vleermuizen.
- Diverse soorten amfibieën in de sloten, waaronder de beschermde heikikker. In de graslanden broeden weidevogels.

Waterhuishouding

- De ondergrond voor het grootste gedeelte uit veen. Het veen moet nat blijven anders zakt de bodem van het gebied weg.
- Het watersysteem bestaat uit talloze sloten en houdt de bodem duurzaam in stand.
- Het grondwater staat hoog, komt regelmatig boven het maaiveld uit en bepaalt het aanzien van het landschap.

Recreatief gebruik

- Er moet ruimte blijven voor (tijdelijke) recreatieve routes.
- Tijdelijke verbindingen moeten we weer herstellen naar de huidige situatie.
- Er is onderscheid te maken tussen tijdelijke recreatieve voorzieningen bij toekomstige (woningbouw) gewenste permanente ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld een fietsverbinding tussen Leidsche Rijn en IJsselstein. Het plan moet minimaal aan het groenstructuurplan voldoen.
- Synergie van bijvoorbeeld duurzame energieproductie met recreatieve functies wordt aangemoedigd.

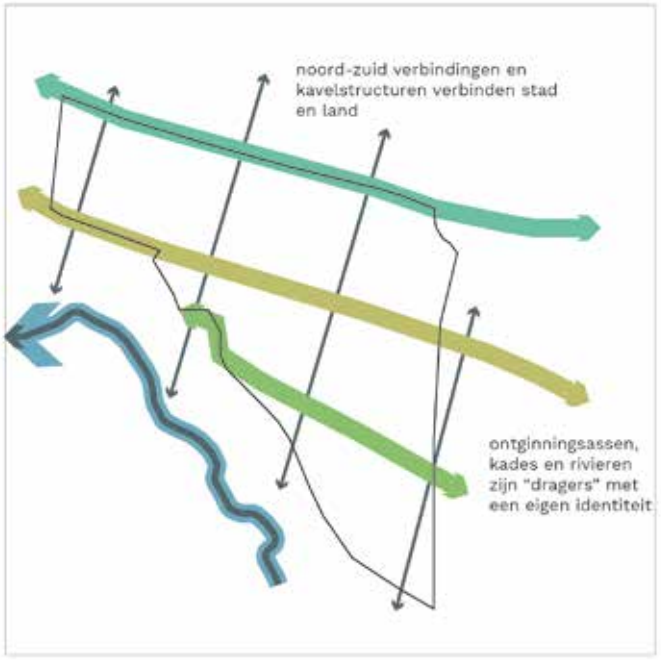
Hoofdpunten voor de visie

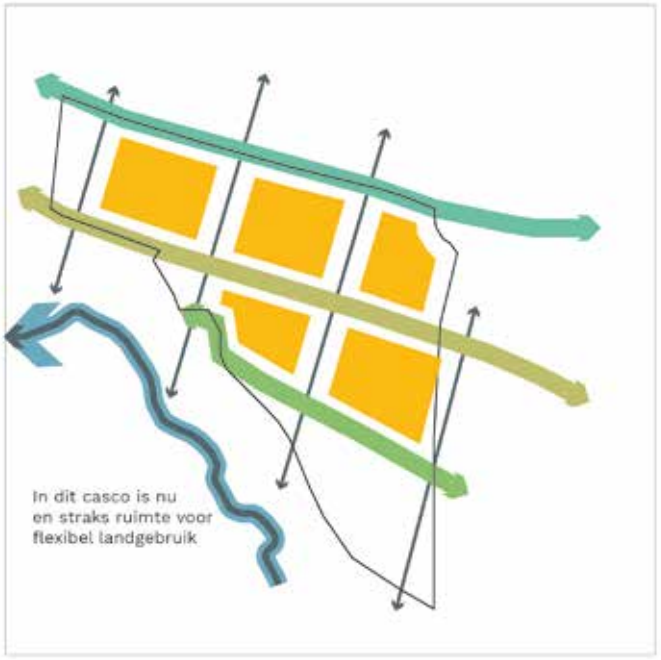
Constanten: dragers van het landschap

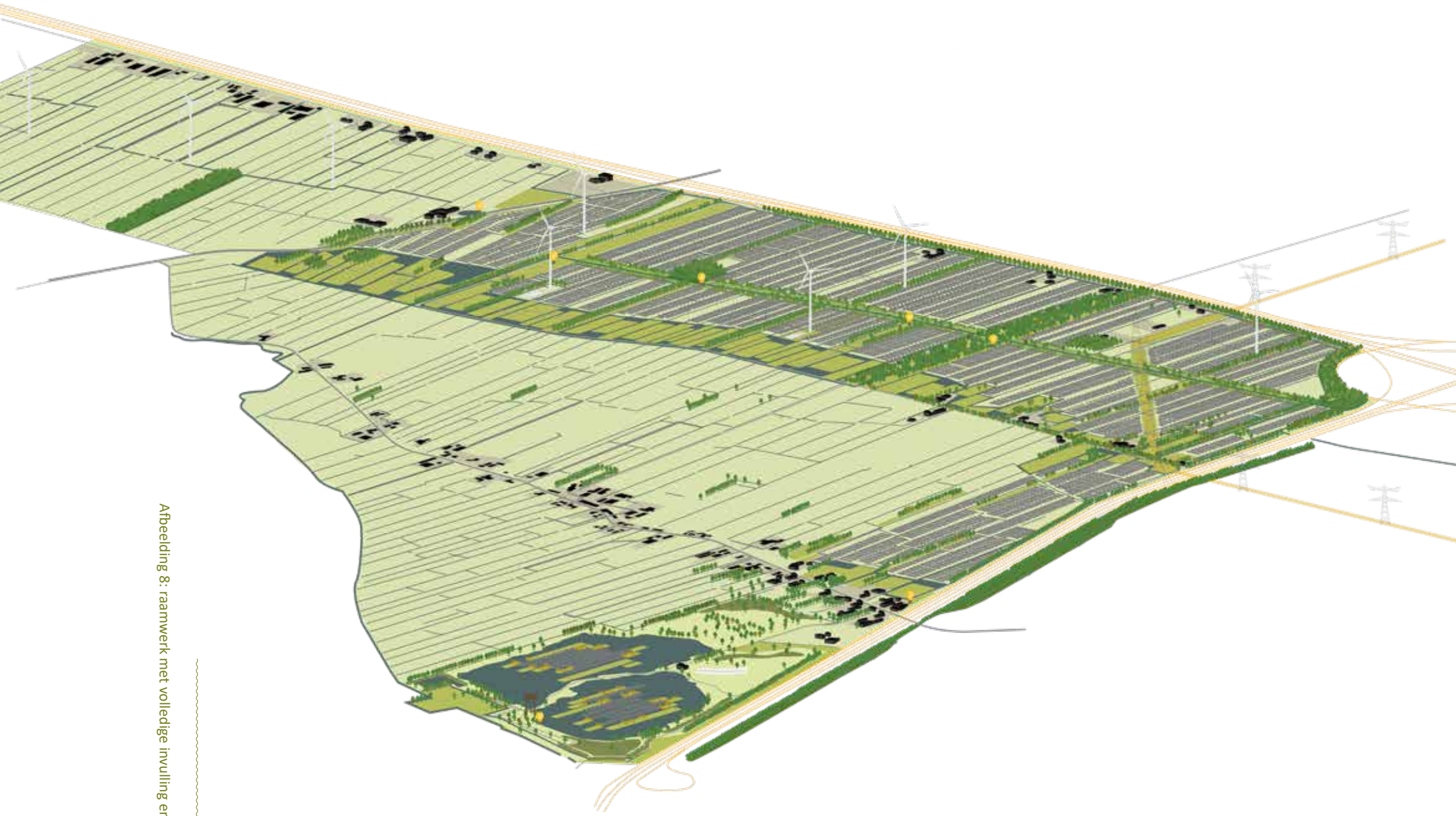
Belangrijke constanten in het verhaal van het landschap zijn de oude ontginningsassen met een sterke oost-west oriëntatie: de Heijcopperkade, de Ringkade en de Nedereindseweg. Samen met de Middelwetering zijn ze waardevolle en belangrijke lijnen in het open landschap. Ook de noord-zuid oriëntatie van de sloten en de kavels zien we als duidelijke en onveranderbare kwaliteiten. Verbindend tussen stad en landschap zijn de noord-zuid georiënteerde wegen: de Meerndijk, de Ringkade (noord en zuid) en de Heijcopperkade (noord). Ook die lijnen zien we al op oude kaarten terug.

Veranderlijk en flexibel: grondgebruik en mate van openheid

De tijdlijn laat zien dat het grondgebruik door de eeuwen veranderde. Naast het veranderend gebruik van akkerbouw naar veeteelt wisselde ook het ruimtelijke beeld. Van half open met enkele beboste percelen en kavelgrensbeplantingen naar een meer open landschap. Er zijn nog altijd restanten van een eendenkooi en kavelbeplantingen, met snelgroeiende beplantingen als wilg en els die destijds ook een rol speelde in de bedrijfsvoering van de boeren.

Afbeelding 8: raamwerk met volledige invulling energiepotentie

Indicatieve opstelling windturbines
en invulling zonnevelden
(niet gebaseerd op huidige grondposities)

Dragers

Assen

5.3 VISIE

De visie is een stip op de horizon, een ambitiebeeld voor het energielandschap van Rijnenburg en Reijerscop. We schetsen een gefaseerde aanpak en een robuust raamwerk met dragers en assen. Samen vormen zij de omranding van de flexibele velden, de kavels. In die velden kunnen verschillende functies een plek krijgen.

De huidige kwaliteit van het landschap is ons uitgangspunt en een bron van inspiratie voor de invulling van het raamwerk en de velden. De dragers en assen, de lijnen in het landschap, zetten we aan met gebiedseigen ingrediënten. Met het raamwerk bieden we toekomstige ontwikkelingen houvast en borgen we landschappelijke en ecologische kwaliteit. Het raamwerk geeft ruimte aan de (tijdelijke) transformatie van de velden: nu aan energie, straks aan woningbouw en landbouw.

Dragers

We onderscheiden drie dragers in het landschappelijke raamwerk, met elk een eigen karakter. Van noord naar zuid zijn dat de stevige struweelzone langs de Heijcopperkade, de natuurvriendelijke as van de Middelwetering en de brede moerassige en waterrijke zone langs de Ringkade. De dragers dragen elk op een eigen manier bij aan het versterken van de landschappelijke, én de ecologische structuur van het gebied.

Assen

Van noord naar zuid lopen meerdere groene assen. De as in het verlengde van Strijkviertel langs de IJlandse wetering en de as langs de Lange Vliet krijgen een robuust en groen karakter en zijn onderdeel van het doorgaande recreatieve netwerk. Ook langs de Meerndijk verstevigen we de groenstructuur. Naast de drie grote assen delen smalle groene lijnen de velden ruimtelijk op. Ook zij dragen bij aan het groene en recreatieve raamwerk.

Velden

Tussen de dragers en de assen liggen de velden. De huidige structuur en opbouw van de cope-ontginning is de basis voor de invulling van de velden. De bestaande waterlopen blijven intact en de oevers krijgen een natuurvriendelijk karakter.
Van de huidige graslanden maken we kruidenrijke weides.
Langs sommige kavelgrenzen brengen we beplanting aan van knotwilgen en/of elzen. Bestaande kavelgrensbeplantingen laten we staan en nemen we op in de nieuwe beplantingsstructuren.
Binnen die velden krijgen de zonnepanelen een plek. Vanuit landschappelijk perspectief en vanuit het oogpunt van omwonenden passen we de zonnepanelen zo goed mogelijk in. Met semi-transparante beplanting wordt het zicht op de panelen gefilterd. Zo blijft het landschappelijke en groen karakter in het gebied behouden. Op strategische plekken maken we het energielandschap juist goed zichtbaar. En beleefbaar.

Essentiële dragers met eigen identiteiten

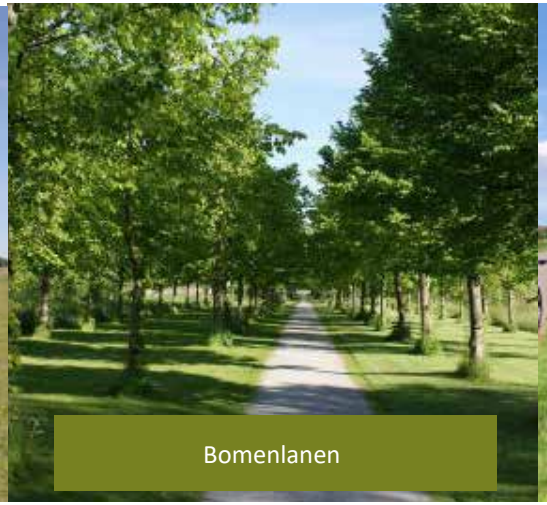

Struweelrijke zone langs de A12

Moeras en waterrijke zone langs de Ringkade

Natuurvriendelijke zone langs de wetering

Bomen als noord-zuidverbindingen stad-landschap

Bomenrijen

Bomenlanen

Kleinschalige boschages

In het gebied komen windturbines, met een schaal en maat die het landschap overstijgt. Voor de opstelling van de turbines kiezen we voor twee parallelle lijnen in oost-west richting. Daarmee creëren we een zo rustig mogelijk beeld. De voet van de turbine is ingepast met beplanting.

De Nedereindse Plas heeft een bijzondere plek in onze visie: we maken de plas tot een icoon van het energielandschap, waar drijvende eilanden van zonnevelden en natuurlijke beplantingen elkaar afwisselen. Daarmee zetten we de Nedereindse Plas op een nieuwe manier op de kaart.

Recreatie

Het recreatieve netwerk ligt als extra laag over het landschappelijke raamwerk. Het is een fijnmazig netwerk met een aantal hoofdassen die de verbinding van de stad naar het buitengebied versterken. Dat netwerk ontsluit het energielandschap, net wandel- en struinpaden die dwars door het groen van het robuuste raamwerk heenlopen en zogenaamde 'lichtpunten' aandoen. De lichtpunten zijn bijvoorbeeld een zonne-proefveld, een energie-kijkhut of een 'oplaadpunt' bij een bestaande ondernemer. De bijzondere plekken vertellen het verhaal van het energielandschap. Het recreatieve netwerk maakt het gebied tot uitloopgebied van de stad en biedt omwonenden de gelegenheid om te recreëren in hun eigen omgeving. De Nedereindse Plas heeft daarin een bijzondere plek, als icoon van het gebied.

Ecologie

Het landschappelijke raamwerk richt zich op het behouden en versterken van de huidige natuur maar ook op het ontwikkelen van nieuwe natuur. Het behouden en versterken van de belangrijkste voorkomende planten- en diersoorten zijn uitgangspunt. We beseffen ons dat de aanleg van de zonnevelden het leefgebied van de met name de weidevogels aantast. Mede daarom ontwikkelen we binnen het landschappelijke raamwerk een nat natuurgebied dat als foerageergebied voor de weidevogels kan dienen. Mitigerende maatregelen nemen we mee in de uitwerking van het initiatief.

Het raamwerk zorgt voor:

- Versterken van droge en natte dooradering van oost naar west en van noord naar zuid langs de dragers en de assen. Een aaneengesloten natuurrijk en fijnmazig netwerk.
- Versterken algemene biodiversiteit en inheemse soortenrijkdom door het aanleggen en beheren van natuurvriendelijke oevers, vochtige hooilanden, moeras- en rietlanden, kruidenrijke graslanden en opgaande struweel- en boomstructuren.
- Toevoegen van specifieke natuurdoeltypen: bijvoorbeeld foerageergebieden voor weidevogels.

Velden

Robuust landschappelijk raamwerk

Landschappelijke structuur

Dragers

In de zone langs de Heijcopperkade ten zuiden van de A12 is het uitgangspunt struweel op de koppen van de kavels. Naast de al aanwezige laanbomen voegen we gebiedseigen beplanting toe. De beplanting zorgt voor een divers en gelaagd beeld dat past bij het agrarisch karakter van het gebied. Samen met de bewoners langs deze drager kan hetzelfde principe worden doorgezet op de eigen kavel. De brede strook met struweel die zo ontstaat, draagt vanaf de woning bij aan de verzachting van de overgang naar zowel de snelweg als de zonnepanelen verderop op de kavel.

Langs de Middelwetering realiseren we een natuurvriendelijke zone. De Middelwetering zelf verbreden we niet. De natuurvriendelijke drager ligt als een strakke brede groene zone in het slagenlandschap met in het hart de Middelwetering. De as heeft een meer open karakter dan de struweelzone langs de Heijcopperkade. De soortenrijke rietvegetatie direct langs de wetering wisselt af met opgaande bosschages van bijvoorbeeld wilgen. In de natuurvriendelijke as loopt een recreatieve route, die onderdeel uitmaakt van het fijnmazige recreatieve netwerk. Dat is tevens het onderhoudspad voor het beheer van de watergang en de zuidelijk gelegen zonnevelden. De overgang van de natuurvriendelijke as naar de zonnevelden gegeven we vorm met laag struweel van hoofdzakelijk wilgen. Tussen het struweel door zijn de zonnepanelen af en toe zichtbaar.

Langs de Ringkade realiseren we een brede moeras- en waterrijke zone. De sloten direct grenzend aan de Ringkade kunnen worden verbreed. Nieuwe sloten kunnen worden aangelegd tussen de zonnevelden en de moeraszone, maaivelden verlaagd en de oevers verflauwd. Zo ontstaan kleinere, geïsoleerde kavels waarop een natte ruigte met riet en vochtige hooilanden zich kunnen ontwikkelen. In de zuidwestelijke hoek breiden we dit uit naar een groter aaneengesloten moeras- en waterrijk natuurgebied. De inrichting en het beheer richt zich daar op het ontwikkelen van een aantrekkelijk foerageergebied voor weidevogels. De hele natuurzone krijgt daardoor grotere ecologische waarde en creëert gelijk een buffer tussen de weg en de zonnevelden. Ook is er een mogelijkheid om waterberging voor het gebied te realiseren en het waterpeil eventueel te verhogen. Zo ontstaat er tevens een aantrekkelijke zone langs de recreatieve route over de Ringkade. De zonnevelden zullen nauwelijks waarneembaar zijn door de grote afstand en het decor van de rietlanden.

Assen

De assen benadrukken de noord-zuid richting in het gebied. We zetten ze in om de verbinding met de stad te versterken. De twee hoofdassen door het gebied liggen in het verlengde van de Strijkviertel die aansluit op de Ringkade en de Lange Vliet. De westelijke gelegen Meerndijk en de oostelijke gelegen Heijcopperkade versterken we eveneens: als groene noord-zuidassen.

Velden in kaart

De twee brede hoofdassen bestaan uit een lijnvormige opgaande groenstructuur langs de bestaande wegen, die daardoor de verkavelingsrichting in het gebied accentueert. De uitwerking per as varieert van een enkele bomenrij, tot een volwaardige laan of een bredere strook met bosschages. In de assen is nadrukkelijk ruimte voor recreatief gebruik. Langs het noordelijke gedeelte van de IJlandsche Wetering leggen we een nieuwe fiets- en wandelroute aan die de stad verbindt met het gebied. Aan de oostkant stellen we een populierenlaan voor. Aan weerszijde maken we een brede en vernatte zone met bosschages van wilg, els, populier, gladde iep, gewone es en wellicht zelfs wilde appel of peer. Op strategische plekken worden zichtlijnen vrijgehouden, zodat de recreant de omgeving en het energielandschap kan beleven. Via struinpaden zijn de brede assen toegankelijk.

De Meerndijk is de grens tussen Rijnenburg (Rosweide) en Reijerscop, en een belangrijke entree van het gebied. Langs die route verstevigen we de groenstructuur met afwisselend compacte bosblokken en doorzichten over het open polderlandschap.

De smalle assen bestaan uit rijen gebiedseigen beplanting, bijvoorbeeld knotwilgen. Ze passen in het natte systeem, ze getuigen van het cultuurlandschap en ze zijn nu al in het gebied aanwezig. Langs de smalle assen liggen soms (struin)paden als onderdeel van het fijnmazige recreatieve netwerk.

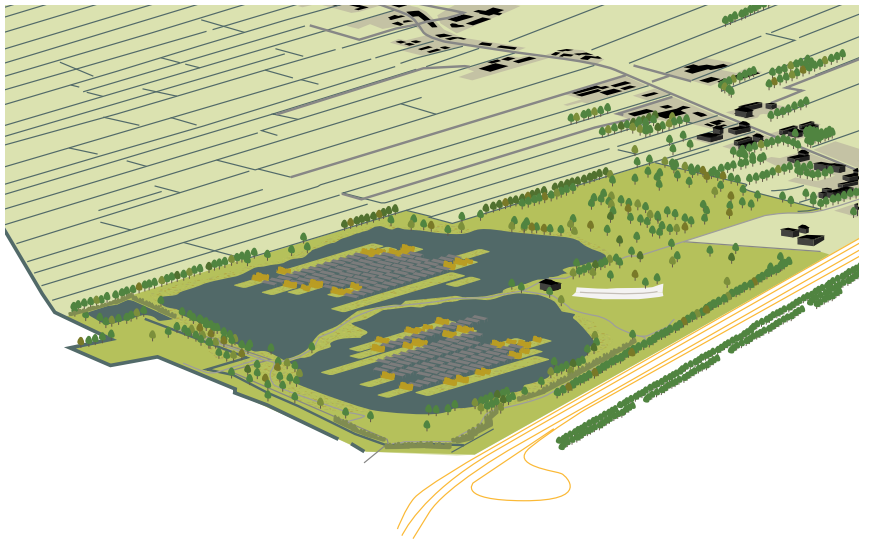
Velden

In de velden tussen de dragers en assen is er ruimte voor flexibele en fasegewijze ontwikkeling van het energielandschap. De velden hebben nu voornamelijk de functie van landbouw (veeteelt). Het gebied bestaat grotendeels uit weilanden met een smalle verkaveling en veel sloten. In het noordoosten van Rijnenburg is in het uitnodigingskader een zoekzone voor zonnevelden aangewezen. In totaal zoeken we naar een ruime 200 hectare aan zonnevelden. Daarmee zullen we een groot deel van het landschap tijdelijk transformeren tot een meer verdicht veenweidelandschap met afwisselend percelen en kavelgrensbeplantingen van broekbos, struweel met heesters, en/of (knot)bomen.

De zonnevelden plaatsen we op het huidige landschap, passend binnen het robuuste kader. Ze landen als het ware in de velden. De ondergrond van de velden, het huidige weidelandschap krijgt het karakter van een bloemrijkgrasland. Afhankelijk van ondergrond en het waterpeil krijgt de aaneengesloten en bodembedekkende kruidenvegetatie per gebied een wat ander invulling en uitstraling. We zorgen voor diversiteit, bijvoorbeeld door te variëren met het maaibeheer, incidenteel verlagen van het maaiveld en het toevoegen van kleine plassen of poelen.

Aan de randen van de velden met zonnepanelen komt een hekwerk. De strakke lijn van het hekwerk wordt onderbroken door de aanplant van (inheemse) heesters en beplanting, zoals

Visuele presentatie van drijvende zonnevelden op de Nedereindseplas, omgeven door drijvende ecologische eilanden en voorzien van uitkijktoren

de snelgroeiende wilg en els. Op verschillende plekken maken we de hekwerken passeerbaar voor in het gebied voorkomende fauna.

Op een aantal plekken zetten we in de velden in op specifieke natuurontwikkeling. Naast de houtige lijnvormige elementen langs de kavelgrenzen komen extensief beheerde natte natuurmilieus: griendbossen, vochtige hooilanden en natuurvriendelijke oevers langs de sloten. We geven ruimte aan een proefveld voor veenmos.

Veenmos vraagt om goede afstemming in het watersysteem, omdat het mos slechts onder specifieke omstandigheden groeit. Een proefveld past echter goed bij de transformatie van het veenweidegebied en kan daarnaast een interessante attractie vormen.

Nedereindse Plas

De voormalige zandwinplas vlakbij Nieuwegein en IJsselstein heeft een bijzondere positie in het gebied. Het is een aantrekkelijke plek voor recreanten, die het echter niet optimaal kunnen benutten, omdat de ondergrond vervuild is. In onze visie vullen we het oppervlak deels met drijvende eilanden met afwisselend natuurlijke beplanting en zonnepanelen. De vorm en oriëntatie van de panelen refereert aan de lang gestrekte verkaveling van Rijnenburg. Om het multifunctioneel gebruik van de plas te versterken stellen we aan de zuidzijde van de plas, grenzend aan de recreatieve route, een uitkijktoren voor met uitzicht over het water, de panelen en de wijde omgeving.

Recreatie

De recreatieve faciliteiten in het gebied zijn met name gericht op wandelaars en fietsers die op zoek zijn naar landschaps- en natuurbeleving. We investeren in een fiets- en wandelnetwerk langs de dragers en assen, met onderweg informatievoorziening over het pauzelandschap. De windturbines en zonnevelden zijn attracties, waar je iets van kunt leren. Langs de routes kunnen ondernemers kleinschalige hotspots ontwikkelen die passen bij de identiteit van het gebied, zoals een theetuin. Tot slot maken we een aantrekkelijk pleisterplaats met uitkijktoren aan de zuidzijde van de Nedereindse Plas, als aanvulling op de al bestaande recreatiemogelijkheden.

Energie in het landschap

Zonnevelden

We beschreven al de wijze waarop we de zonnevelden inpassen in het landschap. Hier gaan we meer specifiek in op de inrichting van het zonneveld zelf. In het ontwerp van de velden zijn het ritme van de cope-verkaveling en de verhouding tussen energie en landschap belangrijke uitganspunten. We stellen voor om van elke voor zonne-energie beschikbare oppervlakte 55% procent in te richten voor het plaatsen van de panelen en 45% voor de inpassing van het veld in het landschap en het raamwerk.

Recreatie

De plekken waar zonnepanelen komen richten we zo efficiënt mogelijk in. Dat houdt in dat we voor het grootste deel van de velden werken met panelen van circa 2,5 meter hoog. De richting kan variëren tussen een zuid en een oost-west opstelling. De panelen volgen altijd de richting van de kavel, zodat ze meedoen in het patroon van het landschap.

Een veld bestaat, in aansluiting met de randvoorwaarden uit het uitnodigingskader, altijd uit een zone van 25 meter vanuit het hart van de Middelwetering en een zone van 10 meter vanuit het hart van de sloot aan de kopse kanten van de kavel. Langs de sloten blijft aan de ene zijde 3 meter vrij en aan de andere zijde 1 meter. Rondom elk aaneengesloten veld is een ecologische zone van minimaal 10 meter tussen de zonnepanelen en het hart van de dichtstbijzijnde sloot.

Een aaneengesloten zonneveld bestaat meestal uit meerdere stroken van de cope-verkaveling. Er komt een hek rondom elk aaneengesloten zonneveld. Het hekwerk loopt dus over de sloten heen. Het hekwerk maken we passeerbaar voor fauna (droge en natte ecologische verbindingen). De beplanting rondom de hekwerken is zo gepositioneerd dat het minimaal schaduw afwerpt op de panelen.

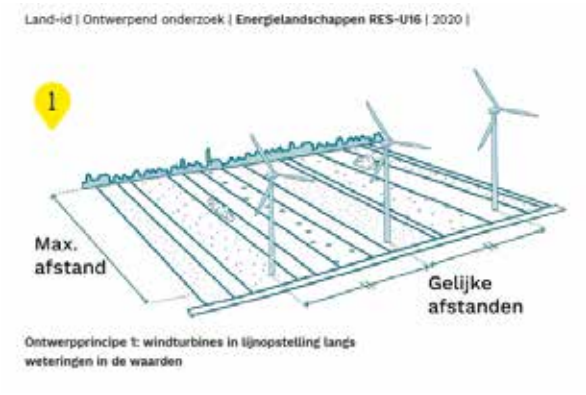
Karakteristiek voor de cope-verkaveling is dat vrijwel elke strook een eigen dam (toegang) heeft. We behouden de bestaande dammen en maken ze meer leesbaar door het herstel van de karakteristieke houten hekken bij de dam. Per aaneengesloten zonneveld gebruiken we één dam om op het zonneveld te komen. Verbinding tussen de stroken binnen een aaneengesloten zonneveld is nodig voor beheer en onderhoud. Dat doen we door tussen de stroken compacte en transparante verbinding te maken (betonplaat of eenvoudige houten plankier). Die komt op ruime afstand van de kopse kanten van de kavel te liggen.

De zonnevelden ontsluiten we vanaf de Heijcopperkade, het onderhoudspad aan de zuidzijde van de Middelwetering (in overleg met het waterschap), de Meerndijk en de nieuw aan te leggen recreatieve routes in noord-zuidrichting.

Aan de noordkant van de percelen, de kopse kanten, leggen we een struweel van snelgroeiende en makkelijk vervangbare soorten van wilgen aan met enkele solitaire bomen of kleine boomgroepen van els, wilg en/of iepen. Zo ontstaat langs de Middelwetering en de Heijcopperkade een besloten groene rand die het hekwerk en de achterkant van de 2,5 meter hoge zonnepanelen afschermen vanaf de openbare weg en recreatieve routes. Aan de noordzijde van de Middelwetering, op de kopse kant van een zonneveld, leggen we alleen een wilgenstruweel aan zonder boomvormers i.v.m. schaduwwerking op de panelen.

De oevers van de sloten binnen de zonnevelden beheren we natuurvriendelijk en de graslanden tussen de panelen en langs de randen zijn kruidenrijk.

Velden: flexibel en fasegewijze ontwikkeling naar energielandschap WIND

De ecologische zones van 10 meter tussen de afzonderlijke zonnevelden richten we in als rietlanden met vochtige hooilanden. Sloten mogen niet verbreed worden en het maaiveld kan plaatselijk worden verlaagd. Langs de hekwerken in noord-zuidrichting kunnen we struweel, een lijn van knotwilgen of elzen plaatsen. De zichtlijnen over de sloten zijn open en lopen langs de hekwerken. Het riet verzacht het beeld van de hekken en zonnepanelen.

Windmolens

In het uitnodigingskader is voor het gebied een zoekzone voor windmolens aangegeven. Binnen dat gebied zochten we naar een opstelling die zorgt voor een zo rustig mogelijk landschappelijk beeld. Uitgangspunt zijn turbines met een vermogen van 5 tot 6 MW. Deze turbines hebben een tiphoogte van circa 240 meter en een ashoogte van circa 160 meter.

Op basis van de huidige mogelijkheden (medewerking van grondeigenaren) is een opstelling met twee parallelle lijnen mogelijk. De lijnen volgen de richting van de Middelwetering en liggen min of meer op gelijke afstand van de wetering.

Een dergelijke opstelling sluit aan bij de in de RES-U16 gepresenteerde ontwerpprincipes. Het uitgangspunt is dat de turbines parallel aan de weteringen worden geplaatst. Voor Rijnenburg en Reijerscop houdt dit in dat de turbines langs de (Reijerscopse) Middelwetering komen te staan. De lijn ten noorden van de Middelwetering biedt de mogelijkheid om zes turbines te plaatsen, waarbij wij nu één turbine met zekerheid kunnen realiseren.
De lijn ten zuiden van de wetering biedt ruimte aan totaal drie windmolens. Daarvan kunnen wij er op dit moment twee realiseren.

De opstelling van de windmolens vormt een samenhangend geheel en ze staan logisch in het landschap. De windmolens zijn voorzien op huidige agrarische gronden en worden niet geplaatst in sloten of op plekken waar nu landschapselementen voorkomen.

De windmolens moeten permanent bereikbaar zijn. Daarvoor leggen we een weg aan vanaf de openbare weg over het perceel naar de windmolen. Daar waar mogelijk combineren we dat met het recreatieve routenetwerk.

Vleermuizen

Uit ecologisch onderzoek uitgevoerd in 2019 volgt dat er in het onderzoeksgebied 7 vleermuissoorten voorkomen waarvan de gewone dwergvleermuis veruit de meest algemene soort is. Wellicht zijn aanvaringsslachtoffers niet te voorkomen en dient een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd te worden. Om vleermuizen te beschermen kunnen we maatregelen nemen. Die maatregelen of voorschriften worden besproken met de provincie Utrecht

Knotwilgen

Grienden

Proefveld veenmos

Natte moeras en rietlanden: foerageergebied weidevogels

Nedereindse Plas: watervogels

Sloten en graslanden: leefgebied heikikker

Natte moeras en rietlanden: foerageergebied weidevogels

Open water : watervogels

Sloten en graslanden: leefgebied heikikker

en kunnen vervolgens opgenomen worden in de ontheffing. Nader onderzoek moet uitwijzen welke specifieke maatregelen haalbaar en wenselijk zijn. Hierbij kan gedacht worden aan het implementeren van een stilstandvoorziening die in werking treedt:

- binnen een specifieke periode van het jaar als de vleermuizen actief zijn, en
- binnen een specifieke periode van de dag, bijvoorbeeld tussen zonsondergang en zonsopkomst, en
- zodra de windsnelheid op gondelhoogte onder een bepaald niveau komt, en
- bij specifieke weersomstandigheden, zoals droog weer en een temperatuur boven de 10 graden Celsius.

Energie voor ecologie

Eerder gaven we aan hoe we met onze visie voor het energielandschap de ruimtelijke en landschappelijke structuur versterken. Dat biedt veel kansen voor de flora en fauna in dit gebied. Kansen voor het versterken van de aanwezige fora en fauna, maar ook nieuwe mogelijkheden.

Wat we doen:

- Versterken droge en natte dooradering;
- Versterken algemene biodiversiteit en soortenrijkkdom;
- Toevoegen van specifieke natuurdoeltypen.

In de onderstaande tekst beschrijven we beknopt welke natuurdoeltypen we versterken en ontwikkelen.

Bomen en struweel

In het landschappelijke raamwerk planten we langs de dragers en de assen bomen en struweel. Bestaande bomen handhaven we zoveel mogelijk. Voor vleermuizen zijn doorgaande boomstructuren aantrekkelijk om langs te foerageren, vogels vinden er eveneens hun voedsel en nestgelegenheid. Lager en dicht struweel biedt schuilplaatsen aan kleinere zoogdieren maar biedt ook vogels de gelegenheid om voedsel, schuil- en nestgelegenheid te vinden.
We plaatsen:

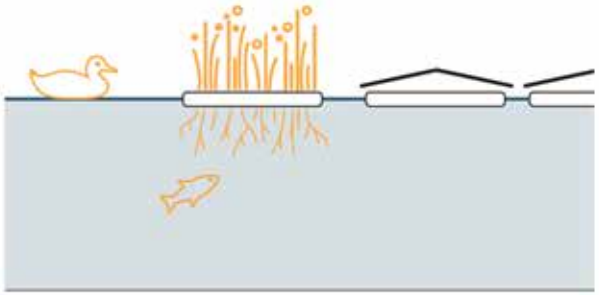
- Lanen en losse bomen en bosschages langs de belangrijke noord-zuidassen. Sterke inheemse soorten passend bij bodem, waterhuishouding en karakter van het landschap zoals Populus canadenis of Fraxinus excelsior.
- Struweel langs de dragers. Diversiteit aan soorten: (knot) wilg, zwarte els, gladde iep, gewone es, wilde appel.
- Knotwilgenlijnen en wilgengrienden op de kavelgrenzen en op de percelen tussen de zonnevelden.

Rietoevers en natte ruigtes

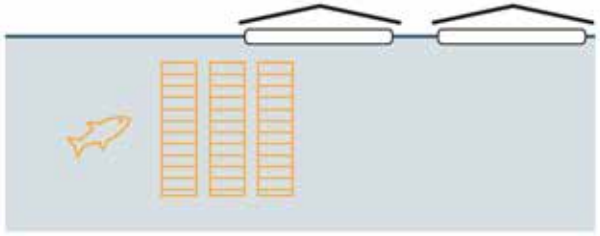
Bij de inrichting van de moeras- en waterrijke zone langs de Ringkade richten we ons op het natuurbeheertype moeras (natuurbeheertype N05.01) en gemaaid rietland (natuurbeheertype N05.02). Veenmoerassen komen voor

ecologische meerwaarde scheppen

drijvend systeem met planten boven water

kunstmatige onderwaterstructuur

https://frogenvironmental.co.uk/biohaven-floating-wetlands/

https://kitchendecor.club/files/floating-wetlands-in-leaves.html

https://frogenvironmental.co.uk/biohaven-floating-wetlands/

referentiebeelden: drijvende eilanden (BioHaven-systems)

op de overgang van water naar land. Kenmerkend voor deze moerassen is dat ze in de huidige situatie zeer nat zijn en een geringe waterdynamiek kennen. Dat beheertype kenmerkt zich door soorten als riet, lisdodde en biezen in water, rietlanden en rietruigten.

Veenmoeras is van groot belang voor vogels, libellen, vissen, amfibieën en enkele zoogdieren als otter, noordse woelmuis en waterspitsmuis. Voor een goede kwaliteit en duurzame instandhouding is een fluctuerend waterpeil en een goede waterkwaliteit essentieel.

Een deel van de rietlanden wordt gemaaid, maar niet jaarlijks (overjarig riet).

Natuurvriendelijke oevers

Langs de sloten en de weteringen worden oevers natuurvriendelijk beheerd. De huidige oevers van de sloten zijn stijl om de weilanden maximaal te benutten. Om meer ruimte voor rietoevers te creëren verflauwen we, waar mogelijk de oevers, of verlagen we plaatselijk het maaiveld.
Het beoogde natuurbeheertype langs de oevers van de sloten is gemaaid rietland (natuurbeheertype N05.02).

De rietlanden gedijen het beste op natte tot vochtige bodems die onder invloed staan van oppervlaktewater. Met de aanpassing aan de oevers zullen langs de slootkanten spontaan rietzones met een diversiteit aan oeverplanten ontstaan. Onder het ijle riet komt een laag met kruiden en mossen voor. De rietzones worden in principe jaarlijks gemaaid. We zullen echter ook delen laten staan voor variatie in de vegetatie. Randen met oud riet en kleine ruigten zorgen voor broedgelegenheid van vogels en zijn belangrijk voor muizen en salamanders.
Voldoende structuur is belangrijk voor het vergroten van de soortenrijkdom. Vooral de randen zijn structuur- en gradiëntrijk.

Velden met kruidenrijke vegetatie en vochtige hooilanden
De huidige open weilanden met voornamelijk een eenzijdige graslandvegetatie vormen we grotendeels om naar een aaneengesloten bodembedekkende kruidenrijke vegetatie (natuurbeheertype N12.02). Dat type kruiden- en faunarijk grasland is in de afgelopen decennia flink in areaal afgenomen door de gangbare landbouw. Oorzaak is sterke bemesting, periodiek doodspuiten en opnieuw inzaaien met hoogproductieve grassoorten. De realisatie van zonnevelden biedt een kans om het areaal in dit gebied significant te vergroten. Dat natuurbeheertype is van belang voor vlinders, andere insecten, vogels en kleine zoogdieren.

De voorgestelde nieuwe vegetatie onder en om de panelen bestaat uit gebiedseigen en inheemse soorten. Het verhogen van de soortenrijkdom realiseren we door de spontane ontwikkeling van gebiedseigen kruiden of het inzaaien van bloemrijk grasmengsel voor jaarrond vochtige tot natte voedselrijke

Afbeelding 9: Heijcopperkade, zicht richting Middelwetering en impressie

gronden. Bij het actief inzaaien zoeken we naar bestaande (bron) populaties of maaisel uit omliggende natuurgebieden (binnen 15 kilometer).

Een kruidenrijkgrasland van goede kwaliteit heeft variatie in structuur, zoals hoge en lage vegetatie en plaatselijk struweel. Door de aanwezige ondergrond, waterpeil, voedselrijkdom en beheer zorgen we voor diversiteit in soorten. In de velden zoeken we bovendien naar aanvullende variatie met kleine plassen en poelen. Rondom de hekwerken voegen we gebiedseigen heesters toe.

Waar de ondergrond en de waterhuishouding het toelaat streven we naar vochtige hooilanden (natuurbeheertype N10.02).
Ook dat zijn bloemrijke graslanden, waar soorten als ratelaar, gewone rolklaver en kruipende boterbloem in voorkomen. In die velden zijn microgradiënten belangrijk voor variatie in soorten. Lokale opslag van bijvoorbeeld wilgenstruwelen zijn van belang voor vlinders en struweelvogels. Vochtige hooilanden zijn door ontginning en bemesting zeldzaam geworden. Deze graslanden worden slechts één tot twee keer per jaar gehooid.

Hekwerken en ecologie

- Hekwerken passeerbaar (kleine ecopassages)
- Rond de hekwerken passen we struwelen toe van inheemse heester, wat onder andere aantrekkelijk is voor insecten en vogels.

Drijvende natuureilanden en onderwaternatuur

- Drijvende eilanden met groen (natuur)
- Drivers met waterplanten, verbetering waterkwaliteit / onderwaterfauna
- De Nedereindse Plas en de Middelwetering zijn de belangrijkste leefgebieden voor watervogels in dit gebied. Doel is om de effecten op de watervogelpopulatie te minimaliseren. Dit doen we door:
- Kwaliteitsverbetering van het overgebleven gebied in en om de plas (drijvende eilandjes en ecologisch waardevolle vormgeving van de stellages met zonnepanelen)
- De zonnevelden voor minimaal 25% van alle overs van de Middelwetering op minimaal 100 meter afstand te leggen

Weidevogels

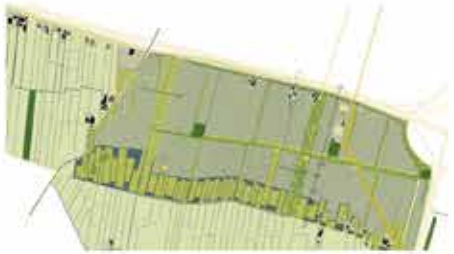
Op dit moment kenmerkt het gebied zich door open weilanden die voornamelijk in gebruik zijn voor de veeteelt. De huidige ecologische waarde sluit aan bij het natuurbeheertype vochtig weidevogelgrasland (natuurbeheertype N13.01).
De vegetatie bestaat uit bemeste voedselrijke (raaigras) graslanden of meer kruidenrijke graslanden. Belangrijk voor goede weidevogelgraslanden is een open karakter met een diversiteit aan graslandbeheer. Daar komen soorten voor als grutto, kievit, scholekster, tureluur en diverse eenden soorten. In de afgelopen decennia zijn de aantallen weidevogels afgenomen door de intensivering van de landbouw.

Met de ambitie om een energielandschap te ontwikkelen in Rijnenburg en Reijerscop zal een deel van het huidige landschap voor de weidevogels veranderen. Het gebied zal meer verdichten ten opzichte van de huidige situatie. Dat houdt in dat vooral de hierboven genoemde kwaliteit van open grasland zal afnemen.

In het raamwerk zetten we in op de ontwikkeling van zones met vochtig hooiland in combinatie met moeras- en rietvegetaties. We ontwikkelen een aantrekkelijk foerageergebied voor weidevogels, als compensatie voor het verdwijnen van de open, agrarische graslanden.

IJsselveld
RUIMTEVAARTBAAN
TELEVISIEBAAN

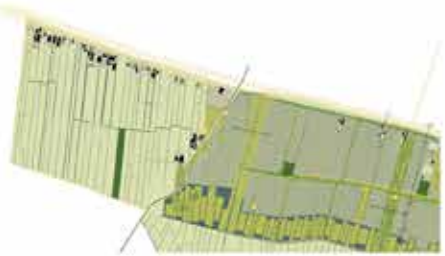
Vernatten - Ecologisch lint Nieuwe reactieve route Vernatten - Ecologisch lint

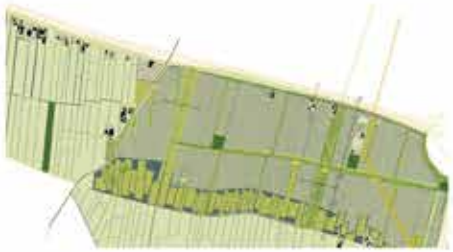
Ringkade Verbreden sloten Vernatten - Ruigte - Weidevogelgebied

Ringkade

Vernatten - Ruigte - Weidevogelgebied

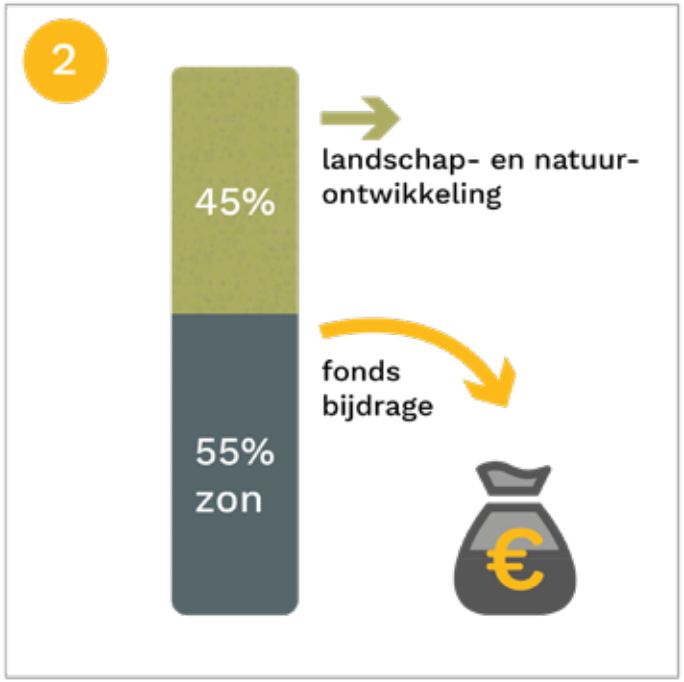
Zonnepanelen

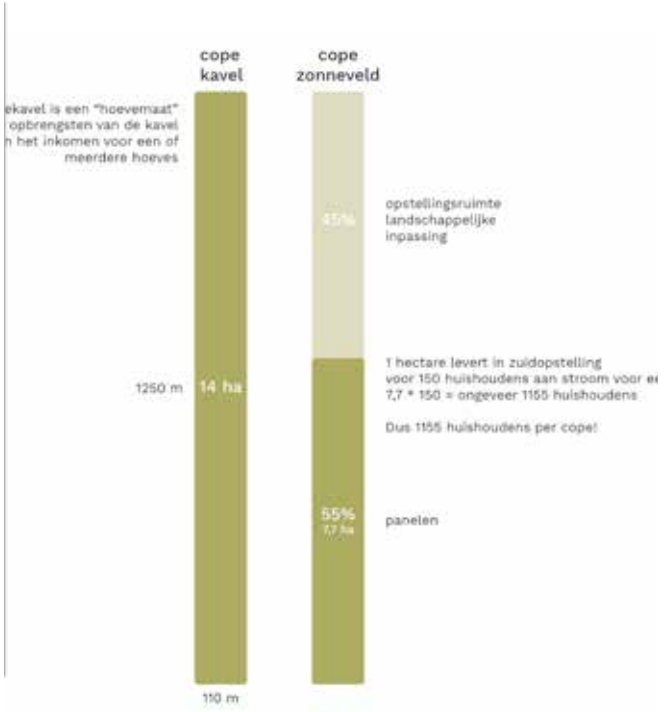
Struweel met hek

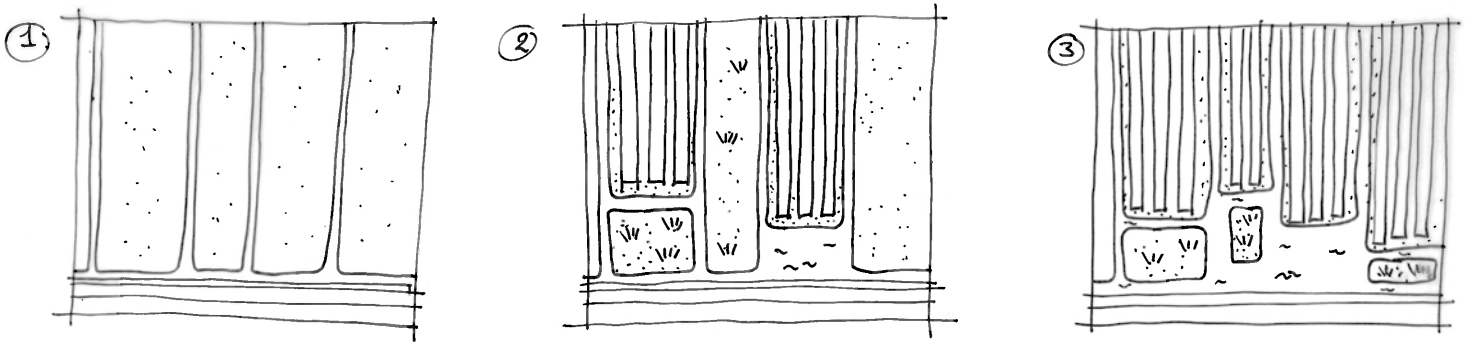
Schuur

Ontwikkelfasen zonnevelden

5.4 ONTWIKKELINGSSTRATEGIE

Het plan voor energielandschap Rijnenburg wordt gedragen door een landschappelijk raamwerk dat robuust is, landschappelijke kwaliteit versterkt, en flexibiliteit toelaat in de uiteindelijke functie en invulling van het gebied. Het raamwerk is echter geen automatische resultante van het energielandschap. Er is een middel nodig dat de gedeelde belangen in het gebied vertegenwoordigt, zowel tijdens als na het pauzelandschap. Een reservering voor het landschap en de recreatieve elementen draagt bij aan de realisatie van de stip op de horizon die in de visie geschetst is.

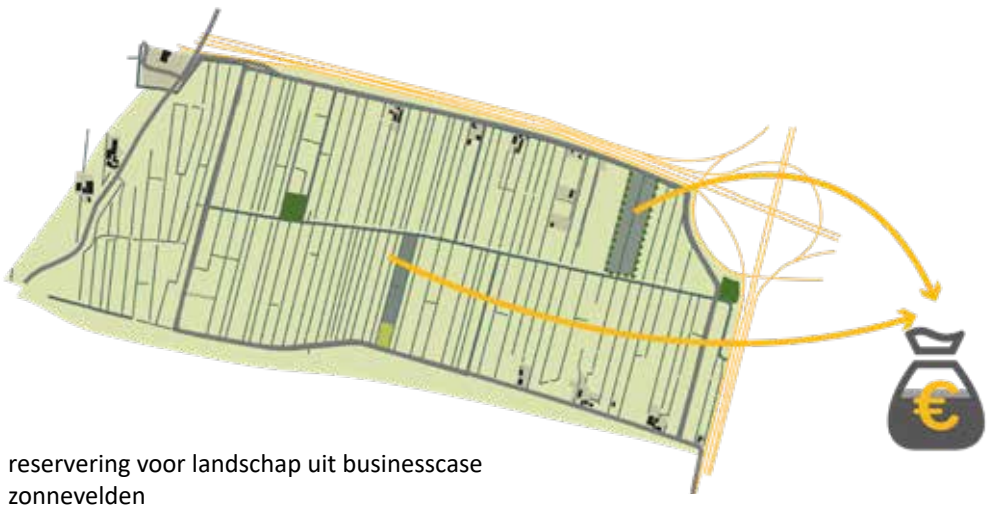
De reservering in de businesscase geeft de garantie voor de realisatie van de landschappelijke en ecologische hoofdstructuren en de recreatieve elementen van het raamwerk. Naast de investering in de landschappelijke inpassing op de locatie van de ontwikkeling zelf, reserveren wij een deel voor het raamwerk. Het raamwerk in zijn eindsituatie is ten dienste van de stad en de regio. Daarom kunnen nóg drie typen deelnemers een bijdrage leveren aan de landschappelijke ontwikkeling. Ten eerste de overheid, provincie, waterschap en/of gemeenten. Zij hebben immers belang bij het behouden en versterken van landschappelijke en ecologische kwaliteiten en het realiseren van recreatieve functies en routes. Ook kunnen ontwikkelende partijen van toekomstige woningbouw een bijdrage leveren. Ook zij hebben belang bij een aantrekkelijk en recreatief landschap dat zo al een basis kan zijn voor de ontwikkeling van een aangename toekomstige woonomgeving. De derde stroom kan komen vanuit het Gebiedsfonds dat bewoners zelf kunnen beheren, als zij dat willen.

De landschappelijke reservering vindt gefaseerd plaats, maar volgt wel altijd een vast principe. Bij de start van het ontwikkelen van het gebied tot energielandschap zal de eerste stap zijn dat er zonnevelden en/of windmolens worden gerealiseerd. De projecten leveren een bijdrage aan de realisatie van de grotere landschappelijke, ecologische en recreatieve elementen. Een zonneveld of windmolens worden ingepast in het raamwerk uit onze visie, conform de uitgangspunten uit het uitnodigingskader van de gemeente. Zo bouwen we al vanaf het begin aan het totale raamwerk.

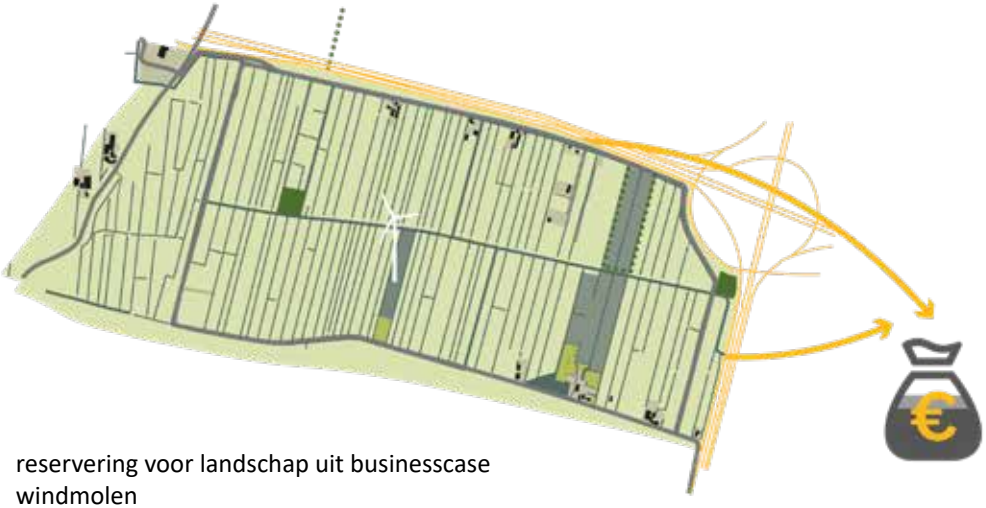
Dit mechanisme blijft gedurende het pauzelandschap van kracht. Wanneer er een kritisch bedrag wordt bereikt kunnen grotere onderdelen van het landschappelijk raamwerk worden gerealiseerd, bijvoorbeeld het aanleggen van een recreatieve hoofdroute en een ecologische zone uit het masterplan.

Het gehele raamwerkplan is te realiseren wanneer we uiteindelijk 8 windturbines en 230 hectare aan zonnepanelen ontwikkelen. Er leiden meerdere paden naar deze stip op de horizon, die afhangen van de gekozen ontwikkelstrategie en ontwikkelingen in de omgeving.

Mogelijke ontwikkelingsstrategie realisatie landschappelijk raamwerk

reservering voor landschap uit businesscase
zonnevelden

reservering voor landschap uit businesscase
windmolen

bijdrage partners voor versterking landschap

Hoewel we zo de landschappelijke, ecologische en recreatieve meerwaarde goed kunnen borgen, brengt het gefaseerd uitvoeren een nadeel met zich mee. Het risico van kleinschalige, stapsgewijze realisatie is dat de uitvoeringskosten relatief hoog is, en de ontwikkeltermijn lang.

Ondanks de voorgestelde fasering zou het energielandschap ook als integraal plan kunnen worden uitgevoerd. Wanneer een groter deel van het gebied in één keer gerealiseerd wordt, zijn de overkoepelende kosten voor uitvoering relatief lager en kunnen onderdelen in samenhang met elkaar worden gerealiseerd. Dat laatste heeft onze voorkeur.

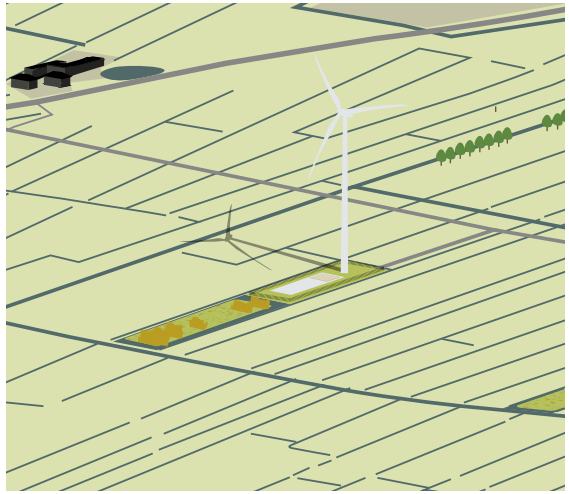
Legenda

Ontwerp

- Voet windturbine
- Kraanopstelplaats
- Hekwerk
- Kruidenrijk grasland
- Riet
- Dam en houten hekwerk
- Verbreden watergang
- Vochtig hooiland
- Natuurvriendelijke oever
- Aanlegroute en onderhoudspad

Bestaande elementen

- Wilgen
- Grasland
- Eendenkooi
- Sloten
- Zoekgebied zonneenergie
- 25meter zone Middelwetering

5.5 UITWERKING INITIATIEF 1E FASE

In deze paragraaf worden voor drie locaties (van de vijf) deeluitwerkingen verbeeld en beschreven.

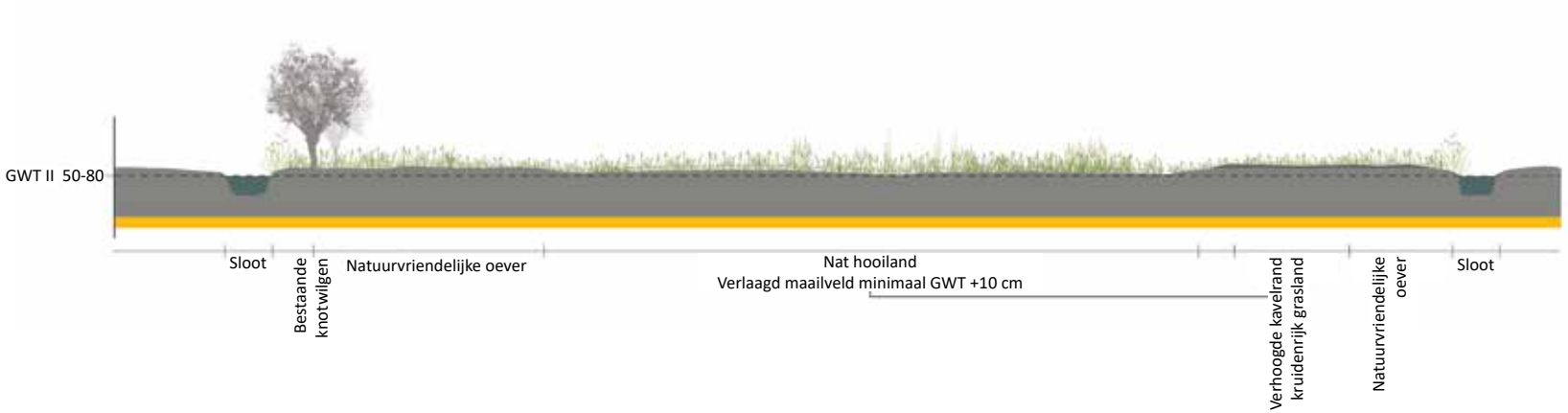
Deeluitwerking wind

In de oksel van de Ringkade, in de zuid-oost hoek van de polder Rijnenburg bevindt zich een perceel in bezit bij de Gemeente Utrecht waarop een windturbine voorzien is. Deze kavel bevindt zich aan de rand van het zoekgebied voor windenergie. Het perceel bestaat uit twee delen, gescheiden door een greppel. Het wordt omzoomd aan drie zijdes door knotwilgen; deze zullen worden opgenomen in de landschappelijke inpassing.

Vanaf de Ringkade wordt er een onderhoudspad naar achteren over de kavel aangelegd. Het pad maakt gebruik van de huidige toegang tot het perceel. Om de toegang tot de kavel te beperken wordt aan de straat een houten hek geplaatst. Het onderhoudspad van 3 meter breed bevindt zich aan de rechter zijde van de kavel op een verhoogde kade van 6 meter breed.

Het achterste deel van de kavel is gereserveerd voor de turbine en de kraanopstelplaats. De opstelplaats is 32 bij 53 meter en de fundering voor de turbine heeft een diameter van 23 meter. Het ruimtebeslag is te zien op de doorsnedes en de kaart. Rondom de turbine blijft ruimte voor kruidenrijk grasland, dat extensief beheerd wordt.

Rondom de gehele kavel worden de slootkanten beheerd als natuurvriendelijke oevers. Aan de kopse kant van het perceel aan de Ringkade wordt de oever daarnaast verbreed, waardoor rietgroei mogelijk wordt gemaakt. Hetzelfde wordt gedaan bij de greppel tussen de twee perceeldelen, deze dient deels als perceelscheiding van 10 meter breed naar de turbinekavel.
De benodigde grond voor de kade wordt afgegraven vanuit het midden van de kavel. Op het verlaagde maaiveld worden daarmee goede omstandigheden voor een vochtig hooiland ontwikkeld. Vanaf de Ringkade ontstaat hierdoor op de kavel een interessante gradiënt van rietland, tot nat hooiland, tot kruidrijk grasland.

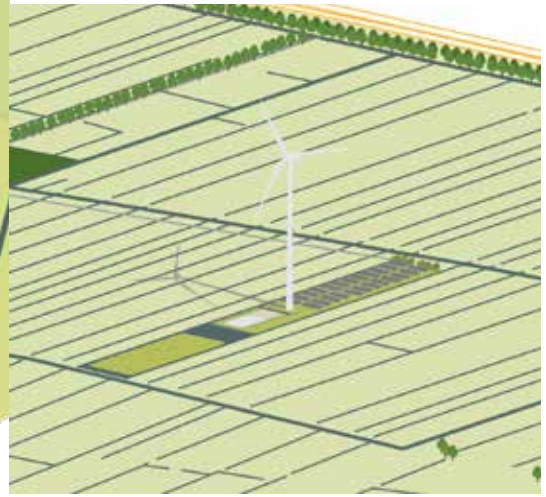
Legenda

Ontwerp

- Percelen van Hoorne
- Voet windturbine
- Kraanopstelplaats
- Onderhoudspad
- Hekwerk
- Zonnepanelen
- Kruidenrijk grasland
- Riet
- Dam en houten hekwerk
- Verbreden watergang
- Vochtig hooiland
- Natuurvriendelijke oever
- Tijdelijke aanlegroute ?

Bestaande elementen

- Wilgen
- Grasland
- Eendenkooi
- Sloten
- Zoekgebied zonneenergie
- 25meter zone Middelwetering

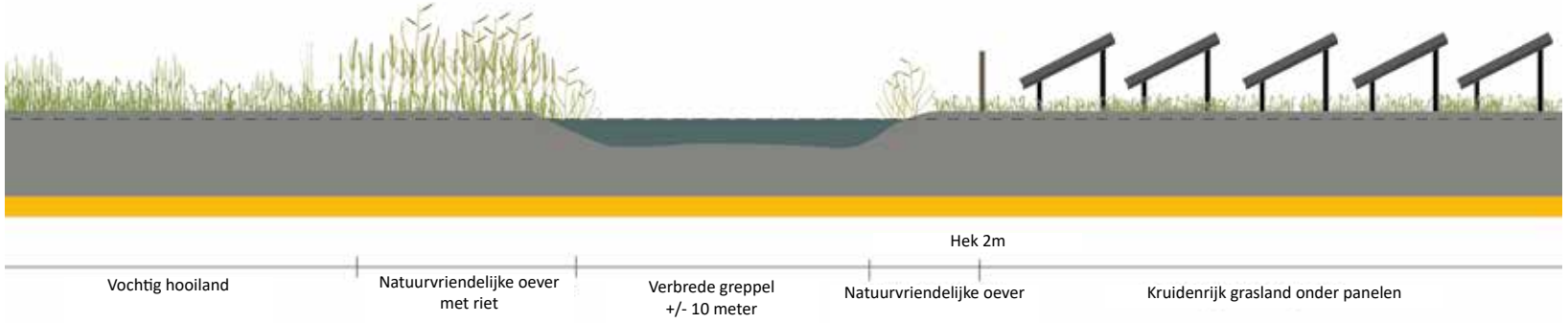
Deeluitwerking wind en zon

De aaneengesloten percelen in de tweede uitwerking grenzen aan de zuidzijde aan de Ringkade en aan de noordzijde aan de Middelwetering. Hierdoor zijn ze verbonden met twee van de dragers in de landschappelijke groenstructuur. De percelen zijn opgedeeld in twee delen, waarvan het gedeelte het dichtst bij de Middelwetering gereserveerd wordt voor wind en zon. Voor de opstelling van de panelen worden de voorgestelde opstellingsprincipes gehanteerd. Voor de turbine wordt een kraanopstelplaats gerealiseerd en ernaast een zonneveld. Omdat het hier om twee zonnevelden op een enkele kavel gaat, wordt bij allebei om het gehele noordelijke deel van de percelen een hek aangelegd.

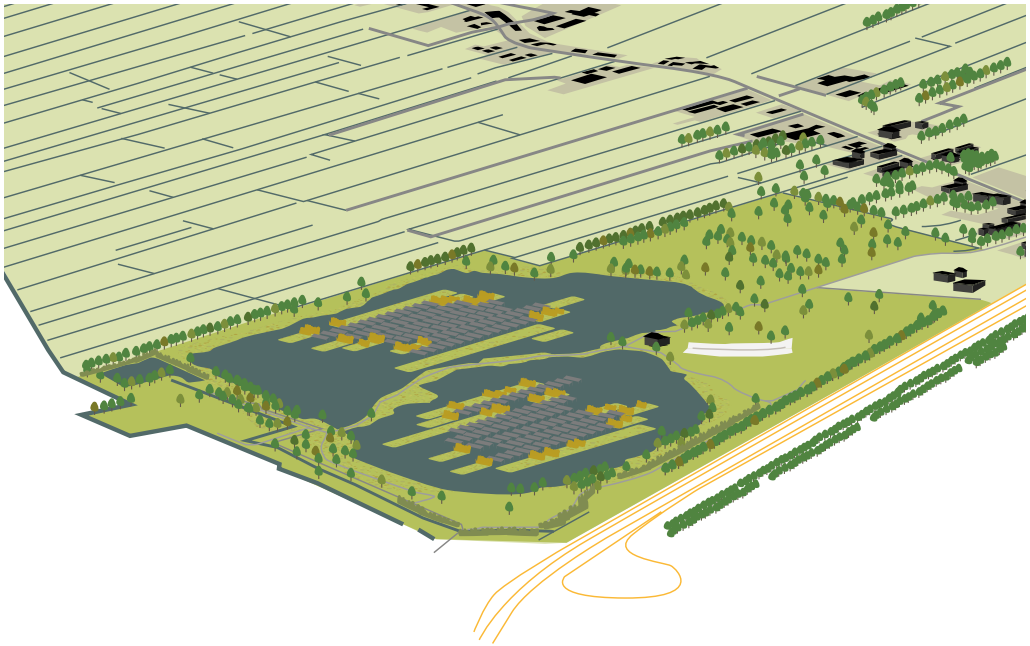
Toegang tot de zonnevelden en de turbine wordt via de Ringkade gerealiseerd. Een onderhoudspad van 3 meter breed loopt aan de oostzijde van de kavels naar achter tot de omheining van het zonneveld. Hier bereikt de beheerder via een dam een toegangspoort in het hek rond de panelen. Aan de zuidkant van het zonneveld wordt daarnaast een 10 meter brede watergang gegraven, welke aansluit op een bestaande greppel in het perceel. Aan de zijde van het zonneveld wordt een steile oever gemaakt, aan de zuidzijde van de sloot is het talud flauwer.

Op het deel van de kavel het dichts bij de Ringkade worden de omstandigheden gecreëerd voor vochtig hooiland. Het maaiveld wordt verlaagd en de vergraven grond ingezet voor het ophogen van de kade en de dam waar het onderhoudspad overheen loopt.

Aan de noordzijde van het perceel wordt rekening gehouden met een 25 meter brede buffer vanaf de Middelwetering. Bij

aanleg van het zonneveld wordt hierin een ecologische zone gerealiseerd, waar op een later moment ook nog ruimte is voor een recreatieve route. Het pad zal ook gebruikt worden voor onderhoud aan het hek en de watergangen. Langs het hek mag struweel met wilg en els tot ontwikkeling komen. De Middelwetering blijft bestaan in zijn huidige vorm, maar er worden wel maatregelen voor een natuurlijke oever genomen. Ook zal hier sporadisch een knotwilg worden aangeplant. De oever loopt over in kruidenrijk grasland tot aan het hek, waarin een pad wordt gemaaid voor beheer.

Deeluitwerking drijvend zon: Nedereindse Plas

De Nedereindse Plas heeft een belangrijke functie voor recreatie en natuur. Naast de plas is in het gebied rondom de plas een skicentrum gevestigd en een wieler- en skeelercentrum. De groene zomen rondom en door het gebied fungeren als wandelgebied. Aan de zuidzijde grenst het gebied aan de bebouwde kom van IJsselstein.
De Nedereindse Plas bestaat in feite uit twee plassen: de Oost- en de Westplas. Tussen de twee plassen door loopt een recreatief pad. Het open water en de weidse beleving daarvan zijn een belangrijke recreatieve kwaliteit. De beide plassen zijn diep en hebben steile taluds. Het open water heeft met name voor veel watervogels een belangrijke ecologische waarde.

De Nedereindse plas is een plas met een roerige historie met veel onzekerheid over de toekomst. Recent is besloten dat de plas niet als recreatiezwemplas mag worden gebruikt. De invulling van de Nedereindse Plas en de directe omgeving is nog niet uitgekristalliseerd. Wel is duidelijk dat de omgeving van de plas en haar oevers een belangrijke recreatieve functie blijven houden, en dat die in de komende jaren alleen maar versterkt wordt. De plas zelf biedt een uitgelezen kans om hernieuwbare energie op te wekken met zonnepanelen. De plas ontwikkelen we graag tot een plek die zowel ruimte biedt aan recreatieve beleving, als ecologie en energieopwekking: een energie-icoon voor het plangebied.

Op beide plassen realiseren we een compact drijvend zonneveld, van ieder ca. 10 hectare, dat we omgeven met drijvende groene eilanden. We koppelen dit aan de ontwikkeling van een nieuw recreatief rustpunt. Een uitkijktoren en picknickplek langs de recreatieve routes verleiden de passant om even te stoppen. Vanuit de toren is het nieuwe icoon goed zicht- en beleefbaar. Daarnaast zetten we in op het verbeteren van de oeverzones voor recreatie en natuur. We passen de benodigde technische installaties en onderhoudspaden landschappelijk in. De onderhoudspaden kunnen tevens dienen als recreatieve wandelpaden.

Energie-icoon

We maken een aantrekkelijke lay-out van drijvende zonnepanelen en ecologische eilanden. Elke plas bedekken we voor ca. 50% met de zonne-eilanden. We leggen het zonneveld

Afbeelding 10: Nederlandse plas huidige situatie en bij realisering zon en groene eilanden

en de groene eilanden als compacte elementen midden in de open plassen. Dat zijn de diepste gedeelten van de plas waar weinig tot geen plantengroei in het water is. Brede zones van open water vanaf de oevers houden we vrij van zonnepanelen. Door de omzoming van groene eilanden zal de beleving vanaf de randen richting de zonnevelden groen en natuurlijk zijn. De lage ligging op het water van de drijvende panelen zorgt ervoor dat de beleving van de plassen open en weids blijft. Vanaf het nieuwe uitzichtpunt is er een mooi zicht op de compositie van het water, de drijvende groene eilanden en de zonnepanelen. Het uitzichtpunt kan als een bijzonder architectonisch icoon worden ontworpen. Samen met het energie-icoon vormt dit een nieuw en bijzonder attractiepunt bij de Nedereindse Plas.

Ecologie

Doordat we niet meer dan 50% van de plas bedekken met drijvende groene eilanden en zonnepanelen blijft er voldoende lichttoetreding in het water. In de diepste delen, waar de panelen liggen, is er sowieso al geen sprake meer van plantengroei. De randen blijven breed en open en sluiten aan op de natuurlijke oevers. Voor watervogels blijft open water beschikbaar. Het blijft voor hen een foerageer- en rustgebied.

Een meerwaarde voor de onderwatermilieus creëren we door de aanleg van de groene eilanden: een drijvend systeem met planten boven water en bewortelingen in het water. Daardoor ontstaan o.a. voor vissen goede omstandigheden. We overwegen om onder de zonnepanelen kunstmatige constructies aan te brengen die eveneens een bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de ecologische kwaliteiten onder water.

De groene drijvende eilanden zijn beplant en vormen een eigen biotoop. Watervogels kunnen hier nestgelegenheid vinden. Daarmee versterken we de biodiversiteit in en rondom de plas.

Afbeelding 11: Middelwetering

6 BEPERKEN VAN GELUID EN SLAGSCHADUW

Geluid en slagschaduw

Het beperken van hinder is en blijft het uitgangspunt van de initiatiefnemers bij de ontwikkeling van het energielandschap. In dialoog met de directe omgeving zullen we daar uitvoering aan geven en waar nodig ons plan aanscherpen.

Geluidarme windmolens

We committeren ons aan het kader voor het toepassen van geluidarme windmolens. Overeenkomstig de bepaling in het uitnodigingskader zullen we vóór het opstellen van de vergunningsvoorwaarden een overzicht maken van windmolens met een vermogen van 4 MW of meer en een ashoogte van minimaal 125 meter. Aan de hand van het brongeluid van betreffende windmolens en het te volgen protocol, stellen we het maximale brongeluid vast. De aanbesteding start nadat de gemeente akkoord heeft gegeven op de eis voor het maximale bronvermogen.

Het aspect geluid zullen we in een later stadium – gedurende vergunningprocedure en milieueffectrapportage – nog uitgebreid onderzoeken. Het is onze ambitie om de effecten van geluid op de omgeving zo gering mogelijk te laten zijn. Binnen het vastgestelde zoekgebied voor windenergie en beschikbare grondposities zullen we zoeken naar een optimale situering van windmolens met minimale geluidseffecten voor de omgeving.

Beperking hoorbaar geluid

Door de grote afstand tot aan woonwijken (minimaal 800 meter) en het protocol om te komen tot geluidsarme windmolens, zullen naar verwachting de geluidseffecten beperkt zijn. Dat geldt met name voor de woonwijken. We sluiten echter niet uit dat de windmolens op sommige momenten in de polder hoorbaar zijn. Als initiatiefnemers willen we daarom aanvullende maatregelen treffen die we nader beschrijven in het participatieplan.

Slagschaduw

Slagschaduw van de draaiende wieken van windmolens kan als hinderlijk worden ervaren. De mate waarin slagschaduw kan optreden is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de omvang van de windmolens, de afstand en situering ten opzichte van woningen, de periode in het jaar en weersomstandigheden. Op dit moment is nog niet exact bekend waar, hoeveel en wat voor type windmolens we kunnen realiseren.

De wettelijke norm voor slagschaduw is vrij ingewikkeld, maar in het kort komt het erop neer dat windmolens maximaal 5 uur en 40 minuten slagschaduw ‘mogen’ veroorzaken op woningen. Initiatiefnemers hebben voor een indicatieve windmolenopstelling laten onderzoeken wat de effecten van slagschaduw zijn. Binnen de ‘5 uur en 40 minuten’ contour bevinden zich woonbestemmingen. Daarom zullen we de windmolens met een automatische stilstandvoorziening uitrusten. Een stilstandvoorziening zorgt ervoor dat de windmolen wordt stilgezet op het moment dat de norm wordt overschreden.

Minimalisering slagschaduwduur

In de praktijk is het onmogelijk om 0 minuten aan slagschaduw te veroorzaken. Op het moment dat er slagschaduw gaat optreden hebben windmolens immers even de tijd nodig om ‘uit te draaien’ wat enkele minuten kan duren. Initiatiefnemers zetten in op het minimaliseren van de slagschaduwduur vanuit de ambitie om geen slagschaduw te veroorzaken, wat in de praktijk zal neerkomen op circa 30 minuten slagschaduw per jaar.

In de slagschaduwstudie die in opdracht van initiatiefnemers is uitgevoerd is voor een vijftal woonadressen een slagschaduwkalender opgesteld. De kalender geeft inzicht in de periodes en tijdsblokken gedurende het jaar waarin potentieel slagschaduw kan optreden. Aanleiding voor het opstellen van de kalender was een specifieke vraag vanuit een aantal bewoners ten aanzien van mogelijke slagschaduwduur. De resultaten zullen we met de bewoners bespreken.

In het participatieplan gaan we dieper in op de afspraken die we met omwonenden kunnen maken over slagschaduw en het protocol van klachtenafhandeling. Het concept protocol voor de afhandeling van klachten is bijgevoegd als bijlage 3.

Rapportage

Jaarlijks zullen initiatiefnemers in een openbare rapportage aangeven op welke wijze ze invulling geven aan de wettelijke normen voor geluid en slagschaduw.

Goede buren

De voorwaarden van het uitnodigingskader zijn voor ons niet de drijfveer om de effecten van geluid en slagschaduw te beperken, en afspraken met omwonenden te maken. Al veel eerder gaven we aan onder welke voorwaarden we een energielandschap

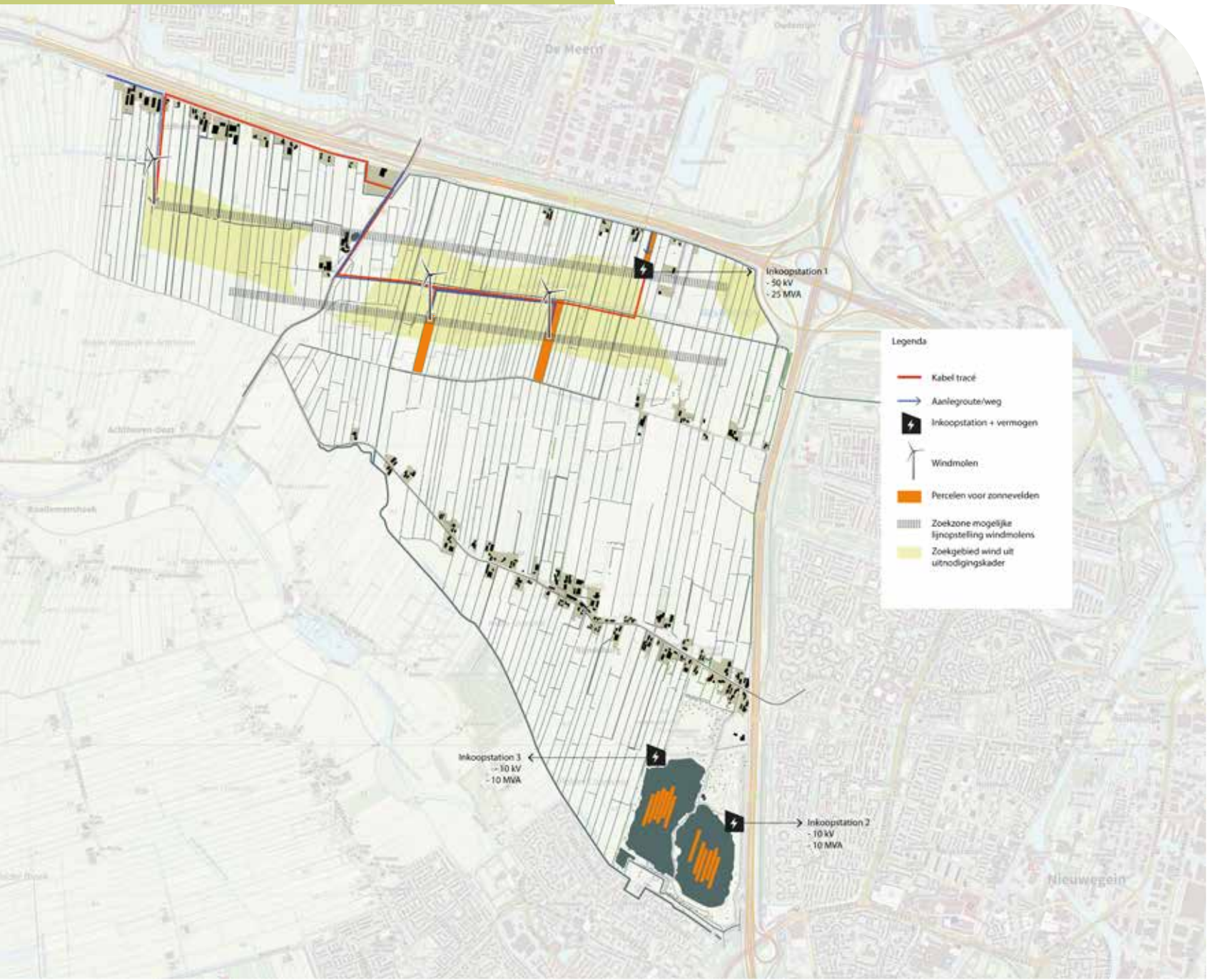
zouden kunnen realiseren: als ‘goede buur’, en als goede buur doen we er uiteraard alles aan om de mogelijke effecten van geluid en slagschaduw te minimaliseren.

Als initiatiefnemers zijn we al sinds 2016 in gesprek met de omwonenden over de ontwikkeling van het energielandschap. We zijn altijd in gesprek gegaan over de vragen die er leven rondom de ontwikkeling van het energielandschap te beantwoorden. Voor een overzicht van de gevoerde gesprekken zie bijlage 1. Ook deden we er alles aan om de zorgen die er leven rondom de ontwikkeling van het energielandschap een plek te geven, Als er zaken waren die we alvast uit konden zoeken, dan deden we dat. Een voorbeeld is het opstellen van een slagschaduwkalender.

Om mensen kennis te laten maken met windenergie, organiseerde de gemeente Utrecht samen met ons een informatiemarkt, in aanloop naar de stadsgesprekken in maart 2017. Op die informatiemarkt konden bewoners kennis opdoen over windmolens en zonnevelden en konden ze tijdens een bezoek aan een van de windmolens in Nieuwegein zelf ervaren wat een windmolen in de praktijk betekent. Daarnaast namen we deel aan de stadsgesprekken. Zo hoorden we direct de zorgen van belanghebbenden en, die we zullen meenemen in het eindproduct.

Initiatiefnemer committeren zich aan het protocol voor bepalen van het maximale brongeluid van windmolens en het meenemen van dit maximale brongeluid als eis in de aanbesteding.

Afbeelding 12: energietechniek

7 AANLEGPLAN WINDMOLENS

In de plankaart zijn de indicatieve posities van de windmolens opgenomen. Op basis van beschikbare grondposities en de voorwaarden (landschappelijk en harde belemmeringen) uit het uitnodigingskader is gezocht naar een optimale opstelling. De opstelling kunnen we optimaliseren, bijvoorbeeld wanneer meer grondeigenaren medewerking verlenen aan het initiatiefvoorstel.

Reijerscop

De tijdelijke bouwwegen en de permanente toegangswegen worden zoveel mogelijk op dezelfde locatie gesitueerd, mits dat technisch mogelijk is voor het grote transport. De bouw- en toegangswegen van de windmolen(s) in Reijerscop zullen bij voorkeur lopen vanaf de Reijerscop de polder in naar de turbineposities. De Reijerscop zelf zal waarschijnlijk op enkele plekken verbreed en verzwaard moeten worden. Tevens zullen er bomen, verkeersborden en andere objecten tijdelijk verwijderd moeten worden. Om de boogstralen van de vrachtwagens mogelijk te maken zullen er wellicht tijdelijke aanpassingen nodig zijn op de plekken waar het transport van de Reijerscop via de erven de polder indraait. De Reijerscop kan bereikt worden via het fietspad achter de Starbucks A12 De Meern. Ook hier zullen tijdelijke verbredingen en aanpassingen noodzakelijk zijn maar vooralsnog lijkt deze route haalbaar. De permanente toegangswegen zullen vier tot vijf meter breed zijn en (semi) verhard.

Het kabeltracé voor de interne parkbekabeling zal vanaf de turbineposities langs de toegangsweg richting de Reijerscop lopen. Via de Reijerscop loopt het tracé richting Starbucks A12 de Meern waar het middels een boring onder de N228 wordt gebracht om aan te haken bij de windmolens in Rijnenburg. Dit voorgestelde tracé is wellicht niet optimaal, maar gezien de beschikbaarheid van grondposities op dit moment wel realistisch.

Rijnenburg

De tijdelijke bouwwegen en de permanente toegangswegen worden zoveel mogelijk op dezelfde locatie gesitueerd, mits dit technisch mogelijk is voor het grote transport. De windmolens in Rijnenburg worden benaderd vanaf de Meerndijk. De Meerndijk zelf is al geschikt voor zwaar transport. Vanaf de Meerndijk is een efficiënt tracé mogelijk waarbij zo min mogelijk percelen worden doorkruist. De Ringkade zal echter gekruist moeten worden. Het kabeltracé voor de interne parkbekabeling zal zo efficiënt mogelijk van de turbines richting de Middelwetering worden gebracht. Langs de Middelwetering zal het tracé worden gevolgd richting het inkoopstation. Het inkoopstation is indicatief voorzien in het noordoosten van Rijnenburg.

Hoofdeenheden natuur en landschap t.b.v. beheer - vlakken

Zonnevelden
Slootkanten
- Aanleggen natuurlijke oever, indien van toepassing oever verflauwen, toplaag oever afvoeren (verschralen)
- Spontane ontwikkeling oeverplanten
 gewenste soorten: Holpijp,
Moerasmelkdistel, Moerasvaren, Moeraswederik, Watergras, Kalmoes, Kleine lisdodde, Knikkend tandzaad, Oeverzegge, Watermunt

Onder de panelen
- Kruidenrijk grasland
- In eerste jaren maaien en afvoeren maaisel voor verschraling van grasland (Eventueel toplaag verwijderen)
- Spontane ontwikkeling gebiedseigen kruiden

Natte ruigtes
Slootkanten
- Aanleggen flauwe natuurlijke oever, Verbreden van sloten, Toplaag oever afvoeren (verschralen)
- Spontane ontwikkeling oeverplanten
 gewenste soorten: Holpijp, Moerasmelkdistel, Moerasvaren, Moeraswederik, Watergras, Kalmoes, Kleine lisdodde, Knikkend tandzaad, Oeverzegge, Watermunt

Vochtig weidevogelgrasland
- In eerste jaren niet meer bemesten en verschralen door afvoeren maaisel
- In directe omgeving hogere opgaande beplanting zoveel mogelijk laag houden (predatoren)
- Diversiteit in percelen door beheer: verschillende maaidata, plas dras etc. t.b.v. weidevogels

Bloemrijke graslanden
Slootkanten
- Aanleggen flauwe natuurlijke oever
- Toplaag oever afvoeren (verschralen)
- Spontane ontwikkeling oeverplanten
 gewenste soorten: Holpijp, Moerasmelkdistel, Moerasvaren, Moeraswederik, Watergras, Kalmoes, Kleine lisdodde, Knikkend tandzaad, Oeverzegge, Watermunt

Grasland
- In eerste jaren niet meer bemesten en verschralen door afvoeren maaisel
- Inzaaien met inheems bloemrijk grasmengsel voor jaarrond vochtige tot natte voedselrijke gronden, t.b.v. insecten, vlinders, bijen en weidevogels

Bosschages
- In eerste jaren verschralen door afvoeren maaisel
- inzaaien met inheems bloemrijk grasmengsel voor jaarrond vochtige tot natte voedselrijke gronden, t.b.v. insecten, vlinders, bijen en weidevogels
- diversiteit aan bomen: (knot)wilg, zwarte els, gladde iep, gewone es, wilde appel. Plantverband: los

Bestaand bos
- Behouden en huidig beheerregime voortzetten

Griend
- aanplanten salix in strak grid
- eens in de 1-5 jaar afzetten tot 25 cm boven waterpeil

8 AANLEG EN BEHEERPLAN ZONNEVELDEN

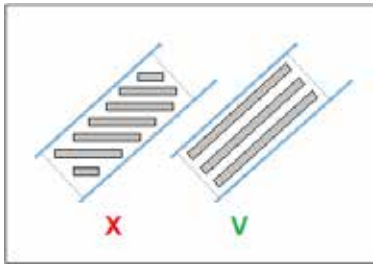
Er is een aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen opgesteld, bestaande uit meer informatie over de beoogde opstelling van de zonnepanelen, de grensafscheiding en de maatregelen die worden getrokken bij de aanleg en het beheer van het energielandschap, inclusief welke natuurbeheertypen en beplanting van toepassing zijn.

In de fase van vergunningverlening, zullen we een volledig aanleg- en beheerplan opstellen. Daaruit zal blijken hoe we met de reeds aanwezige natuurwaarden omgegaan, op welke manier we ontwikkeling van natuur stimuleren en wat het beoogde natuurdoeltype is. In dat plan zullen we ook informatie opnemen over beschikbare geborgde budgetten, planning, monitoring en verantwoordelijkheden voor de duur waarop de locatie in gebruik is. Het volledige aanleg- en beheerplan zal invulling geven aan de bescherming van in het gebied voorkomende soorten conform het Utrechtse Soortenbeleid. Het zal tevens voldoen aan de eisen die de provincie stelt ten behoeve van het afgeven van een ontheffing Wet natuurbescherming.

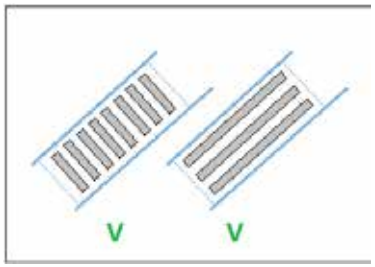
Opstelling van zonnepanelen

Er zijn een aantal spelregels opgesteld voor de opstelling van de zonnepanelen:

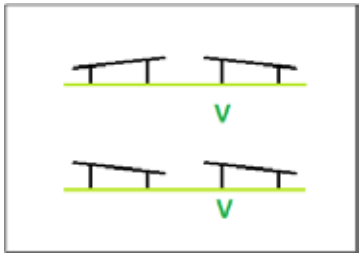
- Om bodemverstoring en –verdichting tot een minimum te beperken, wordt geen gebruik gemaakt van betonnen (gestorte) fundering.
- De panelen worden parallel aan de kavelgrens geplaatst om onnodige rafelranden te voorkomen.
- Afhankelijk van de breedte van de kavel kan er voor een zuid opstelling of een oost-westopstelling worden gekozen.
- Bij een oost-westopstelling zal er afdoende ruimte worden gehouden tussen de panelen zodat er afdoende lichtval is onder de panelen.
- De onderkant van de paneelopstelling start op 60 centimeter ten opzichte van het maaiveld.
- De paneelopstelling wordt maximaal 2,40 meter hoog ten opzichte van het maaiveld.
- Bij de opstelling van de zonnepanelen wordt rekening gehouden dat er voldoende licht en afstromend regenwater beschikbaar zal zijn.

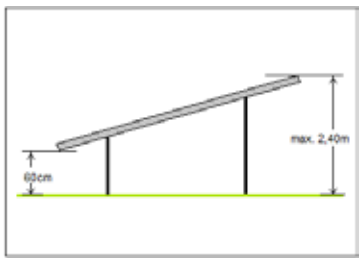
Panelen parallel aan de kavelgrens

Panelen in zuid en oost-west opstelling

Panelen in zuid en oost-west opstelling

Afstanden ten opzichte van het maaiveld

Hoofdeenheden natuur en landschap t.b.v. beheer - lijnen

Knotwilgen
- Salix Alba aanplanten
- In eerste paar jaar snoeien tot knotboom
- Daarna elke 6-8 jaar de bovenste takken snoeien
- Bestaande lijn knotwilgen aanvullen

Laanbomen
- Populus canadenis of Fraxinus excelsior planten
- Aanplanten langs fiets/voetpad
- Opkronen tot 4 m (t.b.v. beheersvoertuigen)

Drijvende akkers
- Inzaaien met bloemrijk grasland mengsel (zelfde als weidevogelgrasland)

Struweel
- strook van 5 m op koppen van velden en over erven
- diverse aanplant: wilg, els, iep
- Niet opkronen

- Langs hekken zonnepanelen een enkele boom in struweel laten ontwikkelen door zeer extensief beheer

Rietoever
- Aan noordzijde van Middelwetering
- Strook van 3 meter

Drijvende zonnepanelen

De zonnepanelen brengen we met drijvers aan op de plassen. Ze worden verankerd op de bodem.
Op dit moment denken we aan een lage zuid- of oostwest georiënteerde opstelling.
We maken een stabiele vaste opstelling (geen meedraaiend veld) om voldoende ruimte te bieden voor andere inpassingsmaatregelen en een rustig beeld. De groene eilanden worden aan de dragers van de drijvers bevestigd.
Referentiebeeld drijvende zonnepanelen

Grensafscheiding

Bij de keuze voor de grensafscheiding zijn de volgende kaders leidend geweest:

- Eventueel hekwerk rondom zonnevelden is passeerbaar voor in het gebied voorkomende fauna, waaronder hazen, mits dit verenigbaar is met de eisen die de verzekeraar stelt aan de afscherming van de zonnepanelen.
- Zonnevelden worden niet beveiligd met honden of zichtbare verlichting; wel kan gebruik worden gemaakt van camerabeveiliging met infraroodverlichting.

Hekwerk

Rondom de zonnevelden wordt een onopvallend, niet glimmend hekwerk toegepast. Hierbij gaat de voorkeur uit naar het gaashekwerk Orses van Heras (of een vergelijkbaar type). We passen geen horizontale bovenbuis of prikkeldraad toe. Het hekwerk zal beveiligd worden met een hekwerkdetectie. Het hekwerk wordt 2 meter hoog. Het gaas zal op 15 centimeter boven het maaiveld beginnen zodat kleinere diersoorten onder het hekwerk door kunnen.
Ter hoogte van de Heijcopperkade en Ringkade zullen de ontsluitingswegen van de zonnevelden zoveel mogelijk worden afgesloten met een landelijk ogende toegangspoort. De toegangspoorten plaatsen we op de dam. Daarmee voorkomen we dat de ontsluitingswegen van het zonneveld openbaar toegankelijk ogen.

Faunapassages

Doordat het hekwerk minimaal 15 cm boven de grond wordt geplaatst, is het zonneveld toegankelijk voor kleinere zoogdieren en amfibieën.

Daarnaast zullen we faunapassages toevoegen die ervoor zorgen dat het zonneveld toegankelijk blijft voor grondgebonden zoogdieren als de haas. Kleinere tunnels of richels kunnen ook door amfibieën worden gebruikt.

Bij de inzet van de faunapassages zullen we de Leidraad Faunavoorziening bij Infrastructuur (2013) als basis gebruiken voor het ontwerp en afmetingen.

Initiatiefnemers beschrijven in het aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen welke natuurbeheertypen ze toepassen in de ecologische zones en hoe ze omgaan met het onderhoud van de watergangen en bijbehorende oevers. Hier hoeft (nog) geen ecologisch onderzoek aan ten grondslag te liggen.

Initiatiefnemers beschrijven in het aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen wat de voorgenomen opstelling van de zonnepanelen is, hoe ze omgaan met grensafscheiding, welke maatregelen ze treffen bij aanleg en beheer van het energielandschap ten behoeve van natuur, welke natuurbeheertypen voorgenomen worden en welke beplanting ze toevoegen. Hier hoeft (nog) geen ecologisch onderzoek aan ten grondslag te liggen. NB: Voor een vergunningaanvraag is dit onderzoek wel nodig.

Initiatiefnemers beschrijven in het aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen wat de voorgenomen opstelling van de zonnepanelen is en op welke wijze ze het leefgebied voor watervogels rond zonnepanelen op de Nedereindse Plas verbeteren.

Referentiebeeld van een transparant hekwerk

Referentiebeeld van mogelijke faunapassages

Hoofdeenheden natuur en landschap t.b.v. beheer

Voor de inrichting van de zonnevelden zijn de volgende kaders leidend geweest:

- In de zonnevelden is het hele jaar rond sprake van een dichte en aaneengesloten bodembedekkende grazige of kruidenrijke vegetatie, bestaande uit inheemse en gebiedseigen soorten.
- De te ontwikkelen natuur heeft een gebiedseigen karakter en is versterkend ten opzichte van bestaande en hier van nature voorkomende natuurwaarden.
- Het inzaaien, aanplanten of uitzetten van inheemse gebiedseigen soorten is alleen met toestemming van de gemeente toegestaan. Bij voorkeur gaan we uit van bestaande (bron)populaties of maaisel uit omliggende natuurgebieden op een afstand van minder dan vijftien kilometer.
- Tussen zonnevelden en (nieuw aan te leggen) wegen voegen we planten en/of bomen toe die de aanwezigheid van het zonneveld en eventueel hekwerk minder doen opvallen. We sluiten daarbij zo veel mogelijk aan op de al aanwezige groenstructuur (bijvoorbeeld bij het aanvullen van bomenlanen) en worden plant- en boomsoorten gebruikt die bij het gebied passen en een ecologische meerwaarde hebben.
- We plaatsen geen bijenkasten.

Voor het beheer van de zonnevelden zijn de volgende kaders leidend geweest:

- De grazige vegetatie onder en rond zonnepanelen wordt beheerd als kruiden- en faunarijk grasland (natuurbeheertype N12.02).
- Extensieve begrazing (bijvoorbeeld door schapen) is toegestaan indien dit een natuurdoel dient en bijdraagt aan instandhouding van de natuurbeheertypen.
- Er worden geen pesticiden of herbiciden gebruikt, tenzij dit van overheidswege gevraagd wordt (bijvoorbeeld om bepaalde plagen te bestrijden).
- Kunstmest en drijfmest zijn niet toegestaan. Ruwe stalmest mag in beperkte mate worden toegepast indien dit natuurdoelen dient.
- Om bodemverontreiniging te voorkomen mag geen afspoeling plaatsvinden van zware metalen of andere milieubelastende stoffen.

Afbeelding 13: impressie ecologische zone Middelwetering, zon en wind

9 INNOVATIE

Innovatie 1: pilot Veenmos onder Zonnepanelen

Naast het voorkomen van CO2 uitstoot door productie van groene stroom onderzoeken we hoe we CO2 uitstoot uit het veenweidegebied kunnen voorkomen en zelfs CO2 kunnen opslaan. Door lokaal de waterstand te verhogen maken we de bodem natter, houden we op de lange duur meer CO2 vast en voorkomen we bodemoxidatie. Vegetatie kan dit proces versterken.

We zoeken een type vegetatie dat kan groeien onder zonnepanelen zodat we twee vliegen in één klap slaan: de gebiedseigen ecologie versterken en extra CO2 opslaan. Een geschikte vegetatie voor veenbodems die veel CO2 opslaat zou veenmos kunnen zijn. Veenmos onder panelen levert 9% extra CO2 opslag op. Veenmos slaat 30 ton CO2 equivalenten per ha/ jaar op. De reductie door de zonnepanelen is 400 ton CO2 per ha/ jaar (bron: Holland Solar).

Nu groeit er geen veenmos in Rijnenburg dus zullen we ervaring op moeten doen met de teeltwijze ervan. Ook de combinatie met zonnepanelen boven het veenmos zal onderzocht moeten worden. We onderzoeken een optimale opstelling van de panelen waaronder veenmos kan groeien.

Het ideale leefklimaat dat veenmos nodig heeft om te groeien is nat, met voldoende zonlicht. Daarnaast zijn de hardheid van het water en de nutriënten in de bodem belangrijk. Een analyse van de groeiomstandigheden moet uitwijzen of veenmosteelt kans heeft en welk type veenmos geschikt is. We zoeken een schaduwtolerant type veenmos. Daarna kan een proefopstelling worden ingericht.

Stappenplan Proef Opstelling: onderzoekslocatie voor veenmosteelt

1. Analyse van de groeiomstandigheden
2. Keuze voor een type schaduwtolerant veenmos
3. Inrichten van 1 hectare onderzoeksveld met 3 opstellingen met verschillende bedekkingsgraad: een veld volgens de normale panelenopstelling met daaronder en langs de randen veenmos, een veld met extensiever geplaatste panelen en een veld zonder panelen, een apart veenmosperceel.

Afbeelding 14: veenmos

Onderzoekvragen

- Wat is een geschikt peilniveau? Het grondwater moet tot aan het grondoppervlak staan of tot 10 cm eronder. In overleg met het Waterschap zetten we een apart peilniveau op voor het onderzoeksperceel.
- Gaat vernatten samen met het onderhoud van de panelen en het veld?
- Is er voldoende zonlicht van het juiste spectrum beschikbaar onder de panelen? In de zonnevelden is het hele jaar rond sprake van een dichte en aaneengesloten bodembedekkende grazige of kruidenrijke vegetatie, bestaande uit inheemse en gebiedseigen soorten. Kunnen de veenmossen er ook groeien?

In het onderzoek zoeken we samenwerking met een gespecialiseerde Universiteit (zoals Wageningen Universiteit) en met Holland Solar voor de inrichting van de proefopstelling en de analyse van de resultaten.

Innovatie 2: toepassing waterstof(turbines)

Een tweede innovatieve manier om CO2 uitstoot verder te beperken is het toepassen van waterstof turbines. We willen verkennen of het wenselijk en haalbaar is waterstof te ontwikkelen door middel van elektrolyse van water met stroom uit het energielandschap (groene waterstof). Eneco is op verschillende locaties in Nederland betrokken bij waterstof projecten, waaronder een project in Stad aan ’t Haringvliet waar bekeken wordt of de woningen van het gas af kunnen en voorzien kunnen worden van waterstof. Hiervoor worden ‘waterstofturbines’ gerealiseerd, waarbij middels elektrolyse ‘aan de bron’ elektriciteit direct wordt gebruikt om groene waterstof te produceren.

Voor Utrecht voorzien we vooralsnog voor de korte tot middellange termijn twee interessante mogelijkheden:

- Waterstofproductie voor toelevering aan een of meerdere waterstofstations. De stations worden niet door onszelf gerealiseerd, maar we zijn wel in gesprek met partijen die de kansen willen verkennen. Rijnenburg ligt strategisch interessant voor een waterstofstation: nabij de A12 en A2, nabij bestaande tankstations en een grote carpool- en truckstopplaats.
- Waterstofproductie voor injectie in het bestaande gasnetwerk (bijmenging). Feitelijk lijkt deze optie voor nu het meest rendabel, mits er een geschikte buisleiding in de buurt ligt.

De komende maanden willen we (met partners) verkennen welk alternatief het meest kansrijk is. Graag betrekken we de gemeente Utrecht als belangrijke stakeholder.

Afbeelding 15: Duurzaamheidsmarkt

10 PARTICIPATIEPLAN

Het energielandschap dat we willen ontwikkelen is geen kleine ingreep in het landschap. Het gaat niet om wat koeien in de wei erbij of hier en daar een bosschage verplaatsen. Integendeel. Het gaat om hoge windturbines en vele hectaren zonnepanelen. Dat heeft een grote impact op de woonomgeving van de omwonenden, in Rijnenburg en Reijerscop. Hun betrokkenheid bij de planvorming is daarom voor ons van groot belang. We kunnen geen duurzame energie opwekken zonder een duurzame relatie op te bouwen met de toekomstige buren. Participatie gaat dus vooral ook over het opbouwen van die relatie.

In dit hoofdstuk benoemen verschillende vormen van participatie en werken we die zoveel mogelijk uit. We zeggen hier 'zoveel mogelijk', omdat juist de vorm van participatie ook aan de inwoners is. Denk aan de inrichting van het bestuur van het Gebiedsfonds of de keuzes die het fonds maakt.

We onderscheiden een aantal vormen van participatie:

1. Procesparticipatie van omwonenden: wij betrekken hen bij, en informeren hen over het ontwerpproces en het daaropvolgende plan- en bouwproces;
2. 'Opbrengstenparticipatie': wij laten omwonenden meedelen in de opbrengsten uit het Energielandschap en meebeslissen over de bestedingen vanuit het Gebiedsfonds;
3. Financiële participatie: wie lid wordt van één van de energiecoöperaties kan mee investeren en, met rente, meeprofiteren. Leden kunnen via de ALV van de coöperaties bovendien meebeslissen over voorstellen van hun bestuur.

De procesparticipatie vond voor een deel plaats in de jaren 2016 tot en met medio 2020. In bijlage 1 staat een overzicht van de procesparticipatie door Rijne Energie en door het consortium van 2016 tot en met 2020. Ook de deelname aan de procesparticipatie van de gemeente Utrecht namen we op in het overzicht. De opgehaalde inzichten, zorgen en wensen namen we mee in dit initiatiefvoorstel.

Cirkels van betrokkenheid: wie betrekken we op welke manier?

Iedereen die in de gemeente Utrecht of een aangrenzende gemeente (Stichtse Vecht, De Bilt, Zeist, Bunnik, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Montfoort, Woerden) of Lopik woont kan lid worden van Rijne Energie.

We nodigen de volgende mensen uit voor informatie- en ontwerpavonden:

- Iedereen die binnen Rijnenburg en Reijersop in de gemeente Utrecht woont in de straten Nedereindseweg, Reijerscop, Ringkade, Heijcopperkade, Meerndijk en Reijerscop, en
- Iedereen die ten zuiden van de A12 en ten westen van de A2 binnen 1000 meter van het zoekgebied voor wind en zon woont, dus ook een aantal huishoudens in woningen in de gemeenten Montfoort en Woerden (zie 'consultatiegebied' op onderstaande kaart);
- Iedereen ten zuiden van de A12 en ten westen van de

A2 binnen 800 meter van windturbines, dus ook enkele huishoudens in woningen in de gemeenten Montfoort en Woerden (zie kaart met 800-meter contour). Deze groep kan financieel meeprofiteren van het windpark.

Wat betreft de mate van zeggenschap staan onze bijeenkomsten op de participatieladder op de consulterende trede: omwonenden kunnen input leveren die we meenemen in het ontwerpproces, maar zij beslissen niet mee over het ontwerp of het Gebiedsfonds. Daarmee sluiten we aan bij de signalen die we tot nu toe uit het gebied opvangen: “Leg ons plannen voor en betrek ons erbij, maar Rijne Energie/het consortium moet de plannen wel zelf ontwikkelen.”

Uiteraard staat het omwonenden vrij om geen input te leveren maar meer passief de ontwikkelingen te volgen. We zullen het proces echter zo inrichten dat omwonenden altijd kunnen ‘instappen’ om mee te denken of juist ‘uitstappen’ als ze geen zin of tijd meer hebben om mee te denken (al zullen we dat laatste betreuren en in gesprek gaan om omwonenden betrokken te houden). Met andere woorden: onze deur staat altijd open.

Zoals in veel planprocessen gebruikelijk is, werken we van grof naar fijn. Daarmee is er voor alle omwonenden wat wils. Immers, sommige omwonenden zullen liever op hoofdlijnen meedenken (Waar komen turbines? Waar komen zonnevelden?), terwijl andere omwonenden pas later willen meedenken, als de details duidelijk worden (hoe gaan we de zonnevelden inkleden? Hoe gaat de governance van het Gebiedsfonds eruit zien?). Dat vraagt van ons dat we door het hele proces door omwonenden blijven uitnodigen.

Uitnodigingen

We nodigen mensen uit via huis-aan-huis bezorgde brieven en streven er naar om die twee weken voor de informatie-/ ontwerpavond bij genodigden in de bus te hebben. De mensen van wie we het e-mailadres hebben zullen we (ook) mailen. We gaan er niet van uit dat als een omwonende op een bewonersavond is geweest deze ook op de daaropvolgende avond zal komen: we nodigen hem of haar dan weer opnieuw uit.

Locatie

De bijeenkomsten houden we zoveel mogelijk in Wijkcentrum De Schalm in De Meern, wat voor de omwonenden goed met de fiets of auto bereikbaar is. Het Wijkcentrum heeft een sociale functie die bij onze energiecoöperatie past, en zo blijft het geld dat we uitgeven zoveel mogelijk dichtbij het plangebied. Als er aanleiding toe bestaat zullen we omwonenden ook de mogelijkheid geven digitaal deel te nemen. Dat laatste deden we al een aantal keren en we verwachten dat nog vaker te (moeten) doen. We kiezen dan vooral voor Zoom, omdat veel mensen dat als gebruiksvriendelijk en laagdrempelig ervaren.

Wijdere omgeving

Huishoudens in de wijdere omgeving nodigen we uit op grotere inloopavonden. Doel van de inloopavond is de wijdere omgeving te informeren over de planvorming. Een inloopavond geeft meer gelegenheid tot interactie dan een presentatie over de plannen. De inloopavonden houden we als er duidelijke faseovergangen plaatsvinden, bijvoorbeeld bij:

- Goedkeuring van het initiatiefvoorstel door de gemeente;
- Vaststelling van het bestemmingsplan;
- Aanvang van de aanleg van het zonne- of windpark.

Mate van zeggenschap/plek op de participatieladder: De inloopavonden hebben een informerend karakter en vinden zoveel mogelijk in aanloop naar besluiten plaats, zodat belangrijke informatie meegenomen wordt en koppelkansen benut worden. Zo kunnen raadsleden de inloopavonden benutten om met omwonenden in gesprek te gaan voordat ze een eventueel nieuw besluit moeten nemen.

Daarnaast kunnen inwoners van de gemeente Utrecht en de daaraan grenzende gemeenten lid worden van de energiecoöperatie Rijne Energie. Op ledenvergaderingen, themabijeenkomsten en via ledennieuwsbrieven houden wij hen op de hoogte van de voortgang. Tot slot informeren we zowel de omwonenden als de wijdere omgeving via onze website www.rijne-energie.nl. Iedereen kan zich abonneren op onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen.

Zeggenschap in de beheerfase

Ook in de beheerfase (als het Energielandschap gerealiseerd is) kunnen omwonenden invloed uitoefenen. Bij Rijne Energie of de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)/Omgevingsdienst kunnen omwonenden te recht met vragen en klachten. Ze kunnen zitting nemen in het bestuur van het Gebiedsfonds of ideeën voor het fonds in dienen. Of lid worden van Rijne Energie of De Windvogel en zo mee te beslissen over beheersbeslissingen.

Uit het Uitnodigingskader (inclusief wijzigingen vanwege de raadsbrief van 16 juni 2020):

“Initiatiefnemers richten een omgevingsfonds op en storten in dit fonds minimaal 0,5 euro per geproduceerde MWh door windmolens. Bewoners in een door initiatiefnemers afgebakend gebied hebben zeggenschap over benutting van dit fonds en beslissen mee over wie het fonds het beste kan beheren. De gemeente neemt deel aan de nog op te richten organisatie die beslist over de besteding van de middelen uit het omgevingsfonds. De gemeente zal er op toezien dat door direct omwonenden gewenste woningisolatie daadwerkelijk gerealiseerd wordt.”

“Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op welke wijze bewoners van de polders (inclusief woningen in andere gemeenten) in aanmerking kunnen komen voor isolatiemaatregelen.”

“Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op hoofdlijnen hoeveel budget ze beschikbaar stellen voor het omgevingsfonds en op welk moment dit budget beschikbaar komt. Ook wordt een voorstel gedaan voor de organisatievorm voor de besluitvorming over inzet van het omgevingsfonds.”

Beschrijving governance, maatregelen en realisatie van Gebiedsfonds

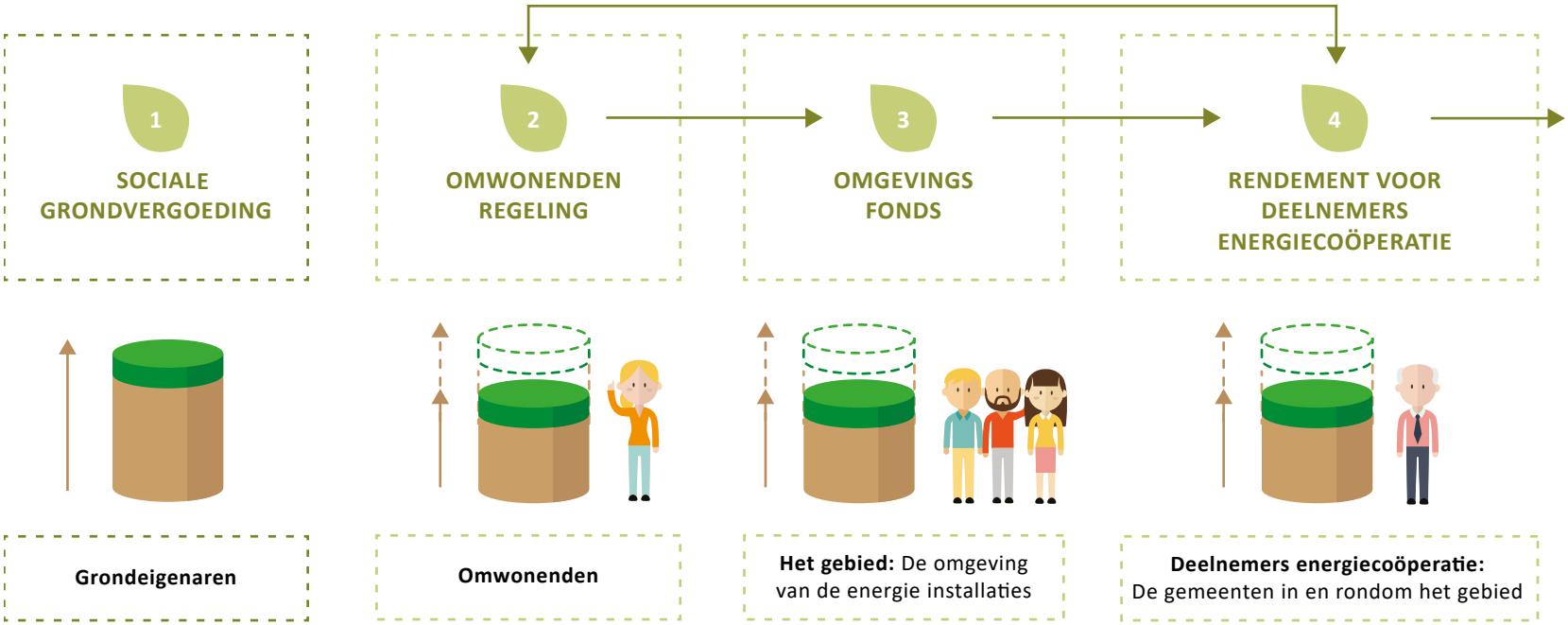
Bij de inrichting van een Gebiedsfonds hanteren we de volgende principes:

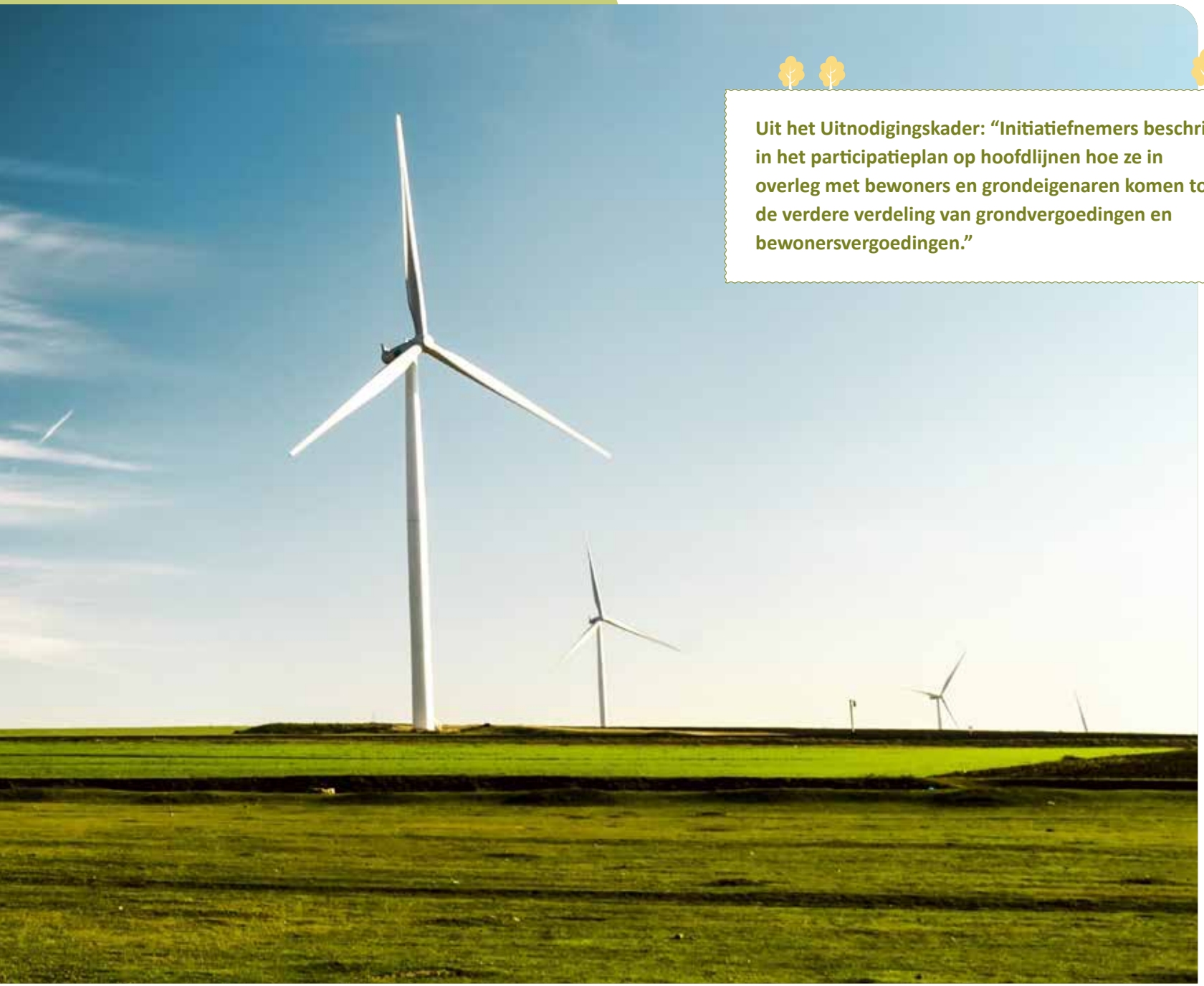
- Het geld is voor de gemeenschap, niet voor de gemeente: daarmee bedoelen we dat het een fonds is voor de gemeenschap, met direct zeggenschap van geïnteresseerde inwoners die zich willen inzetten om het fonds te beheren en te zorgen dat het geld goed terecht komt. Het Gebiedsfonds is niet bedoeld om de taken van de gemeenten in en rond het Energielandschap over te nemen of met geld aan te vullen.
- Open en vrijwillig: iedereen kan meedoen, mee besturen of plannen indienen, maar niets hoeft.
- Democratisch: iedere bestuurder heeft één stem. De leden van de RvT kiezen het bestuur en het bestuur beslist over de bestedingen.
- Transparante besluitvorming door het bestuur: er worden geen individuele afspraken gemaakt met indieners van plannen. Het bestuur neemt beslissingen in open vergaderingen waarin iedereen één stem heeft. Verslagen, processen en vastlegging van afspraken zijn openbaar.
- Het geld wordt besteed aan zaken waar mensen collectief iets aan hebben of aanspraak op kunnen maken: er worden geen individuele verdelingen of afspraken gemaakt. Dat wil niet zeggen dat het geld niet bij individuele huishoudens kan landen, zoals voor zonnepanelen of woningisolatie, maar het gaat dan om projecten waar iedereen aanspraak op kan maken.

Tijdens een eerste bijeenkomst over de inrichting van het Gebiedsfonds op 1 juli 2020 gaven de omwonenden aan dat zij verwachten dat Rijne Energie met een voorstel komt. Echter, zij gaven ook aan dat zij er nog niet aan toe zijn om op dat voorstel te reflecteren vóórdat er zekerheid is dat het Energielandschap er daadwerkelijk komt. Mocht hier meer zekerheid over bestaan, en de locaties van de zonneweiden en het windpark voldoende bekend en zeker zijn, dan zullen we op een bijeenkomst met de omwonenden binnen 1000 meter van het park het volgende voorstellen:

Governance en zeggenschap bestedingen gebiedsfonds

- Voor het eerste bestuur kunnen vijf omwonenden zich opgeven bij Rijne Energie, dat na overleg met de gemeente de bestuursleden zal installeren. Als er meer dan vijf gegadigden zijn dan zullen Rijne Energie en de gemeente gesprekken voeren met de kandidaten en de in haar ogen beste kandidaten selecteren. Bestuursleden hebben maximaal drie jaar zittingstermijn en moeten in Rijnenburg of Reijerscop of binnen een kilometer van het Energielandschap wonen ten zuiden van de A12 en ten westen van de A2;

Uit het Uitnodigingskader: “Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op hoofdlijnen hoe ze in overleg met bewoners en grondeigenaren komen tot de verdere verdeling van grondvergoedingen en bewonersvergoedingen.”

Afbeelding 16: windenergie

- Het bestuur legt ieder jaar verantwoording af aan de gemeente en Rijne Energie over de genomen besluiten. Zo kan met name de gemeente controleren of aanvragen voor woningisolatie voorrang krijgen (zoals voorgeschreven in het Uitnodigingskader).
- Criteria voor aanvragen: versterken van het gebied van Rijnenburg en Reijerscop en het gebied ten zuiden van de A12 en ten westen van de A2 binnen een kilometer van het Energielandschap op een cultureel, educatief, sociaal, recreatief, duurzaam, landschappelijk of ecologisch vlak;
- Indienen en toetsing van plannen: twee keer per jaar, waarbij het bestuur van het Gebiedsfonds bij elke ronde voorrang geeft aan aanvragen voor woningisolatie voor woningen binnen 800 meter vanaf windturbines. De isolatie vermindert niet alleen geluid in de woning maar gaat ook warmteverlies tegen en bespaart daarmee energie. Het bestuur toetst de plannen aan bovengenoemde criteria en neemt besluiten op een door haar zelf te bepalen frequentie (doorlopend, elk kwartaal, in een x aantal vergaderingen per jaar, na indienen voldoende plannen of een andere frequentie).

Storting van geld in het fonds

Per MWh opgewekte elektriciteit komt er jaarlijks 0,50 euro in het fonds. Uitbetaling vindt plaats na afloop van het productiejaar. Op verzoek van het bestuur kunnen toekomstige bijdragen (tegen netto contante waarde) tot maximaal vijf jaar naar voren worden gehaald. Bijvoorbeeld als er meer verzoeken zijn voor woningisolatie dan het fonds in een jaar kan honoreren.

Voorstellen voor een Omwonendenregeling en sociale grondvergoedingen

Uit het Uitnodigingskader: "Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op hoofdlijnen welke rechtspersonen voor lokaal eigendom deel zijn van het consortium. Uit de (concept)statuten van deze rechtspersonen (in oprichting) moet blijken welke personen en organisaties deel kunnen nemen en op welke wijze voorwaarden worden gesteld aan (verschillende vormen van) deelname. (…)."

- De Omwonendenregeling omvat eenmalig 500 euro (bij een afstand van 800 meter tot de windturbine) tot 5000 euro (bij 150 m). Met deze regeling kunnen omwonenden binnen 800 meter van een windturbine eenmalig hinderbeperkende maatregelen nemen. Daarnaast krijgen omwonenden jaarlijks de tegenwaarde van 10% (op 800 m) tot 100% (op 150 m) van een jaar elektriciteits- en gasverbruik voor een gemiddeld huishouden (1470 m3 gas en 3000 kWh elektra). De inkomsten uit de Omwonendenregeling zijn inkomsten uit vermogen en vallen daarmee in box 3 van de inkomstenbelasting.
- Sociale grondvergoedingen: de grondvergoedingen spelen alleen bij windturbines. We zullen bij de grondeigenaren aangeven dat zij de omwonenden mee moeten laten delen in

de grondvergoedingen voor windturbines. In ieder geval 20% van de totale vergoeding reserveren we voor omwonenden. De precieze verdeling van de grondvergoedingen tussen grondeigenaren met een windturbine, grondeigenaren zonder windturbine maar wel met grond in het zoekgebied en omwonenden zullen we in overleg met hen bepalen.

- Planschade: het proces dat we zullen doorlopen gaat als volgt:
  * We stellen een lijst met instanties op waarvan we de planschadestudie accepteren en waaruit omwonenden met een verwachte planschadeclaim kunnen kiezen;
  * We voeren een quickscan planschade uit zodat we een overzicht krijgen van wie er planschade zou kunnen hebben;
  * Omwonenden met potentiële planschade benaderen we voor een gesprek waarbij twee scenario's mogelijk zijn:
    ◊ Of we kiezen samen een bureau dat het planschade-onderzoek doet. Het bedrag dat daaruit naar voren komt betalen we uit. Daarbij kwalificeren we de uitbetaling als planschade. Dit betekent dat als we het niet met elkaar eens worden en de planschade via de gemeente wordt vastgesteld het uitbetaalde bedrag van een vast te stellen vergoeding wordt afgetrokken;
    ◊ Of wij en omwonenden kiezen beide een andere instantie die de planschade bepaalt, uit de hierboven bedoelde lijst. Mocht er een verschil zijn dan middelen we het en betalen we dat bedrag uit aan de omwonende.
    ◊ De uitkering van planschade zal voor de omwonende inkomen uit vermogen zijn en daarmee in box 3 van de inkomstenbelasting vallen.
- We streven er naar om de planschadevergoeding niet weg te strepen tegen de vergoeding vanuit de omwonendenregeling. Dat streven is echter onder voorbehoud dat de businesscase dat kan dragen.

G

Uit de Visie: “Wij eisen in aanvulling daarop ook van de initiatiefnemers dat zij elk jaar een rapportage publiceren, waarin ze aangeven op welke wijze voldaan is aan de wettelijke regels voor geluid en slagschaduw en niet alleen op momenten dat er klachten zijn, zoals normaliter gebruikelijk is.”

En: “De initiatiefnemer geeft aan welke afspraken met omwonenden binnen en buiten de gemeentegrenzen gemaakt kunnen worden over het beperken van hinderlijke slagschaduw tot bijna nul. De manier waarop dit gebeurt, moeten initiatiefnemers opnemen in het participatieplan, dat deel uitmaakt van de in te dienen voorstellen, voorafgaand aan de planologische besluitvorming.”

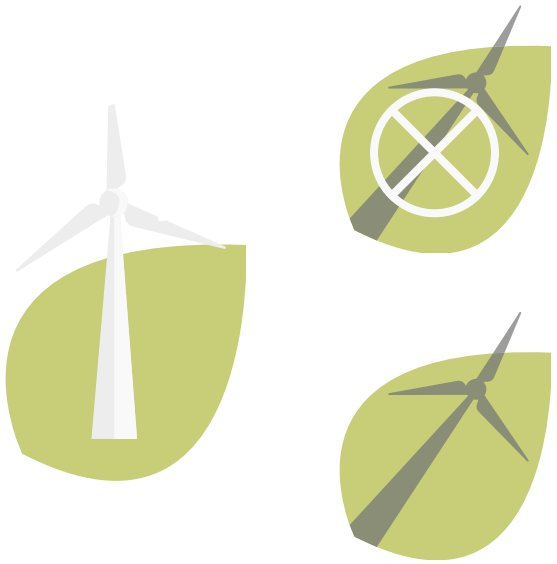
En: “Wij eisen in aanvulling daarop ook van de initiatiefnemers dat zij elk jaar een rapportage publiceren, waarin ze aangeven op welke wijze voldaan is aan de wettelijke regels voor geluid en slagschaduw en niet alleen op momenten dat er klachten zijn, zoals normaliter gebruikelijk is.”

Uit het Uitnodigingskader: “Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op hoofdlijnen welke afspraken met omwonenden binnen en buiten de gemeentegrenzen gemaakt kunnen worden over het beperken van hinderlijke slagschaduw tot bijna nul. Het participatieplan bevat in elk geval een protocol voor klachtenafhandeling en de wijze waarop klachten vertaald worden naar beheersmaatregelen.”

“Initiatiefnemers nemen in het participatieplan op hoofdlijnen de verplichting tot een openbare rapportage op.”

Beperken van slagschaduw

We laten sensoren op de turbines plaatsen die bijhouden of er slagschaduw valt op een woning binnen het invloedgebied waarbinnen slagschaduw kan optreden. In het geval van slagschaduw op een woning of ander gevoelig object draait de turbine uit en stopt dan met draaien (in vaktermen heet dit een 'stilstandsregeling'). Omdat de windturbine zal uitdraaien leidt dit elke keer tot zo'n twee minuten slagschaduw, waarbij we verwachten dat het opgeteld tot ongeveer een half uur slagschaduw per jaar leidt. Door het uitdraaien van de turbine bij een stopsignaal van de sensor kunnen we niet garanderen dat er nooit slagschaduw valt op een woning of ander gevoelig object, maar het zal aanzienlijk minder zijn dan de vijf uur en 40 minuten per jaar die veelal als wettelijk maximum wordt aangehouden (Bosch & Van Rijn, 2020).

Klachtenprotocol

- Voor urgente klachten kunnen omwonenden terecht bij de toekomstige beheerder van het Energielandschap. Het kan gaan om zaken als rare geluiden, verdachte omstandigheden bij de windturbines of zonnevelden.
- Voor niet-urgente klachten is Rijne Energie het klachtenloket: omwonenden met klachten over slagschaduw, overlast door onderhoud van het Energielandschap of andere zaken daaromheen kunnen bij Rijne Energie terecht;
    * Rijne Energie bespreekt de klachten met Eneco en/of BHM Solar en besluit wat te doen;
    * Rijne Energie koppelt binnen zes weken na de klacht terug aan de klager hoe er met de klacht wordt omgegaan;
- Parallel aan het bespreken van de klacht met Rijne Energie kan de klager met de klacht naar de RUD gaan. Daarom zullen we voor ingebruikname van het Energielandschap met de RUD een apart klachtenprotocol afspreken zodat het voor zowel de beheerders van het Energielandschap als de RUD helder is wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe klachten

geregistreerd worden;

- Rijne Energie verzamelt de klachten doorlopend en dient bij de gemeente één keer per jaar een verslag over de klachten in en hoe hiermee is omgegaan. Op verzoek van de gemeente kan Rijne Energie samen met BHM Solar en/of Eneco het verslag bij de gemeente komen toelichten.

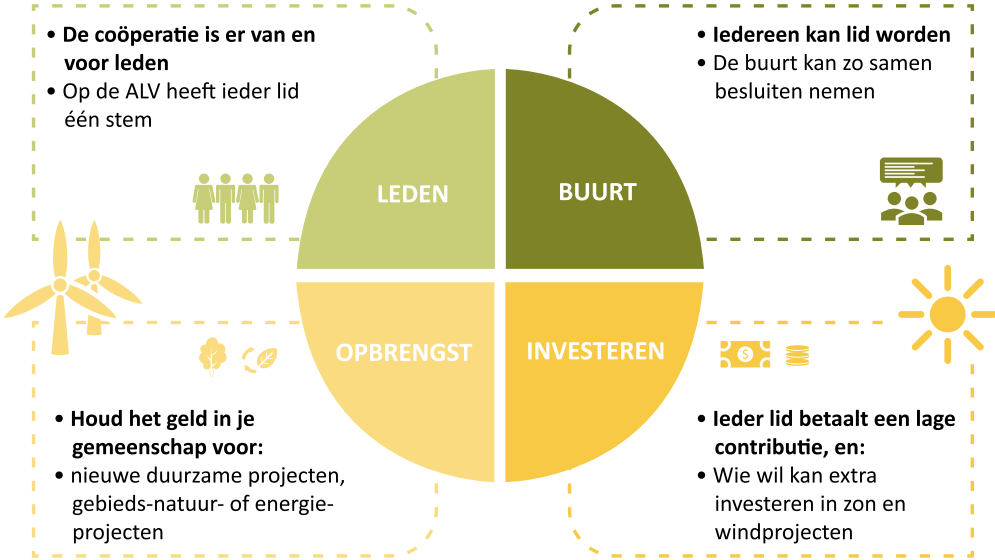
Rapportage hoe voldaan wordt aan wettelijke normen door het jaar heen. In dit rapport zullen we vooral benoemen:

- in welke verschillende modi de turbines hebben gestaan, waaruit onder andere de stilstand vanwege slagschaduw volgt. We zullen verder verkennen op welke wijze slagschaduw transparant inzichtelijke kunnen maken;
- Wat we eraan hebben gedaan om de turbines te laten voldoen aan de geluidsnormen;
- Berekening van Lden (een type gemiddelde geluidswaarde) zodat inzichtelijk gemaakt wordt dat de turbines voldeden aan de geluidseisen. Daarvoor zullen we de Lden-monitor gebruiken. Dat is een applicatie waarmee alle Eneco-windparken worden gemonitord;
- Hoe we hinderlijke schittering van de zonnevelden hebben beperkt.

Maatschappelijk rendement

Het eigendom van het energielandschap komt voor 50% in handen van coöperaties. Coöperaties zijn 'bedrijven' van en voor de leden, waarin via een democratische structuur beslissingen worden genomen over de bedrijfsvoering en de financiën. Uitgangspunten zijn: voorzien in de behoeften van de leden en bijdragen aan maatschappelijk rendement (zie ook https://www.cooperatie.nl/informatie/ica-principes/ voor de zeven coöperatieve principes).

Hoe werkt een energiecoöperatie?

Afbeelding 17: ledenwerving

Maatschappelijk rendement kunnen we op vele manieren verzilveren: een bijdrage leveren aan een mooi landschap, buurtprojecten uit een duurzaamheidsfonds en ook mensen met een krappe beurs mee laten doen. We zullen zorgvuldige keuzes moeten maken, want de winst is eindig. Het bestuur zal deze keuzes voorleggen aan de Algemene Ledenvergadering.

Plan voor deelname met krappe beurs

Als lid van Rijne Energie

- Het lidmaatschap van Rijne Energie kost 10 euro per jaar. Wanneer dat bedrag voor een potentieel lid te hoog is, dan kan het lid de penningmeester met een onderbouwing vragen om vrijstelling;
- Mee investeren in het Energielandschap kan al vanaf een laag bedrag, via het lidmaatschap van Rijne Energie, zodat iedereen met een klein beetje spaargeld kan profiteren van het rendement van het Energielandschap (dat waarschijnlijk hoger gaat zijn dan wat mensen nu op een spaarrekening krijgen);

Met de opbrengst uit het Energielandschap

We onderzoeken nog of een Duurzaamheidsfonds, of een andere vorm die maatschappelijk rendement oplevert, haalbaar is. Hierin zouden de leden van Rijne Energie en De Windvogel dan een deel van de opbrengsten stoppen. Met geld uit dat fonds zouden we onderstaande ideeën kunnen financieren. Omdat deze vorm betaald wordt uit de opbrengsten van de leden moeten de leden er wel uiteindelijk over beslissen op de ledenvergaderingen.

In volgorde van steun vanuit de leden (zoals gepeild op de ALV van Rijne Energie op 13 oktober 2020) gaan we de volgende ideeën onderzoeken en verder uitwerken:

- Goedkope elektriciteit leveren aan woningcorporaties voor liften en verlichting in galerijen, trappenhuizen en bergingen via bijvoorbeeld WoonEnergie (onderdeel van Eneco). Vooral liften gebruiken veel stroom. De kosten berekent de woningcorporatie door aan de huurders via de servicekosten. Dat kan al snel meer dan 10 euro per maand per huurder zijn. Als de kosten voor elektriciteit omlaag gaan, zijn woningcorporaties verplicht dat door te berekenen en de servicekosten aan te passen. Huurders kunnen zo geld uitsparen. Omdat huurders in sociale woningbouw nooit meer mogen verdienen dan zo'n 39.000 euro komt dit uitgespaarde geld per definitie ten goede aan mensen met een krappere beurs.
- Opleiden van vrijwilligers tot energiecoach (bijvoorbeeld samen met Energie-U, die al energiecoaches inzet). Energiecoaches geven huurders, en soms ook kopers, tips hoe zij eenvoudig energie kunnen besparen. Ze helpen bij het aanbrengen van eenvoudige maatregelen als tochtstrips of radiatorfolie. In een aantal gemeenten zijn voorbeelden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die zijn opgeleid tot energiecoach. In samenwerking met

de energiecoaches en de woningcorporaties kunnen we mensen met een krappe beurs helpen om energie en geld te besparen.

- Investeren in microkrediet voor het opzetten of uitbouwen van duurzame bedrijven of het verduurzamen van bedrijfspanden. We kunnen niet rechtstreeks duurzaamheidsleningen verstrekken. We zijn immers geen bank en we hebben geen AFM-vergunning. We kunnen echter wel samenwerken met kredietverleners als Triodos Bank, ASN Bank, Oikocredit of Qredits. Als wij garant staan voor hun leningen, kunnen zij een lagere rente vragen, We kunnen ook een deel van de opbrengsten van het Energielandschap in hun fondsen investeren (zodat ze meer kredieten kunnen verstrekken).

In het Energielandschap

- We gaan onderzoeken hoe we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen inzetten bij de aanleg en het onderhoud van het Energielandschap.

Plan voor financiële participatie

Rijne Energie richt met hulp van De Windvogel de coöperatieve BV Rijne Energie op. Deze entiteit zal deelnemen in de nog op te richten project BV's waar ook consortiumpartners BHM Solar en Eneco in deelnemen. Rijne Energie start in deze coöperatieve BV met de helft van het aandeel en dit aandeel gaat zij geleidelijk vergroten naarmate zij nieuwe leden aantrekt en hiermee kapitaalkrachtiger wordt. De afspraak bij het aangaan van de overeenkomst voor de coöperatieve BV is dat coöperatie De Windvogel aanvullend kennis, mankracht en kapitaal kan inbrengen om de 50% lokaal eigendom te borgen. Naarmate de exploitatie vordert wordt de inzet van de Windvogel uitgefaseerd op een tempo dat Rijne Energie ruimte en flexibiliteit geeft. De reden voor deze constructie is dat er in de ontwikkelfase mankracht, kennis en kapitaal wordt toegevoegd aan de inzet door coöperatie Rijne Energie. De betaalde personele inzet is beperkt beschikbaar en wordt naarmate het project vordert opgebouwd. Het startkapitaal voor de eerste financieringsronde (ontwerpfase Initiatiefvoorstel, € 7000) is bijvoorbeeld zeer snel opgehaald waardoor Rijne Energie met een vliegende start gelijkwaardig meedraait in de projectontwikkeling. Aanvullend zoekt Rijne Energie projectfinanciering bij het Ontwikkelfonds van het ministerie van EZK.

Financiële participatie

Voor wie: Inwoners uit de omgeving van Utrecht kunnen financieel participeren door voor €10 lid te worden in een straal van 25 km rondom Rijnenburg.
Hoe: Ledenwerving voor Rijne Energie geschiedt via een campagne van Rijne Energie in de omgeving van Utrecht, en via de ondersteunende coöperaties. Het financiële aanbod wordt onder de leden uitgezet, in overeenstemming met de financiële wetgeving (AFM). Via het lidmaatschap hebben leden zeggenschap over hoogte van de rendementen en de

bestemming van de winsten (ALV).

Meerdere financieringsrondes: De financiële participatie gaat in meerdere rondes omdat de ontwikkeling stapsgewijs plaatsvindt:

1. Geld voor ontwikkelkosten. Dit kent een hoog risico want er is een risico dat het project uiteindelijk niet door gaat -> pre participatie. Leden die bijdragen aan het ontwikkelkapitaal krijgen een extra risicovergoeding die later wordt omgezet in participatie
2. Geld voor de bouw. Dit kent een lager risico, want er wordt alleen geld gestort indien het project door gaat -> participatie bedrag. Het verwacht rendement op deze participaties ligt tussen 3 en 6 % (dit hangt o.a. af van de verhouding wind en zon, subsidie, kosten etc.)

Kenmerken financiële participatie

	Rijne Energie
Soort participatie	Eenmalige inleg
Verwacht Rendement	3 - 6 %
Looptijd	Zolang energiepark er staat
Minimum inleg	€ 25
Winst allocatie	Naar participanten, naar de buurt, naar duurzaamheidsfonds
Verhandelbaarheid/	
opvraagbaarheid	Ja
Zeggenschap	Via ALV

Geraadpleegde literatuur

- Participatiewaaier – opties voor projectparticipatie bij zon- en windprojecten op land; november 2019, Rijksoverheid.
- Slagschaduwstudie Rijnenburg; september 2020, Bosch & Van Rijn.
- Uitnodigingskader – Rijnenburg en Reijerscop; juni 2020, Gemeente Utrecht.
- Visie Energielandschap – definitief voorstel; juni 2020, Gemeente Utrecht.

Afbeelding 18: landart Rijne

BIJLAGE 1 OVERZICHT PROCESPARTICIPATIE CONSORTIUM 2016-2020

Datum	*Locatie*	*Wat/ Onderwerp*	*Deelnemers*
Informatiebijeenkomsten Van Rijne Energie al dan niet bijgestaan door Eneco en BHM Solar			
Januari 2017	Nedereindsweg	Deurgesprekken	Nedereindseweg
9 februari 2017	De Pit, Nieuwegein	Inloopavond	
15 februari 2017	Huiskamer Ringkade	Huiskamergesprek	*Ringkade*
20 feb 2017	De Meern	Inloopavond	
9 mei 2017	Nieuwegein	Inloopavond	
6 januari 2018	Herculesplein 5	Rekenen en tekenen, berekening 60.000 hh	Leden en omwonenden
5 november 2019	De Schalm	Gesprek omwonenden Reijerscop	Reijerscop
3 december 2019	Reijerscop	Gesprek inwoner	Bewoner
4 maart 2020	De Schalm	Svz, hinder, participatie, ontwerp	Nedereindseweg
11 maart 2020	De Schalm, De Meern	Svz, hinder, participatie, ontwerp	Ringkade/Heijcop perkade
15 april 2020	Videobellen	Svz, hinder, participatie, ontwerp	Bewoners Reijerscop
24 juni 2020	De Schalm	Ontwerp Energielandschap	Inwoners Rijnenburg
1 juli 2020	De Schalm	Gebiedsfonds	Inwoners Rijnenburg
Publieksbijeenkomsten en evenementen waar Rijne Energie aanwezig was			
24 januari 2017	Schuurlab	Schuurlab werkborrel Rijnenburg,	Inwoners Rijnenburg
28 januari 2017	Utrechtse Energiematch Energie-u	Pitch , ledenwerving, koppelkansen	Geintereseerden Utrechtse energietransitie
21 mei 2017	Stadspark Nieuwegein	Duurzaamheidsmarkt	
10 juni 2017	Fietstocht door Rijnenburg	Ronde van Rijnenburg	Inwoners, belanghebbenden, leden
12 juni 2017	Ringkade , Rijnenburg	Schuurlab	Inwoners Rijnenburg
1 oktober 2017	Rijnenburg publieksactie	Maaikunstwerk Metaalkathedraal	
6 oktober 2017	Bibliotheek IJsselstein	Duurzame Dag	
7 oktober 2017	Domplein	Duurzame Markt	
9 oktober 2017	Domplein	Duurzame Markt	
22 oktober 2017	Snorfabriek	GL festival	
14 oktober 2017	Metaalkathedraal	Milieudefensie Klimaat festival	
3 februari 2018	Utrechtse Energiematch Energie-u	Pitch , ledenwerving, koppelkansen	Geïntereseerden Utrechtse energietransitie
3 juni 2018	Stadspark Nieuwegein	Duurzaamheidsmarkt	
2 februari 2019	Utrechtse Energiematch Energie-u	Pitch , ledenwerving, koppelkansen	Geïntereseerden Utrechtse energietransitie
19 mei 2019	Stadspark Nieuwegein	Duurzaamheidsmarkt	
1 februari 2020	Utrechtse Energiematch Energie-U	Pitch , ledenwerving, koppelkansen	Geïntereseerden Utrechtse energietransitie
ALV's en ledenbijeenkomsten van Rijne Energie			
15 nov 2018	Metaalkathedraal	Bestuur voorstellen en project introductie	Leden Rijne Energie
13 maart 2019	Metaalkathedraal	svz gemeente, Betuwe-wind, participatieplan	Leden Rijne Energie
19 juni 2019	Maximus Leidsche Rijn	Participatieplan, omwonendenregeling, grondopbrengsten, stroom, investeren	Leden Rijne Energie
11 november 2019	ANNE	Tekensessie: mee ontwerpen	Leden Rijne Energie
14 februari 2020	Maximus Leidsche Rijn	Lokale lobby, stakeholderanalyse, Uitnodigingskader gemeente, stappen	Leden Rijne Energie
14 juli 2020	Maximus Leidsche Rijn	Evaluatie stemming raad, toelichting plannen initiatiefvoorstel, ophalen financiën ontwerp	Leden Rijne Energie
13 oktober 2020	Maximus Leidsche Rijn	Ontwerp Energielandschap	Leden Rijne Energie
Bijeenkomsten voor grondeigenaren en direct omwonenden door het consortium			
19 oktober 2017	Middenhof Nieuwegein	Informatiebijeenkomst energielandschap	Grondeigenaren Rijnenburg en Reijerscop
8 jan 2018		Convenant Rijnenburg	
9 Mei 2018	Brief	Stand van zaken energielandschap, samenwerking consortium	Grondeigenaren Reijerscop en Rijnenburg
September-oktober 2018	Aan huis	Keukentafelgesprekken grondeigenaren	Grondeigenaren Reijerscop

Datum	*Locatie*	*Wat/ Onderwerp*	*Deelnemers*
17 oktober 2018	La Place, AC De Meern	Sociale grondvergoedingen, Intentieovereenkomst	Grondeigenaren, Rijnenburg en Reijerscop
5 april 2019	Brief	Uitnodiging bijeenkomst	Grondeigenaren Reijerscop
18 april 2019	La Place, AC De Meern	intentieovereenkomst	Grondeigenaren Reijerscop
25 april 2019	AM Wonen	Convenant	Grondeigenaren Rijnenburg
13 juni 2019	Brief	Brief grondeigenaren Reijerscop n.a.v. bijeenkomst april	Grondeigenaren Reijerscop
26 september 2019	Brief	Uitnodiging grondeigenaren bijeenkomst	Grondeigenaren Reijerscop
17 oktober 2019	La Place De Meern	Bijeenkomst grondeigenaren stand van zaken en vervolg	Grondeigenaren Reijerscop
24 december 2019	Email	Concept samenwerkingsovereenkomst gedeeld + informatie buurtcoop.	Grondeigenaren Reijerscop
Januari 2020	Telefonisch / email	Nabellen grondeigenaren mbt overeenkomst	Grondeigenaren Reijerscop
15 april 2020	Online	omwonendenregeling, de grondvergoedingen en de opties daarin, en de buurtcoöperatie	Grondeigenaren Reijerscop
16 mei 2020	Teams	Convenant Rijnenburg	Kopgroep (AM)
Juli/augustus 2020	Telefonisch / email	Informeren n.a.v. uitnodigingskader en voorstel afspraak / LOI	Grondeigenaren Reijerscop
10 september 2020	MediaPlaza, Jaarbeurs	Dag van Rijnenburg	Betrokkenen bij ontwikkeling van Rijnenburg
Juli/Augustus/september 2020	Telefonisch / email / fysieke afspraak	Bespreken uitnodigingskader en mogelijke samenwerking LOI	Grondeigenaren Reijerscop en Rijnenburg (niet-kopgroep)
Deelname aan de Procesparticipatie georganiseerd door de gemeente Utrecht			
30 juni 2016 tot 6 juli 2017	Stadsgesprekken		
Maart 2017	Informatiemarkt met bezoek windmolen Nieuwegein		
10 maart 2018 12 april 2018	Werkateliers		
	Excursie Vianen		
9 okt 2018	Werkbijeenkomsten		

Datum	*Locatie*	*Wat/ Onderwerp*	*Deelnemers*
17 mei 2019 30 juni 2019			
RIB 6 juni 2017 RIB 4 juni 2019 RIB 18 feb 2020	Raadsinformatiebijeenkomsten gemeenteraad		
Overige bijeenkomsten			
20 september 2019	Werkbezoek en kennismaking gedeputeerde		

BIJLAGE 2

In onderstaande tabel staat een overzicht van percelen welke worden ingezet voor windturbines en zonnevelden.

Kadastrale percelen	Windturbines (ja/nee + aantal)	Zonnevelden (ja/nee + aantal m2)
VHZ01-B-1056 VHZ01-B-1060 VHZ01-B-1026 VHZ01-B-1025	Ja - 1 windturbine	Nee
UTT00-T-1277	Nee	Ja - 10.280
ODR02-D-19 ODR02-D-20	Ja - 1 windturbine	Ja - 23.960
ODR02-D-85 ODR02-D-86 ODR02-D-87	Ja - 1 windturbine	Ja - 35.950
UTT00-Z-446	Nee	Ja - 200.000
Totaal	3 windturbines	270.190

BIJLAGE 3

Klachtenprotocol als separate bijlage toegestuurd.

RIJNE energie

BHM SOLAR
Samen oogsten we de zon

POWERED BY:

ENERGIE U

LANDSCHAPSVISIE:

land iD
Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Eneco

De Windvogel

UWIND

DTP:

nedmerk

DATUM: 18 JANUARI 2021
PROJECT: ENERGIELANDSCHAP RIJNENBURG EN REIJERSCOP

initiatiefvoorstel

PELS RIJCKEN

Per e-mail: h.kraaij@utrecht.nl,
rudolf.buis@provincie-utrecht.nl
Gemeente Utrecht
Hans Kraaij
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht

onze ref. LB/LB/11014921
uw ref.
inzake Advies voorwaarden geluid en slagschaduw

C.E. Barnhoorn
advocaat
t +31 70 515 [redacted]
f +31 70 515 [redacted]
[redacted]barnhoorn@pelsrijcken.nl

1 februari 2021

Geachte heer Kraaij, geachte heer Buis,

De gemeenteraad van Utrecht heeft voor het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop een uitnodigingskader vastgesteld. Daarin worden initiatiefnemers gevraagd een voorstel te doen voor de realisatie van een wind- of zonnepark, passend binnen de eisen van het uitnodigingskader. De eisen gaan onder meer over geluid en slagschaduw. Eneco heeft, conform het uitnodigingskader, een voorstel gedaan.

Tegen deze achtergrond heeft u mij de volgende vraag gesteld:

> "Op welke manier zijn de bovenwettelijke maatregelen voor geluid en slagschaduw, zoals opgenomen in het uitnodigingskader en het initiatief voorstel van Eneco, het beste juridisch afdwingbaar te maken via de omgevingsvergunning en/of de daaraan voorafgaande af te sluiten privaatrechtelijke (anterieure) samenwerkingsovereenkomst? Maak bij het beantwoorden van deze vraag onderscheid tussen het regime van de Wet RO en de Omgevingswet."

Voor uw gemak volgt eerst een antwoord op deze vraag. Het antwoord wordt daarna toegelicht.

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 19/2015. Daarin is een aansprakelijkhe dsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl. Kwal te tsrekening notariaat 21 30.13.495

Antwoord:

- Het maximale bronvermogen kan naar verwachting niet in het milieuspoor, maar wel in het ruimtelijke spoor worden geborgd. De rechtspraak laat zien dat de aanleiding voor het borgen van het maximale bronvermogen kan zijn:
  - het verschaffen van zekerheid over de naleving van de normen in het Activiteitenbesluit;
  - het publiekrechtelijk vastleggen van bovenwettelijke afspraken met initiatiefnemers; en
  - het garanderen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, waarbij naar mijn inschatting een hoge bestaande geluidbelasting in het gebied dan wel de gezondheid van omwonenden gebruikt kan worden in de motivering om het maximale bronvermogen vast te leggen.

- De 0 uur-slagschaduwnorm kan in het milieuspoor en in het ruimtelijke spoor worden geborgd. De rechtspraak laat zien dat de aanleiding voor het borgen van de 0 uur-slagschaduwnorm kan zijn:
  - het publiekrechtelijk vastleggen van bovenwettelijke afspraken met initiatiefnemers; en
  - het garanderen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, waarbij cumulatieve slagschaduwduur van meerdere windparken gebruikt kan worden in de motivering om de 0 uur-slagschaduwnorm vast te leggen.

- De eisen voor geluid en slagschaduw kunnen ook in een (anterieure) overeenkomst worden vastgelegd.

- De normen over geluid en slagschaduw zijn onder de Omgevingswet te vinden in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De normen zijn instructieregels, die moeten landen in het omgevingsplan. Onder de Omgevingswet en het Bkl zal het mogelijk zijn om in het omgevingsplan het maximale bronvermogen en de 0 uur-slagschaduwnorm te borgen.

Toelichting:

1 Geluid

Met het uitnodigingskader wordt gestreefd naar toepassing van geluidarme windturbines. U wenst daartoe een maximaal bronvermogen (L_w uitgedrukt in dB)[1] te borgen. Het maximale bronvermogen wordt als volgt bepaald:

- Initiatiefnemer overhandigt een lijst met beschikbare windturbines, met een opgesteld vermogen groter dan 4 MW en met een ashoogte hoger dan 125 meter. De lijst bevat het maximale bronvermogen per windturbine.
- Het maximale bronvermogen van de stilste windturbine in deze lijst + 2 dB geldt in beginsel als de norm.
- Indien op basis van deze norm minder dan 4 leveranciers in aanmerking komen, dan wordt er telkens 1 dB bij de norm opgeteld, totdat er minimaal 4 leveranciers aan de norm kunnen voldoen.

Eerst wordt bezien of een maximaal bronvermogen kan worden geborgd in het milieuspoor. Daarna komt het ruimtelijk spoor aan bod.

1.1 Milieuspoor

Het maximale bronvermogen van een windturbine wordt niet gereguleerd in wet- en regelgeving. Een windturbine of een combinatie van windturbines moet voldoen aan de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.

> Zie artikel 3.14a lid 1 Activiteitenbesluit.

Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift in verband met bijzondere lokale omstandigheden normen met een andere waarde vaststellen. Het is niet mogelijk om bij maatwerkvoorschrift andere eenheden dan dB L_{den} of dB L_{night} vast te stellen.

> Zie AbRvS 6 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3308 en AbRvS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1689.

De Afdeling wijst in dat verband op de nota van toelichting bij artikel 3.14a Activiteitenbesluit (Stb. 2010, 749). Het is een bewuste keuze om voor het geluid van windturbines niet langer de dosismaat dB(A) te hanteren, maar de Europese dosismaten dB L_{den} en dB L_{night}, om zo een grotere eenduidigheid te krijgen in de eisen die gesteld worden aan de geluidproductie van windturbines, met een eenvoudiger uit te voeren en te handhaven berekenings- en beoordelingsmethodiek. Deze keuze zou,

[1] Wellicht kan het geluidniveau in de toekomst worden uitgedrukt in dB(A).

volgens de Afdeling, worden doorkruist als bij maatwerkvoorschrift weer van die dosismaten kan worden afgeweken.

> Zie AbRvS 6 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3308, r.o. 5.3 en AbRvS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1689, r.o. 5.3.

Naar ik begrijp wordt het maximale bronvermogen van een windturbine uitgedrukt in dB. Gelet op de rechtspraak kan bij maatwerkvoorschrift het maximale bronvermogen niet in dB worden vastgelegd. Dat geldt te meer, omdat het maatwerkvoorschrift op grond van artikel 3.14a lid 3 Activiteitenbesluit slechts kan afwijken van de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en 41 dB $L_{night.}$ Het maximale bronvermogen borgt slechts de keuze voor een geluidarme windturbine, maar garandeert daarmee niet automatisch dat wordt voldaan aan de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en 41 dB $L_{night.}$ Om die reden ligt het meer voor de hand om het maximale bronvermogen vast te leggen *in aanvulling op* en niet *in afwijking van* de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en 41 dB $L_{night.}$ Het Activiteitenbesluit voorziet niet in de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen in aanvulling op de norm als bedoeld artikel 3.14a lid 1 Activiteitenbesluit.

1.2 Ruimtelijke spoor

Het bestemmingsplan – of een omgevingsvergunning strijdig gebruik – biedt de mogelijkheid om regels te stellen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

> Zie artikel 3.1 Wro (bestemmingsplan) en artikel 2.12 lid 1 Wabo (omgevingsvergunning).

Het begrip goede ruimtelijke ordening is nader ingekleurd in de jurisprudentie. De vraag of sprake is van een goed woon- en leefklimaat maakt onderdeel uit van de beoordeling of een activiteit in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

> Zie bijv. AbRvS 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2673, r.o. 13.

Uit de rechtspraak blijkt dat voor de invulling van een goede ruimtelijke ordening aansluiting gezocht kan worden bij de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}, als bedoeld in artikel 3.14a Activiteitenbesluit.

> Zie AbRvS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:289, r.o. 12.1 en 13.7.

De beoordeling van de geluidbelasting, uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, gaat echter verder dan alleen een toets aan het Activiteitenbesluit. Denk bijvoorbeeld aan de beoordeling van de cumulatieve geluidbelasting. Deze cumulatieve geluidbelasting is niet genormeerd. Blijkens de rechtspraak kan bij de beoordeling van de cumulatieve geluidbelasting worden aangesloten bij de methode Miedema.

> Zie bijv. AbRvS 20 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3504, r.o. 26.1.

Hoewel de rechtspraak geen concrete voorbeelden kent, is denkbaar dat een hoge bestaande cumulatieve geluidbelasting reden kan zijn om te kiezen voor geluidarme windturbines. Daardoor wordt de toename van de cumulatieve geluidbelasting zo klein mogelijk gehouden. Een kleine toename van de cumulatieve geluidbelasting kan van belang zijn in de beoordeling van de aanvaardbaarheid daarvan.

> Zie AbRvS 22 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1769, r.o. 32.5.

Een ander voorbeeld is de uitspraak over windpark Staphorst. Het college wenst uit het oogpunt van gezondheid aan te sluiten bij de aanbevelingen van de WHO, waarin een maximaal geluidniveau van 45 dB L_{den} is genoemd. De Afdeling oordeelt dat het college de maximaal toegestane geluidbelasting van 45 dB L_{den} en 39 dB L_{night} niet in de omgevingsvergunning heeft geborgd. Het college krijgt, met het oog op het belang van een goede ruimtelijke ordening, op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo, de gelegenheid alsnog een voorschrift aan de omgevingsvergunning verbinden waarbij de maximaal toegestane geluidbelasting op de gevel van gevoelige gebouwen wordt beperkt.

> Zie AbRvS 23 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3112, r.o. 16.4-16.7. Daaruit blijkt tevens dat door het stellen van "eigen" normen, die afwijken van de normen in het Activiteitenbesluit of de Activiteitenregeling, de discussie over het arrest Nevele van 25 juni 2020 van het Hof van Justitie (ECLI:EU:C:2020:503) buiten inhoudelijke bespreking blijft.

In de rechtspraak zijn een aantal voorbeelden te vinden, waarin het maximale bronvermogen wordt geborgd in de regels van een bestemmingsplan, inpassingsplan of omgevingsvergunning strijdig gebruik:

1. Windpark Greenport Venlo (AbRvS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4210).
Het inpassingsplan Windpark Greenport Venlo begrenst in de planregels het maximale bronvermogen van de windturbines. De planregel luidt als volgt:

> "4.1.3 voorwaardelijke verplichting
> a. De in 4.1.1 bedoelde windturbines mogen uitsluitend in gebruik worden genomen en gehouden indien:
> […];
> 2. het geluidvermogen (LWA) bij geen enkele windsnelheid meer dan 107 dB(A) bedraagt;
> 3. het jaargemiddeld geluidvermogen (LE) niet meer bedraagt dan 102,6 dB(A) in de dagperiode, niet meer bedraagt dan 102,8 dB(A) in de avondperiode en niet meer bedraagt dan 103 dB(A) in de nachtperiode, met dien verstande dat in afwijking hiervan voor de windturbine ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf

> - mastfundering 4" het jaargemiddeld geluidvermogen (LE) voor de nachtperiode niet meer dan 99 dB(A) mag bedragen."

Met deze planregel is beoogd omwonenden van het windpark aanvullende zekerheid te verschaffen dat de geluidnormen van het Activiteitenbesluit worden nageleefd. De Afdeling gaat akkoord met deze emissienorm voor het maximale bronvermogen. Deze norm is in overeenstemming met de handhavingssystematiek van het Activiteitenbesluit en -regeling.

2. Windpark Nij Hiddum-Houw (AbRvS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:301)
Het inpassingsplan Windpark Nij Hiddum-Houw beperkt in een planregel het bronvermogen van een windturbine. De planregel luidt als volgt:

> "3.3 Specifieke gebruiksregels
> a. Een nieuwe windturbine mag slechts in gebruik worden genomen en gehouden, indien:
> 1. het brongeluid van die windturbine maximaal 109,9 dB LEden bedraagt."

De aanleiding voor deze planregel was een omgevingsovereenkomst, waarin afspraken zijn gemaakt met initiatiefnemers.

3. Windpark Avri (AbRvS 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1838).
Het bestemmingsplan Windpark Avri bevat de volgende planregel:

> "3.3 Specifieke gebruiksregels
> 3.3.1 Algemeen
> (..)
> b. Het brongeluid bedraagt maximaal 106 dB(A)."

Uit de toelichting op het bestemmingsplan blijkt dat het maximale brongeluid van de windturbines is vastgelegd ter waarborging van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Kortom, de rechtspraak laat zien dat het maximale bronvermogen geborgd kan worden in de regels van een bestemmingsplan, inpassingsplan of de voorschriften van een omgevingsvergunning strijdig gebruik. De aanleiding voor het borgen van het maximale bronvermogen kan zijn:

- het verschaffen van zekerheid over de naleving van de normen in het Activiteitenbesluit;
- het publiekrechtelijk vastleggen van bovenwettelijke afspraken met initiatiefnemers; en
- het garanderen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, waarbij naar mijn inschatting een hoge bestaande geluidbelasting in het gebied dan wel de

gezondheid van omwonenden gebruikt kan worden in de motivering om het maximale bronvermogen vast te leggen.

2 Slagschaduw

Het uitnodigingskader eist dat initiatiefnemers afspraken maken met omwonenden over het beperken van hinderlijke slagschaduw tot bijna nul. Eneco stelt dat het onmogelijk is om 0 minuten slagschaduw te veroorzaken. Op het moment dat er hinderlijke slagschaduw op zal treden, hebben windturbines de tijd nodig om 'uit te draaien', wat enkele minuten kan duren. Eneco zet in op het minimaliseren van de slagschaduwduur vanuit de ambitie om geen slagschaduw te veroorzaken. Dat zal in praktijk neerkomen op circa 30 minuten slagschaduw per jaar.

Eerst wordt bezien of de 0 uur-slagschaduwnorm kan worden geborgd in het milieuspoor. Daarna komt het ruimtelijk spoor aan bod.

2.1 Milieuspoor

Artikel 3.14 Activiteitenbesluit en artikel 3.12 Activiteitenregeling bepaalt dat windturbines uitgerust moeten zijn met een automatische stilstandvoorziening. Deze stilstandvoorziening schakelt een windturbine automatisch af, indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voor zover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden.

Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het in werking hebben van een windturbine aanvullend maatwerkvoorschriften stellen ten behoeve van het voorkomen of beperken van hinder door slagschaduw indien het eerste lid in een specifiek geval niet toereikend is.

Zie artikel 3.12 lid 2 Activiteitenregeling.

De rechtspraak over deze bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen is beperkt. Recente uitspraak over windpark Staphorst laat zien dat de cumulatieve maximale slagschaduwduur op woningen kan worden beperkt tot 1 uur per jaar.

Zie AbRvS 23 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3112.

Ook in de praktijk zie ik regelmatig maatwerkvoorschriften, waarbij een strengere slagschaduwnorm wordt opgelegd, dan de slagschaduwnorm in artikel 3.12 lid 1 Activiteitenregeling. De 0 uur-slagschaduwnorm borgen in een maatwerkvoorschrift

lijkt mij dan ook mogelijk, mits voorzien van een belangenafweging tussen het belang van huidige en toekomstige bewoners en het belang van de windturbine-exploitant bij het rendabel kunnen exploiteren van windturbines.

2.2 Ruimtelijk spoor

De rechtspraak over de beoordeling van slagschaduw in het kader van een goede ruimtelijke ordening geeft handvatten om de 0 uur-slagschaduwnorm te borgen.

De rechtspraak laat ten eerste zien dat voor een beoordeling van een goede ruimtelijke ordening aangesloten kan worden bij de norm voor slagschaduw in artikel 3.12 van de Activiteitenregeling.

> AbRvS 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616, r.o. 130, AbRvS 24 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4442, r.o. 16.2 en AbRvs 5 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:375.

De toets aan een goede ruimtelijke ordening gaat echter verder dan alleen een toets aan de slagschaduwnorm uit de Activiteitenregeling. Deze slagschaduwnorm biedt bijvoorbeeld geen bescherming tegen cumulatieve slagschaduw afkomstig van meerdere windparken in een gebied. Uit de rechtspraak blijkt dat het bevoegd gezag moet beoordelen of de cumulatieve slagschaduwduur uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar kan worden geacht.

> Zie AbRvS 19 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4177.

In de jurisprudentie is op dit moment nog niet uitgekristalliseerd welke cumulatieve slagschaduwduur aanvaardbaar is. Om te borgen dat toch sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in een gebied met cumulatieve slagschaduw, heeft de Afdeling, door zelf in de zaak te voorzien, het volgende voorschrift aan de omgevingsvergunning strijdig gebruik verbonden:

> "De windturbines van windpark Geefsweer dienen te zijn voorzien van een automatische stilstandvoorziening die ervoor zorgt dat ter plaatse van de woning aan de [locatie 1] te Wagenborgen geen slagschaduw ontstaat als gevolg van windpark Geefsweer, met uitzondering van de slagschaduw die ontstaat ten gevolge van de tijd die de windturbine nodig heeft om bezonning via een slagschaduwsensor te registreren."
>
> Zie AbRvS 19 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4177.

Een ander voorbeeld betreft het inpassingsplan Windpark Nij Hiddum-Houw, waarin een planregel is opgenomen om de slagschaduwduur verder te beperken. De planregel luidt als volgt:

> "3.3 Specifieke gebruiksregels
> a. Een nieuwe windturbine mag slechts in gebruik worden genomen en gehouden, indien:
> (..)
> 2. die windturbine geen slagschaduw veroorzaakt op de gevels van woningen en recreatiewoningen, niet zijnde woningen in de sfeer van het windpark".

De aanleiding voor deze planregel was een omgevingsovereenkomst, waarin afspraken zijn gemaakt met initiatiefnemers.

> Zie AbRvS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:301.

Kortom, de rechtspraak laat zien dat een 0 uur-slagschaduwnorm geborgd kan worden in de regels van een bestemmingsplan, inpassingsplan of de voorschriften van een omgevingsvergunning strijdig gebruik. De aanleiding voor het borgen van de 0 uur-slagschaduwnorm kan zijn:

- het publiekrechtelijk vastleggen van bovenwettelijke afspraken met initiatiefnemers;
- het garanderen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, waarbij cumulatieve slagschaduwduur van meerdere windparken gebruikt kan worden in de motivering om de 0 uur-slagschaduwnorm vast te leggen.

3 Privaatrechtelijk spoor

De gemeente kan daarnaast gebruik maken van privaatrechtelijke bevoegdheden, aanspraken en rechten. De gemeente heeft op grond van artikel 2:1, eerste lid, Burgerlijk Wetboek (BW) immers *(privaatrechtelijke) rechtspersoonlijkheid* en wordt voor het vermogensrecht in de wet gelijk gesteld aan natuurlijke personen.

> Artikel 2:1, derde lid en artikel 2:5 BW.

Niettemin geldt dat de gemeente een bijzondere positie heeft bij de uitvoering van privaatrechtelijke bevoegdheden. Anders dan gewone burgers of rechtspersonen, dient een gemeente niet haar eigen belang, maar mag zij slechts handelingen verrichten ten behoeve van het algemeen belang. De Hoge Raad heeft daarom geoordeeld dat de uitoefening van contractsvrijheid van overheden niet op één lijn kan worden gesteld met die van een particulier. Dat heeft tot gevolg dat de overheid, bij het aangaan en uitvoeren van privaatrechtelijke overeenkomsten, de beginselen van behoorlijk bestuur in acht moet nemen en de grondrechten van haar burgers moet respecteren

> HR 26 april 1996, *AB* 1996, 372 (*Rasta Rostelli*).

Het is de vraag of gemeenten, waar zij wettelijk bevoegd zijn om te kiezen voor de privaatrechtelijke weg, onder omstandigheden geen misbruik van bevoegdheid kan

worden verweten als blijkt dat er een publiekrechtelijke weg openstaat. Op deze vraag heeft de Hoge Raad antwoord gegeven in het arrest Windmill. De Hoge Raad voert een toetsing in twee stappen door: "*Wanneer de betrokken publiekrechtelijke regeling daarin niet voorziet" (*eerste stap*)* acht de Hoge Raad "*beslissend of gebruik van de privaatrechtelijke bevoegdheden die regeling op onaanvaardbare wijze doorkruist."* (tweede stap).

Bij de eerste stap wordt beoordeeld of de wetgever de privaatrechtelijke weg uitdrukkelijk heeft uitgesloten.

Zie bijvoorbeeld: artikel 122 Woningwet.

Bij de tweede stap – de vraag of de uitoefening van privaatrechtelijke bevoegdheden de publiekrechtelijke regeling op onaanvaardbare wijze doorkruist – moet volgens de Hoge Raad worden gelet op een aantal punten:

1. de inhoud en strekking van de regeling (die mede kan blijken uit de wetsgeschiedenis);
2. de wijze waarop en de mate waarin in het kader van die regeling de belangen van burgers zijn beschermd; en
3. de vraag of de overheid door gebruikmaking van de publiekrechtelijke regeling een vergelijkbaar resultaat kan bereiken.

Zie:
- HR 26 januari 1990, NJ 1991/393 (Windmill);
- HR 5 juni 2009, AB 2009/327 (Amsterdam/Geschiere);
- HR 9 november 2012, JB 2013/3 (Rijnland/X).

De eisen over geluid en slagschaduw kunnen via publiekrechtelijke weg worden geborgd, bijvoorbeeld in een bestemmingsplan, inpassingsplan of omgevingsvergunning strijdig gebruik.

Dat met deze publiekrechtelijke regelingen een vergelijkbaar resultaat kan worden bereikt, maakt nog niet dat de privaatrechtelijke weg niet langer bewandeld kan worden. Zo blijkt uit het arrest van de Hoge Raad van 8 juli 1991.

HR 8 juli 1991, AB 1991/659 (*Kunst en antiekstudio Lelystad*).

De Hoge Raad komt tot het oordeel dat een privaatrechtelijk beding dat grondgebruik verder beperkt dan het bestemmingsplan doet, geen onaanvaardbare doorkruising van de Wro is. De lijn van het arrest Kunst- en antiekstudio Lelystad is eind 2004 door de Hoge Raad bevestigd in het arrest Chidda.

HR 24 december 2004, AB 2005/58 (*Chidda*).

Kortom, de eisen over geluid en slagschaduw kunnen óók in een (anterieure) overeenkomst worden geborgd.

4 Omgevingswet

De normen over geluid en slagschaduw zijn onder de Omgevingswet te vinden in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De normen zijn daarmee niet langer algemene regels, zoals in het Activiteitenbesluit. De normen zijn in het Bkl geformuleerd als instructieregels, die moeten landen in het omgevingsplan.

4.1 Geluidnorm in het Bkl

De geluidnorm voor windturbines is onder de Omgevingswet te vinden in artikel 5.74 Bkl. Daarin is het volgende bepaald:

> "Een omgevingsplan dat het opwekken van elektriciteit met een windturbine of windpark toelaat bevat als waarde de standaardwaarde 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} voor het toelaatbare geluid door de activiteit op een geluidgevoelig gebouw."

De geluidwaarden zijn gelijk aan die in het Activiteitenbesluit. Dit is een bewuste keuze, zo blijkt uit de nota van toelichting van het Bkl, omdat deze waarden als een aanvaardbaar beschermingsniveau worden gezien.

Stb. 2018, 292, blz. 318.

Anders dan de geluidnorm in artikel 3.14a Activiteitenbesluit, is de geluidnorm in het Bkl geen algemene regel, maar een instructieregel. De waarden van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} zijn standaardwaarden, die de gemeenteraad in het omgevingsplan moet toepassen. Biedt het omgevingsplan een beschermingsniveau dat voldoet aan deze standaardwaarden, dan wordt de milieubelasting in beginsel aanvaardbaar geacht.

De gemeenteraad kan met het omgevingsplan ook afwijken van deze standaardwaarden. Artikel 5.74 lid 2 Bkl bepaalt dat het omgevingsplan hogere of lagere waarden kan bevatten. Een omgevingsplan kan alleen lagere waarden bevatten, als dat, gelet op cumulatie met het geluid van een andere windturbine of een ander windpark, of gelet op de bijzondere aard van het gebied, aangewezen is. Uit de nota van toelichting blijkt dat bij een gebied van bijzondere aard gedacht kan worden aan stiltegebieden.

Stb. 2018, 292, blz. 725.

Met het uitnodigingskader is niet bedoeld om hogere of lagere waarden dan de standaardwaarden van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} te stellen. Het vastleggen van het maximale bronvermogen komt in feite neer op het stellen van andere waarden (en dus niet hogere of lagere waarden) dan de standaardwaarden uit het Bkl. Omdat het maximale bronvermogen niet wordt gereguleerd door het Bkl, geldt als uitgangspunt dat de regulering daarvan wordt overgelaten aan de bestuursorganen van de gemeente.

> Zie artikel 2.3 lid 1 Ow.

Aan het borgen van het maximale bronvermogen moet op grond van artikel 4.2 Ow vanzelfsprekend wel een zorgvuldige belangenafweging ten grondslag liggen, waaruit blijkt dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Kortom, mijn verwachting is dat de gemeenteraad in het omgevingsplan het maximale bronvermogen van een windturbine kan vastleggen.

4.2 Slagschaduwnorm in het Bkl

In het Bkl staan instructieregels voor het voorkomen of beperken van slagschaduwhinder door realisatie van windturbines op een locatie. Het omgevingsplan moet erin voorzien dat de slagschaduw door een windturbine in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen aanvaardbaar is.

> Zie artikel 5.89c lid 2 Bkl.

Artikel 5.89f Bkl geeft antwoord op de vraag wanneer de slagschaduw door een windturbine in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Dit artikel luidt als volgt:

> "Aan artikel 5.89c, tweede lid, wordt in ieder geval voldaan als een omgevingsplan dat een windturbine toelaat, bepaalt dat in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw dat op een afstand van minder dan twaalf maal de rotordiameter van de windturbine is gelegen ten hoogste gemiddeld zeventien dagen per jaar gedurende niet meer dan twintig minuten per dag slagschaduw door de windturbine kan optreden."

De norm is inhoudelijk ontleend aan artikel 3.12 Activiteitenregeling. Uit de nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet volgt dat deze norm maatschappelijk als een aanvaardbaar beschermingsniveau wordt gezien. Wanneer het omgevingsplan een beschermingsniveau biedt dat voldoet aan deze standaardwaarde, dan wordt de hinder door slagschaduw in een slagschaduwgevoelig gebouw in beginsel aanvaardbaar geacht.

> Stb. 2020, 400, blz. 1063.

Het Bkl bevat geen expliciete mogelijkheid om van deze slagschaduwnorm af te wijken. De nota van toelichting zegt daarover het volgende:

> "Het staat gemeenten echter, binnen de grenzen van dit besluit, vrij om in het omgevingsplan een andere waarde vast te stellen als de lokale situatie daar aanleiding toe geeft en als dat voor de realisatie van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet nodig is. In lijn met het verbeterdoel om meer bestuurlijke afwegingsruimte te bieden, zijn er geen harde grenzen aan de afwijkingsmogelijkheden. De Activiteitenregeling milieubeheer kende al mogelijkheden tot het stellen van een aanvullend maatwerkvoorschrift. De keuze voor afwijkende regels vereist vanzelfsprekend een deugdelijke belangenafweging. In deze belangenafweging zal in ieder geval aandacht moeten zijn voor het belang van huidige en toekomstige bewoners bij een gezonde fysieke leefomgeving en het belang van de windturbine-exploitant bij het rendabel kunnen exploiteren van windturbines, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de nationale en regionale doelstellingen voor het realiseren van wind op land uit het Nationaal Energieakkoord, het Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategie."

Kortom, onder de Omgevingswet bestaat dus ook de mogelijkheid om in het omgevingsplan een 0 uur-slagschaduwnorm te bepalen.

5 Tot slot

Tot zover mijn advies. Tot een nadere toelichting vindt u mij vanzelfsprekend graag bereid.

Met vriendelijke groet,

C.E. Barnhoorn